

ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱས་པ་ཐོན་ཚུལ།

How Nonviolent Struggle Works

ཞི་ཞུས་ལྷན་ཁག་གི་སྐབས་ལོ་རྒྱུས།

འཕྲིན་ལྷན་ཁག་གི་སྐབས་ལོ་རྒྱུས།

ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་ལ་རྣམ་བཤོན་ལྷུལ།

ཞི་བའི་འགྲུབ་རྩོད་ལ་རུས་པ་ཐོན་ཚུལ།
How Nonviolent Struggle Works

ཨེལ་ལྷན་ ཨེེ་ལྷོན་ བཞི་གནས་ཁང་གི་མཁས་དབང་ རྒྱན་ པུང་ གྲིས་བརྩམས།

བསྐྱེད་བའང་འཕྲིན་གངས་ལྗོངས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱབ།

© Pema Tsewang Shastri, 2014

མ་ཚོམ་གྱི་བདག་དབང་བྱེད་པོ། རྒྱན་ལྗང་། ༢༠༡༣
བོད་འགྲུང་གྱི་བདག་དབང་བྱེད་པོ། བསྐྱེད་དབང་ལྷ་སྤྱི། ༢༠༡༤

Published by
The Albert Einstein Institution
PO Box 455
East Boston, MA 02128, USA

ISBN: 10: 1-880813-30-0
ISBN: 13: 978-1-880813-30-0

དེབ་འདི་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་སྣང་དུ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་
གནང་མཁན་གྱི་དབའ་བོ་དབའ་མོ་འདས་གསོན་རྣམས་དང་ཁོང་རྣམ་པའི་
ནང་མི་གཉེན་འཁོར་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྔོས་པ་ཡིན།།

དཀར་ཆག

མཐུན་འགྲུར་དང་ལེན་དང་བསྟོ་སྟོན།

ix

སྟོན་བརྗོད།
སྟོན་གྲུབ།

xi

རྒྱལ་སྟོར་ས།

xvii

རེམི་གོན་རྣམ་ལེན་སྟེར་ནལ།

ཚན་ས་དང་པོ། དབང་ཚ་དང་འཐབ་ཅོད།

མེད་དང་པོ།

3

སྲིད་དོན་དབང་ཚའི་སྣང་ས་འཛིན་དང་རང་བཞིན།

མེད་གཉིས་པ།

15

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྲེད་ལས། འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་གྱི་འགྲུལ་ལྡན་ས་ཞིག

ཚན་ས་གཉིས་པ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྲེད་ལས་ཀྱི་

ཐབས་ལམ་ཁག

མེད་གཉིས་པ།

23

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་དོ་རྩོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག

མེད་བཞི་པ།

27

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྲེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

མེད་རྩ་པ།

29

དབལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྲེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

༡། དབལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་ལྟོག

མེད་རྩལ་པ།

33

དབལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྲེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

༡། ལས་མཚན་འཛོགས་པ།

མེད་བརྒྱུན་པ།	37
སྲིད་དོན་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་བའི་ཐབས་ལམ་ཁག།	
མེད་བརྒྱུད་པ།	41
འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག།	
ཚན་བ་གསུམ་པ། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གྱི་འགྲུལ་ལྷན་གསུམ།	
མེད་དགུ་པ།	47
འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཆེད་དུ་སྤངས་གཞི་འདིར་བ།	
མེད་བརྒྱུན་པ།	71
འགྲུན་ཚོད་གྱིས་དྲག་གཞོན་བསྐྱེད་པ་ཡིན།	
མེད་བརྒྱུན་པ།	85
དྲག་གཞོན་པ་ཁ་གཏང་གཞོན་པར་གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་དང་སྦྱིག་ལམ།	
མེད་བརྒྱུན་པ།	97
སྲིད་དོན་གྱི་རྩིས་ལྷན། (Jiu-jitsu) རྒྱ་མ་འཇུ་ཚེད། །	
མེད་བརྒྱུན་པ།	107
ལམ་སྤྱོད་ཡོང་སྲིད་བའི་ལམ་བུ་བཞི།	
མེད་བརྒྱུན་པ།	119
དབང་ཚད་བཞོ་འགྲེམས་སྤྱོད་པ།	
གཤམ་ཆེད་ཐ་སྦྱོར་གྱི་ཨིན་པོད་འཇུག་སྤྱོད།	127
ཚོམ་པ་པོའི་བརྩམས་ཚོས་གཞན་ཁག།	131
ཨིལ་རྒྱུན་ ཨིལ་སྦྱིན་ བསྐྱེད་གནས་ཁང་གི་དམིགས་ལུལ་	
བསྐྱེད་གནས་གཏམ།	133
ཚོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བསྐྱེད།	135

མཐུན་འགྲུར་དང་ཡེན་དང་བསྐོ་སློན།

དེ་ལ་འདི་རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་ལོ་ན་མས་ཀྱི་སྐུན་ལམ་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་བརྒྱད་ཀྱི་མ་གྲི་ནང་དུ་སློབ་མར་
སྐོན་གྱི་སློབ་པ་ལོ་ཨིན་ཀྱི་ཡ་ན་གཙུག་ལག་སློབ་གྲུའི་ནང་དུ་དགོ་དགོ་འདུན་རབ་གསལ་ལགས་
ཀྱིས་ཅ་ཆེའི་དུས་ཚོད་བཏང་སྟེ་མ་ཟེན་ལྷགས་སློབ་གྲུ་ལོ་སྐྱེས་འགྲུར་དང་། ཚོག་བརྗོད། དག་ཆ་
བཅས་ལ་སྐྱབས་ཞིབ་ཚགས་ཤིའི་དག་བཅོས་དང་དགོངས་འཆར་གནང་བ་དང་། ཨ་འིའི་ཆེ་
མམ་དུ་གནས་བཞུགས་རྒྱལ་ཞེན་ལྷག་བསམ་གྱིས་སྐྱབས་ལ། གཏོང་མོད་སྐྱབ་པའི་སྐོན་གྱི་རིང་
འདིས་མཛོའ་བཤེས། དམ་དུང་རྩོ་རྩོ་རྒྱལ་མཚན་ལགས་དང་། ཁོང་གི་བཟང་ཆ་སྐྱེས་བཟང་ཚོས་
སློབ་ལགས་གཉིས་ནས་དེ་ལ་འདིའི་པར་སྐུན་ཆེད་དུ་འགོ་སྐྱོན་མཐུན་འགྲུར་གནང་བ་བཅས་ལ་
སྟོང་ཁོངས་དུས་པའི་གཏོང་ནས་སྐྱབས་རྩི་བའི་ཆ་སྐྱབ་ལུ་ཆེ་ཞེས་ལུ་རྒྱ་ཡིན།

ཕྱོགས་མཚུངས་ཨེལ་ཟླ་མ་ལྷོ་གནས་ཁང་གི་མཁས་དབང་རློན་ འུམ་ (Dr. Gene Sharp) དང་ལག་བསྐྱར་འགན་འཛིན་རྩི་ལུ་ རགྱི་པ་ (Jamila Raqib) གཉིས་ལའང་དེ་ལ་
འདི་མོད་བསྐྱར་བྱེད་པར་ཚོག་མཚན་དང་། པར་སྐུན་ཆེད་དུ་གང་ཅིའི་མཐུན་འགྲུར་རོགས་
རམ་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀོ་ལོ་མ་ཟྱི་ཡ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲུའི་ནང་དུ་འབྲམ་རམས་པའི་
སློབ་གཉེན་གནང་བཞིན་པའི་སྐྱེ་ཞབས་བསྐྱོད་ནས་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་དེ་ལ་འདིའི་རྒྱབ་པ་
དང་དཔར་ཅའི་བྱས་འགོད་ཡོངས་རྩིགས་གནང་བར་ཡང་སྐྱབས་རྩི་བའི་ཆེ་ཞེས་ལན་བརྒྱུར་
ལུ་རྒྱ་ཡིན།

འགྲུར་འདིའི་ཨིན་སྐད་ཀྱི་འགོ་བརྗོད། *How Nonviolent Struggle Works* ཞེས་པ་མོད་སྐད་
དུ་ཐང་བསྐྱར་བྱས་ན། །འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱིས་ལས་ཀ་རི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ། ། ལམ་
ཡང་ན། །འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱིས་བྱ་བ་རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ། ། ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་གོ་ཡང་འདི་
གར་གོ་བདེ་བ་དང་ཡིག་ཚོགས་ཉུང་བའི་ཆེད་དུ་། །ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་ལ་རུས་པ་ཐོན་ཚུལ། །
ཞེས་བསྐྱར་བ་ཡིན།

མཁས་དབང་རློན་གྱི་རྣམ་དཔྱད་རྒྱ་མཚོ་ལས།
འགྲུར་པའི་ཞི་འཐབ་སྤྱིག་སྐྱེད་པོ་ཡི།
གནད་སྟོང་བཏུས་པ་གངས་ལྗོངས་མོད་སྐད་ཀྱི།
མེད་བར་བརྒྱས་པའི་རྣམ་དགར་དགོ་ཚོགས་ཀྱིས།

ཡ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་།།
པོད་དོན་བདེན་མཐའ་གང་སྤྱར་གསལ་གྱུར་ཏེ།།
པོད་སྐད་བསྐལ་བརྒྱའི་བར་དུ་རྟག་གནས་ཏེ།།
རྒྱལ་ཁབས་ཡོངས་ལ་བདེ་སྲིད་ཡུན་ཚོགས་ཤོགས།།

ལྷན་པར་གངས་ལྗོངས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་གྱི་ནང་།།
བསྟན་མིད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཆེད།།
སྐུ་ལུས་མེ་མཚོད་སུལ་བའི་དཔའ་པོ་དང་།།
དཔའ་མེད་ཚོགས་རྣམས་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་སྟོན།།

ཅེས་བརྒྱ་ཆེ་དབང་བུ་སྤྲིས་བྱི་ལོ་༡༠༡༤ ཟླ་༡ ཚེས་༤ ལྷ་ཉིན་དཀར་པོར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་
དགའོ།།

ཕྱིན་བརྗོད། རྒྱན་ ལྷན།

དེ་བ་རྒྱུ་འདི་ས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་རི་ལྗང་གྲེད་བའི་དོན་སྤྱིར་ལ་སྤྱད་འདོད་ཡོད་མཁན་སྤྱི་འདུ་ཞིག་ལའང་། ༡༩༧༩ ལོར་དཔར་སྐྱེད་བྱས་པའི་༼འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་དོན༽ ཞེས་པའི་མ་དཔེ་ཤོག་གྲངས་༤༠༩ ཡོད་པ་དེའི་ནང་དོན་གཙོ་ཆེ་ཁག་མཁོ་སྤྱོད་གྲེད་ཀྱི་ཡོད།¹ དེ་ནི་རྩོད་རྒྱུ་གི་ནང་དུ་སྤོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཁ་གཏད་ཀྱིས་དག་གཞོན་རྒྱུ་པོ་གྲེད་འདོད་པ་དང་རྒྱལ་པོའི་སྐབས་སུའང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་རྩལ་རི་ལྗང་བཞག་ལ་སྤྱོད་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོར་རེད།

ཡིག་གཞི་སྤྱིར་བསྐྱུས་འདིའི་ནང་རྒྱུར་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་མཚོན་ཏེ་ལམ་གཅིག་གྱུར་བཞག་མེད། དེ་དག་ནི་དཔེ་དཔེ་གཞན་གྱི་ནང་ནས་ལས་སྤོར་རྒྱུ་ལཱ་²

ཉིད་ལྷ་གཅེས་བཏུས་བྱས་པའི་ཡིག་གཞི་འདི། ༡༩༧༩ ལོར་དཔར་སྐྱེད་བྱས་པའི་མགོ་ཉོག་ལ་རིང་བའི་དབྱེད་བརྗོད་རྣམས་མ་དེ་དང་ཏུ་ཅང་ཐག་ཉེ་པོ་ཡོད། ༼འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་དོན༽ ཞེས་པའི་དེ་མཚེང་ལོ་དེ་གའི་ནང་དུ་བྱིས་པ་ཞིག་མ་རེད། དེ་བཞེད་ནི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་སྐོར་ལ་གོ་རྟོགས་དང་། འབྲེལ་བརྗོད་དང་། དོ་སྤྱོད་བཅས་སུ་བའི་ཆེད་ལོ་མང་རིང་འབད་རྩོལ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རེད།

དེ་བཞེད་ནི་སྤྱི་ཞོག་གི་ཚན་པ་མི་འདུ་བ་དུ་མ་ལས་སྤྱུ་བ་ཞིག་སྤྱེ། ཚན་པ་དེ་དག་ནི། སྤྱིད་དོན་དབང་ཆའི་གོ་རྟོགས་དང་། གྲེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ། འགྱུར་ལྡོག་གི་འགྲུལ་ཤུགས་བཅས་རེད།

1 རྒྱན་ ལྷན་གྱིས་བཅུམས་པའི་༼འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་དོན༽ ཞེས་པ་༡༩༧༩ ལོར་རྩོསྤོན་དུ་པོ་ཏཱར་ སྤྱར་རྟེན་ཏུ་ པར་སྐྱེད་ཁང་ནས་དཔར་འབྲེམས་བྱས། www.extendinghorizons.com ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཐག་ནས་ཐོབ།

2 འདིའི་སྐོར་རྒྱན་ ལྷན་གྱིས་བཅུམས་པའི་༼འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་དོན༽ དང་། ༼འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་གྲེད་པ༽ བརྒྱ་ཐག་ཉེ་ཤུའི་ཉམས་ལེན་དང་བརྒྱ་ཐག་ཉེར་གཅིག་པའི་རུས་པ། ཞེས་པ་༢༠༠༥ ལོར་པོ་ཏཱར་ སྤྱར་རྟེན་ཏུ་ པར་སྐྱེད་ཁང་ནས་དཔར་འབྲེམས་བྱས་པའི་ནང་དུ་གཞིགས།

ལྷན་ཚུལ་དང་དག་མཉམ་དུ་བསྐྱེལ་ན་ཐབས་ལམ་འདིའི་ཉིང་ཁུ་དེ་གསལ་ལ་ཐུབ། ཡིག་གཞི་མཐའ་
མ་དེར་དག་བཅོས་དང་ཡང་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་ཡུལ་ལྷན་པས་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱུང་མེད་ལ། ཐབས་
ལམ་འདིའི་བཀོལ་སྤྱོད་ལ་གོ་རྟོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ཡང་ལྷན་མཉམ་དེ་སྤྱོད་འཕེལ་འགྲོ་དང་
འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན་ཆ་ཚང་པོ་བྱུང་མེད།

དེབ་ཀྱི་ཚན་ས་གང་དག་གྲངས་འདྲེན་བྱེད་དང་། དེ་དག་གི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རིམ་པ་གང་དུ་
སློབས་མིན་ལ་སློབ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་ཀྱི་ལ་དུས་ཡུན་མི་ལོ་བཅོ་ལྔ་
ཅམ་གྱི་དགོས་མཁོ་བྱུང་ཡོད། སློབ་དཔོན་ཚེན་མོ་མོ་མམ་ སི་ སེ་ལིང་གིས་༡༩༤༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་
བཅུ་གཉིས་ཀར་ཐུན་རང་ལོར་མེ་ལུས་རྩེ་མཆོ་གཏུག་ལག་སློབ་བྱའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་ལྟེ་
གནས་ཁང་དུ་མཚོན་འཕོད་གནང་སྟེ། རྒྱ་ཁ་ལུ་ མ་རི་ན་ མིན་ཀ་སླེ་ལུ་དང་ལྷན་དུ་ལོ་གཅིག་
ལྷག་རིང་ལྷན་པས་འདི་དུས་ཡུན་དེ་རྒྱུད་མེད།

ཐོག་མའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ལས་ཀ་ནི་ལོར་མེ་ལོས་ལོ་གཏུག་ལག་སློབ་བྱའི་སྤྱི་ཚོགས་ཉམས་
ཞིབ་བསྐྱེ་གནས་ཁང་དང་། ཨེ་ལན་ ལུ་ལོ་ལྷོ་བ་དཔོན་གནང་སའི་ཨོ་ལུ་ལོ་ལྷོ་གཏུག་ལག་སློབ་
ཚེན་གྱི་སེའུ་ ཞེས་རྟེན་མཚོ་སློབ་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

མཐའ་མའི་ལྷན་པས་བྱས་སྲོལ་རྒྱུ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་ཀྱི་ ཀྱི་ཟེན་གྱིས་
ཕེག་ཨོ་ལུ་ལོ་ལྷོ་གཏུག་ལག་སློབ་ཚེན་གྱིས་ཐུན་གྱི་འབྲམ་རམས་པའི་ལག་འཁྲེད་ཀྱི་དགོས་
མཁོའི་ཆ་ཤེས་འགྲུབ་པའི་ཚེད་དུ་༡༩༤༩ ལོར་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་དེད། རས་༡༩༤༠ ལུས་
༡༩༤༤ བར་དུ་མཚོ་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་དེ་རྫོུན་ བསྐྱེད་མཚུངས་ལོ་གཞིགས་རྟོགས་ལོག་ཨོ་ལུ་ལོ་ལྷོ་
དུ་བྱས་པ་ཡིན།

ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱུ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་ཀྱི་ ལོ་གཞིགས་བམ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་བར་
རྒྱུན་བྱས་ཡོད། དེ་དག་ནི་ ལྷན་པས་བམ་དང་པོ། རྒྱུ་མེད་ཆ་དང་འཐབ་ཚིན། ་དང་། ལྷན་པས་
བམ་གཉིས་པ། རྒྱུ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་ཤིག་ ལྷན་པས་གསུམ་པ།
རྒྱུ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འགྲུལ་འགྲུགས། ་ བཅས་དེད།

ད་ཡོད་ཡིག་གཞི་འདི་ནི་བར་རྒྱུན་བྱས་ཟེན་པའི་རྒྱུ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་ཀྱི་ ཀྱི་
ནང་དོན་ཚེས་སྤྱིར་བསྐྱས་བྱས་པ་ཞིག་དེད། མ་ཟེན་སྤྱིར་བཏུས་དེ་རེ་མི་ ལོ་ལྷོ་ལེ་ལྷོ་ བརྟེན་
གྱིས་མེག་སེའི་ལོ་ནང་སི་ལེན་གྱི་རྒྱ་དུ་བརྒྱུད་སྤྱི་གྲུས་ཏེ་ *La Lucha Política Nonvio-*
lenta ཞེས་པར་རྒྱུན་བྱས།

འདི་ཉེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚད་རྒྱབ་པ། བརྒྱ་ལྷག་ཉི་ལུ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། བརྒྱ་ལྷག་
ཉེར་གཅིག་བའི་ལུས་པ། ། ཞི་བའི་ནང་གི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཚད་རྫོག་གི་འགྲུལ་ལུགས་སྐོར་
ལྷི་ལེ་བུ་རྣམས་གོན་རྩེ་ལོ་ བརྒྱེད་ལྷི་ཡིག་གཞི་དང་བཀོད་པ་ལ་ལུགས་ཆེར་བརྟེན་ཡོད་ཀྱང་།
ནང་དོན་གྱི་ཐད་ལ་གང་འཆམ་མི་འདྲ་བ་རེད།

དབྱིན་སྐད་ལྷི་ཡིག་གཞི་འདི་ནི་གཙོ་ཆེར་སྐུ་ཞབས་གོན་རྩེ་ལོ་ བརྒྱེད་ལྷི་ས་གཅེས་བཏུས་
གནང་བ་དེ་དབྱིན་སྐད་དུ་སྐྱུར་ལོག་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ཁར་རྟེན། ཡིན་པ་ལགས་ནས་
གལ་ཆེད་རོགས་རམ་དང་སྐྱུགས་ལུ་དག་དང་དཔུང་ཞིབ་གནང་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་
༡༩༧༧ ལུས་བཟུང་སྟེ་༡༩༧༩ ལྷི་དཔར་ཐེངས་འདིའི་ཡིག་གཞི་བར་དུ་མཐུན་འགྱུར་ལུགས་
ཆེ་གནང་ཡོད།

ངས་དབྱིན་ཇི་དང་སི་ལེན་གྱི་སྐད་གཉིས་ཀའི་ཡིག་གཞི་ལ་ཉེ་ཆར་མཚམས་ཅན་གྱི་འགྱུར་
བ་དང་ཁ་སྐོན་བྱས་ཏེ་མགོ་བརྒྱུད་དེ་ཉེ་འཐབ་ཚད་ལ་ལུས་པ་ཐོན་ཚུལ་། ཞི་བ་བསྐྱུར་
བཅོས་བྱས་པ་ཡིན།

ཇི་ལྷོ་ ར་གི་བ་ལྷི་ས་ལྷོ་སྤྱི་ག་ཐད་དཔོངས་འཆར་དང་། ཡིག་གཞི་འདིའི་ཕན་ཚོགས་དང་དགོ་
མཚན་གྱི་ཐད་ལ་ལོ་ས་བསྐྱུར་། བར་སྐྱུན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་བཅས་གནང་བ་རེད། ཇི་སྤྱི་ལ། ར་སྤོ་
དང་། མ་ཡི་གལ། ལི་མི་གཉིས་ནས་ཀྱང་མཐའ་མའི་ལུ་དག་དང་བར་སྐྱུན་གྱི་ཐོག་ལ་རོགས་རམ་
གནང་ཡོད།

དབྱིན་ཇི་དང་སི་ལེན་གྱི་སྐད་གཉིས་ཀའི་ཡིག་གཞི་སྐྱུར་སྐོག་བྱས་ཇེས། སྐུ་ཞབས་གོན་རྩེ་ལོ་ལོ་
བརྒྱེད་ལྷི་ས་གཅེས་བཏུས་གནང་བའི་སྐུ་ཀ་དེར་ངོ་མཚར་སྐྱེས་བྱུང་། ཉེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
ལྷི་ལས་ལྷི་སྤོད་དོན་། ལྷི་ནང་དོན་སྐོག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུར་བ་འདིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་
ཚུལ་གྱི་སྤོད་པའི་མཁོ་སྤོད་ལྷི་ལོ་ལོ་ དེས་ན་དབྱིན་ཇི་སྐོག་པ་པོ་ཆེར་ལེད་སྤོད་ཡོད་པ་
དང་། འབྱུང་འགྱུར་སྐད་རོགས་གཞན་ལ་བསྐྱུར་བའི་བ་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་ངས་དེ་བའི་བར་
སྐྱུན་ལྷི་རྒྱུར་ལེ་མས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། འདི་ནི་དབྱིན་སྐད་དུ་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་དེ་རེད།

སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་༡༩༧༩ ལོའི་ལྷོ་བ་བཏུན་པ་དང་བརྒྱུད་པ་སོ་སོའི་ནང་དུ་ཇི་ལི། གོན་
རྩེ་ལོ་ བརྒྱེད་ལྷི་ག་ཡོད་བཅུད་གཙོད་ལྷི་འབད་ཚེ་ལ་ལུགས་ཆེ་བྱས་ཀྱང་ལམ་སྤོང་མ་བྱུང་།

དེ་བའི་སྐོག་མཐུན་སྐྱོ་ཆོགས་ཡོང་ངེས། དཔེར་ན། སྤྱིར་བཏང་མང་ཆོགས་དང་། སྐོབ་སྤྱུག་
དང་དགོ་ཞུ། རོ་ཆོལ་བ། སྤྱི་ཆོགས་བསྐྱུར་བའི་ལས་འགྲུལ་བ། ཉན་རྟོག་པ་དང་དམག་དཔོན།

སྲིད་དོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་བཟོ་བ་པོ། ཚོས་ཕྱོགས་གྱི་བསམ་སྒོ་བ། གསལ་འགྲུར་འགོད་པོ། ཆབ་
སྲིད་གྱི་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་སྡེ་སོགས་མང་པོ་ཡོང་སྲིད།

གཅེས་བུས་འདི་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྒྲོག་པ་པོ་ཚོས་གནས་ཚུལ་མང་བ་དང་།
ཞིབ་ཆ་ཆེ་བ། བྱང་རབས་གྱི་དཔེ་མཚན་དུ་མ་བཅས་ཆ་ཚང་བཤེས་པའི་ཆེད་དུ་། འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་བྲེད་ལས་གྱི་སྲིད་དོན་༽ སྒྲོག་རྒྱར་ངས་རེ་བ་ལྷུ་གི་ཡོད། ངས་བརྗོད་གཞི་འདིའི་སྒོར་ལ་
གྲེས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འདི་དང་འབྲེལ་ཆགས་ཡིན་པས་དེ་བའི་འདིའི་མཚུགས་ལྷུ་འགའ་ཞིག་ཐོ་
འགོད་ལྷུ་ཡོད།

དབང་ཆ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་སྤྱད་དེ་ཁ་གཏང་གི་དབང་ཆར་སྤངས་འཛིན་དང་། གཏོང་ལེན། གཏོར་བཤེག་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་དེ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་རེད།

འཛེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་གི་དོ་བའི་ཐོག་ལ་ རྒྱ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་ ཉེ་འཚོལ་ཞིབ་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་རེད། ད་ཆ་ཆ་ཚང་བའི་སློབ་གསུང་བཅས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་དབྱིན་སྤྱད་ཐོག་པར་སྤྱད་གནང་ཡོད། དེ་དག་ནི། རྒྱ་དབང་ཆ་དང་འཐབ་ཚུང་། དང་། རྒྱ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་། རྒྱ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འགྲུལ་འབྲུག་ལ། བཅས་རེད།

སློབ་གསུང་བཅས་དང་པོ་རྒྱ་དབང་ཆ་དང་འཐབ་ཚུང་། ཅེས་པ་དེས་ཆབ་སྲིད་དབང་ཆའི་རང་བཞིན་ལ་དབྱུང་ཞིབ་གྱིས་འགོ་འཇུག་གནང་ཡོད། ཡང་ཡང་ང་ཚོས་རྒྱ་དབང་ཆ་ནི་འཛེ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཇི་ཅེས་འཛེ་བ་ཆེ་བ་དེ་ཅེས་ཁོ་ནས་སྤངས་འཛིན་གྱི་སྲིད་པར་ ཡིན་ཤིང་གྲེད་ཀྱི་ཡོད། དོན་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ རྒྱ་དབང་ཆ་ནི་སློབ་གསུང་ནང་གི་འབྲུང་ཁུངས་ཁག་ནས་ཡོང་བ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་གི་མ་གྲུབ་ལམ་སྲིད་འཛིན་བྱེད་པའི་སློབ་པ་དབང་ཆ་གཅོད་པའམ། དམ་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

སྲིད་གཞུང་ཁག་གི་ཆབ་སྲིད་དབང་ཆ་ནི་དོན་དངོས་སུ་ཆེས་སློ་མོ་ཞིག་རེད། དབང་འཛིན་པ་གནས་པའི་རྒྱ་ཉལ་གཅིག་འགྲོ་བ་མའི་རོགས་སྐྱོར་སྲིད་འཐབ་བྱས་ཆེ་སྲིད་དབང་སྲིད་འཛིན་པའི་དབང་ཆ་ཡང་གཏོར་བཤེག་གཏོང་ཐུབ། །

འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཚུང་ནི་རྟོགས་ཞིབ་འདི་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད། བརྒྱུས་ཚོས་འདྲིའི་ནང་དུ་རྒྱ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་གི་གཞི་ཅའི་ཁྲུང་ཚོས་ཁག་ལ་འབྲེལ་བའདད་དང་། ཡོག་རྟོག་རྣམས་བསལ་དགོལ། དེའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱུང་རབས་ནང་གི་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དུག་ཚུད་ཡོད། གནད་དོན་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱུས་འོར་མེན་ལ་སློབ་མེད་འཐབ་ཚུང་བྱེད་མཁུན། ངང་སྲིང་ཡང་མིན་ལ་ཞི་བ་བའང་མིན་པའི་ མང་ཚོགས་དཔྱུས་མཐུན་ལག་བརྟེན་བྱས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་རབས་ཤིག་རེད།

མང་ཚོགས་ཀྱིས་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ལས་སློབ་ཐོ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་དང་། སློབ་གསུང་གི་འགོ་གུར་མེད་པར་བཅོས་པ། གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་བརྗེས་པ། བཅོན་འཇུག་པ་བཅོད་མ་བདེ་བཅོས་པ། རྒྱལ་ཁབ་དུ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏོར་བ། སྲིད་དབང་སྲིད་གཅོད་པ་འཆམས་ལ་འབབས་པ་བཅས་བྱས་ཡོད།

སློབ་གསུང་བཅས་གཉིས་པ་ རྒྱ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་། ཅེས་པས་ཐབས་ཚུལ་འདྲིའི་ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པ་ ༡༥ ལ་ཞིབ་ཐུབ་སློབ་པ་དབྱུང་བ་གནང་ཡོད། དེ་དག་ནི།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ངོ་ཚྭ་ལ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
མཐུན་འགྲུབ་མི་བྱེད་པ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་བཅས་སུ་དབྱེ་གནང་མཚན་ཡོད།

སྤྱི་གསུམ་བམ་མཐའ་ལ་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འགྲུལ་འབྲུགས་༽ ཞེས་པས་འཆེ་བ་དང་
དྲུག་གཞོན་ཅན་གྱི་ཁ་གཏད་ཀྱི་ཐང་དུ་ཐབས་ཚུལ་འདིའི་བཀོལ་སྤྱོད་མགོ་རྟོག་ཅན་དེ་དག་གི་
ཐོག་ལ་དབྱུང་བ་མཚན་ཡོད།

དབྱུང་ཞིབ་དེས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྡོམ་འགྲོའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་། དེ་བཞིན་ཆ་ཤས་ལེན་མཁུན་ཚོའི་
གཞི་རྩའི་དགོས་མཁོ་དེས་ཅན་ཁག་ལ་དབྱུང་བ་མཚན་ཡོད། དེ་ནས་དེས་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
གཏོང་ཐུག་གི་འགོ་སྟོད་ཀྱི་འབྲུགས་རྒྱུན་༽ཁག་ལ་དམིགས་པ་གཏན་ཡོད།

། དྲུག་གཞོན་འགྲུབ་སྲིད་པ་རེད། ༽ དྲུག་གཞོན་འགོག་པར་སྡོམས་འབྲུགས་ཆེ་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་འགོག་ཚུལ་གྱི་འབད་ཚུལ་དེ་དགོས་དེས་ཅན་རེད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྡོམ་ཁ་
གཏད་པའི་དྲུག་གཞོན་དེ་ཁོང་ཚོའི་འགྲུལ་རྒྱུར་འགྲོ་བ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། བརྒྱུད་ལེན་འདིས་ཁ་
གཏད་པའི་དབང་ཆའི་འགྲུབ་ཁུངས་གཅོད་པའམ། ཡང་ན་ཉུང་དུ་བཏང་སྟེ་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆ་
སྤྱི་འབྲུག་དུ་གཏོང་བ་དང་། འགོག་ཚུལ་གྱི་དབང་ཆའི་འགྲུབ་ཁུངས་འབྲུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་ཐབས་འབྲུལ་བཞི་
ལ་དབྱུང་ཞིབ་མཚན་ཡོད། དེ་དག་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་འགྲུབ་དགོན་པའི་༽སྤྱི་སྡོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་དང་།
ཕན་ཚུན་གཉེས་མོས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བཅའ་ཤིང། འཛོར་ཞིག་བཅས་རེད། ཉ་ཅང་འབྲུགས་ཆེ་
བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱིས་དྲུག་གཞོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱང་འཛོར་ཞིག་དང་
རྒྱུ་མེད་དུ་གཏོང་ཐུབ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་མེད་སྟོད་གཏོང་བའི་འགོག་ཚུལ་སྟེ་ཁག་ལ་འཕྲུལ་བ་འགྲོ་ཡི་
ཡོད། དེའི་རང་བཟུང་དང་། ཡིད་ཆེས། དབང་འབྲུགས། ལས་འགྲུལ་སྟེལ་སྟེལ་བའི་རྒྱུ་བ་
བཅས་ཚང་མ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

དབང་ཆ་བཀོ་འགྲེམས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཐབ་ཚོད་སྟེ་ཁག་གི་དབང་ཆར་སྤྱོད་འཕེལ་
ཡོང་བ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སྤྱི་གསུམ་ཁག་སྤྱོད་པས་འབྲུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་བ། དྲུག་
གཞོན་ཅན་གྱི་སྤྱི་དྲུག་ཚོ་བམ་ཉེས་སུ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་བ། མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་འཐབ་ཚོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བ་འབྲུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ་བཅས་ཚང་མས་ལུགས་རྒྱུད་རིང་པོའི་
འགྲུབ་པ་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཞུང་འདི་ནི་གཏུག་རྩལ་དང་། བཅོན་གཞོན། དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པ། དྲག་གཞོན་བཅས་དང་གཏོང་མུག་བྱུང་སྐབས་འཆོ་བ་ལས་གཞན་པའི་གདམ་ཁ་འཚོལ་བའི་འབད་རྩོད་ཞིག་རེད། བཟང་སྲོད་ཀྱི་སློན་པ་འཆོ་བ་ལས་མི་ཡིན་པར་སྲོད་པ་དང་། དགྲ་པོ་ལ་དམའ་འབེབ་བྱེད་པ། ཞི་དུལ་བག་ཡོད་དང་། གཞན་ལ་བཅེ་བ་བྱེད་དུགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་དམག་འཁྲུག་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཆོ་བ་གཞན་མེད་པར་བཟེ་བར་རམ་འདེགས་རྒྱུ་དུ་ལས་བྱས་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད། འཆོ་བ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གདམ་ཁ། ཞི་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། ལུས་པ་ལྷན་པའི་འཐབ་རྩེད་དང་། ཉེས་ཆད་ཀྱི་ངོ་བོའི་སློན་པ་བསྟེན་ན། རྩོམ་སར་དབང་དང་། དྲང་བདེན། འཕྲོ་བ་མའི་ཆེ་མཐོང་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་འཆོ་བ་ཉུང་དུ་གཏོང་ཐུབ།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་གདམ་ཁ་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་ཁྲུབ་སྤེལ་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ང་ཚོའི་འདོད་པའི་འགྲུང་བ་དེར་འཁྲིད་མི་སྲིད། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་གདམ་ཁ་འདི་དག་མ་མཐར་ཡང་འཆོ་བ་ལས་མན་ལུས་ཆེ་བར་མ་མཐོང་གི་བར་དུ་དེ་འདྲ་ཡོད་མི་སྲིད། ཡང་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩེད་དེ་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱེད་སློབ་འཁྲིད་དང་དེའི་བསྐྱབ་བྱས་བྱས་པ་ཅས་ཀྱིས་ཀྱང་འདྲང་གི་མེད། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་རྩེད་འདི་དེགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་། ལུས་པ། རང་བཞིན་བཅས་ལ་གཟབ་ནན་དང་དངོས་ཡོད་དང་མཐུན་པའི་སློན་པ་སློབ་སྲོལ་བྱེད་དགོས།

རྒྱན་ ། ལྷན་ཀྱི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་། ཀྱིས་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་ཁོ་ནར་དམིགས་གཏུང་གནང་ཡོད། དེས་ཐབས་ཚུལ་འདི་དང་བཟང་སྲོད་ཀྱི་འབྲེལ་བའམ། ཡང་ན་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཚུལ་དང་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཚོས་དྲད་དམ། སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དག་ལ་དབྱུང་བ་གནང་མེད། དེའི་ནང་དུ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩོག་བྱ་དག་ལ་དབྱུང་ཞིབ་དང་། དེས་རྒྱན་པའི་སྲི་ཚོགས་འགྲུབ་བ་དང་རྒྱལ་ནང་གི་སྤྱད་སྲུབ་ཀྱི་ལུས་པ་འབང་ཐེ་མེད།

རྒྱན་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོ་མས་ སི་ ཤེའི་རྒྱ་གིས་དེབ་དེའི་ངོ་སྲོད་ནང་དུ་“འཆོ་བའི་ལས་ལ་དོ་སྣང་བྲགས་ཆེ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྲིད་དོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཀོལ་བའི་འཆོ་བའམ། རྩོད་མཐུན་ཀྱི་འཆོ་བ” ལ་དེབ་འདིའི་ནང་གི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་ལུགས་ཞིབ་ཚགས་པོའི་སློན་པ་དབྱུང་བ་བྱས་པ་ནང་བཞིན་དཀོན་པོ་རེད་ཅེས་བྲིས་ཡོད། རྩོམ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལུབ་འབྲས་ཀྱི་མེན་ཐང་གི་ཐད་ལ་འཆོ་བའི་བྱེད་ལས་དང་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་མཚུངས་བསྐྱར་བྱེད་དགོས།³

3 དགོས་མཁོ་དེ་དག་བཅས་བྱེད་པ་ལ་ ༢༠༡༡ ལོའི་དབྱུང་རྩོད་ཞིག་གིས་གཟབ་ནན་གྱིས་འབད་རྩོད་ལུས་པ་ཡོད། ཞེ་ལེ་ ཅན་ཞེ་ཐང་དང་། མའི་ལ་ རེ་ སི་ལེ་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་འཆོ་བའི་འཕྲིད་སྲིད་དམངས་འགོག་རྒྱལ་སྲོད་ཀྱི་ཡོད་དམ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་རྩོད་རྒྱུག་གི་འཐབ་བྱས་ལྷན་པའི་དེགས་པ། ། ཞེས་པ་ནི་དུ་ཡོད་དུ་རྩོད་གཞི་བྱས་པའི་ཁོ་ལོ་མོ་རྩེ་ལ་མཐོ་སློབ་ནས་ ༢༠༡༡ ལོར་བར་སྐྱབ་བྱས་པ་ལ་བཞིགས།

ཤེས་རྒྱ་གིས་ལྷ་མཚན་དེ་“འཆེ་བའི་བྱེད་ལས་དང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དབར་གྱི་བྱེད་པར་དེ་འབར་རྗེས་དང་སློན་ལས་གཉིས་དབར་གྱི་བྱེད་པར་ནང་བཞིན་མ་རེད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྲིད་དོན་ནང་བཞིན། འཆེ་བའི་སྲིད་དོན་དེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལ་ལས་དོན་འགའ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་འདུག། བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ། ཡང་ན་བྱེད་རྒྱ་མཚོ་མས་འཛོལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བཅས་རང་རང་གི་དགོས་དོན་རེ་ཡོད། དམིགས་ཡུལ་ནི་གཞན་གྱི་ཀུན་སྲིད་ལ་ཕྱགས་རྒྱུ་ཐེབས་སུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་རེད།” ཅེས་གྲིས་ཡོད།

ཤེས་རྒྱ་གིས་འཆེ་བའི་བྱེད་ལས་གྱིས་གཙོ་ཆེར་མང་ཚོགས་ལ་སྤིགས་ར་སྐྱལ་བའི་སློ་ལྷན། མི་གྲངས་མང་པོ་འཕེལ་འགྲུབ་ཞིག་རྗེས་འཇུག་པའམ་འགོ་ཁྲིད། ཡུལ་མི་དུས་མའམ་དཔོན་རིགས་བཅས་ཀྱི་ཀུན་སྲིད་ལ་ཕྱགས་རྒྱུ་སྲིད་པའི་འབད་བཞེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་མཚན་སློན་གནང་ཡོད། འཆེ་བས་ཐང་ཀར་མང་ཚོགས་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པ་དང་། ལག་བསྟར་བྱེད་པ། རྒྱལ་མཐུན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བཅས་བྱེད་ཀྱི་མེད། གལ་ཏེ་ཉན་འཛོགས་མ་བྱས་ན་ལྷག་རྒྱ་ཁོ་ན་སློང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

འཆེ་བའི་བྱེད་ལས་དང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནི། མང་ཚོགས་ལ་དོན་འབྲས་མེད་པའི་ལས་རིགས་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཉེན་ཁ་བྲལ་ལ་དོན་འབྲས་ཡོད་པའི་ལས་རིགས་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེད། གཉིས་ཀ་བེད་སློང་ལོག་པ་དང་། ལག་ལེན་ལོག་པ་བྱེད་ཐུབ། གཉིས་ཀ་བྱ་བ་ངན་པ་དང་ལམ་ལོག་པའི་དོན་དུ་བེད་སློང་བྱེད་སྲིད་ཅེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོས་གསུངས་ཡོད།

ཤེས་རྒྱ་གིས་“གནད་དོན་གཉིས་ཀའི་ཐད་ལ་སྤྲིག་ལམ་དང་། བཀའ་འདོམས། ལྷངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སློང་། ཁ་གཏད་ཀྱི་གསང་རྒྱའི་གནས་རྒྱལ་སློང་། ལོ་མཚོན་དང་། མིག་འབེན། ས་གནས་ཀྱི་ཆགས་རབས་དང་དེ་ཉིན་གྱི་དུས་ཚོད་བཅས་ལ་གཐབ་ནན་གྱི་གདམ་ཁའི་སློང་། དེ་བཞིན་དོན་མེད་ཀྱི་འཆེ་བའི་ལས་དང་། འཇུག་རྒྱུ་སྐྱལ་སློང་བྱས་པའི་ཐོལ་བྱུང་གི་ཁ་སློགས་ལས་དམིགས་བསལ་གཡོལ་རྒྱ་རྣམས་ནི་ལས་སློངས་ཡོང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་” ཞེས་གྲིས་ཡོད།

ཚན་ས་དང་པོ།

དབང་ཚ་དང་འཕམ་ཚེད།

ལེའུ་དང་པོ།

སྲིད་དོན་དབང་ཆའི་རང་བཞིན་དང་སྤངས་འཛིན།

སྲིད་དོན་དབང་ཆའི་རང་བཞིན་ལ་གོ་རྟོགས་ཡོད་པ་དེས་ང་ཚོར་འཐབ་ཚེད་ལུས་པ་སྣེན་པ་ཇི་
ལྟར་བྱེད་པ་ལེས་བྱིར་པན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད།

དབང་ཆའི་གལ་གནད་ལྟེ་བ།

- སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཏུ་ལམ་ཚང་མའི་ནང་དུ་དབང་ལུགས་ནི་རང་བཞིན་
ལྟར་སྤྱོད་སྲུ་ཡོད།
- དབང་ཆའི་སྤངས་འཛིན་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་
སྤངས་གཉེས་ཀའི་ནང་གཞི་ཚའི་དཀའ་ངལ་དེ་རེད།
- འཛིགས་སྲུ་དུང་བའི་ཁ་གཏད་པ་ཚོའི་དབང་ཆར་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པར་དབང་ཆ་མེད་སྲོད་
བྱེད་དགོས་ཤིང་འདྲ།
- སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་སྡེ་ཁག་བྱེད་ལས་ཀྱིས་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་དམིགས་ཚད་བསྐྱབ་
པ་ལས། ཡང་ན་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པའི་སློབ་སྦྱོར་གཞན་གྱི་ཀུན་སྲོད་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པར།
མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་རྣམས་ནས་རང་གིས་སམ། ཡང་ན་གཞན་ཐོག་ཏུ་མེད་སྲོད་ཐུབ་པའི་
ལུགས་སྲུབ་དང་། གཞོན་ལུགས་ཚང་མ་ཉིལ་ལོ་དེ་རེད།
- ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་དམིགས་བསམ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་གཞུག་འཛུགས་སམ། ཡང་
ན་སྤྱི་གཞུག་འཛུགས་དེ་དག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་རམ་འགལ་ལྷོ་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་དོན་གྱི་
དམིགས་ཚད་བསྐྱབ་ཆེད་དུ་མེད་སྲོད་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དབང་ཆའི་གསལ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
དབང་ཆ་རེད། དེས་ན་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་འདུན་བསྐྱབ་པ་ལས། གཞན་གྱི་
འདོད་འདུན་སྲོལ་འགོག་གི་ཆེད་དུ་དབང་ཆ་དང་། ལུགས་སྲུབ། གཞོན་ལུགས། བཅོམ་ཤིང་
བཅས་ཡོངས་རྒྱལ་བེད་སྲོད་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཟེར་བ་རེད།

ཚབ་སྲིད་དབང་ཚའི་གཞི་རྒྱའི་རང་བཞིན།

དབང་ཚའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་གཞི་ཚེ་བ་གཉིས་མངོན་གྱི་ཡོད།

ཁུལ་ལྷགས་གཅིག་སྟེང་གྱི་དབང་ཚའི་རྣམ་བཞིན་པ་ཚོས་མང་ཚོགས་ནི་རང་གི་སྲིད་གཞུང་
དམ། ཡང་ན་རྒྱ་དམར་རིམ་ལྡན་ལམ་སྟོན་གང་ཞིག་གི་སེམས་བཟང་དང་། ཐལ་གཅོད།
རྒྱལ་སྤྱིར་བཙས་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཏུ་བལྟ་བ་རེད། ལྷགས་འདི་གཞིར་བརྒྱད་གུས་ན། དབང་ཚ་
ནི་བཞིན་འདོམས་ཀྱི་ཅེ་མོར་གནས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ནས་ཡུང་བར་བསམ་གྱི་ཡོད་ལ།
དབང་ཚ་ནི་ལས་སྤོ་དང་སྤུང་པོར་སྤངས་འཛིན་ཀྱང་། ཡང་ན་གཏོར་བཞིག་མི་སྤུལ་པར་རྒྱུན་
རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཉག་བརྟན་འགྲུང་མེད་ཅིག་ཡིན་པར་འཛིན་གྱི་ཡོད།

དབང་ཚ་སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བར་ལྷ་མཁན་ཚོས་སྲིད་གཞུང་དང་ལམ་སྟོན་གཞན་ཁག་
ནི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་བཟང་དང་། ཐལ་གཅོད། རྒྱལ་སྤྱིར་བཙས་ལ་བརྟེན་ཡོད་པར་བལྟ་
ཡི་ཡོད། ལྷགས་འདི་གཞིར་བརྒྱད་གུས་ན་དབང་ཚ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚལ་མང་པོ་ནས་སྤྱི་
མཐུད་དེ་སྤྱོད་བཞིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཚབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཚ་ནི་མཐུན་ལམ་སྟོན་མཐུད་མིན་
ཆ་མི་རྟོགས་པའི་མང་ཚོགས་དང་། སྤྱི་ག་འཛུགས་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་རང་
གི་རྣམས་ལྷགས་དང་གཞན་སྤངས་རང་གི་འགྲུང་ཁུངས་ཀྱི་ཁ་གསལ་ལ་རྟག་ཏུ་བརྟེན་དགོས་
པའི་དངོས་པོ་སྤོ་མོ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད། དེས་ན་ཚབ་སྲིད་དབང་ཚ་དེ་དཔེ་འགྲུང་
ཁུངས་རང་ནས་ཉ་ཅང་ཉུས་པ་ལྡན་པའི་སྤོ་ནས་སྤངས་འཛིན་སྤུལ་གྱི་ཡོད།

ཚབ་སྲིད་དབང་ཚའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཅ་བ།

སྲིད་གཞུང་དང་སྤྱི་ཚོགས། དམིགས་བསལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུ་བཀའ་འདོམས་ཀྱི་གོ་གནས་
མཐོ་ཤོས་བརྒྱུད་མཁན་གྱི་སྤྱི་པོ་དང་། སྤེ་ཁག་ དབང་འཛིན་པ་བཙས་ལ་འདིར་། དབང་སྤྱིར་
པ་དེ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ཡོད།

དབང་སྤྱིར་པ་ཚོ་ལ་རང་བཞིན་སྤྱན་སྤྱེས་ཀྱིས་སྤུལ་པའི་དབང་ཚ་མེད། དབང་ཚ་དེ་འདྲ་དེ་དེས་
པར་དུ་ཁོང་ཚོའི་ཕྱི་ལོག་ནས་ཡོང་དགོས། དེའི་རྒྱུ་པས་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཚ་དེ་འགྲུང་སྤྱོད་
ཅན་རེད། ཁོང་ཚོ་ལ་དབང་ཚ་ག་ཅེས་ཡོད་མིན་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་དབང་ཚ་ག་ཅེས་
སྤྱོད་མིན་ལ་རག་ལས་པ་རེད། ཚབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཚ་ལ་དོས་འཛིན་སྤུལ་པའི་འགྲུང་ཁུངས་
ཡོད།

༡། ཆབ་སྲིད་དབང་ཚེ་འབྲུང་ཁྲུང་ཁག

༡། དབང་ཆ། རིག་མའི་འཛིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་ན། དབང་ཆ་ནི་གཞན་གྱིས་བརྗེ་བཀུར་རམ། ཉན་འཛོག་གྱེད་པ་ལ་བཀའ་འདོད་མས་དང་ལམ་སྟོན་གྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཟེར། དབང་ཆ་ནི་མང་ཚོགས་ནས་དྲང་སྦྲངས་གྱིས་དོས་ལེན་བྱས་པས། ཉེས་པ་འགྲེལ་མི་དགོས་པར་རང་ཆས་སུ་གནས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་འཇམ། སྤྱི་ཁག་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤོང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་དོས་ལེན་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་འཇམས་པ་རེད། དབང་ཆ་ནི་དབང་འབྲུགས་དང་གཅིག་པ་མིན་ཡང་དབང་འབྲུགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུངས་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་གསལ་བོ་རེད།

༢། མིའི་ལྷན་ཁག་སྤྱི་དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆ་དེ་དབང་སྐྱུར་པ་ལ་བརྗེ་བཀུར་ཞུ་བ་དང་། མ་ལུན་ལམ་གྱེད་པ། དམིགས་བསལ་གྱི་རིགས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་བུའི་ཡངས་ཀྱིས་ཕན་གཞོན་འགྲེལ་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱི་བོ་འདྲི་ཚོའི་མང་ཉུང་དང་། ཁོང་ཚོའི་སྤྱི་ག་འཇམས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གིས་ཡང་ཕན་གཞོན་འགྲེལ་གྱི་ཡོད།

༣། རིག་ཆལ་དང་ཤེས་རྒྱ། དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་ཆ་དེ་སྤྱི་བོ་དེ་དག་གི་རིག་ཆལ་དང་། ཤེས་རྒྱ། ལྷན་པ། དེ་བཞིན་དབང་སྐྱུར་པའི་དགོས་མཁོ་ལ་འགྲེལ་བའི་སྤྱི་བོ་འདྲི་དག་གི་རིག་ཆལ་དང་། ཤེས་རྒྱ། ལྷན་པ་བཅས་ཀྱིས་ཡང་ཕན་གཞོན་འགྲེལ་གྱི་ཡོད།

༤། མི་མའོན་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཁག་སེམས་ཁམས་དང་། ལྷ་ལྷུང་དང་འགྲེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དཔེར་ན། དབང་སྐྱུར་དྲང་ལེན་དང་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱུར་ཞུ་རྒྱའི་ཐང་ལ་གོམས་གཤེས་དང་བསམ་སྒྲུབ་འཇམ་སྤྱི་དེ་བཞིན་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་དང་མོས་དང་། ལངས་སྤྱོགས་སམ། ཡང་ན་དམིགས་ལུལ་བསྐྱུར་རྒྱའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་དང་མེད་བཅས་ཡིན།

༥། དཔོན་བོའི་འབྲུང་ཁྲུང་སྤྱི་ཁག་མཁར་དབང་དང་། རང་བྱུང་གཉེར་ཁའི་འབྲུང་ཁྲུངས། རྣོར་སྲིད་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུངས། དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས། བརྗེ་འཛིན་དང་འགྲིམ་འབྲུལ་སོགས་ཀྱི་རོག་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་སྐྱུར་པའི་སྦྲངས་འཛོན་གྱི་ཚད་གཞི་དེས་ཁོང་ཚོའི་དབང་འབྲུགས་ཀྱི་ལྷན་ཚད་ཐག་གཞོན་པར་གྲོགས་གྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༦། ཉེས་ཆད། རྫོན། ཞོས་འཛིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་ན། “ཉེས་ཆད་ནི་བཀའ་བརྗེ་དྲང་ལེན་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཞིག་རེད།” དཔེར་ན། དབང་སྐྱུར་པ་ལ་རང་གི་མི་མེད་དང་། ཡང་ན་ཅོད་རྫོག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་དབང་སྐྱུར་པ་གཞན་བཅས་གཉེས་ཀའི་ཐང་དུ་མེད་སྤྱོད་གཞོན་རྒྱའི་ཉེས་པ་འཇམ། ཉེས་ཆད་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་དང་དབྱེ་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཡོད་པ་ལ་གོ། དབང་སྐྱུར་པས་ཉེས་ཆད་ནི་རང་གི་དབང་ཆ་གཞན་གྱིས་དྲང་སྦྲངས་གྱིས་དོས་ལེན་པ་དང་། རང་གི་བཀའ་ལ་གཞན་གྱིས་

བརྩི་བཀུར་ལྷ་བའི་ཚད་གཞི་གོང་མཐོར་གཏོང་བའི་ཁ་སྤོན་གྱིས་དང་བེད་སྤོང་གཏོང་གི་ཡོད།
ཉེས་ཚད་འདི་དག་འཆེ་བ་དང་འཆེ་བ་མེད་པ་གང་རུང་ཡོང་སྲིད། དེ་དག་ཉེས་པ་དང་འགོག་
རྒྱུན་གང་རུང་གི་ཚད་དུ་དམིགས་སྲིད། བཅོམ་འདུག་དང་སྲོག་ཐོག་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་ནང་
གི་འཆེ་བ་ཅན་གྱི་ཉེས་ཚད་ནི་ཐོག་མའི་བཀའ་འདོམས་ཀྱི་དམིགས་ཚད་བསྐྱབ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར།
བཀའ་བརྩི་དྲང་ལེན་མ་བྱས་པའི་ཉེས་ཚད་དུ་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་པ་ཞིག་རེད།

དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁུངས་དུག་པོ་འདི་དག་ཚང་མའམ། ཡང་ན་འགའ་ཤམ་འདྲོམས་མིན་ནི་རྒྱུན་
དུ་དེ་དག་གི་ཚད་གཞི་ལ་རྒྱལ་ལས་པ་རེད། འདི་དག་རྒྱུན་དུ་འབྲུང་སྲོག་ཆེ་བས་ཐོབ་དགོའ་
སྤེལ་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་སྤྱར་བ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་ཐོབ་དགོན་པ་དང་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའང་
མི་སྲིད།

ཁ། འབྲུང་ཁུངས་འདི་དག་བཀའ་བརྩི་དྲང་ལེན་ལ་བརྟེན་ཡོད།

དབང་སྤྱར་པའི་དབང་ཚའི་འབྲུང་ཁུངས་ནི་མི་སེར་གྱི་བཀའ་བརྩི་དྲང་ལེན་དང་མཐུན་ལམ་ལ་
འགྲུགས་ཆར་བརྟེན་ཡོད། དཔེར་ན། ང་ཚོས་དབང་ཆ་ལ་བསམ་སྡོད་གཏོང་སྐྱབས་འདི་འདྲ་ཡིན་
པར་ཆ་བཞག་ན།

དབང་འདོན་ལམ་ལུགས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་ཉིད་གནས་པ་དང་གཞན་ལ་འདོན་སྤོང་
གྱིས་པ་ལ་དབང་ཆ་རེས་པར་དུ་དགོས། དབང་སྤྱར་པ་ཚང་མར་གཞན་ལ་དབང་སྤྱར་བ་དང་།
བཀའ་འདོམས་པ། གཞན་གྱིས་བརྩི་བཀུར་ལྷ་བའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆར་ངོས་
ལེན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། གོམས་འདྲིས་ཅན་གྱི་བཀའ་བརྩི་དྲང་ལེན་ཡོང་བའི་གནད་འགག་
ལྟེ་བ་དེ་མིའི་སེམས་ལ་སྟོབ་རྒྱ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་བཅོམ་འདུག་མ་བྱས་པ་དང་། ལར་ཞེན་མེད་ན་
བཀའ་བརྩི་དྲང་ལེན་གོམས་འདྲིས་སྤུ་ཡོང་རྒྱ་དགོན་པོ་རེད། མདོར་ན་དབང་ཆ་ནི་རང་མོས་
དྲང་སྤྱངས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

- དབང་ཆ་དེའི་རྒྱལ་ཁ་འཐོར་བའམ། ཡང་ན་ཇི་ཞུན་དུ་བྱིན་ན་མི་སེར་གྱིས་བཀའ་
བརྩི་དྲང་ལེན་ལྷ་བའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རེས་པར་སྤོང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ནས་
བཀའ་ལ་བརྩི་དྲང་མི་བརྩི་བའི་ཐག་གཅོད་དེ་དྲན་ཤེས་ལྡན་པའི་སྟོན་སྲོལ་གྱིས་དང་།
བཀའ་བརྩི་དྲང་ལེན་མི་བྱེད་པའང་སྲིད། དབང་ཆ་བསྐྱབ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་
སྤྱར་པའི་དབང་ཚའི་འཐོར་ཞིག་ལ་གཡོ་འགྲུལ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། དབང་ཆ་རྩ་ཆད་དུ་
འགྲོ་བའི་ཚད་བར་དུ་དབང་འགྲུགས་ཉུང་དུ་གཏོང་གི་ཡོད།
- དབང་སྤྱར་པ་ཚང་མས་རང་གི་མི་སེར་གྱི་རོགས་སྤོར་དང་མཐུན་ལམ་ལ་བརྟེན་
དགོས། ཇི་ཅམ་དབང་སྤྱར་པའི་སྤྱབས་འདོན་དེ་རྒྱ་ཚབ་པོ་དང་། ཞིབ་ཆགས་པོ་

ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཁོང་ཚོ་ལ་གང་ཟག་སྐྱེར་དང་། རྗེ་ཁག་སྐྱིག་འཇུག་སྐྱེར་ཚན་
ཚུང་བཅས་ནས་རོགས་སྐྱོར་དེ་འདྲ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གཤམ་ཉེ་རོགས་སྐྱོར་བ་དུ་མ་
ཞིག་གིས་དབང་སྐྱེར་པའི་དབང་ཚད་དེས་ལེན་མ་གུས་ན། ཁོང་ཚོས་ལས་འགན་
འདྲིན་སློབ་ཁོངས་པ་མི་བསྐྱབ་པ་འཕམ། ཡང་ན་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་རོགས་སྐྱོར་ལུ་མཐུད་
རྒྱུང་དངོས་སུ་སྤྱིར་འཕྲིན་བྱེད་སྤིད། འདི་འདྲ་བུར་པའི་སྐབས་སུ་དབང་སྐྱེར་པའི་
དབང་ཚད་ཡོངས་རྒྱུགས་ཉམས་ཀྱི་ཡེད། ཉེས་ཚད་གཏོང་སྤྱིད་ཀྱང་དབང་སྐྱེར་པ་ཚོ་
ལ་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་བརྗེ་འཇུག་བཅོས་མ་ལས་ཀྱང་མང་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དབང་སྐྱེར་
པའི་དབང་ཚད་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོས་ལེན་དེ་མཚམས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་
ཉེས་ཚད་གྱིས་འདྲེས་བཞིན་པ་ཡོང་གི་ལེད། ལམ་ལུགས་དེ་སྤོང་བར་མི་གཞན་
ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅང་། དབང་སྐྱེར་བ་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་དང་། ཐད་
ཀའི་ལས་རོགས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་རྒྱན་དང་། དམ་བསྐྱུགས་ལ་སྤུ་མ་ཐུད་བསྐྱུན་
དགོས་པ་ཚགས་ཡོད། གང་ལ་ཁོང་ཚོས་ལུགས་ཆེ་ཤིས་བརྟེན་དགོས་ས་དེ་ལ་
སྤངས་འཛིན་འདི་ལུགས་ཆེ་ཤིས་ཡོད།

- ཉེས་ཚད་དང་དབང་སྐྱེར་དུང་ལེན་གྱི་དབང་ལ་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད།
དང་པོ་དེ་ཉེས་ཚད་གཏོང་རྒྱའི་རུས་པ་དང་། གཏོང་ཐུབ་མིན་དེ་ག་རང་དམའ་མཐུང་
ཡང་མི་སེར་འགའ་ཞིག་གི་བཀའ་བརྗེ་དུང་ལེན་དང་མ་སྐྱེན་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་
གི་ཡོད། གཉིས་པ་དེ་ཉེས་ཚད་འདི་དག་རུས་པ་ལྷན་པ་ཡོང་མིན་དེ་སྤྱིགས་ར་སྤུལ་
ཡུལ་ལམ་བེད་སྤོང་གཏོང་ཡུལ་གྱི་མི་སེར་ཚོའི་ལ་ལན་ལ་རག་ལས་ཡོད། དེ་བ་དེ་
མི་མང་གིས་སྤྱིགས་ར་མེད་ན་བཀའ་ལ་ག་ཅམ་བརྗེ་པའི་ཚད་གཞི་དང་། ཉེས་ཚད་
ལ་མ་སྤོས་པར་བཀའ་སྤུ་མ་ཐུད་དུ་གཅོག་པའི་ཚད་གཞི་དེ་རེད།
- དབང་སྐྱེར་པ་ཚོས་བཀའ་བརྗེ་དུང་ལེན་མ་གུས་པ་ཤེས་ཉེས་ཚད་གཏོང་རྒྱའི་རུས་
པ་དེ་ཡོད་བཞིན་པའི་བཀའ་བརྗེ་དུང་ལེན་གྱི་གནས་བབ་ལ་རག་ལས་ཡོད། དཔེར་
ན། རྗེ་ཙམ་བཀའ་བརྗེ་དུང་ལེན་ལུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བཀའ་བཅགས་
པ་ཤེས་ཉེ་ཉེས་ཚད་གཏོང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ལུགས་ཆེ་བ་ཡོད། རྗེ་ཙམ་བཀའ་
བརྗེ་དུང་ལེན་ཞན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཉེས་ཚད་ལག་བསྐྱར་བྱེད་རྒྱའི་རུས་པ་
ཉུང་བ་ཡོད།

དབང་སྐྱེར་པའི་དབང་ཚད་ལྷི་རོགས་སྐྱོར་འདི་དག་ཆ་ཚད་ལུ་མཐུད་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ལ་རག་
ལས་ཡོད། རོགས་སྐྱོར་འདི་དག་སྤྱི་བོ་སྤྱིར་དང་། དཔོན་རིགས། ལས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཙམ་
ནས་མ་ལེན་པར་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ཁ་སྐོར་སྤྱིག་འཇུགས་དང་ཚོགས་སྤྱི་ཁག་
ནས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད། འདི་དག་གི་ལྷན་ཁང་དང་། རྩ་འཇུགས། ཡན་ལག་ཚོགས་ཚུང་ལ་
སོགས་ལེན་སྤིད། རྗེ་སྤྱི་སྤྱི་བོ་སྤྱིར་དང་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཁག་གིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་

པ་ནང་བཞིན། སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་འདི་དག་གིས་ཀྱང་དབང་སྐྱེད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གནས་ལུས་པ་ཐོན་པའི་སྤྲི་ནས་རྒྱུན་སྲིད་དང་། སྤྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་གྱེད་ཐུབ་པ་ལ་འདང་དེས་བཞིན་པའི་རམ་འདེགས་མི་གྱེད་པ་ཡོད་སྟེ། “དེས་ན་གལ་ཏེ་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསལ། སྤྲི་བོ་སྤྲིར་ལས་བྱུབ་པའི་ཚོགས་མིས་མཐུན་འགྱུར་མ་བྱས་པར་སྤྲེ་ཚོན་སུས་ཀྱང་གོང་མའི་བཀའ་ཁྲབ་ལག་བསྟར་ཐུབ་ཀྱི་མེད།” ཅེས་ཅེས་འཇར་ ཨལི་ རྒྱུད་ཀྱིས་ཀྲིས་ཡོད།

དབང་འཛིན་པ་ཞིག་གི་རྒྱལ་ནང་བཞུན་སྤྲིད་གི་ཚད་གཞི་དེ་དེའི་སྐྱེད་པའི་ཚོན་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་པའི་སྤྲོ་བས་འགྲུགས་དང་། དེའི་ཁ་གཏད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲི་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་པའི་སྤྲོ་བས་འགྲུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་འཇམ་ཐུབ།

བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་ནི་ཆབ་སྤྲིད་དབང་ཆའི་སྤྲིད་པོ་དེ་རེད།

བཀའ་འདོམས་དང་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དེ་པན་ཚུན་གཉིས་པན་གྱི་འགྲུགས་རྒྱུན་དང་། འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་གང་རུང་ལས་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་གང་རེད་ཟེར་ན། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འགྲུགས་རྒྱུན་ཐེབས་པས་སོ། གཤམ་འོག་པས་འགྲུགས་མེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་གྱེད་པའམ། ཡང་ན་ལོས་བཞིན་དུ་མོས་མཐུན་གྱེད་པ་གང་རུང་གི་སྤྲི་ནས་བཀའ་ལ་ཉན་འཇོག་གྱེད་པའི་རེ་འདུན་སྐྱེད་མ་བྱུང་ན། སྤྲིགས་ར་སྐྱེལ་བ་དང་ཉེས་ཚད་བཏང་བ་ལ་སྤྲོས་པར་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཆ་ཚད་བ་ཡོད་གི་མེད།

གོང་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་པན་ཚུན་འབྲེལ་གཏུགས་དེ་སྤྲིག་འཇུགས་ནང་པན་ཚུན་དང་། མགོ་རྒྱུག་ཅན་གྱི་ཚོགས་སྤྲིའི་སྤྲི་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་པན་ཚུན་གྱི་དབང་ལའང་ཡོད་གི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་རྩ་འཇུགས་དེས་གོང་མའི་བཀའ་གསུང་ཅི་སྐྱབ་ཞུ་རྒྱ་རྒྱ་དང་། ལས་དོན་སྐྱབ་རྒྱ་དེ་རང་གི་གཤམ་འོག་གི་ཚོགས་མི་དང་། སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁག་ལ་རག་ལས་ཡོད། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་གཏུགས་དེ་སྤྲིད་གཞུང་གི་ནང་དུའང་ཡོད་གི་ཡོད། བཀའ་བསྐྱོད་དང་བཀའ་འདོམས་ཀྱི་རིགས་རང་འགྲུལ་གྱིས་བཅི་བཀའ་ཞུ་གི་མེད།

དབང་སྐྱེད་པས་དབང་ཆ་སྲོད་པ་དང་། དམིགས་ཚད་བསྐྱབ་པར་ལམ་སྤོང་ཡོང་མིན་གྱི་ཚད་གཞི་དེ་དབང་སྐྱེད་པ་དང་། མི་སེམ། གནས་སྐྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་པན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་ནས་བྱུང་པའི་མཐུན་ལམ་དང་། བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་གྱི་ཚད་གཞི་དེར་རག་ལས་ཡོད། དབང་འཛིན་པ་ཞིག་གི་དབང་ཆ་དེ་རང་ཉིད་ལ་བཅི་བཀའ་ཞུ་བྱ་བའུག་ཐུབ་པ་དང་། བཅི་བཀའ་དེ་ལས་ལས་དོན་བསྐྱབ་ཐེབས་གྱེད་ཐུབ་མེན་དང་ཆ་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད།

མི་མང་གིས་བཀའ་བརྩི་དྲུང་ལེན་ཅིའི་སྲིད་ལྷན་པ་ཡིན་ནམ།

སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ལྷ་རྩེ་ལ་ནས་བཤད་ན། དབང་སྐྱེར་པའི་དབང་ཚད་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་
དཀའ་ངལ་གྱི་འབྲུང་རྩ་རྩེ་བ་དེ་བཀའ་བརྩི་དྲུང་ལེན་གྱི་འབྲུང་ཁྲམས་དང་། སྲུབ་ཆ། རྒྱན་
འབྲོངས་བཅས་གྱི་གོ་རྟེན་གསལ་བརྟེན་ཡོད།

༡ བཀའ་བརྩི་དྲུང་ལེན་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་ཡོད།

དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན་ཅིའི་སྲིད་མི་མང་གིས་དབང་སྐྱེར་པའི་བཀའ་ལ་བརྩི་བའི་འབྲེལ་བཤད་
རང་རྒྱ་འཕེར་བ་ཞིག་མེད། རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ལྷ་རྩེ་གསལ་བ་དང་། མགོ་རྩོག་ཅན། སུན་རྩུབ་
གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དེ་འདྲ་རེད། འདི་ཚོའི་ནང་དུ་གཤམ་གསལ་རྣམས་བསྐྱུས་ཡོད།

- ༡། གོ་མས་གཤིས།
- ༢། ཉེས་ཆད་ཀྱི་འཇིགས་སྤང་།
- ༣། བཟང་སྲོད་ཀྱི་འགན།
- ༤། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་སན།
- ༥། དབང་སྐྱེར་བ་དང་སེམས་ཐག་ཉེ་བོ།
- ༦། སྤང་མེད་རྒྱ་ཡན།
- ༧། མི་སེར་གྱི་ནང་དུ་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ།

ཁ། དབང་སྐྱེར་པའི་སྲི་ལྷན་དང་ལས་ཚབ་གྱི་བཀའ་བརྩི་དྲུང་ལེན།

དབང་སྐྱེར་པ་ཚང་མས་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྐྱེར་བ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ནས་
ཐོབ་པའི་བཀའ་བརྩི་དྲུང་ལེན་དང་མཐུན་ལས་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཚན་པ་འདིའི་ཀུན་སྲོད་ནི་བཟང་སྲོད་ཀྱི་འགན་ཁྲམས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་སན་གཅོ་
འདོན་བྱས་པའི་གོང་དུ་ལུང་འབྲེན་བྱས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།

ག། བཀའ་བརྩི་དྲུང་ལེན་ཡོང་ཤེས་ཅན་མ་རེད།

བཀའ་བརྩི་དྲུང་ལེན་དེ་གང་ཟག་སྐྱེར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་བཅས་ལ་
ལྷོས་ཉེ་ཚང་གཤིས་སྤྱི་ཚོགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། མི་མང་པོས་གོ་མས་གཤིས་ཀྱིས་རྒྱན་པས་བཀའ་
ལ་བརྩི་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་སྐབས་སྤྱི་བྲག་པ་ཞིག་ལ་གཤེད་

མང་ཚོགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤིང་ལྷན་དབང་སྐྱེད་པས་རང་ཚོར་ཟེན་
དགོས། དེ་འདྲའི་གནས་བབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་མི་སེར་ཚོས་ཡུན་རིང་བརྟེན་སྒྲིམ་མི་ཐུབ་པའི་དབང་
སྐྱེད་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་སྲུ་མ་སྐྱེད་བརྟེན་བཀའ་ལྷན་ལ་ལས་ཁོར་ཚོའི་མི་ཚོའི་ནང་གི་འགལ་ཆུན་
དང་། དཀའ་སྤྲུལ་སྐབས་མི་བདེའི་གནས་བབ་བཅས་ལ་བརྟེན་སྐྱོད་ཤིང་།

ཁྱབ་ཆེ་བའི་བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡུན་རིང་གོམས་པའི་དབང་
གིས་དབང་སྐྱེད་པ་ཚོས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་མི་ལྷན་བའི་དོགས་པ་རྒྱུན་
དུ་བྱེད་ཀྱི་མེད།

མོས་མཐུན་གྱི་བྱེད་སྒོ།

བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་ཡོང་བ་ལ། ཉེས་ཚད་སོགས་ཐེ་བའི་བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་གྱི་རྒྱ་རེ་རེ་བཞིན་
མི་སེར་སྐྱེད་ཀྱི་འདུན་པ་འཕམ། འདུལ་ཤེས་བརྒྱུད་དེ་རེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས། གལ་ཏེ་མི་སེར་
ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱེད་ལྷན་ལྷན་འདོད་ན། དེ་ཡོད་ཀྱི་བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་ལྷན་ལྷན་མཚན་འདི་
དག་བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་ལྷན་ལྷན་འདོད་པའི་ཡིན་པར་བརྟེན་དགོས། འོན་ཀྱང་འདུགས་རྒྱུན་
དང་། དོན་རྒྱུན། ལུས་འཕྲུགས་གསུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སེར་གྱི་འདུན་པ་འཕམ་འདུལ་ཤེས་འགྲུང་
ཤིང་། ཚད་གཞི་སྒྲིམ་ཚོགས་པའི་སྐོར་ནས་སྐྱེ་བོ་སྐྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་འདུན་པ་དེས་གནས་སྐབས་དའི་
ནང་དུ་ཕན་གཞོན་འབྲེལ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཤིང་།

དབང་སྐྱེད་པའི་དབང་ཆ་མཐར་ཐུག་བརྟེན་སའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་དེ་ནི།
ཉེས་ཚད་ཀྱི་ཞེད་སྐྱོད་དང་། ཉེས་ཚད་ཀྱི་མཚན་མངོན་ཏེ་
སྐྱེད་པའི་དེ་དབང་གི་མོས་མཐུན་གཉེས་སྡེ་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་དེ། གཉེས་ཀ་མི་སེར་
ཀྱི་འདུན་པ་བརྒྱུད་དེ་བཀའ་སྐྱེད་ཡོང་གི་ཡོད།

ག བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་ནི་རེས་པར་དུ་རང་མོས་དུང་སྐྱེད་ཡིན།

བཀའ་བརྟེན་དུང་ལེན་ནི་རང་འགལ་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཅིག་མཚུངས་དང་། འཛིག་
ཉེན་ལྷན་ཁྲུག་རྒྱུ། རྒྱུན་གནས་ཚན་བཅས་གང་ཡང་མ་ཡིན། དབང་སྐྱེད་དུང་ལེན་དང་། བཀའ་བརྟེན་
དུང་ལེན་ཡོང་ཚེད་འཕྲུགས་ཆེད་གཞོན་འཕྲུགས་ལ་མ་སྐྱེས་པར་ཉེས་ཚད་ཀྱིས་ཉལ་ཏུ་བཀའ་བརྟེན་
དུང་ལེན་ཡོང་བ་བརྟེན་གྱི་མེད།

ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱེད་ལྷན་དང་མི་ལྷན་སྐྱེད་ཀྱི་གདམས་ཁ་དེ། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱེད་ལྷན་དང་མ་
ལུས་ཀྱི་མཐུག་འབྲས་ལ་དབྱེད་པ་དེས་འཕྲུགས་རྒྱུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་མི་སེར་དེས་ཅི་

གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ལྷུ་མ་པའི་མདུག་འབྲས་དེ་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་མ་པའི་མདུག་འབྲས་
ལས་ཏུ་ཅང་ཞུན་པར་མཐོང་ན་ཁོས་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་མ་པའི་སྐུ་ཆེ།

སྤྱི་པོ་ཞིག་གིས་བཀའ་བསྐྱོན་པ་དེ་ལ་བཅུས་ན་གཞི་ནས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་བྱུང་བ་རེད།
གལ་ཏེ་ངས་བཅོམ་ཁང་དུ་གོ་མ་པ་བརྒྱབ་ཏེ་སྤྱིན་ན། ངས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་ལྷུ་མ་པའི་དེ།
གལ་ཏེ་ང་དེ་གར་བྱུང་དེ་འཕྲིད་ན། ངས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་ལྷུ་མ་པའི་ལོང་པ་མ་རེད།

ཕྱིའི་གཞུགས་པོ་ཁོ་ན་ལ་གཞོན་སྤོན་གཏོང་བའི་བཅོན་ཤིང་དེར་བྱུབ་འབྲས་སྤོན་བྱ་ཡོང་སྲིད་
ཡང་། དེས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་སྤོན་པའི་ངེས་པ་མེད། ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་མི་ལྷུ་མ་པའི་མི་སེར་
ཚོའི་གཞུགས་ཐོག་ཏུ་ཐང་གར་བཅོན་ཤིང་བྱས་པ་དེས་དམིགས་ཚད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་འགའ་ཞིག་ཁོ་
ན་བསྐྱབ་ཐུག དཔེར་ན། ཁོང་ཚོའི་འགྲུལ་སྤོད་སྤོན་འགྲོག་གྲེད་པ་དང་། ས་གནས་གཞན་དུ་
འོང་འཕྱོད་གྲེད་པ། ཁོང་ཚོའི་དདུལ་དང་མཁར་དབང་དེ་དམ་གྲེད་པ་སོགས་རེད། འོན་ཀྱང་
འདི་ལ་བཞེན་ནས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་ཡོང་བའི་ངེས་པ་མེད། དབང་སྐྱབ་པ་ཚོའི་བཀའ་བསྐྱོ་
དང་དམིགས་ཚད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྷགས་ཆེ་ཞིག་མི་སེར་ལ་དེ་དག་སྐྱབ་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མཐོང་
བའི་སེམས་ལྷགས་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོང། རྒྱུ་དོང་འབྲུག་པར་ཁས་ལེན་མི་གྲེད་
པའི་མི་དེ་བསད་ཀྱང་། ས་དོང་དེ་མ་འབྲུས་པར་ལྷག་བསྐྱབ་ཡོང། ། དེས་ན་ཉེས་ཚད་ཀྱི་ཞིང་
སྤང་དེས་མ་གཏོགས། ཉེས་ཚད་རང་ཐོག་ནས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་སྤོན་གྱི་མེད།

ཡིན་ན་ཡང་ཚོར་བ་ལྷགས་ཆེ་ཡོད་པའི་དོན་གནད་དམིགས་བསལ་བའི་རིགས་ལ་མ་
གཏོགས། གནས་སྤངས་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་མི་མང་ཆེ་བས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་མ་ལྷུ་མ་པའི་
ཉེས་ཚད་ཀྱི་དཀའ་སྤྱོད་སྤོང་འདོད་གྲེད་ཀྱི་མེད། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ཉེས་ཚད་ལ་མ་ལྷོས་པར་
སྐབས་འགར་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་མི་ལྷུ་མ་པའི་གི་ཡོད།

མདོར་ན། དབང་སྐྱབ་པའི་དབང་ཆ་ནི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་སྐྱ་མང་དེ་དག་ཐོབ་མིན་ལ་རག་
ལས་ཡོད། འདི་དག་ཐོབ་མིན་ཡང་མི་སེར་གྱིས་སྤྱད་པའི་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་དང་མཐུན་ལམ་
ཀྱི་ཚད་གཞི་དེས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་བསྐྱེད་བྱིད་དང་། གཞོན་ལྷགས། ཐར་ཉེས་
ཚད་སོགས་ལ་འང་མ་ལྷོས་པར་འདི་ལྟའི་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་དང་། མཐུན་ལམ་ནི་ཡོང་ངེས་
ཅན་དེ་འདྲ་མ་རེད། བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་ནི་ངེས་པར་དུ་རང་མོས་དྲུང་སྤངས་ཡིན། དེས་ན་སྲིད་
གཞུང་ཚང་མ་མོས་མཐུན་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད།

འདིས་དབང་སྐྱབ་པ་ཚང་མའི་མི་སེར་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་གོ་རིམ་འདིར་དགའ་མོས་གྲེད་
ཀྱི་ཡོད་པའི་དོན་མ་རེད། ཁོང་ཚོས་གོ་རིམ་དེ་འདོད་མོས་ཀྱི་ངང་ནས་ཁས་ལེན་གྲེད་ཀྱི་ཡོད་
ཅང་མོས་མཐུན་གྲེད་སྲིད། ཡང་མོས་མཐུན་མ་གྲས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྤོང་འདོད་མེད་པའོ།

རིག་འབབ་དེ་སྔོན་འདོད་མེད་པར་མོས་མཐུན་བྱས་པ་འདྲ་མིན། ལས་ལེན་མི་བྱེད་པ་ལ་རང་གིས་རང་ལ་ཡོད་ཆེས་དང་། འགོག་ཚོལ་བྱེད་པའི་ཀུན་སྨོན། ལྷབས་མི་བདེ་བ་དང་། དཀའ་སྤྱུག་གང་འཚམ་མྱོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྟོབས་བཅས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

ཤས་ཆེ་བར་སྲིད་གཞུང་རྗེ་འབྲེལ་གྱི་ནང་གི་རང་དབང་ངམ་གདུག་རྒྱུ་གི་ཚད་གཞི་དེ་ནི་དེའི་འོག་གི་མི་སེར་རྣམས་ཀྱིས་རང་དབང་ངང་གནས་འདོད་པ་དང་། ཆེ་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་བའི་འབད་ཚོལ་དེ་དག་འགོག་པའི་འདོད་པ་དང་ལུས་པ་ཡོད་པའི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་ཞིག་རེད།

དེས་ན། དབང་སྐྱར་པའི་དབང་ཚད་སྐྱངས་འཛིན་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་དེ་ཐག་གཅོད་པར་ཆ་རྒྱུན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ནང་ནས་གསུམ་ནི།

- རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཚད་སྐྱངས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྒོས་བཅས་ཀྱི་འདོད་པ།
- མི་སེར་ཚོའི་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྲིག་འཛུགས་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་སྒོས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོབས་ལུགས།
- མི་སེར་ཚོའི་རང་ཉིད་ཀྱི་མོས་མཐུན་དང་རོགས་སྐྱོར་བཀག་ཉར་ཐུབ་པའི་སྒོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་པ།

རང་དབང་ནི་དབང་སྐྱར་པས་མི་སེར་ལ་སྤྲིན་རྒྱུའི་དངོས་ལོ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྲིད་གཞུང་གཉིས་དབང་གི་འབྲེལ་བ་བརྒྱུད་དེ་འགྲུབ་རྒྱ་ཞིག་རེད།

ལ། མོས་མཐུན་བྱིར་འཐེན་བྱེད་ཐུབ།

བཀའ་བཅིངས་དྲུང་ལེན་ལུ་བའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ཏུ་འགྲུར་སྲོག་ཅན་རེད། དབང་སྐྱར་པའི་དབང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཡང་མི་འབྲེལ་པ་ཡོང་། བཀའ་བཅིངས་དྲུང་ལེན་ལུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་སྤེལ་བྱེད་མིན། བཀའ་བཅིངས་དྲུང་ལེན་འགྲུར་སྲོག་ཅན་ཡིན་ཅང་། དབང་སྐྱར་པ་ཚོས་ཉེས་ཆད་རྒྱུ་པོ་གཏོང་བའམ། ཡང་ན་རྒྱ་ལོ་ལས་པ་སྤྱད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གྲོན་དེ་གསལ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མི་སེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་འགྲུར་བ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཁོང་ཚོས་རང་གི་ཞབས་ལུ་དང་། མཐུན་ལམ། དབང་སྐྱར་དྲུང་ལེན། བཀའ་བཅིངས་དྲུང་ལེན་སྐྱར་པའི་ས་ནས་བྱིར་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ལྷན་པའི་བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལེན་དང་། མཐུན་ལམ་གྱི་གནས་བབ་བསྐྱར་བ་ལ་དགོས་ཤེས་ཅན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་ལུང་ལོ་ལས། འདུན་པའི་འགྲུར་བ་དེ་གལ་འགྲངས་ཚན་པོ་ཡིན་པ་ནས་བརྗོད་གནང་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་གཤམ་གསལ་འདི་དག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་གསུངས་ཡོད།

- འགྲུལ་མེད་གྱི་དབང་སྐྱར་དྲུག་ལེན་སྤངས་ཏེ་རང་གིས་རང་ལ་བཅེ་མཐོང་དང་སྤྱིར་སྤྱོད་སྤེལ་བའི་བསམ་སྒྲུབ་ལ།
- མི་སེར་ལ་དབང་འཛིན་པ་གནས་སྐབ་བ་དེ་མི་སེར་གྱི་རོགས་སྐྱོར་གྱིས་བཟོ་གི་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན།
- མཐུན་ལམ་དང་བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལེན་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པའི་ཚོད་སེམས་ཞིག་བསྐྱུན་ཏུ།

མཐུན་ལམ་དང་བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལེན་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་ཏུ་འདི་ནི་དབང་སྐྱར་པའི་དག་གཞོན་གྱི་ལས་ཚབ་དང་། འཛིན་སྐྱོར་གྱི་ལུ་བ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ཡོད་མིད། ཁོང་ཚོའི་བསམ་སྒྲུབ་ལུང་ལོ་ལས་ཤིང་དམིགས་བསམ་གལ་ཚན་པོ་རེད། ཁོང་ཚོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་མེད་ན། དག་གཞོན་ལམ་ལུགས་དེ་འཐོར་ཞིག་འགྲོ་གི་རེད།

འགྲུར་བ་འདི་དག་ཀྱང་དཔྱོད་གྱི་ལམ་ནས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སྣེ་ལྔ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱུང་བ་རེད།

དེས་ན། ལྷན་པའི་འཛིན་བྲལ་པའི་ཆབ་སྲིད་དབང་ཚད་དགའ་ངལ་གྱི་ལན་འདེབས་དེ། དག་གཞོན་ལ་སྣོན་མེད་རི་སྐྱར་མཐུན་ལམ་དང་བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལེན་ཕྱིར་འཐེན་དང་། ལྷན་སྐྱོར་བྱེད་སྐྱོངས་ཤེས་པ་བྱེད་ཏུ་འདི་ནང་དུ་ཡོད།

འགོ་གྲོགས་ཀྱི་ཅུ་པའི་སྒྲོམ་གཞི།

བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལེན་མི་ལྷུ་པའི་མི་སེར་གྱི་གངས་འཕོར་དང་། ཁོང་ཚོ་ལ་དབང་སྐྱར་བས་བརྟེན་དགོས་པའི་ཚོད་གཞི་མང་ཉུང་གི་ནང་དུ་དབང་སྐྱར་པའི་འདུན་པ་འགོག་པ་ལ་མིས་མཐུན་གྱི་ཕྱིར་འཐེན་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གནད་འགག་ཚན་པོ་རེད།

དེས་ན་རིག་པ་འདི་ཆབ་སྲིད་དབང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་ལག་བསྟར་རི་སྐྱར་བྱེད་དེ་རི་བ་གཙོ་བོ་དེ་ཆགས་གྱི་རེད། མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཐུན་ལམ་དང་བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལེན་ཤེས་པར་དུ་བྱེད་ཏུ་མེད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད། ཏཱ་ཅང་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། ལུགས་སྐྱོན་གང་ཆེ་ཐབས་པའི་དོན་དུ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལེན་མི་ལྷུ་པ་འདི་མང་ཚོགས་བྱེད་ལས་གྱི་རོ་ཕོར་བསྐྱར་དགོས། རྒྱབ་སྐྱོར་གང་ཟབ་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལྷན་པའི་དོ་སྣང་ཡོང་བ་

དགོན་པོ་ཡིན་ཡང་། དགོན་པ་དང་། ཚོང་དོན་མཉམ་འབྲེལ། ཚོང་གི་སློབ་འཇུག་གས། གཞུང་གི་སློབ་ཁྲིམ་ལ། རྒྱ་རྒྱུ་བུ་རྩེ་གས་ཁྲིམ་མཚེས། རྩོད་གསེབ། རྩོད་ཁྲིམ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་འཇུག་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་བཅུ་མེད་བྱས་པ་དེ་གཙོ་བོར་ཡིན།

གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་འཇུག་དང་། ཚོགས་སྡེ་འདི་དག་གི་གནས་སྡངས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་ཆ་རྣམས་པ་ལྡན་པའི་སློབ་སློབ་པ་དང་། དབང་རྒྱུ་པའི་ཐོག་ཏུ་སྡངས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་ལ་ལུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྲིད་ཀྱི་ཡོད། དབང་རྒྱུ་པ་ཆོ་ལ་སྡངས་འཛིན་བྱེད་པར་ཅ་པའི་སློབ་གཞི་སློབ་པའི་རྒྱ་ཡུལ་ལམ་ས་ཆ་ཤིང་། འདི་ཚོ་དབང་ཆ་འཁོར་ལུལ་དེ་རེད། གང་ཏུ་རང་དབང་ཅན་གྱི་སློབ་འཛིན་དག་ལུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེར་དབང་རྒྱུ་པ་ཆོའི་ཐོག་ལ་སྡངས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྣམས་པ་ཆེ་བ་ཡོད། འདི་དག་སློབ་པོ་ཡོད་ན། དབང་རྒྱུ་པའི་དབང་ཆའི་ཐོག་ཏུ་སྡངས་འཛིན་བྱེད་པའི་རྣམས་པའང་སློབ་པོ་ཡོད། སློབ་འཇུག་འདི་དག་བརྒྱུད་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཉམ་སུབ་གྱི་སློབ་པ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། བཀའ་བཅུ་དྲུག་ལོན་མི་ལྷན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། །།

ལེའུ་གཉིས་པ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས། འཐབ་ཚོད་གྱི་
ཐབས་ཚུལ་བྱ་འགུལ་ལྟན་པ་ཞིག།

ཚོད་དཔག་སྟབས་བདེ་ཞིག།

སྲིད་དོན་ཐ་སྲུང་གྱི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དེ་ཚོད་དཔག་ཏུ་ཅང་སྟབས་བདེ་ཞིག་ལ་
གཞི་བཙུག་ཡོད། དེ་ནི་མི་སྡེ་ཚོས་གང་བྱེད་དགོས་པར་མངགས་པ་དེ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་གྱི་མེད་པ་
དང་། སྐབས་དེ་བྱེད་མི་ཚོགས་པའི་བྱ་བའང་བྱེད་གྱི་ཡོད། མི་སེར་ཚོས་རང་གིས་ཁས་ལེན་མི་
བྱེད་པའི་ཁྲིམས་གཞི་དག་ལ་མི་བརྩེ་བ་བྱེད་སྲིད། ལས་མི་ཚོས་ལས་མཚམས་འདོགས་སྲིད་ལ།
དེས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ལུགས་འགག་སྲིད། གཞུང་གི་སྲི་ཁྲུ་བ་ཚོས་བཀའ་ལ་མི་བརྩེ་བ་སྲིད།
དམག་མི་དང་ཉེན་རྟོག་པས་དག་གཞོན་བྱེད་པ་ལྟོད་དུ་གཏོང་སྲིད་ལ་དག་པོའི་བྱུན་ལོག་གུང་
བྱེད་སྲིད། འདི་ལྟའི་དོན་རྒྱུན་ཚང་མ་མཉམ་དུ་བྱུང་ན། དབང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བོ་དེ་དག་
སྤྱི་བོ་པལ་པར་འགྱུར་འགྲོ་བ་རེད། དབང་ཚའི་འཕོར་ཞིག་འདི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཚོད་
རྒྱུ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་ཡོང་ཐུབ།

མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། རོགས་སྐྱོར་འགོག་པ། བཀའ་བརྩེ་དྲང་ལེན་
མི་ཁྲུ་བ་དང་བརྩེ་མེད་བྱེད་རྒྱུར་ཕྱ་རྒྱུགས་བཅས་བྱས་ན། ཁོང་ཚོས་ཁ་གཏད་པ་ཚོ་ལ། སྲིད་
གཞུང་དམ། རྒྱ་དཔོན་རིང་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འདྲ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་
མའི་རོགས་སྐྱོར་དང་མཐུན་ལམ་དེ་སྲིད་གྱི་མེད་པ་རེད། གལ་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འདྲང་དེས་
བཞིན་པའི་གངས་འཕོར་དང་བཅས་འདི་ལྟར་རྒྱུན་བསྲིངས་ཏེ་བྱས་ན། སྲིད་གཞུང་དམ། རྒྱ་
དཔོན་རིང་ལུགས་དེ་ལ་དབང་ཆ་གནས་གྱི་མ་རེད། འདི་ནི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཞི་
རྩའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཚོད་དཔག་དེ་རེད།

ཚོད་རྩོག་ལ་ཁ་གཏང་གཙོག་པའི་ལམ་ཞིག

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནི་རོ་རྒྱལ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐེ་གཏོགས་བཅས་ཐབས་ལམ་བྱེ་བྲག་པ་དུ་མང་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་བཏང་བ་སྣང་ཅིག་རེད། འདི་དག་ཚང་མའི་ནང་དུ་འགོག་རྒྱུ་ལ་ཚོས་འཆེ་བའི་ལས་དངོས་སུ་སྤངས་ཏེ་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་མི་བྱེད་པའི་སློབ་ལུས་འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པའི་རོ་བོ་རྣམ་པ་འགྲན་ན། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནི་བྱ་འགྲུལ་མེད་པའམ། གོ་མེད་ཚོར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་རེད། དེ་ནི་འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་ཤིག་རེད།

བྱ་འགྲུལ་མེད་པ་དང་། དྲབ་སྤྱར་དུང་ལེན་ལ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་འཐབ་རྩོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཅན་དུ་མཐོང་མཁུན་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་དོན་གང་ཡིན་དང་། ཚོད་རྩོག་ཆེ་ཆུང་གང་དུང་ཞིག་འཆེ་བ་མེད་པའི་ཐོག་རྣམ་པ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་རེད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནི་ཚོད་རྩོག་ལ་གཡོལ་ཐབས་དང་། སྤང་མེད་གཏོང་བའི་འབད་བརྩོན་ཞིག་མ་རེད། དེ་ནི་རི་རྩེ་ལྷོ་ལུང་ལྷན་པའི་སློབ་ལུས་སྤྱི་དོན་གྱི་དགའ་ངལ་སེལ་བ་དང་། དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་རི་ལྷོ་ལུང་ལྷན་པའི་སློབ་ལུས་དབང་ཆ་ཤེད་སྤོང་བྱེད་པའི་ལན་འདེབས་བཅིག་རེད།

འཆེ་བའི་བྱེད་ལས་འགྲུལ་ཞིག་གི་ཚབ་ཏུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཤེད་སྤོང་བྱེད་པའི་ཀུན་སྤོང་ནི་ཆེས་མི་འདྲ་བ་རེད། གཏན་དོན་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཐོན་གཏོང་ལ་བསམ་ཤིང་གིས་ཀྱིས་འཆེ་བའི་ལས་མ་བྱས་པ་ལས་ཚོས་སྤོགས་དང་། བཟང་སྤོང། ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དགོན་པོ་ཡིན། ཡང་ན་ཀུན་སྤོང་སྣ་ཚོགས་འདྲེས་པའང་ཡོང་ཚོག

འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་སུ་དུས་རབས་ཉེ་ལུ་བ་དང་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནི་སྤྱོད་ལེན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཏན་འགག་གི་གནས་སུ་སླེབས་ཡོད། འདི་ཤེད་སྤོང་གཏོང་མཁུན་གྱི་མི་སྡེ་ལ་དོན་འབྲས་ལུགས་ཆེ་བུང་ཡོད། ལས་གྲྭ་མཐོ་ཤོ་ཐོ་ཐོ་བ་དང་། ལས་གྲྭའི་གནས་སྤངས་ལ་ཡང་རྒྱས་བུང་ཡོད། ལས་སྡོལ་དང་འགག་ལེན་རྒྱུ་ལའི་རིགས་མེད་པར་བརྩོས་ཡོད། སྤྱི་དོན་གཞུང་གི་སྤྱི་དབུས་བསྐྱར་སྐྱབ་པ་དང་། ཁྲིམས་གཞི་བཞེ་མེད་བརྩོས་པ། ཁྲིམས་གཞི་གསར་བ་གཏན་འབེབས་སྐྱབ་པ། གཞུང་འབྲེལ་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་སྐྱབ་པ་བཅས་བུང་ཡོད། བཅོམ་འཛུལ་བར་བརྩོད་མ་བདེ་བརྩོས་ཏེ་དྲག་དམག་པམ་ཉེས་སུ་བཏང་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ཁམས་རྒྱལ་ཁབ་འཛོལ་དུ་བརྒྱག་པ་དང་། གཞུང་སྤྱི་དབུས་འཛོལ་བཀག་པ། སྤྱི་དབང་སྤྱིར་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་འཛོལ་ཞིག་ཏུ་བཏང་བ་བུང་ཡོད། ལྷོ་རྒྱུ་དང་དམར་པོའི་དབང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀའི་ཐད་དུ་སྤོབས་ལུགས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་ཤེད་སྤོང་བྱས་ཡོད། ལྷོ་བས་རེ་ཐབས་ཚུལ་འདི་སྤྱི་དབུས་དང་འགྲུལ་བ་འགོག་པའམ། དུས་འགྲུངས་སུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་འདེབས་སྤོང་བྱས་ཡོད།

ཐབས་ཚུལ་བཅོ་ལྔ་ལྟར་བྱེད་པ།

ཐབས་ཚུལ་དང་གི་འབྲེལ་རྒྱས་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱུང་ཡང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་ཡོང་། དེའི་ལག་ལེན་དེ་སྐབས་དེ་དང་བཞིན་སྐྱབ་འགྲུབ་དང་། རིག་ཤེས་ལས་བྱུང་བ། སྐབས་དེ་བྱུང་ཚར་བའི་གནད་དོན་འགའ་ལ་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་དཔེ་བསྐྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོང་། དེ་ནི་ཤས་ཆེ་བ་ཏུ་ཅང་ཚོ་དག་པའི་གནས་སྡེ་དང་། ཉམས་སྲིང་མེད་པའི་མཉམ་ཞུགས་པ། ཡང་སྐབས་དེ་ཉམས་སྲིང་ལྡན་པའི་འགོ་ཁྲིད་བཅས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འདྲེས་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོང་། མང་ཆེ་བ་ལ་སྤོབ་ཚུད་ནས་གྲ་སྒྲིག་དང་སྤྱོད་བཟུང་ཏུ་ལས་མེད་པ། འཆར་གཞི་ཉུང་བའམ་མེད་པ། འཐབ་བྱས་དང་། འཐབ་ཅུལ། ཡོང་སྲིད་པའི་ཐབས་ལམ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྤེལ་ནས་བསམ་སྒྲོལ་བྱུང་མེད་པའམ། ཚད་ཅན་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོང་། ཐབས་ལམ་དེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁུག་གི་མི་སྡེ་ཚོ་ལ་ཐབས་ཚུལ་དེའི་དང་བཞིན་ལ་གོ་རྟོགས་འོ་མ་ཉུང་བ་དང་། ཡད་སྤོང་གཏོང་སྡེད་ཀྱི་བྱུང་བའམ་ཐོག་ལ་ཤས་ཆེར་སྤོངས་པ་བྱུང་ཡོང་། ཁོང་ཚོ་ལ་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཅུལ་གི་སྐོར་ལ་གོ་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཡིག་ཆ་མེད་པའམ། ཡང་ན་རི་ལྟར་ཉོང་བྱུང་བའམ་ཤེས་ཤིང་སྤྱི་བྱེད་པ་དང་། འཐབ་ཚོད་བྱེད་པ། སྒྲིག་ལས་རྒྱན་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལག་དེབ་མེད།

དེ་འདྲའི་གནས་སྡེ་དང་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡང་ཡང་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བའམ། རྒྱལ་ཁ་སྤོབ་བྱ་ལས་མ་བྱུང་བ། ཡང་ན་དང་ཚོས་མཚུགས་ཏུ་ཤེས་རྒྱ་ལྡར་བམ་ཉེས་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་འཆེ་བའི་བྱ་བ་སྐབས་འགའ་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་ལ་མཚར་ཞིག་མ་ཡིད། ཆ་ལག་མ་ཚར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་སྤོབ་ནས་ཐབས་ཚུལ་གི་ལག་བསྟར་དེ་བྱུང་ཆེན་པོ་དང་། ལས་སྤྱོད་དང་གོ་རིམ་སྤོབ་པ་བྱུང་བའི་ལ་མཚར་པོ་ཡིད།

ད་ཆ་སྤྱི་ས་པ་དང་བྱུང་མེད་འགའ་ཞིག་གིས་ཐབས་ཚུལ་འདྲའི་དང་བཞིན་གྱི་སྐོར་ལ་སྤོབ་སྤྱོད་མང་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ལྷན་པའི་སྐོར་ལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་སྐྱའི་འབད་ཚེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོང་། ད་ཆ་མི་འགའ་ཞིག་གིས་ཆེས་རྒྱ་གཞི་དང་དགའ་ལས་ཆེ་བའི་དགའ་རྒྱ་གཞི་དུག་སེལ་བར་འཆེ་བའི་ཚབ་ཏུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་འདྲི་རི་ལྟར་སྤྱི་གས་འདོར་བཅུད་ལེན་བྱས་ཏེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པའི་བྱེད་ཀྱི་ཡོང་། རྣམ་དཔྱད་ལྡན་པའི་འབད་ཚེལ་འདྲའི་རིགས་ཐབས་ཚུལ་འདྲའི་བྱུང་བའམ་གྱི་ནང་ཏུ་ལྷན་པ་སྤོབ་ལ་གནད་འགག་ཆེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གསར་པ་ཞིག་ཡིད། དགའ་བའམ་དང་གནས་སྡེ་དང་སྤོབ་ལ་ཞིག་གི་ལ་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ། རོ་མོ་དུ་མ་དང་། རྣམ་པ་སྤོབ་ཚོགས་པའི་སྤོབ་ཅ་བ་ཚུགས་ཏེ། འཛམ་གླིང་ཁྲིན་ཡོངས་སུ་སྤོབ་ཚོགས་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་རིམ་སྤོབ་མཚུངས་ཞིན་ཡོང་། ། །

ཚན་པ་གཉིས་པ།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སམ། ཉམོ་མཚོན་ཏེ། གྱི་བྱེ་བྲག་མང་པོ་
ཞིག་སྡེ་ཚན་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་དབྱེ་ཡོད།

- རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ།
- མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།
- འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཁག་གི་ཚད་གཞི་ཆ་ཚང་ལ་གོམས་འཇིགས་བྱུང་ན་
ཡག་པོ་ཡོད། འདི་གར་ཐོར་འཁོད་པའི་ཐབས་ལམ་༡༥ འདི་དག་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་
མ་རེད།

ཐབས་ལམ་རེ་རེའི་འགྲེལ་བཤད་ཆ་ཚང་བ་དང་། དེ་དག་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་བྱུང་
རབས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་རྣམས་རྗེན་ ། འུས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ ཉམོ་མཚོན་བ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་
ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན། ཚན་པ་གཉིས་པ། འཆེ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
ཁག་ཏེ་ཅེས་པའི་དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ། །།

ལེའུ་གསུམ་པ།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐུལ་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐུལ་གྱི་གཙུག་ཆེ་བ་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཡིན་པའི་ཞི་
བའི་སྤྱོད་ལས་འགུལ་ལམ། འབད་བཙེན་བྱས་པའི་རྒྱུད་སྐུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་སྣ་མང་བསྐྱུས་པའི་
ཚོན་པ་ཞིག་རེད། འདི་དག་དག་གི་སྐྱེ་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འདས་ཀྱང་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་
འཆོ་མེད་ཞི་བའི་མེ་གཏོགས་ཀྱི་གསུང་སྤྱོད་ལས་མེད། ཐབས་ལམ་འདི་དག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེ་
འགོ་བོ་ཚོལ་བ་ཚོས་གནད་དོན་གང་རུང་ཞིག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་རེད། ཡང་ན་འགུལ་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པ་དང་། འགུལ་རྒྱ་ལམ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཚད་གཞི། ཚལས་ལེན་མིའི་གྲངས་འཕོར་བཅས་ཀྱི་རྣམ་
པ་སྟོན་སྣངས་ཞིག་རེད།

བརྗེ་ལན་དེ་ལ་གཏད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས། རྫོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྤྲེ་ཁག་གས། ཡང་ན་
འདི་དག་གསུམ་ག་ལ་ལུགས་རྒྱུན་སྟོན་པའི་ཚད་དུ་ཡིན་ཚོག

ཐབས་ལམ་གྱི་ཚོན་པ་འདི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་ཀུན་སྟོང་དེ་ནི་ལ་གཏད་པ་ལ་གནད་དོན་
ཞིག་ལ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པའོ། དེ་མཚམས་འདྲི་གས། ཡང་ན་རྫོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྤྲེ་ཁག་
གི་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་སྤྱད་དུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་རེད། འདིར་ཚོན་རྒྱུང་
བཅུར་བསྐྱེལ་བའི་མོ་གཞུང་གི་ནང་དུ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་རོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
གྲངས་༥༧ བསྐྱུས་ཡོད།

ལུགས་མཐུན་གྱི་བསྐྱུགས་གཏམ།

- ༡། མང་ཚོགས་གཏམ་བཤད་ཀྱི་དིགས།
- ༢། རྒྱབ་སྐྱོར་དང་དགག་བྱའི་ཡིག་འབྲེལ་ཁག
- ༣། སྤྱི་གཤམ་འཇུགས་དང་ཚོགས་སྤྲེ་ཁག་གི་གསལ་བསྐྱུགས།
- ༤། མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་ཡོངས་ཁྲབ་བསྐྱུགས་གཏམ།

༥། ལྷ་གཏུགས་དང་བསམ་འདུན་གྱི་གསལ་བསྐྱབས་ཁག

༦། སྡེ་ཁག་གསལ་ཡང་ན་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྣོན་ལྷ།

མང་ཚོགས་ཐོན་ཚེ་དང་འབྲེལ་གཏུག་གྲེད་པ།

༧། འབོད་ཚེག་དང་། ལུང་ཟའི་རི་མོ། མཚོན་རྟགས། རྒྱུ་འདི་དག་གིས་པའམ། ཚོན་བཏང་བ། རི་མོར་བཞོན་པ། དཔར་དུ་བཏང་བ། རྣམ་འགྲུར་བསྟན་པ། དག་ནས་བརྗོད་པ། ལན་རྣམས་བྱས་པ་བཅས་ཡིན་ཚེག།

༨། འབྲེད་དང་དང་། ལྷ་འཕྲུལ་འབྲེམས་སྟོན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁག

༩། དེབ་དང་། འོག་སྡེ་རྒྱུད་པ། དེབ་རྒྱུད་གི་རིགས།

༡༠། གསལ་འོག་དང་དུས་དེབ་ཁག

༡༡། སྤྲ་འཛིན་འཁོར་ཐག་དང་། ལྷ་འབྲིན། གཞུགས་མཐོང་ལྷ་འབྲིན། བརྟན་འབྲིན།

༡༢། གནས་དང་ས་ཐོག་ཏུ་གྲིས་པའི་ཡི་གེ

སྡེ་ཁག་ལྷ་འབྲུལ།

༡༣། འབྲུས་མིའམ་སྤྲ་ཚབ་ཚེད་གཏོང་།

༡༤། འབྲུ་སྟོན་གྱི་གཟུངས་རྟགས།

༡༥། སྡེ་ཁག་གི་ལུང་མངལ་དང་ལྷ་གཏུག

༡༦། ལྷ་འཕྲུལ་གྱི་རྩོམ་པ།

༡༧། འབྲུ་སྟོན་གྱི་འོས་འདེམས།

མང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ལས་འབྲུལ།

༡༨། དར་ཆ་དང་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ཚོན་མདོག་འབྲུར་བ།

༡༩། མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རིགས་གྲུབ་པ། རྒྱུ་བསྐྱབས་ཀྱི་ཐེབ་ཅི་དང་ལྟན་པ་སོགས།

༢༠། ལ་འདོན་དང་དགོ་སྟོན།

༢༡། མཚོན་རྟགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེལ་འབྲེམས།

༢༢། རྩོམ་པ་ཚེད་གོས་ལུང་པ།

༢༣། རང་ཉིད་ཀྱི་མཁར་དབང་གཏོར་བཞེག་གྲེད་པ། རྒྱུ་འཕྲུལ་དང་། ཡིག་ཆ། རྩོམ་པ་ལྷན་ཆ་སོགས།

- ༡༤༧། ལྷང་གསལ་གྱི་མཚོན་རྟགས། རྫོན་མེ་དང་། རྫོག་བཞུ། ཡང་ལྷ་སོགས། །
- ༡༤༨། འབྲ་བར་གྱི་འགྲེམས་སྟོན།
- ༡༤༩། རོ་རྫོལ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཚོན་ཅི་བྱགས་པ།
- ༡༥༠། མིང་དང་རྟགས་གསར་པ་ཁག་གས། མཚོན་རྟགས་གྱི་མིང་།
- ༡༥༡། མཚོན་རྟགས་ཅན་གྱི་སྐུའི་རིགས། རྩ་སྐྱ་དང་། ཅིལ་བྲ། ཉེན་བཟའི་རྫོག་དུང་སོགས་མཚོན་རྟགས་གྱི་དབྱངས་སྟོན་པ། །
- ༡༥༢། མཚོན་རྟགས་གྱི་ས་ཁང་ཕྱིར་བསྟུ། རྩ་ཚ་དང་ཁང་པ་ཕྱིར་ལེན་བྱེད་པ། །
- ༡༥༣། ཅིང་སྐྱོད་གྱི་རྣམ་འགྲུའ།

སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་ཐོག་ཏུ་གཞོན་ལུགས།

- ༡༥༤། མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་ལ་རྒྱན་དུ་བསྟན་འཁོར་བྱེད་པ། རྩ་རྒྱན་དུ་གྲུས་བཅི་དང་ལུ་སིམ་པོའི་དང་ནས་ཁོང་ཚོའི་རྗེས་འདེད་བྱེད་པ། །
- ༡༥༥། མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་ལ་ཟུར་ཐའི་འབྲ་སྟོན་བྱེད་པ། རྩ་དམའ་འབེབ་དང་འབྲ་སྟོན་བྱེད་པ། །
- ༡༥༦། མཐོ་རིམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་ཐོག་ཏུ་གཞོན་ལུགས་རྒྱུ་ལོ་དེ་དག་ལ་ཁོང་ཚོས་ཞབས་ཞུ་བྱེད་སའི་དབང་འཛིན་པ་དེ་དང་པོ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བས་ཐབས་བྱེད་པ། །
- ༡༥༧། ལྷ་ར་བྱེད་པ།

རྫོགས་གར་དང་རོལ་དབྱངས།

- ༡༥༨། དགོད་བོ་བའི་གཏམ་བརྗོད་དང་ཁེལ་ཅེད།
- ༡༥༩། རྫོགས་གར་དང་རོལ་དབྱངས་གྱི་འཁྲབ་སྟོན།
- ༡༦༠། ལྷ་གཞས་གཏོང་བ།

ཏུ་སྐྱིག་ཞོམ་བསྟོར་།

- ༡༦༡། ལོམ་བསྟོད།
- ༡༦༢། ཏུ་སྐྱིག
- ༡༦༣། ཚོས་སྐྱོགས་གྱི་ཏུ་སྐྱིག་ཞོམ་བསྟོར།

- ༤༡། གནས་བསྐྱོད།
- ༤༢། མོ་འའི་ཏུ་སྐྱིག།

འདས་པོར་གུས་བཙུག་ལུ་བ།

- ༤༣། མིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་མུ་ངན།
- ༤༤། འཕྲ་སྐྱོད་གི་ལྷགས་འབྲུལ།
- ༤༥། རམ་སྐྱོན་གི་ལྷགས་འབྲུལ།
- ༤༦། དུར་ཁོད་ཁག་ཏུ་གུས་བཏུང་ལུ་བ།

མི་མང་འདུ་འཛོམས།

- ༤༧། རོ་ཚོལ་ལམ་ཡང་ན་རྒྱལ་སྐྱོར་གི་འདུ་འཛོམས།
- ༤༨། རོ་ཚོལ་གི་ཚོགས་འདུ།
- ༤༩། སྐྱིབ་གཡོགས་གུས་པའི་རོ་ཚོལ་གི་ཚོགས་འདུ།
- ༥༠། སྐྱོབ་གསོའི་སྐྱོད་བཟང་། རྩོམ་པ་ཅན་གི་བྱང་མཁས་པ་དུ་མ་དང་ལྷན་དུ། །

ཕྱིར་འཐེན་དང་བསྐྱར་འཛོག།

- ༥༡། ཚོགས་འདུ་དང་ལྷན་འཛོམས་སོགས་ནས་རོ་ཚོལ་གིས་ཕྱིར་ཐོན།
- ༥༢། དག་བཅད།
- ༥༣། ཆེ་མཐོང་མི་ལེན་པར་སྐྱོས་གཏོང་བྱེད་པ།
- ༥༤། རྒྱལ་གཏོང་བྱེད་པ།

གོང་གསལ་ཚང་མ་མཚོན་རྟགས་གི་བྱེད་ལས་རེད། དབང་ཆ་ཆེ་བ་དེ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་
དང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་གི་ཐབས་ལམ་ཁག་སྐྱོད་པ་ལས་ཡོང་གི་རེད། །།

ལེའུ་བཞི་བ།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་
ཐབས་ལམ་ཁག

ཚོན་པ་འདྲིའི་ནང་གི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ནམས་སྤྱི་ཚོགས་དང་། དབལ་འབྱོར། ཚབ་སྤྱོད་
བཅས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་རིགས་ཤིང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཚོན་རྒྱུ་
གསུམ་ཀྱི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་བཅོ་ལྔ་ཐོ་འགོད་བྱས་ཡོད།

གང་ཟག་གླེང་སྤྱིད་སྤྱད་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་ལྷན་འདོན་བྱེད་པ།

- ༥༥། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་སྤོག
- ༥༦། གང་ལ་ཁ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་སྤོག
- ༥༧། འདོད་པའི་ལམ་མི་བྱེད་པ། རྒྱུ་འདོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤོག།
- ༥༨། སྤྱིད་སྤྱད་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་གཏོང་བ། རྒྱུ་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱིར་སྤོག།
- ༥༩། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་འགོག་པའམ་མཚམས་འཛོག་པ།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐོལ་དང་། སྤྱི་ག་འཇུགས། བྱེད་སྤོ་ཁག་བཅས་ལ་
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

- ༦༠། སྤྱི་ཚོགས་དང་ཅེད་སྤྱིའི་ལས་འགུལ་ཁག་མཚམས་འཛོག
- ༦༡། སྤྱི་ཚོགས་ལས་དོན་ཁག་གི་ཕྱིར་སྤོག
- ༦༢། སྤྱི་བ་སྤྱད་གི་ལས་མཚམས་འཛོག་པ།
- ༦༣། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྤྱོད་མི་ལུ་བ། རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐོལ་དང་
སྤྱི་ག་ཁྲིམས། །
- ༦༤། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཁག་ནས་ཕྱིར་འཛོག་པ།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནས་སྤྱིར་འཐེན།

༤༥། རང་གིས་དུ་སྤོད་པ།

༤༦། ཚ་ཚང་བའི་སྐྱེར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

༤༧། ལས་མིའི་སྒོས་སྤོལ། རྒྱ་ས་གནས་གཞན་དུ་སྤོལ་བ། ་།

༤༨། དཔེན་གནས་བསྟེན་པ། རྒྱ་ས་སྤོགས་དང་། བཟང་སྤོད། སྤྱི་ཚོགས། ཞིམས་བཅས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་ལ་བརྟེ་མེད་མ་བྱས་པར་འཛིན་བཟུང་མི་སྐྱབ་པའི་ས་གནས་ཕྱིག་ཏུ་སྤོད་པ། ་།

༤༩། སྤེབ་ལམ་བྱེད་པ། རྒྱ་ས་གནས་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་མི་སྤེ་ཚང་མས་རང་གིས་དང་གོང་གསེབ་གཡུགས་ཏེ་འཕྲོ་བ། ་།

༥༠། མི་འབོར་སྤོ་བཞུད་ཀྱི་རོ་ཚོལ། རྒྱ་ཉིང་རྟ་ལྟ་བུར་རྐང་བཅུགས་ཏེ་ས་གནས་གཞན་དུ་གཏན་འཇགས་གནས་སྤོ་བྱེད་པ། ་།། །།

ལེའུ་ལྷ་པ།

དབལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་
ཐབས་ལམ་ཁག

༡། དབལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་ལྷོག

དབལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་ལྷོག་ནི་དངོས་པོ་དང་། ཞབས་ལུ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཉོ་ཚོང་དང་།
འགྲེམས་སྒྲེལ། ལག་བརྒྱད་འགྲེམས་སྒྲིད་སོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་རེད། དབལ་འབྱོར་ཕྱིར་ལྷོག་གི་
ཚན་ཚུང་དུག་གི་ནང་དུ་དེ་གྱེ་བའི་ཐབས་ལམ་ཉེར་ལྷ་མོ་གཞུང་འདྲིའི་ནང་དུ་ཡོད།

འཛད་རྫས་ལོངས་སྤྱོད་མཁུ་གྱི་བྱེད་ལས།

- ༡༡། དངོས་པོ་དང་ཞབས་ལུ་འགའི་ཐང་དུ་འཛད་རྫས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཚོའི་ཕྱིར་ལྷོག
- ༡༢། ཕྱིར་ལྷོག་བྱས་ཐེན་པའི་དངོས་ཐོག་ལོངས་སུ་མི་སྤྱོད་པ། །རང་ཉིད་ལ་བདག་ཐོབ་
ཏུ་ཡོད་པའི་རིགས། །
- ༡༣། འདྲིང་ཚུང་ཚོག་ཤེས་གྱི་སྲིད་བྱས། །དངོས་ཐོག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གང་ཉུང་ཉུང་
བྱེད་པ། །
- ༡༤། ཁང་ལྷ་དུས་ཐོག་མི་སྤྱོད་པ།
- ༡༥། ཁང་པ་མི་གཡོར་བ།
- ༡༦། རྒྱལ་ལོངས་འཛད་རྫས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ལྷོག །རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་
མི་ཉོ་བ་དང་། ཞབས་ལུ་བེད་སྤྱོད་མི་གཏོང་བ། །
- ༡༧། རྒྱལ་སྤྱིའི་འཛད་རྫས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ལྷོག །རྒྱལ་ཁབ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་
ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་མང་པོས་ཉོ་ཚོང་མི་བྱེད་པ། །

ལས་མི་དང་ཐོན་སྐྱོད་ཏུ་ཁག་གི་བྱེད་ལས།

- ༥༧། ལས་མིའི་ཕྱིར་ལྟོག་ རྒྱུ་ལྷན་པའི་ཐོན་སྐྱོད་དང་ལག་ཆ་ལེན་སྐྱོད་མི་གཏོང་བ། །
- ༥༨། ཐོན་སྐྱོད་ཏུ་ཁག་གི་བྱེད་ལྟོག་ རྒྱུ་ལྷན་པ་ཚོས་རང་གི་ཐོན་སྐྱོད་ཚོང་རྒྱུ་དང་འགྲེམས་སྐྱོད་མི་བྱེད་བ། །

བར་ཁེ་བའི་བྱེད་ལས།

- ༡༠། མཁོ་སྐྱོད་པ་དང་ལག་བརྒྱུད་འགྲེམས་སྐྱོད་པའི་བྱེད་ལྟོག་ རྒྱུ་ལྷན་པའི་འཐབ་བར་ཁེ་བ་ཚོས་དངོས་ཚད་འགའ་ཞིག་གི་མཁོ་སྐྱོད་དང་ལག་བརྒྱུད་འགྲེམས་སྐྱོད་མི་བྱེད་བ། །

བདག་པོ་དང་ཕོ་དམ་པའི་བྱེད་ལས།

- ༡༡། ཚོང་པའི་བྱེད་ལྟོག་ རྒྱུ་ལྷན་པ་ཚོས་དངོས་ཚད་འགའ་ཞིག་གི་ཉེ་ཚོང་མི་བྱེད་བ། །
- ༡༢། མཁའ་དབང་ཚོང་རྒྱུ་དང་ལྷ་གཏོང་མི་བྱེད་བ།
- ༡༣། བཟོ་བྱ་ལྟོ་རྒྱུ་བ། རྒྱུ་ལྷན་པའི་བདག་པོས་གནས་སྐབས་བཟོ་བྱ་ལྟོ་བརྒྱུ་བ་ཉེ་ལས་འཚམས་འཛིན་བ། །
- ༡༤། བཟོ་ལས་དང་འགྲེལ་བའི་ཕོ་གས་རམ་མི་བྱེད་བ།
- ༡༥། ཚོང་བ་ཚོས་ལས་འཚམས་འཛིན་བ།

མ་དདུལ་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཚོའི་བྱེད་ལས།

- ༡༦། དདུལ་ཁང་ནས་མ་དདུལ་གསེག་འཛིན་ཕྱིར་འཐོན་བྱེད་བ།
- ༡༧། ཁུལ་དང་། ཐོབ་ཁ། ཡོན་སོགས་མི་སྐྱོད་བ།
- ༡༨། ལུ་ལོན་དང་སྐྱེད་ཀ་མི་སྐྱོད་བ།
- ༡༩། མ་དདུལ་དང་བུ་ལོན་མཚམས་འཛིན་བ།
- ༢༠། དདུལ་ཁུལ་མི་བསྐྱུ་བ། རྒྱུ་ལྷན་པའི་དདུལ་ཁུལ་དྲུང་གྲངས་ཀྱིས་མི་བསྐྱུ་བ། །
- ༢༡། གཞུང་ནས་དདུལ་མི་ལོན་བ། རྒྱུ་ལྷན་པའི་ཐབས་ལམ་གཞན་གྱི་དགོས་འདུན་འདོན་བ། །

སྲིད་གཞུང་གི་བྱེད་ལས།

- ༤༡། རྒྱལ་ནང་གི་དངོས་ཟོག་འོར་འདྲེན་བཀག་སྡོམ།
- ༤༢། ཚོང་བ་ཚོའི་མིང་ཐོ་གཞུང་ནག་པོའི་ནང་འགོད་པ།
- ༤༣། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་བ་ཚོའི་དངོས་ཟོག་འོར་འདྲེན་བཀག་སྡོམ།
- ༤༤། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤུས་ཉེ་མཁན་ཚོའི་དངོས་ཟོག་འོར་འདྲེན་བཀག་སྡོམ།
- ༤༥། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དངོས་ཟོག་འོར་འདྲེན་བཀག་སྡོམ། །།

ལེའུ་རྒྱལ་པ།

དབལ་འཕྱོར་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་
ཐབས་ལམ་ཁག

༡། ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།

ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་གི་ནང་དུ་ལས་ཀ་བརྒྱུད་དེ་དབལ་འཕྱོར་གྱི་མཐུན་
ལམ་སྲུ་མཐུན་མི་བྱེད་པའི་རིགས་ཚུང་ཡོད། ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ་ནི་གཞན་གྱི་ཚོག་ཏུ་གོལ་
ལྷགས་སྤྱོད་སྤྱིར་ལས་ཆེ་བ་གནས་སྐབས་སེང་ལས་མཚམས་འདོག་པར་མཉམ་རུབ་དང་ལོས་
བཞེན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་གར་ཚན་ཚུང་བདུན་གྱི་ནང་དུ་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ་གྱི་རིགས་མི་
འདྲ་བ་ཉེར་གསུམ་མོ་འགོད་བྱས་ཡོད།

མཚོན་རྟགས་གྱི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།

- ༤༧། ལས་བཞོལ་གྱི་ངོ་ཚོལ་ ༼སྲོན་བརྟ་སྤྱད་དེ་དུས་ཡུན་སྤང་དུའི་རིང་༽
- ༤༨། ལས་བཞོལ་གྱི་ངོ་ཚོལ་ ༼དུས་ཚོད་སྤྱིར་ལས་ཆེ་བ་གནས་སེང་ལས་མཚམས་འདོག་པར་མཉམ་རུབ་དང་ལོས་བཞེན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད༽

སོ་ནམ་ཞིང་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།

- ༤༩། ཞིང་པའི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།
- ༡༠༠། ལྷགས་གསོ་འགོག་ལས་པའི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།

དམིགས་བསལ་སྤེལ་གྱི་ལས་བཞོལ་རིགས།

- ༡༠༡། རོ་བཞོན་གྱི་ངལ་ཚོལ་མི་བྱེད་པ།
- ༡༠༢། བཙོན་པའི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།

༡༠༣། ལག་ཤེས་བའི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ།

༡༠༣༥། ཚེད་ལས་བའི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ།

བཞོ་ལས་གྱི་ལས་བསོལ་དགུས་མ།

༡༠༥། འདྲུགས་སྐྱུན་ཚན་བའི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །འཛོལ་སྐྱོང་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་ཡོང་བའི་བཞོ་བྱ་གཅིག་གས་མང་བའི་ནང་དུ། །

༡༠༤། བཞོ་བྱ་ཆེ་ལག་གི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །བཞོ་བྱའི་ཕྱེ་ཚན་ཚང་མའི་ནང་དུ་ལས་མཚམས་འཛོག་པ། །

༡༠༥། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་གྱི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ལས་རོགས་ཚོའི་དགོས་འདུན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་ཚེད་དུ། །

བཀག་རྒྱ་ཅན་གྱི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ།

༡༠༦། ཞིབ་མ་ཅན་གྱི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ལས་མི་རེ་རེས་སམ། ས་གནས་རེ་རེའི་ནང་དུ་རྒྱས་བཅད་གྱིས་ལས་མཚམས་འཛོག་པ། །

༡༠༧། འབྲུར་ཐོན་གྱི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ལས་མིའི་སྤྱི་མཐུན་གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བཞོ་བྱའི་ཚན་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ལས་མཚམས་འཛོག་པ། །

༡༡༠། ལས་ཀ་དལ་དུ་གཏོང་བའི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ།

༡༡༡། ཁྲིམས་བསྐྱུན་ཆེ་བའི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ཐོན་སྐྱེད་མི་ཡོང་བའི་ཚེད་དུ་རྒྱ་བཅུགས་ཏེ་སྤྲིབ་ཁྲིམས་ལ་ཞིབ་ཚགས་གྱིས་བསྐྱུན་ལུས་བྱེད་པ། །

༡༡༢། རྒྱ་དགོངས་ལྷ་བའི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ན་ལུས་གྱིས་ནང་དུ་སྡོད་པ། །

༡༡༣། རྒྱ་དགོངས་ལྷ་བའི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ལས་མི་འབོར་ཚེན་གྱིས་མི་རེ་ངོ་རེ་ནས་རྒྱ་དགོངས་ལྷ་བ། །

༡༡༤། ཚད་ཅན་གྱི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ལས་མི་ཚོས་ལས་རིགས་འགའ་ཞིག་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཉི་མ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ལས་མཚམས་འཛོག་པ། །

༡༡༥། གདུང་ལ་ཅན་གྱི་ལས་བསོལ་ངོ་ཚོལ། །ལས་མི་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེ་བྲག་པ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་མི་བྱེད་པ། །

བཙོ་བྲ་སྣ་མང་གིས་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།

- ༡༡༤། སྤྱི་ཡོངས་རྒྱ་ཁྲབ་གྱི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ། རྒྱ་བཙོ་བྲ་དུ་མས་དུས་མཉམ་དུ་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ་བྱེད་པ། །
- ༡༡༥། སྤྱིར་བཏང་གི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ།

ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ་དང་དབལ་འབྱོར་སྐོ་རྒྱལ་ལྷང་འབྲེལ།

- ༡༡༦། ཉར་ཏུལ། རྒྱ་སྐུལ་དྲང་སྲངས་གྱི་སྐོ་ནས་དབལ་འབྱོར་འགོ་འོང་ཆ་ཚང་གནས་སྐབས་རིང་མཚམས་འཛིག་པ། །
- ༡༡༧། དབལ་འབྱོར་སྐོ་བརྒྱལ། རྒྱ་ལས་མིའི་ལས་བཞོལ་ངོ་ཚོལ་དང་སྤྱིན་བདག་ཚང་མས་དུས་མཉམ་དུ་དབལ་འབྱོར་གྱི་འགོ་འོང་མཚམས་འཛིག་པ། །། །།

ལེའུ་བདུན་པ།

ཆབ་སྲིད་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་
ཐབས་ལམ་ཁག་ལ།

ཆབ་སྲིད་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ནི་རོ་ཚོལ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཚན་པའི་བྱེད་
སྐོ་འགོག་པའམ། ཡང་ན་སྲིད་གཞུང་འཛོལ་ཞིག་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་པར་ལག་བསྟར་བྱེད་ཚོགས་
ཚན་ཚུང་ཐུག་ལ་དབྱེ་བའི་ཐོ་གཞུང་འདིའི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་སྲུལ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་བསྟུན་ཡོད།

དབང་ཆ་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པ།

- 120། ལར་ཞེན་གྱི་བྱིར་འཐེན་བྱེད་པའམ། འགོག་པ།
- 121། མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ། རྒྱལ་བཞིན་པའི་དབང་འཛིན་པའམ། དེའི་
སྲིད་བླུས་ལ། །
- 122། འགོག་ཚོལ་སྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་གཏམ་བཤད།

སྲིད་གཞུང་ལ་ཡུལ་མེས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

- 123། ཚོགས་མི་ཚོས་ཁྲིམས་བཟོའི་སྤྲིག་འཇུགས་ལ་བྱིར་ལྟོག་བྱེད་པ།
- 124། དོས་བསྟུང་བྱིར་ལྟོག
- 125། གཞུང་གི་གོ་གནས་དང་སྲི་ཞུའི་བྱིར་ལྟོག
- 126། གཞུང་གི་ལྷན་ཁང་དང་། ལས་ཚབ། སྤྱི་ཚན་གཞུན་བཅས་ལ་བྱིར་ལྟོག
- 127། གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་བསྐྱེ་གནས་ཁག་ནས་བྱིར་འཐེན།
- 128། གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཁག་ལ་བྱིར་ལྟོག
- 129། གཞུང་གི་ལག་བསྟར་ལས་ཚབ་བཞེས་ཚོར་རོགས་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ།
- 130། རང་ཉིད་གྱི་ཉུགས་དང་ས་ཆའི་ཉུགས་བྱིར་བསྟུ།

རྒྱལ་ནང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལས་ཁག་།

- ༡༤༩། བྱེད་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཟུར་ཕྱོད་དང་ནང་འགྲུངས།
- ༡༥༠། གཞུང་གི་གྲུབ་ཚལ་ཚན་པ་ཁག་ནས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལས་ཁག་།

- ༡༥༡། གཞུང་ཚབ་གཏོང་ལེན་དང་སྐྱེ་ཚབ་གཞན་དག་གི་འགྲུང་བ།
- ༡༥༢། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་སྐོ་ཁག་གི་བཞུགས་དང་ནང་འགྲུངས།
- ༡༥༣། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་དོན་ལེན་བཀག་ཉར།
- ༡༥༤། རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་གཙོད་པ།
- ༡༥༥། རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་འཇུགས་ཁག་ནས་བྱེད་འཐེན་བྱེད་པ།
- ༡༥༦། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ཁག་གི་ཚོགས་མིར་དོན་ལེན་མི་བྱེད་པ།
- ༡༥༧། རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་འཇུགས་ཁག་ནས་བྱེད་འབྲུང། །།

ལེའུ་བརྒྱད་པ།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་གྱི་
ཐབས་ལམ་ཁག

འདི་དག་ནི་གནས་སྤངས་ཞིག་འགྲུར་བ་གཏོང་བར་ཐད་ཀར་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་
རྣམས་རེད། ཐེ་གཏོགས་དེ་ལོ་རེ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེག་འཇུགས་དང་། འབྲེལ་ལམ། སྲིད་བྱས།
རྒྱན་ལྡན་ཀུན་སྲོད་འགྲོ་སྤངས་བཅས་ལ་བར་ཆད་གཏོང་བའམ། གཏོར་བའི་གྲང་གཏོར་
སྲིད། ཐེ་གཏོགས་བཟང་པོའི་རེ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེག་འཇུགས་དང་། སྲིད་བྱས། ཀུན་སྲོད་འཁྱེར་
སྤངས་གསར་པ་བཅས་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྲིད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་གིས་ཐད་ཀར་དངོས་སུ་ཇོ་ཏམ་གྱི་དཀའ་ངལ་
བཟོ་ཡི་ཡོང། དེ་དག་གི་འཚོ་གནས་དང་རྒྱན་སྲོད་གཉིས་ཀ་ཁག་པོ་ཡོང། དེ་དག་གིས་ཚབས་
ཆེ་ལ་སྤར་བའི་ཏམ་གཏོག་གི་རྒྱ་བྱེད་སྲིད།

ཐེ་གཏོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་རང་དབང་ལྡན་པའི་བྱེད་སྲོད་དང་། སྐྱེག་འཇུགས། ཀུན་སྲོད་
འཁྱེར་སྤངས་སོགས་རྒྱན་སྲོད་བྱེད་པར་རང་སྤར་གྱི་དོན་དུ་བེད་སྲོད་བྱེད་ཆོག་པ་དང་། ཡང་ན་
ལས་འགྲུལ་བའི་དམིགས་ཚད་བསྐྱབ་བྱིང། ཁ་གཏད་པའི་ཕྱོ་སྐར་དུ། འཇོགས་འགོ་སྲོད་རྒྱུ་
གང་ཡང་མ་བྱུང་ཡང་། འཐབ་ཚད་བྱེད་པའི་ཚད་དུ་པར་གྲོལ་གྱི་རྒྱུ་དུ་བེད་སྲོད་གཏོར་ཐུབ་གྱི་
ཡོང། ཐོ་གཞུང་འདིའི་ནང་དུ་ཚན་རྩེད་ལ་དབྱེ་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི་བཅུ་བཅུས་ཡོང།

སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༥༤། ཚ་གང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་རང་ཉིད་དམར་འདོན་བྱེད་པ།
- ༡༥༥། ཟས་བཅད་དམ་སྤྱད་གནས།
- ༡༥༦། གོ་རྒྱུ་གྱི་པའི་ཁྲིམས་ཞིག་ རྒྱུད་ཡ་རྣམས་ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་
སྲོད་པར་གྱུར་པ། །
- ༡༥༧། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བསུན་བཅེད།

ལུས་དངོས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༦༣། བད་དུ་སྤྲོད་པ།
- ༡༦༣། ལངས་ཏེ་སྤྲོད་པ།
- ༡༦༤། བཞོན་ཏེ་སྤྲོད་པ།
- ༡༦༥། ལྷ་ནང་དུ་འཇུག་སྤྲོད་པ།
- ༡༦༦། འདུ་འཇོམས་བྱེད་པ། རྒྱ་ཚོན་རྟགས་ཀྱི་ཚ་ནས་གནད་ཆེ་བའི་ས་ཆར་འཇོམས་ཏེ་འགལ་སྤྲོད་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་པ། །
- ༡༦༧། ཁ་འདོན་དགོ་སྤོར་ལ་གཞིལ་བ།
- ༡༦༨། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བཅའ་འགོ་བ། རྒྱ་གནད་ཆེ་བའི་ས་གནས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དེའི་བདག་ཐོབ་ཀྱི་དགོས་འདུན་འདོན་པ། །
- ༡༦༩། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོག་བཅའ་ཚོལ། རྒྱ་དཔེར་ན། སྤྱར་ཡིག་དང་ཁ་ལག་འབྲེར་ཡོང་བ། །
- ༡༧༠། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བཅའ་འཇུག།
- ༡༧༡། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བར་གཅོད། རྒྱ་མིགས་ཚང་གི་ལས་དོན་དང་མི་ཞིག་གི་དབར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་པོ་འཇུག་པ། །
- ༡༧༢། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ། རྒྱ་ལས་ཆེ་བ་གནས་སྐབས་རིང་། །
- ༡༧༣། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བདག་བཟུང་།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༧༤། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོས་གསར་བ་གཏན་འབེབས།
- ༡༧༥། མཐུན་རྒྱུན་གྱི་ཁུར་སྤྱི་དུ་གཏོང་བ།
- ༡༧༦། ལས་ཀ་སོས་དལ་དུ་གཏོང་བ།
- ༡༧༧། སྐད་ཆ་ཤོད་པ།
- ༡༧༨། འཇུག་དམག་གི་འཁྲབ་སྟོན། རྒྱ་ལས་དགོས་ཐུག་གི་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ལམ་ནས་བར་ཆད་གཏོང་བ། །
- ༡༧༩། སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཀྱི་ཚབ་གཞན་འཇུགས་པ།
- ༡༨༠། བར་འཕྲིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཚབ་གཞན་འཇུགས་པ།

དབལ་འབྱོར་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༩༡། ལོ་རྒྱུ་ག་པའི་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ། ཉལས་ཀ་ཐོལ་བ་བྱེད་པ། །
- ༡༩༢། ལས་གྲུའི་ནང་དུ་སྤྲོད་པའི་ལས་བཤོལ་ངོ་རྒྱལ། ཉལས་གྲུ་བདག་བཟུང་བྱེད་པ། །
- ༡༩༣། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ས་ཞིང་བཅན་བཟུང་།
- ༡༩༤། བཀག་འགོག་ལ་བཅེ་མེད།
- ༡༩༥། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྲོང་གི་སྒོ་ནས་དདུལ་དང་ཡིག་ཆ་རྒྱན་བཅོ་བྱེད་པ།
- ༡༩༦། ཉེ་མི་ཚོག་པའི་དངོས་པོ་ཉེ་བ།
- ༡༩༧། ལྷ་དངོས་བཅན་བཟུང་།
- ༡༩༨། ཚེད་མངགས་པམ་ཚོང་རྒྱག་པ།
- ༡༩༩། གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་འགོ་འདོན་འཚོ་སྤྲོད་།
- ༡༩༠། ཁྲོམ་ར་གཞན་འཇུགས་པ།
- ༡༩༡། འགྲིམ་འབྲུལ་ལམ་ལུགས་གཞན་སྤྲོད་པ།
- ༡༩༢། དབལ་འབྱོར་སློབ་འཇུགས་གཞན་འཇུགས་པ།

སྲིད་དོན་གྱི་ཐེ་གཏོགས།

- ༡༩༣། འཇིན་སྤྲོད་ལམ་ལུགས་གྱི་ལས་འབོར་ལྷེ་རུ་གཏོང་བ།
- ༡༩༤། གསང་བའི་ལས་ཚབ་གྱི་ངོ་བོ་གསང་བརྟོལ་བྱེད་པ།
- ༡༩༥། བཅོན་དུ་འཇུག་རོགས་ལུ་བ།
- ༡༩༦། སྤྱི་སྤྲོམས་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་ཞི་བའི་མི་མང་གིས་བཀའ་བཅེ་དུང་ལེན་མི་ལུ་བ།
- ༡༩༧། ལག་སླེལ་མེད་པར་ལས་དོན་བྱེད་པ།
- ༡༩༨། མངའ་དབང་རྒྱང་ལྡན་དང་། རོ་མཉམ་སྲིད་གཞུང་། །།

ཚན་བ་གསུམ་བ།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འགྲུལ་ཕྱུགས།

ཚན་བ་འདིས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་བྱེད་སྣངས་ཀྱི་སྐོར་མང་བ་འཚོལ་
ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དེ་འགྲུར་རྒྱན་པོ་དང་། འཕོ་
འགྲུར་ཅན། སུན་རྒྱན་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་རིམ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་རྟག་བརྟག་འགྲུར་མེད་
ཅིག་ཅ་བ་ནས་མིན། དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་དམག་འཐབ་དང་འཐབ་དམག་གི་
བཀོལ་སྤྱོད་དང་མི་འདྲ་བར་ཞེ་དྲགས་མགོ་རྒྱོག་ཅན་རེད། །།

ལེའུ་དགུ་པ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་དུ་
སྐར་གཞི་འདྲིང་བ།

ཁ་གཏང་པའི་དབང་ལུགས་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནི་འཆེ་བ་བེད་སྲོད་མ་བྱས་པར་དབང་ཆའི་སྣངས་འཛིན་དང་བེད་
སྲོད་བྱེད་སྣངས་ཞིག་རེད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གིས་རང་གི་དབང་ཆ་དེ་ཁ་གཏང་པའི་
དབང་ཆའི་ཐད་དུ་བེད་སྲོད་གཏོང་ཐུབ་དགོས། དེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཆེ་བ་ལས་སྡེ་ག་སྡེ་ཐབས་
ལས་ཡོངས་སུ་མི་འདྲ་བ་བེད་སྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཤས་ཆེ་བར་ཁ་གཏང་ནི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་རེད། གཤམ་ཉེ་སྲིད་གཞུང་མིན་ན། ཁ་གཏང་པ་དེ་ལ་
སྲིད་གཞུང་དང་། དེའི་ཁྲིམས་ཁང་། ཉེན་རྟོག་པ། བཙོན་ཁང་། དམག་དབུང་བཙས་ཀྱི་རྒྱབ་
སྲོར་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏང་པས་བེད་སྲོད་
གཏོང་བའི་གོ་མཚོན་དེ་རང་སྲུང་དེ་གཏོང་ལེན་བྱེད་པའི་འབད་ཚེལ་མེད། དེའི་ཆབ་ཏུ་འཐབ་
བྱས་ཀྱི་སྡེ་ནས་བྱས་ན། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གིས་ཁ་གཏང་པའི་འཆེ་བ་ཅན་གྱི་དབང་ཆའི་
རྣམ་པ་དེ་ཐབས་ཤེས་སྣ་ཚོགས་པ་བརྒྱུད་དེ་གཏོང་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་གཙོ་ཆེར་འཐབ་
ཚིང་གི་ཐབས་ཚུལ་སྡོ་ཀུན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བེད་སྲོད་བྱས་ཉེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ནི་འགོ་ག་
ཚོལ་བའི་ཁེ་མན་ལ་སྡེ་ཉེ་བཞོལ་རྒྱར་བཞོལ་བ་ཞིག་རེད། འདིས་སྡེ་གཉིས་གཉིས་ཀས་ཐབས་
ལས་མི་འདྲ་བའི་སྡོ་ནས་འཐབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཆ་མི་སྡེ་པའི་ཚིང་རྟོག་ཅིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དེ་ཁ་གཏང་པའི་དབང་ཆའི་གནས་བབ་སྲོ་ཞུན་དུ་གཏོང་རྒྱར་
བཞོལ་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཁ་གཏང་པར་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་མཐོ་སྲོད་བྱེད་པའི་སྡེ་ཁག་
དང་། སྡེ་ག་འཇུགས་ཁག་ཁ་བྲལ་དུ་གཏོང་བ་དང་། དཔྱད་ཚོགས་དེ་དག་གི་བེད་སྲོད་ལུས་
པ་སྐྱབ་པ་མི་ཡོང་བའི་ཐབས་བྱེད་པ། ཁོང་ཚོར་ཡོང་བཞིན་པའི་ལུས་པ་བེད་སྲོད་བྱེད་པའི་
སྡོ་སྐྱབས་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་རྒྱ་བཙས་ལ་དམིགས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་
ཁུངས་ཉུང་དུ་བཏང་བའམ། བཙད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ནི་ཁ་གཏང་པས་འཐབ་ཚིང་སྡེ་
མཐུད་བྱེད་རྒྱའི་ལུས་པ་དེ་ཉུང་དུ་གཏོང་བའམ། མེད་པར་བཟོ་རྒྱ་དེ་རེད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་ཉེན་ཁ་དང་འགྲུབ་ལྡོག

འཐབ་ཚེད་ཚང་མ་དང་གཅིག་མཚུངས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་འདྲེན་ཁ་འབྲེལ་ཡོད། དཔེར་ན། བསམ་ཁ་ཡོང་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་ཡོད། ལམ་ལྗོངས་ཡོང་བའི་འགན་ལེན་ཁག་ཐེག་མེད། ཚེད་རྣམས་གི་སྐབས་སུ་ཆགས་ལེན་མི་ཚོ་ལ་སྤང་སྤྱོད་མེད་ལ་ཉེན་ཁ་འདྲེན་ཡོད། འཐབ་ཚེད་ཀྱི་རིགས་ཚང་མའི་ནང་དུ་མི་ལ་སྐྱེས་སྤྱོད་ཡོང་བ་དང་། དཔེས་འབྱོར་གྱི་གྲོང་གུན་ཕོག་པ། བཙུན་དུ་ཚུད་པ། ཐུག་སྲོག་སྤོང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། ཉེན་ཁ་འདྲི་དག་གང་དུ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀས་འཆེ་བ་མེད་སྤྱོད་བཅུང་བ་དང་བསྐྱར་ན་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ནང་དུ་ཞི་བའི་རྣམས་ཉུང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད། ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་འཆེ་བ་ཁྲབ་འབེལ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་འདྲེན་ཡོད། དྲག་གཞོན་ཡོད་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་གི་འོག་ཏུ་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེས་ཀྱང་འཆེ་བར་མགྲོན་འཕོད་བྱེད་པ་དེས་གཏན་མེད།

འགོག་ཆོལ་ལས་འགྲུལ་གྱི་རྣམས་པ་མི་འདྲེན་པ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། གང་ཐད་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་གནད་དོན་གཅིག་ཀྱང་མེད། འོན་ཀྱང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འགྲུལ་འགྲུགས་ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོད་དཔག་འགའ་བྱས་ཡོད།

- རོ་ཁྲོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱེལ། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐེ་གཏོགས་བཅས་ཚན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐབས་ལམ་ཚང་མ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།
- འཐབ་ཚེད་ཀྱི་དུས་ལུན་དེའི་རིང་ལ་འགས་ཆེ་བ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་གཤམ་གྱི་འོག་ཏུ་མི་སྤེ་འབོར་ཆེན་གྱིས་ལས་འགྲུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པ།
- ཚེད་རྣམས་གི་སྐབས་སུ་ཞི་བའི་རྣམས་ཉུང་དུ་འགྲོ་སྤྱིད་ཀྱང་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་རང་དབང་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ།

འཛིགས་སྤང་དོར་བ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་ལ་དགོས་དེས་ཅན་ཞིག་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་རང་དབང་གི་སྤོ་ནས་ལས་འགྲུལ་སྤེལ་བར་འཛིགས་སྤང་དོར་རྒྱུའམ། འཛིགས་སྤང་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ། དཀའ་སྤྱོད་ལྗོངས་དགོས་པའི་འཛིགས་སྤང་དོར་རྒྱ་བཅས་མེད།

- སྤང་མའི་རང་བཞིན་དང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་གཉིས་མཉམ་དུ་མི་ཡོང།
- སྤང་མ་ཚོས་ཚེད་རྣམས་ལས་གཤམ་ཐབས་དང་ཉེན་ཁ་ལས་སྤོས་ཀྱི་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཆོལ་བ་ཚོས་ཚེད་རྣམས་གཏོང་ལེན་དང་ཉེན་ཁ་ལ་ཁ་གཏང་གཅོག་གི་ཡོད།

- ལྷན་ཚུལ་གྱི་མེ་དེ་ཚོ་འཚོ་མེད་ཞི་བར་འགྲུར་བའི་རེ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤང་མ་ལ་རེ་བ་དེ་འདྲ་མེད། ཅེས་གསུངས་ཡོད།
- རང་ལ་སློབ་ཡོད་སྟེ་ཡའི་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་དེ་ལས་འདིགས་སྤང་སྡེད་ཀྱི་ཡོད།
- ཞི་བའི་འཕོག་ཚེས་ལ་ཚོ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དོན་དང་། ལྷ་སྒྲུབ། ལས་འགྲུལ་གྱི་ཐབས་ལམ། དང་བདེན་བཅས་ལ་རུས་ལུགས་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་དེས་བར་དུ་དགོས།
- འདིགས་སྤང་དོར་བ་དང་སྤངས་འདོན་བྱེད་པ་དེ། རང་ཉིད་ལ་དབང་ཆ་ཡོད་པ་དང་། འཕོ་འགྲུར་སྤྱོད་པ་ལ་རུས་ལུགས་ལྡན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སློབས་པ་སྡེད་རྒྱ་དང་ཐག་ཉེར་སྤྲོལ་ཡོད། འཐབ་ཚེད་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པ་དེས་རིམ་བཞིན་འདིགས་སྤང་མེད་པར་བརྗོད་རམ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
- འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་འདིའི་ནང་གི་སྤྱིར་སློབས་དེ་བཟང་སྡོད་ཀྱི་སློ་ཁོག་ཅན་མིན་པར་ལག་ལེན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
- རྫོས་འདོན་བྱས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་ཚོའི་སྤྱིར་སློབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་བསྟུན་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།
- གཏུག་རྒྱུ་མཚུག་བསྐྱེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་མཁོ་གསལ་ཤོས་དེ་ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་ཚད་སྒྲུབ་པ་ལ་མཐུན་ཆུན་བྱེད་མི་རུང་བ་དེ་གསལ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད།

དབང་ཆའི་འགྲུར་ལྡོག་གི་སྤྱི་ཚོགས་འགྲུར་ཁུངས་ཁག

སྤྱོད་ལས་གཉེས་ཀའི་དབང་ཆ་དེ་འགྲུར་སློབ་ཅན་རེད། འདི་ལྷ་བུའི་ཚོད་རྒྱུ་ལ་ནང་གི་སྡེ་ཁག་སོ་སོའི་དབང་ཆའི་འགྲུར་ལྡོག་དེ་ཐལ་ཆེ་བ་ཡོང་སྟེད། འཚོ་བ་ཅན་གྱི་ཚོད་རྒྱུ་ལ་དུ་བྱུང་བ་དང་མི་འདྲ་བར་འདི་ནི་འགྲུར་སྤྱོད་པ་དང་། མཚུག་འགྲུས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གིས་རང་གི་བྱེད་ལས་དང་ཀུན་སྡོད་ཀྱི་ཆུན་པས་ཁ་གཏད་སྡེ་ཁག་གི་སྤོལ་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆ་འཕེལ་བའམ། ཉུང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པར་རམ་འདིགས་བྱེད་སྟེད། འདི་ནི་སྤྱོད་ལས་གཉེས་ཀས་འཚོ་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཚད་གཞི་མཐོ་བ་ཡོང་གི་ཡོད།

སྤྱོད་ལས་གཉེས་ཀའི་དབང་ཆའི་ནང་གི་རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་འགྲུར་ལྡོག་གི་འགྲུར་ཁུངས་དང་པོ་དེ་ནི། འཕོག་ཚེས་པའི་འཕོ་ཁྲིད་དང་ཁ་གཏད་པའི་འཕོ་ཁྲིད་གཉེས་ཀས་རང་རང་གི་རྒྱབ་སློབ་དང་མཉམ་ཞུགས་པའི་སྤྱི་ཚོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལ་བརྟེན་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱོད་ལས་གཉེས་ཀས་རང་གི་སྡེ་ཁོར་དང་། སྤྱོད་ལས་གཉེས་ཀྱིས་དྲག་གཞོན་གྱི་ལས་ཚབ་དང་སྡེ་ཁུ་བ་གཉེས་ལ་བརྟེན་ཡོད། སྤྱོད་ལས་འགལ་བས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་བཅད་སྡོད་བྱས་ཚེ། སྡེ་ཁུ་བ་དང་དྲག་

ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལ་རྣམ་པ་བོན་ཚུལ།

གཞོན་གྱི་ལས་ཚབ་ཚོས། རང་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ལྷགས་ཆེ་རུ་
བཏང་སྟེ་འཛོན་ཐང་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བ་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་། ལག་ཐེག་བྱེད་མི་ཐུབ།

ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆའི་འགྲུར་ལྡོག་གི་འབྲུང་ཁུངས་གཉིས་པ་དེ། སྲིད་བཏང་རྒྱ་ཆེ་མང་
ཚོགས་ཀྱིས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲིད་དང་། རྒྱལ་སྦྱོར་དེ་ཁ་གཏང་བ་དང་། ཁ་གཏང་བའི་སྲིད་
བླུས་དང་ཁྲིམས་གཞི་ལག་ལ་བྱེད་དང་། ཡང་ན་དེའི་ཚབ་ཏུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་བ་ལ་
རྒྱལ་སྦྱོར་དང་། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲིད་བྱེད་བའི་ཚད་གཞི་དེ་རེད། གལ་ཏེ་ལས་འགྲུལ་དེ་
འཆེ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་ན། གཉིས་པ་དེ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཆེ་བ་ཡོད།

ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆའི་འགྲུར་ལྡོག་གི་འབྲུང་ཁུངས་གསུམ་པ་དེ། རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་
སྲིད་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྦྱོར་དང་བསམ་ཚུལ་དེ་ཕྱོགས་སུ་རུང་ལ་ཡོད་པ་དེ་རེད།
མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་སྲིད་རྒྱུ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་དེས་ཕྱོགས་གཅིག་གམ། ཡང་ན་
གཞན་དེའི་རྣམ་སྟོབས་ཆེ་རུ་དང་ཞན་དུ་གཏོང་བར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་
འགྲུར་ལྡོག་གི་རྒྱ་གཙོ་མོ་དེ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་སློ་གཏང་བྱེད་རྒྱ་ཐེད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་འགོ་ཁྲིད།

ལས་འགྲུལ་གྱི་གནད་རྟོགས་པ་དང་། ལམ་སྟོན་བྱེད་བའི་འགོ་ཁྲིད་སྟེ་ལག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཚོད་
དཔག་ང་ཚོས་བྱེད་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་སྦྱོར་གྱི་ཤེས་བྱ་དེ་རྒྱ་ཆེར་
ཁྲུབ་སྟེ་ལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། རི་ཅོམ་གྱིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཚུལ་འདི་མང་
ཚོགས་ཀྱིས་མང་བ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ། དེ་ཅོམ་གྱིས་ཁ་གཏང་བ་ལ་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་བཙོན་འཇུག་
དང་དཔལ་གསོད་བཏང་སྟེ་ལས་འགྲུལ་གྱི་འགོ་བེགས་རྒྱ་ཀྱི་ལག་ཏུ་གཏོང་གི་ཡོད། འགོ་ཁྲིད་
བྱེད་ཐེང་བ་དེ་ཅི་མཐོན་ཆེན་པའི་རྒྱལ་དུ་ཞབས་ཞུ་བྱེད་པ་དང་། དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལག་
བསྟར་དང་། ལོ་སྦྱིག་ལམ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་བཅས་རེད། སྟེ་ལག་དང་། ལྷན་ཚོགས། སྤྱི་པོ་སྤེར་
རམ། ཡང་ན་འདི་དག་མཉམ་སྟེ་བ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཡོང་ཚོག

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྲ་སྦྱིག་བྱེད་པ།

ལས་འགྲུལ་ཆེ་རྒྱུད་ཆང་མའི་ནང་དུ་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སྦྱོ་རྣམས་འཆར་གཞི་འདིར་བ་དང་བྲ་སྦྱིག་
བྱེད་རྒྱ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། གཤམ་གསལ་བྲ་སྦྱིག་གི་རིགས་ལ་བསམ་སྟོན་བཏང་ཚོག

༡ དབྱེད་ཞིབ།

ཚོད་རྫོག་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལོས་པ་བྱེད་རྒྱ། མོ་ཁ་མ་ཚེམ་པའི་གནས་བབ་གང་ཡོད་ཐོ་འགོད། འདོད་
པ་གཞིར་བརྟུང་འབྲུར་བ་རྗེ་དགོས་ཀྱི་འཆར་གཞི་འགོད་པ། ཡོང་རྒྱའི་ཚོད་རྫོག་དེ་བར་བདེན་
ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། མོ་ཁ་མ་རངས་པའི་གནས་སྣངས་ལ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་བའི་ “རྒྱ་གང་ཡིན་
ཀྱི་འདྲ་ལོས་” སྤྲུལ་པའི་སྐོ་ནས་དམིགས་ལུལ་དང་། དངོས་ཡོད་གནས་སྣངས། རྒྱ་རྒྱུ་བཅས་
ཀྱི་དེལ་བསྐྱུགས་རྒྱ་གང་ཆེ་བྱེད་དགོས།

ཁ། གནས་སྣངས་དང་མོ་ཁ་མ་རངས་པའི་གནས་བབ་ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་པ།

སྤེལ་ནས་དྲག་འཚོག་གང་ཡིན་དང་། དེ་དག་ཚབས་ཆེ་ལོས་རྗེ་ཚམ་ཡིན་མིན་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་
ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་དགོས་ངེས་ཅན་རེད། དེ་དག་གི་རྒྱ་གང་ཡིན་དང་ཐབས་ལེས་གང་གི་
སྐོ་ནས་དེ་དག་སེལ་སྤྲུབ་མིན་ལྟ་དགོས། གཞིང་སྤྲུག་མེད་པའི་སྐོ་ནས་འདོད་མོ་ཁོངས་པའི་
ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ་དངོས་ཡོད་དང་འཆར་དང་མི་འཆར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་
བྱུང་ན་འོས་ཤིང་འཆར་པ་རེད།

གལ་ཏེ་མ་བྱུང་ན། གཞིང་སྤྲུག་ཅིག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ཚང་མས་བསམ་ལེས་
སྤྲུབ་ཆེད་འགྲུལ་བཤུད་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་འཆེ་བ་བོད་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ་དང་། འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་བྱེད་ལས་ཤེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འགྲུལ་བཤུད་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། ཡོང་རྒྱའི་འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་འཐབ་ཚིང་གི་བརྗོད་ཐེབ་པའི་དམིགས་ཚད་ཐག་གཅོད་པ་ལ། མོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྐོ་ཁག་
གི་ལྟ་རྒྱུལ་ལ་བསྐྱུར་ཏེ་གནད་དོན་དང་། མོ་ཁ་མ་རངས་པའི་གནས་བབ་ལ་དོ་སྣང་འབྲུགས་ཆེ་
བྱེད་རྒྱ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད།

སྤྲུག་རྒྱའི་ལྟ་རྒྱུལ་ལ་བྱས་ན། ཆེས་སྤྱིར་བཏང་བའི་དམིགས་ཚད་དཔེར་ན། འདྲ་མི་དེ་ཞི་བདེ་
དང་། རང་དབང་། རང་བཅོན། དུ་སྤྲུལ་གྱི་འདྲུ་ལོས་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་འཐབ་ཚིང་བྱེད་རྒྱ་མེད།
དམ་བཅས་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་དམིགས་ཚད་དེ་ངེས་པར་དུ་དམིགས་བཟུང་བྱེད་པ་གི་པ་ཡིན་
དགོས། དེ་ནི་གལ་ཏེ་དགོས་མཁོ་བྱུང་ན་ཁ་གཏང་པས་མར་གནད་སྤྲུབ་པ་དང་། འགོག་རྒྱུ་
ལས་ལེན་སྤྲུབ་པའི་དབང་ཆའི་ལུས་པའི་ནང་དུ་ཡོད་དགོས། ཐལ་ཆེ་བའི་དངོས་མེད་རྟོག་འཆར་
རིགས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་མི་ཡོང་།

འཐབ་ཚིང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་སྟོབས་འབྲུགས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་སྐོ་ནས་གཅིག་ཆར་དུ་པར་རྒྱུ་བྱེད་
པའི་ཆབ་དུ་འགོག་རྒྱུ་ལ་བའི་སྟོབས་འབྲུགས་ཆེ་ལོས་ཀྱི་གོ་མཚོན་དེས། ཁ་གཏང་བའི་སྤྱི་དབྱུས་
དང་། ལམ་ལུགས། གནད་དོན་བཅས་ཀྱི་གནད་འགག་སྐྱོལ་ལོས་ཡོད་པར་བརྟེན་དེར་འགོག་
རྒྱུ་ལ་བའི་ལུས་འབྲུགས་དེ་ག་བསྐྱེལ་རྒྱ་དེ་མཁས་པ་རེད།

ག གྲོས་མོལ།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གིས་ཐང་ཀའི་བྱེད་ལས་མ་སྡེལ་བའི་སྡོན་ཏུ་འདུམ་སྡིག་ཅིག་ཡོང་བའི་
འབད་ཚོལ་ཡོང་ཚད་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མངོན་དགོས། འདིས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་
གི་བཟང་སྡོད་ཀྱི་གནས་བབ་གོང་འཕེལ་གཏོང་གི་ཡོད། དགོས་འདུན་གང་ཡིན་གཏན་འབྲེལ་བས་
བྱུང་བེན་པའི་རྗེས་སུ་འཕོ་འགྲུར་མེད་པར་བརྟན་པོར་གནས་པ་དེ་སྦྱིར་བཏང་བཟང་བ་ཡིན།

གྲོས་མོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གྲ་སྡིག་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཕན་ཐོགས་པོ་
དང་དངོས་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡོང་གི་ཡོད། གྲོས་མོལ་དེ་གཏོང་བྱུག་འཐབ་ཚིན་གྱི་ཚབ་མཚོན་
གྱི་མ་ལེད། དེས་པ་འདྲིེ་སྐབས་སུ་ཚིན་རྩལ་འདུམ་སྡིག་མི་ཡོང་རྒྱ་སྲིད་པ་མ་ཟང་དེས་པ་
ཡང་ཡོང་ཚོག་གྲོས་མོལ་ལ་དེས་པར་མཁོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ནི་འཐབ་ཚིན་བྱེད་པའི་ཚོད་སེམས་དང་
ལུས་པ་དེ་རེད། ལྷན་རྒྱུས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་དབྱེད་དམག་གིས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་དམག་འཇུག་གི་
དགོས་པ་མེད་པ་བཟོ་བ་རྒྱང་བཞིན་གྲ་སྡིག་ལེགས་པོ་དགོས། ཅེས་གསུངས་ཡོད། ཁ་གཏད་
པའི་ས་ནས་ཁས་ལེན་ཁོ་ན་ལོན་པར་འབྱུང་འགྲུར་ཁས་ལེན་ལག་བསྟར་ཡོང་བའི་དཔང་
རྟགས་ཀྱི་ཚོད་ཏུ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་གྱི་དགོས་འདུན་དེས་པར་དུ་འདོན་དགོས།

གྲོས་མོལ་གྱི་སྡོན་ཏུ་ཁ་གཏད་པས་འགོག་ཚོལ་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐོག་ཏུ་དམ་འག་ཆེན་པོ་
ཞིག་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་དར་ཐོས་མཐུན་བྱེད་རྒྱ་མེད། དཔེར་ན། ཁ་གཏད་པ་འགུལ་འགས་
གྱིས་དེ་ཚོལ་ལམ་འགོག་ཚོལ་མཚམས་འཛོག་གི་དགོས་འདུན་འདོན་པ་མ་ཟང། འགོག་ཚོལ་
གྱི་འདོད་སྐུལ་ཡང་མི་ཚོགས་པ་དེ་གྲོས་མོལ་གྱི་སྡོན་འགོའི་ཆ་རྒྱུན་ལྷ་སྤར་འདོན་མིད། ཡིན་ན་
ཡང་དེ་སྲིད་ཁ་གཏད་པའི་དོས་ནས་གྲོས་མོལ་ལ་རྒྱ་མཚན་མི་ལྷན་པའི་སྡོན་འགོའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་
ལྷ་སྤར་འཛོག་གི་མེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་དོས་ནས་གཏོང་བྱུག་འཐབ་ཚིན་གྱི་
སྡོན་ཏུ་དཀའ་རྙོག་གིས་ཐབས་ལ་གྲོས་མོལ་བྱེད་རྒྱར་འདོད་པ་ཡོད་དགོས།

ང། པར་ཚོལ་གྱི་དམིགས་པ་རྗོ་རུ་གཏོང་བ།

པར་ཚོལ་བྱེད་པའི་གནད་འགག་འོ་རྟགས་མ་ནོར་བ་རྗེད་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ལས་འགུལ་ལམ་སྡོད་
ཡོང་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། དམིགས་ཚད་ཆེ་བ་དུ་མ་ཞིག་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་
འབད་ཚོལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་མཁས་རྟགས་མིན། སྐབས་དེ་སྡོད་བྱུང་བའི་ནང་གི་སྡོད་སྲུག་ཚོའི་དོ་
ཚོལ་རམ་སྡོན་གྱིས་དོ་ཚོལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་སྡིག་འདུགས་མི་འབྲ་བ་མང་པོའི་
ཚབ་བྱས་ཏེ་དགོས་འདུན་མི་འབྲ་བ་བརྒྱུད་ནས་བརྟུ་བར་དུ་བཏོན་ཡོད། དེས་དམིགས་ཚད་
རྣམས་ཏེ་ལམ་འགྲུབ་མི་སྲུབ་པ་བཟོས་ཡོད།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་པའི་གནད་དོན་དང་། སྲིད་བྱས། ལམ་ལུགས་
བཅས་ཀྱི་ཞུ་ཆའི་གནད་དེར་དམིགས་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་ཡག་ག་ཡོང་། འདེགས་འཇུག་
འཛོགས་པའི་བཀའ་སྲོལ་ཅེ་མོ་ཞིག་དེས་པར་དུ་དགོས། གནད་དོན་རྣམས་གནད་དུ་འཁེལ་བ་
དང་། གསལ་པོར་རྟོགས་སྲུབ་པ། རང་བདེན་ཡང་དག་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་སྲུབ་པ་བཅས་དེས་
པར་དུ་དགོས།

ལམ་གྲོང་ཡོང་མིན་དེ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུད་དུ་རིམ་བཤི་
བཞུགས་ཡོང་རྒྱུར་འཐབ་བྱས་ཀྱི་གོ་རིམ་སྤྲིག་སྤངས་ལ་རག་ལས་སྲིད། འཐབ་ཚོད་ལ་དངོས་
ཡོད་ཀྱི་རིམ་བའི་དགོས་མཁོ་ཡོང་དེས།

སྤྱིར་བཏང་དགའ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྩེ་ལྷན་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། རང་བདེན་མ་ཡིན་པ་གསལ་
པོ་ཡིན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་རང་གི་རྣམ་པ་ཤུགས་སྤངས་པ་དེས། འགོག་ཚོལ་བའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་
དམིགས་ཚད་བསྐྱབ་སྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་གི་ཡོང། ལྷགས་ཐག་ཡོངས་རྫོགས་
བདག་ཐོབ་ཡོང་བ་ལ་ཁག་ཐེག་གྲེད་པའི་མཐུད་མཚམས་དེར་སྤངས་འཛིན་གྲེད་རྒྱའི་ཐབས་
ཤེས་འཚོལ་དགོས། འགོ་བརྗོད་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་རྩུལ་ཞེས་འཁོད་པའི་ནང་དུ་འགྲེལ་བརྗོད་
བྱས་ཡོད་པ་བཞིན། པར་རྒྱལ་གྱི་དོན་གནད་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་སྤེལ་དུ་དམིགས་པ་གཏོང་མཁན་
གྱི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་བརྗོད་པ་ཚོའི་ཐང་དུ་དག་གཞན་གྱི་བ་དེས་ཁོང་ཚོའི་གནད་དོན་
དེའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་དེས།

༣། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཐག་གཅོད་གྲེད་པ།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འགོ་བརྗོད་བཞེས། རི་ཅམ་ཁ་གཏད་པ་ལ་མི་འོས་
པའི་སྲིད་བྱས་རྒྱུ་སྤོང་གྲེད་རྒྱའི་འདོད་པ་དང་རྣམ་པ་ལྡན་ཡོད་པ། དེ་དང་ཚད་གཞི་མཉམ་
པར་རང་གི་ཚ་དོན་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། ཁ་གཏད་པ་སྤྱོད་དུ་གཏོང་བ། དེ་བཞིན་འགྲུར་བ་
གཏོང་བར་འདད་དེས་བཞིན་པའི་ཚོད་སེམས་དང་དབང་ཤུགས་སྤྱིད་སྲེལ་བཅས་གྲེད་སྲུབ།

རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏུག་རྩལ་ཅན་གྱི་སྲིད་སྤོང་ལམ་ལུགས་ཡོངས་
རྫོགས་མེད་པར་བརྗོད་རྒྱུར་དམིགས་པ་དེ་མཉམ་བསམ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་ཚོགས་ རོན་གྲུང་དེ་བསྐྱབ་
རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཁག་པོ་དེ། སྤྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དེས་འཚེ་མེད་ཞི་
བའི་འགོ་བརྗོད་པ་ཚོ་རིམ་བཞིན་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་། ཁ་གཏད་པ་སྤྱོད་ཞུ་དུ་གཏོང་
བའི་ཚད་ཅན་གྱི་གནད་དོན་དེ་དེར་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པའི་འཚར་གཞི་འདོད་སྲུབ་ན་
མཁས་པ་དེ།

ཚད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་འཚར་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་དེ་རང་གི་དམིགས་ལུལ་ལ་ལྷོད་ཡང་བྱེད་
པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་དེ་གཅིག་ལ་རྟོག་བསྐྱེད་ལ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་
ཐོབ་རུང་བཟོ་བའི་ཐབས་ཤེས་རེད། ཚད་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་ལ་ལམ་ལྷོད་རུང་བ་དེས་དམིགས་
ཚད་ཆེ་བ་བསྐྱེད་ཆེད་དུ་རྣམ་པ་ལྷན་པའི་བྱེད་ལས་སྐྱེལ་བར་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་
རྣམ་པ་བོད་འཕེལ་གཏོང་གི་ཡིད།

ཆ། ཅ་དོན་གང་ཡིན་གྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་དུ་འཇུག་པ།

འགོ་འཇུགས་གྱི་རིམ་བཤད་འདི་རྒྱབས་སུ་འགྲེམ་ཡིག་དང་། འོག་ལྗེ། དེ་བཞུགས་ཆེད་ཚོམས། གསར་
འོག་རྒྱང་འཕྲིན། བརྟན་འཕྲིན། མང་ཚོགས་འདུ་འཛོམས། ལྷན་གཞུང་། འབོད་ཚོགས་ལ་སོགས་
གྱི་ལས་འགུལ་འགོ་གྲོལ་སྤེལ་བའི་འདོད་ཚུལ་དང་། གནད་དོན། དངོས་ཡིད་གནས་སྤངས་
བཅས་ཁྲབ་བསྐྱེད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དགོས་ཤིང་རེད། འགྲེལ་ལམ་འདི་དག་བརྒྱུད་པའི་བརྗེ་འཕྲིན་
གྱི་སྤུས་ཚད་དེ་གཤམ་འགའ་ཆེན་པོ་རེད། ཁོད་ཁོ་དང་ལྷན་ཟུག་སྤོང་རྒྱ་མཉམ་དུ། དེ་བཞིན་མཐུན་
ཚུགས་སུ་རུང་བ་རྣམས་སྤོང་ཐག་འདྲི་བའི་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡང་གཤམ་ཆེན་རེད། “ཅ་དོན་གང་ཡིན་
གྱི་འདུ་ཤེས་” སྐྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱུ་དེ་གོ་རིམ་འགའ་ཤས་ནང་ལ་དབྱེ་ཚོགས་ འདི་དག་གི་ནང་དུ་
གཤམ་གསལ་ལས་འགུལ་འདི་རིགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན།

- གནད་དོན་གྱི་ཤེས་རྟོགས་ཡར་རྒྱས།
- རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ལ་བཞོན་སྲིག་བྱས་པའི་ལས་འགུལ་དང་། དེ་ལམ་ལྷོད་ཡོང་བར་
དགོས་མཁོ་རྗེ་ཡོད། འུ་བ་ལྷེ་བྲག་བ་ཞིག་བྱས་ན་འོས་དང་མི་འོས་པའི་གཤམ་གནད་
བཅས་གསལ་བོར་འོད་དགོས།
- ཐད་ཀར་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བ་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་སྟོང་།
- འཐབ་ཚོད་གྱི་རྒྱབས་སུ་སྤོང་དགོས་པའི་དཀའ་སྤུག་གི་སྟོང་ལ་ཉེན་བརྗེ་གཏོང་བ།
- རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐབས་ལམ་གཞན་ལས་བྱེད་ལས་འདི་རིགས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་ཤིང་
ཆེ་བ་ཡོད་ཅང་། དཀའ་སྤུག་སྤོང་རིན་ཚོགས་ཡིན་པའི་གདེང་སྟོབས་བསྐྱེད་པ།
- རྣམ་པ་སུ་ཅ་དོན་དེ་དང་བདེན་ཡིན་པ་དང་། ཐབས་ཚུལ་འདི་ལེན་སྤྱོད། ཡང་དག་
པའི་འཐབ་བྱས། རྫོ་བོས་ལྷན་པའི་སྲིག་ལམ་ཀུན་སྤོང་བཅས་གྱི་མཉམ་སྦྲེབ་འདིས་
རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་ཤིང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ།

༤། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་སྤྲུམ་ཚད་དང་གྲངས་འཕོར།

ཚོད་རྒྱུག་ནང་དུ་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་གྱི་གྲངས་འཕོར་དང་། ཆ་ཤས་ལེན་པའི་སྤྲུམ་ཚད་གཉིས་
གྱི་འབྲེལ་བའི་དབང་ལ་རྒྱན་དུ་བསམ་ཤེས་དོན་ཅན་དེས་བར་བྱེད་དགོས། བྱེད་ལས་གྱི་སྤྲུམ་
ཚད་མཐོ་པོ་དང་གྲངས་འཕོར་དབང་གི་ཆ་སྤྲུམ་ཡལ་ཤོས་དེ་གནས་སྤངས་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགྲུང་
ལྷོག་བྱེད་གྱི་རེད། གང་གི་རྒྱས་མཐུ་དེ་མོས་མཐུན་དང་། མཐུན་ལམ། བཀའ་བརྒྱུ་དྲུང་ལེན་ལྷོ་
བ་བཅས་གྱི་ཕྱིར་འཐེན་ལ་ལུགས་ཚེར་རག་ལས་པའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་གི་ནང་དུ་
ལྟོས་གྲུབ་གྱི་ལུགས་རྒྱུ་ཡོང་བྱིང་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་གྱི་གྲངས་འཕོར་དེ་གལ་ཆེ་ཡིན་པ་སྤྲོས་
མེད་རེད། དེའི་རྒྱས་ལུགས་རོ་མ་དེ་འཛིགས་སྤང་མེད་པ་དང་། སྤྲིག་ལམ་ལྡན་པ། དག་གཞོན་
ལ་ལྟོས་མེད་ལྷ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱེད་འདོད་པའི་ཁྲུང་ཚོས་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་ལའང་འབྲེལ་བ་
ཡོད། དེ་བཞིན་བྱེད་ལས་གྱི་འཐབ་བྲུས་དང་། འཐབ་ཅུལ། ཐབས་ལམ་བཅས་གྱི་གངམ་ཁ་བྱེད་
སྐབས་རྣམ་དཔྱོད་བཏོན་རྒྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཡིན།

ཕྱིར་བཏང་གྲངས་འཕོར་ལས་སྤྲུམ་ཚད་དེ་གལ་ཆེ་བ་རེད། གྲངས་འཕོར་ཆེན་པོ་ཡོང་བྱིང་
གནས་ཚད་དམ་འདུ་བཏང་བ་དེ་ཕན་མེད་དུ་གྲུར་ཏེ་ལས་འགྲུལ་སྤོ་བོ་དང་ཉམས་དམའ་བའི་
ལྷོགས་སྤྲུལ་འཐེན་སྲིད། སྤྲུམ་ཚད་དང་གྲངས་འཕོར་རྒྱང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ལས་འགྲུལ་ལུགས་ཆེ་
ཞིག་བརྒྱན་རྒྱར་གནས་ཚད་མཐོ་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ཞེ་དགས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

༩། ལས་འགྲུལ་བཀོད་སྤྲིག་བྱེད་པ།

སྐབས་འགར་ཡོད་བཞིན་པའི་སྤྲིག་འཇུགས་གཅིག་གས། ཡང་ན་སྤྲིག་འཇུགས་དུ་མས་འཆེ་
མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་བྱེད་སྲིད། སྐབས་གཞན་དུ་སྤྲིག་འཇུགས་གསར་པ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོ་
ཡོང་སྲིད། དེ་འདྲའི་སྤྲིག་འཇུགས་དེ་འཛོན་པོ་དང་། དང་པོ། རང་མོས་དྲུང་ལྷངས་གྱི་སྤྲིག་ལམ་
འོག་ཏུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱུང་བ། རང་ཁུལ་དུ་ཕན་ཚུན་གོ་བརྒྱུ་ཡལ་པོ་འཕྲོད་བྱུང་བ་བཅས་དེས་བར་
དུ་དགོས། གལ་ཏེ་ཁ་གཏང་བས་རྒྱན་ལྡན་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་བཅད་པ་སོགས་བྱུང་ན། རང་
གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོར་བརྒྱུ་ལན་འཇུག་ཐབས་རྗེ་ལྷུང་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་སྤྲོས་ནས་དེས་བར་
དུ་དགོས། སྤྲིག་འཇུགས་བཀོད་སྤྲིག་གི་འབད་ཚུལ་གཤམ་གསལ་ལྷུང་དགོས།

- རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་སློབ་ཁ་རངས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་
 གྱི་ཁྲུབ་བསྐྱགས་དང་། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཐབས། གནས་ཚུལ་
 ཁྲབ་སྲེལ་བྱེད་པ།

ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལ་ལུས་པ་ཐོན་ཚུལ།

- དྲང་སྲིད་སྲིད་པ་ཚོ། ཆ་གསུམ་ལེན་མི་གསུམ་འཇུག་དང་། ཁོང་ཚོར་སྲོལ་བརྒྱུད་སྲོལ་བ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པ། ཁོང་ཚོའི་སེམས་ལྷགས་སྲོར་རྒྱ་བཅས།
- འགོ་ཁྲིད་ཚུལ་ལ། འཛིན་བརྒྱུད་ཐེན་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་ཆབ་ལོ་སྒྲིག་དང་། འགོ་ཁྲིད་འདེམས་སྐྱོངས་ཀྱི་འགོ་ལུགས་གཏན་འབེབས། འགོ་ཁྲིད་ཚོར་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྲོད་བྱེད་རྒྱ་བཅས།
- ལས་འགུལ་སྲིད་ཆ་ནས། སྒྲིག་ལམ་དང་སེམས་ལྷགས་ལ་རྒྱབ་སྲོར་དང་། ཆ་གསུམ་ལེན་མི་ཚོ་ལ་དྲག་གཞོན་ཚབས་ཚའི་སྐབས་སུ་འགོ་ཁྲིད་མེད་པར་ལས་འགུལ་སྲེལ་ཐུབ་པ་དང་། བན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་རྒྱ་བའི་འབྲེངས་ཐུབ་པའི་ལྷ་སྒྲིག།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་གསུམ་པ་དང་།
ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་བེད་སྲོད་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་གསུམ་པ་དང་། མགོ་བསྐྱོད། ས་འོག་དང་ཐག་གི་སྐྱོག་གཤི་ངན་བྱས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཞེ་དྲགས་ཆེན་པོ་བཟེ་གི་ཡོད། སྲིད་དབང་སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་དུས་སྐབས་རེ་གསུམ་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད་སྲིད། གནས་སྐྱོངས་གཞན་ཞིག་ཏུ་དེ་ནི་ཆེས་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ཚབས་ཚའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་གྲང་ཆགས་སྲིད། གསུམ་པ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲིགས་སྐྱོང་བེད་ལ། གསུམ་པས་འདྲིགས་སྐྱོང་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་གལ་ཏེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་དེ་རྣམས་པ་ཐོན་པའི་སྐོ་ནས་བཀོལ་འདོད་ན། གསུམ་པ་དེ་སྲོང་བའམ། དེར་སྐྱོངས་འཛིན་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

གཤམ་གསལ་བསྐོ་སྐྱོང་འདིས་འཐབ་ཚོད་དེ་སྲིད་དམངས་རང་དབང་གང་འཚམ་སྲོད་པའི་ཆབ་སྲིད་ལས་ལུགས་ཞིག་གི་ནང་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཚོད་དབག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་དུ་འདི་ལྟར་མིན་པ་ཡིན་ན། གནས་ཚུལ་དང་ལས་འགུལ་གང་ཞིག་གསུམ་པར་ཉར་དགོས་པ་དང་། གང་ཞིག་ཕྱིར་བསྐྱགས་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་ལ་དོ་སྲུང་ལུགས་ཆའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ནི་སྲིད་སྐྱོབས་དང་སྒྲིག་ལམ་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད། འཆར་གཞི་དང་ཀུན་སྲོད་གི་ཐད་ལ་མང་ཚོགས་དང་། ཁ་གཏང་པའི་མཉམ་དུ་གང་བཤད་པ་རྣམས་བདེན་པ་དང་། ཁ་རེ་ཁར་རྒྱག་ཡིན་པའི་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་དེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྒྲིག་ལམ་དང་། འདྲིགས་སྐྱོང་བའམ་པའི་རང་བཞིན་ལ་མཁོ་བའི་རྒྱ་མཐུན་ཞིག་ཏུ་མངོན། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་བརྒྱུད་དང་། ཀུན་སྲོད་ཕྱིར་བསྐྱགས། སྒྲིག་འཇུགས་འཛོར་རྒྱག་བཅོན་འཇུག་བཅས་ཀྱི་ཞེད་སྐྱོང་ནས་བཅེངས་གྲོལ་ཡོང་བུ། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཡིན་

ན་དེས་བར་དུ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཡིན་དགོས། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་གསལ་ལས་དེ་ཉི་འོད་ཀྱི་
མདངས་པ་ལ་ཡག་ཤོས་སྤྱང་རྒྱབ་པ་ལས་སྐོག་ཏུ་མི་ཡོང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་གསང་བས་ལས་
འགྲུལ་ཉམས་དམས་དང་། འཚེ་བའི་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་བསྐྱེད་ལྟུང་ལྟུང་གྲེད་ཀྱི་ཡོད།

རང་དབང་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་དཔེ་འཐབ་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་མི་ནང་བཞེན་
ཀྱི་རྒྱ་དེ་དགོས་དེས་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་དམོན་འདས་པོ་རྩོམ་རྒྱུ་ལྟུང་། འཇུག་ཡིས། རྒྱ་
གར་རང་བཙོན་གྱི་འཐབ་ཚོད་གཞི་རྩུབ་ཀྱི་གསང་བ་བྲལ་བའི་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་དཔེ་
པའི་སེམས་ཁམས་བཅེངས་ཐོལ་གྱི་སྐོར་ལ་གསུངས་སྐབས་ཤིས་པ་གཞུག་གསལ།

“གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་དེ་རྩོམ་པ་རང་དབང་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་དང་། རང་དབང་དེས་རྒྱུན་
པའི་སྐོབས་པ་ཞིག་ལྟར་། དྲག་གཞོན་དང་བསུན་གཅེར་གྱི་ཚོར་བ་རྟེན་པ་དེ་ཆ་ཚང་བརྒྱུ་
འདུག་སྐོག་ལས་ཀྱི་རྒྱ་དུང་། དབང་འདྲིན་པ་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཉེན་ལས་གཡོལ་
ཐབས་སུ་ཁྱིམས་མཐུན་བརྗོད་ཚེག་བསྐོར་བརྗོད་ཀྱི་མི་དགོས་པ་ཆགས་སོང་། རྩོམ་
གང་བསམ་པ་དེ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐད་ཕྱགས་ཆེན་པོའི་སྤོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན། མཐུག་
འགྲུལ་ག་དེ་ལ་སྤྱང་དག་གཏོང་དགོས་ཤིང་དཔུ། བཙོན་ཁང་ཨ། རྩོམ་བཙོན་ཁང་ལ་བཅུག་
རོགས་བྱས་ན་བསམ་ཉེ་བསྐྱད་པ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེས་རྩོམ་པ་རྩོམ་བཞུག་པ་ལ་རམ་
འདུགས་ཀྱི་ཡོད། རྩོམ་མེས་འདྲེད་དྲང་མཐའ་བསྐོར་གྱི་མཁའ་གྱི་གངས་ལས་འདས་
པའི་སོ་བ་དང་། གསང་བའི་ལས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ཚོར་གསང་བའི་གནས་རྒྱལ་གང་ཡང་ཤེས་རྒྱུ་གྲུག་
མེད་ཅེང་ཁོང་ཚོ་སྤྱི་དུ་རྗེ་སྤྱི་དཔེ་ལུལ་དུ་གྱུར་པ་ཤིང་། རྩོམ་ཉེ་མེ་ཚང་མ་རྒྱུན་དུ་རྒྱ་ཅིག་གི་
རྟེན་དུ་བཀའ་སྤྱོད་ཡོད།”

ཁ་གཏད་པའི་ཐོག་ཏུ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་ཕྱགས་རྒྱུག།

སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱིས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ཁག་གི་ཀུན་སྤོང་དང་། དམིགས་ལུལ། བསམ་
འདུག། འཆར་གཞི་བཙས་ཁ་གཏད་བས་ཡང་དག་བར་བསམ་ཤེས་ཡོང་རྒྱུར་མཐུན་འགྲུང་གྲེད་
པ་ལས་གཞན་འཁལ་བ་བཟོ་གི་མེད། ཚོད་རྫོག་གི་བརྒྱུད་རིམ་དེར་ཚབས་ཆེའི་རྒྱུན་རྒྱུ་འཕྲད་
སྤྱི་དཔེ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་འབྲེག་བཤད་པ་དག་བཙོན་དང་། གཡོལ་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ལྟ་
བུར་ཁ་གཏད་པ་དང་ཐང་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡང་གྲེད་དགོས། དཔེར་ན། རམ་སྤོན་ཁྲིམ་བསྐོར་
ཀྱི་རྒྱུ་སྤོན་བརྗོད་པའི་ཚོར་བ་སྤྱི་དཔེ་དེས་སྤྱང་མེད་དུ་གཞན་པའི་ཉེན་རྩོག་པས་གཏུག་
རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་གཏོང་བར་རམ་འདུགས་ཀྱི་དཔེ་པ་མ་ཟད། ལས་འགྲུལ་དེ་གཙང་མ་དང་སྤོང་
རྟེན་པས་ཅན་དུ་འདྲེད་སྤྱི་དུ་།

དུས་རྒྱུན་གསང་བར་ཉར་རྒྱའི་གནས་ཚུལ་གསང་བརྟོན་གྱི་དང་པོ་ཁ་གཏད་པས་ལྷ་སྒྲུང་ས་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བལྟ་སྲིད། ཁ་གཏད་པས་བསམ་བར་དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་
གསང་བར་ཉར་ཡོད་སྟུང་པ་ཡོང་སྲིད་ལ། ཡང་ན་འགོག་ཚོལ་བས་བསམ་བ་རྣམ་དག་བྱས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་པས་འགོག་ཚོལ་སྡེ་ཁག་ལ་གུས་བརྗེ་ཆེ་བྱ་ཡང་འགོ་སྲིད། འཆར་
གཞི་སྡོན་བརྗོད་བྱས་པ་དེ་ཁ་གཏད་པས་སྐྱོན་ཞུ་དང་འཛོལ་ཐང་མེད་པའི་རྟགས་ཤིག་ཡིན་པར་
བསམ་སྲིད་ལ། ཡང་དེ་ལས་སྡོན་སྡེ་གསང་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་ས་ལམ་སྟོང་བསྐྱུན་ཐུབ་པའི་ལུས་
པ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་ཁྲུང་འཕགས་ལྷགས་ཆེ་ཞིག་གི་རྟགས་མཚན་རེད་ཀྱང་བསམ་སྲིད།
འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་བྱས་ནང་གི་གཞི་རྩའི་ཆ་རྒྱུན།

འཐབ་བྱས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་དང་དམག་འཐབ་ཀྱི་འཐབ་རྩལ་རྣམས་ཞིབ་ཚགས་པོའི་སྐྱོན་ས་འཕེལ་
རིམ་གྱི་སྡེ་སྡོད་བྱས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་མཚུངས་
བསྐྱུང་འོས་པའི་འཕེལ་རིམ་ད་ལྟའང་བྱུང་མེད།

དེས་ན། འཐབ་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྲུང་གི་སྐྱོར་ལ་གསལ་པོ་ཆགས་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་
ཆེན་རེད། ཚོད་རྩོག་གི་དམིགས་ཚད་འགྲུབ་པའི་ཕྱགས་སུ་འཐབ་ཚོད་སྡེ་ཁག་གི་ལུས་ལྷགས་
ཡོངས་རྫོགས་ཕྱགས་གཅིག་ཏུ་གཏད་པ་དང་། འབྲེལ་མཐུན་བྱེད་པར་གཞིགས་འདེགས་བྱེད་
པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དེ་ཁྲུབ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྟོག་འཆར་ཞིག་རེད།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དཔྱད་ཞིབ་གཉིས་མ་འཁྲུག་པ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་
རེད། འཐབ་བྱས་ནི་སྐྱོན་ལའང་པའི་ཐ་སྲུང་ཅིག་རེད། དེ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་
དམིགས་ལུལ་བསྐྱུར་པ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྲག་པ་སྐྱོན་ཚོགས་པེད་སྲིད་རི་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། ག་
དུས་འཐབ་དགོས་པ་བཅས་རྒྱུད་པའི་ཚོད་རྩོག་ཅིག་གི་དོན་ལ་བཟོས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་
གཞི་དེ་རེད། འཐབ་བྱས་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས་སྲིད་ཡོང་གི་ཡོད།
འཐབ་རྩལ་ནི་བདམས་ཐེན་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་ནང་གི་ཚད་ཅན་གྱི་ཚོད་རྩོག་དུ་
མའི་ཆེད་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཁག་ལ་ཐེར་གྱི་རེད། འདི་དག་གིས་ཤོང་གསལ་ཚན་པ་གཉིས་པའི་
ནང་གི་དམིགས་བཀའ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་པེད་སྲིད་བྱེད་ཀྱི་རེད།

༡ འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་གྱི་གལ་གནད།

འཐབ་བྱས་ནི་མ་མཐར་ཡང་དམག་འཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་འཆོ་མེད་ཞི་
བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་འང་གལ་ཆེན་ཡིན། བྱེད་ལས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་བདམས་ཏེ་དོ་སྣང་ཆེན་
པོ་དང་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སྐྱོན་ས་ལག་ལེན་དུ་འགྲེལ་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་རེད། གང་བྱས་པ་དེ་

བཟང་སྲོད་དང་མ་འགྲུལ་བ་དང་། ཡང་དག་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཅོམ་གྱིས་འགྲིགས་ཀྱི་མེད།
བཟང་སྲོད་ཀྱི་ཚན་པ་ཆ་ཚང་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དུ་མ་ཡོང་སྲིད། གང་
ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་དེར་བྱ་བ་རན་པ་ལ་ཕྱགས་ཆེའི་འགལ་རྒྱ་བཟོ་བའམ། རྒྱུན་སྲོད་བྱེད་པའི་
ཐེ་བྱས་ཡོང་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན། དག་འཇམ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཟང་སྲོད་ཀྱི་འགན་འཁུར་
རྒྱ་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཕྱགས་ཆེ་དུ་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་རིེ་ལྟར་བྱེད་དེ་རེད། བྱེད་ལས་འདི་
དག་དེ་སྤང་ཚེན་པོའི་སློ་ནས་བདམས་ཏེ་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཐོག་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་དགོས།

རིེ་ཅོམ་གྱིས་འཐབ་བྱས་ལེགས་པ་ཡོད་པ། དེ་ཅོམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་སླ་བ་དང་། རིེ་ཅོམ་གྱི་
འཐབ་བྱས་ཞན་པ་ཡོང་བ། དེ་ཅོམ་གྱིས་པམ་ཉེས་ཆེ་བ་ཡོད། རིེ་ལྟར་དམག་འཁྲུག་གི་ནང་དུ་
ཡོང་བ་བཞིན། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགྲུག་རྒྱལ་བ་ཚོའི་སྤྲོད་སྟོབས་དང་། རྫོས་བཏང་། བྱངས་
འཛོར་གྱི་སློ་ནས་ཕྱགས་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་བཟོ་བའི་དོན་དུ་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་མེད་སྲོད་བྱེད་པ་རེད།

ལམ་རྟོང་ཡོང་བ་ལ་བྱེད་ལས་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེ་ནས་མཐུན་འགྲུར་ཡོང་ཐབས་སུ་དོ་སྐོལ་དང་།
མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐེ་གཏོགས་བཅས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཚང་མ་གལ་ཏེ་སྟོགས་
བསྟོན་པ་གཅིག་གི་ཡན་ལག་ཀྱི་དོ་སྐོར་རན་པ་བྱུང་ན་པན་རྣམས་ཆེ་ཤོས་ཡོང་། བསམ་རྩལ་
མི་མཐུན་པ་འགོག་ཆེད་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་འཐབ་བྱས་དེ་རྫོང་ཁ་མ་རངས་པའི་སྤེལ་གཤམ་ནས་ངོས་
ལེན་ཐོབ་རྒྱ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་རེད།

ཁ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་ནང་གི་ཆ་རྒྱུན་གཏོ་བོ་འགའ་ཞིག

འཐབ་རྩོད་བྱེ་བྲག་པའི་ནང་དུ་སྤྲིར་བཏང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ལྷ་ལྷུབ་འགའ་ཞིག་མངོན་གསལ་དོད་
པོར་བྱུབ་ཡོད།⁴

༡། ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆ་ལ་བརྒྱུད་པའི་སློ་ནས་གདོད་ལེན་བྱེད་པ། ལིའེལ་ རྒྱུན་གྱིས་ “དག་པོའི་
དམག་འཁྲུག་གི་ནང་དུ་འང་ཁ་གཏད་པའི་བྱ་སྤྲིག་མེད་པའི་གནས་བབ་ཡོང་ཐབས་སུ་མངོན་
གསལ་དོད་པོ་མེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་རྗེས་སུ་སྤྲིར་བཏང་པན་རྣམས་ཐུན་པའི་བྱུབ་
འགས་བྱུང་ཡོད།” ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

4 འདིར་བཞོད་འཐབ་བྱས་ཀྱི་དབྱེད་ཞིབ་སློང་གི་བཟོ་སྐྱོད་རྒྱས་པ་གཟིགས་འདོད་ན། རྫོན་ ལུམ་གྱིས་
བརྒྱུས་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་རྒྱབ་པ། ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་གཟིགས།

ཁ་གཏང་པའི་དབང་ཆའི་ཚུགས་ཁ་འཛོལ་དུ་བརྟུག་སྟེ་ལུས་མེད་བཟོ་རྒྱུ་དང་། དག་པོས་ནོར་
འཇུག་བཟོ་དུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་རེད་ཅེས་ཡི་རྟེན། རྣམ་གྲིས་གྲིས་ཡོད།

དག་དམག་བཀོལ་སྟོང་གེད་མཁན་གྱི་ཁ་གཏང་པའི་ཐད་དུ། ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆའི་གོ་གནས་
ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་ཆེད། ཁོང་ཚོའི་དག་གོན་དེ་རང་སྟེང་དུ་སྦྲར་འཕར་བྱེད་ཐུབ་པ་བཟོ་
རྒྱུ་དང་། རྟག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་སྟོན་མ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་གྲིས་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས།
མཐའ་མ་དེར་དག་པོའི་ཐབས་ལམ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཁ་གཏང་པའི་དབང་ཆའི་
འགྲུང་ཁུངས་ནམས་ཉུང་དུ་འཇུག་མེད་པར་བཟོ་ཡི་ཡོད།

༥། སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན། འདི་དག་ཁ་གཏང་པའི་སྟེ་ཁག་དང་འགོག་ཚེལ་བ་
གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་བཀོལ་སྟོང་ཡོང་གི་ཡོད། དམག་འཇུག་ནང་གི་སྤང་མེད་ཀྱི་ལུས་པ་དེ་ཁ་
གཏང་པའི་དོས་ནས་ལུས་པ་ལྟར་པའི་ཡ་ལམ་སྟོང་མ་ཐུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་རེད། འཆོ་མེད་ཞི་
བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་པའི་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་གསར་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་དེའི་
ཆབ་ཏུ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚེལ་བ་ཆོས་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བསྟེན་པ་དེས་
བསྐྱེད་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་སྟོང་ཕྱི་ལོ་རྒྱུག་གི་བྱ་བ་དེས་
ལས་འགུལ་གྱི་ལུས་པ་སྟོན་ལུ་གཏོང་སྟེ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་བེད་སྟོང་གཏོང་
རྒྱའི་འདུན་པ་ལྟེར་བསྐྱགས་བྱས་པ་དེས། དཔུང་དམག་ནང་དུ་འཆོབ་འཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉུང་
དུ་བྱེད་ཏེ། ཆབས་ཆའི་དག་གོན་མི་ཡོང་བ་དང་། ཁོང་ཚོའི་ནང་དུ་སྟོང་འགྲུང་ཡོང་བ་བཟོ་རྒྱའི་
གོ་སྐབས་ཆེ་དུ་གཏོང་ཐུབ།

འགོག་ཚེལ་བའི་ནང་དུ་སེམས་བྲགས་ཡོད་དགོས་པའང་གལ་ཆེན་རེད། ཁ་གཏང་པའི་དག་
དམག་གི་སྟོབས་བྲགས་དེས་ཁོང་ཚོར་སྤངས་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁ་གཉིས་ཀ་སྟོང་གི་མེད་པ་དེ་
རྒྱ་ཆེ་མང་ཆོགས་གྲིས་ཤེས་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། དེ་ག་ཅུལ་དང་། བཟོད་སྟོམ། ཉུར་
བཅུན་དང་མཉམ་དུ་འགོག་ཚེལ་བས་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པ་དེ་
མང་གཞི་རེད།

༦། ས་ཁམས་དང་དཀོས་ཁམས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནང་འགྲུང་པའི་ཐབས་
འཇུག་གི་བཀོལ་སྟོང་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་ནམས་འགྲུབ་པ་ལ་ས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་བདག་
བཟུང་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་དེ་ཅས་མིན། ས་ཁུལ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་བདག་ཏུ་བཟུང་བའམ། ཡང་
ན་དེ་ལ་སྤངས་འཛིན་ཐོབ་རྒྱ་དེ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་དུ་བརྟེན་གྱི་མེད། གང་གིས་ཅེ་ན། འཆོ་མེད་
ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་བཀོལ་སྟོང་དེ་གཙོ་ཆེར་མིའི་བྱེད་ལས་དང་ཆོད་སེམས་ལ་
རག་ལས་ཡོད། གལ་ཏེ་ས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་དེ་དག་ལ་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་

གལ་ཆེན་དུ་འགྱུར་མིན། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཁྲེན་དང། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་
འཇམ་ཚེལ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བཅོང་འཇུལ་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཚོགས། གང་དུ་
གལ་གནད་ཆེ་བའི་འགོག་ཚེལ་གྱི་བྱེད་ལས་སྲེལ་སའི་ས་གནས་དེ་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སྤོ་ནས་
འདེམས་དགོས། སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྲོད་ཁང་དང། སྤོད་སྤྱང། ཐབ་ཚང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱབ་
སྤོར་ཞབས་ཞུའི་རིགས་བཞོད་སྤྲིག་བྱེད་ས་འཛིན་རྒྱ་ཡང་དགོས་གལ་ཡོད།

༤། དུས་ཚོད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་རྩལ་གྱི་ལག་ལེན་འགོལ་རྒྱུའི་དུས་
ཚོད་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། དུས་ཚོད་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་ཚོགས་ཡོང་མིན། དཔེར་ན། མི་མང་
ནས་ཐང་ཀའི་བྱེད་ལས་སྲེལ་བར་གྱི་སྤྲིག་ཡོད་མེད། འགོག་ཚེལ་བྱེད་པའི་འཛོད་སྐྱལ་བྱས་པ་
དེར་ལ་ལམ་སྤོ་བོ་ཞིག་ལས་ཐོབ་ས་མ་རེད་དམ། ཡང་ན་སྤྱང་མེད་གཏོང་ས་རེད། འདྲི་རིགས་
ལ་རྟོག་དཔྱད་དེས་བར་བྱེད་དགོས། གནས་སྤངས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྤོས་ཏེ་དུས་ཚོད་ལ་མཚོ་
བསམ་གཏོང་དགོས། སྐབས་དེ་ཉི་མ་དང་དུས་ཚོགས་གལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་ལས་སྲེལ་
རྒྱུའི་འཆར་གཞི་སྤྲིག་དགོས། སྐབས་འགར་ཁ་གཏང་བ་ཚོས་སྤྱོད་ཚོགས་ཡོངས་ལ་སྤངས་
འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་ཚེལ་བྱེད་སྐབས་དོན་གནད་གཙོ་བོའི་ཐོག་དུ་འགོག་ཚེལ་སྲེལ་བའི་
དགོས་མཁོ་ཡོད།

༥། གངས་འཕོར་དང་སྤོབས་ལྷགས། བོད་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་
དུ་གངས་འཕོར་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན་མིན། འོན་ཀྱང་གངས་འཕོར་ཁོ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་
ཀྱི་མེད། ཆགས་ལེན་མཁན་གྱི་སྤྲིག་ཚད་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་རེད། སྤྲིག་ལམ་དང་ཉམ་བཅོམ་
ལྡན་ལ། གངས་འཕོར་ཡང་ཆེ་བའི་འགོག་ཚེལ་བ་དེ་བཀག་འགོག་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་
འགྱུར་མིན།

༦། གནད་དོན་དང་སྤོབས་ལྷགས་ཀྱི་གཅིག་སྤྱད། རྣམ་དཔྱད་ལྡན་པའི་འཐབ་རྩལ་དང་འཐབ་རྩལ་
ཡོང་བ་ལ་འཐབ་རྩལ་བྱེད་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཁག་གི་གངས་ཁ་མ་ལོར་བ་ཞིག་དགོས། འདྲི་བྱི་
འཐབ་རྩལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆབ་མིན་དང། ལེམས་ཁམས། སྤྱོད་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་
ཆ་རྒྱུན་རྣམས་བསམ་སྦྱོར་བཞག་པ་ཁོ་ནས་བྱེད་ཐུབ།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་སྤོབས་ལྷགས་དོ་མ་དེ་ལ་ཆབ་གཞན་མེད། ཐག་གཅོད་ཀྱི་
དགག་རྩར་ཐུག་དུས་ཉ་ཅང་སྤོབས་ལྷགས་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡོང་མི་མིན། ཐན་ལུས་ལྡན་པ་
ཡོང་བ་ལ་ལེའུ་འདྲིའི་ནང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དེ་གནད་ཆེ་བའི་
དོན་གནད་ཁག་གི་ཐོག་དུ་ཆེ་གཅིག་དུ་དམིགས་དགོས། དོན་གནད་འདི་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤོབས་
ལྷགས་དང། སྤོ་ཞན་གྱི་གནས། མཐུན་རྒྱུན། ཁ་གཏང་པའི་དམིགས་ཚད་དང། གནས་བབ།

སྒོ་བས་ལུགས། སྒྲོ་ཞན་གྱི་གནས། དེ་བཞིན་ཅ་དོན་གྱི་གལ་གནད་དང་ཡོང་སྲིད་པའི་རྒྱལ་པས་
གྱི་མཇུག་འབྲས་བཅས་སྒྲོ་ལུལ་དུ་བཞག་པའི་སྒྲོ་ནས་འདེམས་དགོས།

ཡི་ཤེལ་ རྒྱལ་ཡིས། “རང་གི་བསྐྱེད་བྱ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་དང་བསྐྱེད་དགོས།” ཞེས་གྲིས་ཡོད། ཡིད་
ཚེས་མ་བརྒྱལ་བའི་རང་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་བྱ་དེ་དགོས་ཤེས་ཅན་རེད།
རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མི་སྲུབ་ས་དེར་དོན་མེད་དུ་གཞན་གྱི་ལུས་པ་དང་གཏོང་ཚོད་ཚུད་ཚོས་འགོ་བ་
ལས་གཡོལ་དགོས། གནས་སྤངས་དམིགས་བསལ་བ་དེ་འདྲའི་ནང་དུ་སྒྲོ་ཞན་གྱི་གནས་བབ་
ལ་མ་ལྟོས་པར་ལས་འགུལ་སྲེལ་དགོས་ཡོད་བའང་སྲིད། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་བྱེད་དགོས་སྲུབ་ན།
གནས་སྤངས་ལ་དངོས་ཡོད་དང་མཐུན་པའི་དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་དགོས། འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་
ཅལ་གྱི་བཞོད་སྲིག་དེ་རང་ཉིད་གྱི་དེ་ཡོད་སྒོ་བས་ལུགས་དེ་བེད་སྲོད་ཡག་ཤོས་ཅི་ལྟར་གཏོང་
བ་དྲང་། རང་ཉིད་གྱི་ཞན་ཆ་རྣམས་ཅི་ལྟར་ལེགས་བཅོས་སྲུབ་མིན་གྱི་དབྱེད་ཞིབ་ལ་གཞི་
བཅོལ་དགོས།

འཚོ་མེད་ཞེ་བའི་འཐབ་ཚོན་ནང་གི་གཅིག་སྐྱེད་དེ་དགག་པར་བྱ་བའི་ “བྱ་བ་རྒྱ་པ” མཚོན་
པའི་ཆབ་སྲིད་དང་། སྲི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་དོན་གནད་འགའ་ཞིག་གི་སྡེ་དུ་གཙོ་
ཚེར་ཡོད་གི་ཡོད། དོན་གནད་འདི་དག་ནི་ཁ་གཏད་པས་སྤངས་སྒྲོ་བ་བྱེད་ཁག་ཤོས་དང་། རྒྱ་ཆེ་
མང་ཚོགས་དང་འཚོ་མེད་ཞེ་བའི་འགོག་སྒོལ་བའི་ཁྲིད་དུ་སྒོ་བས་ལུགས་ཚེན་པོ་སྐྱེས་སྒོར་བྱེད་
སྲུབ་པའི་གས་རེད། གཅིག་སྐྱེད་པར་ཚོལ་བྱེད་པའི་དོན་གནད་དེ་བདམས་ཐེན་རྗེས། འགོག་
སྒོལ་བ་ཚོས་བསྐྱེད་བྱ་མེད་པའི་གནད་དོན་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་སྲིགས་སྒྲ་མོ་ཞིག་གི་སྲིགས་སུ་
ཅ་བ་ནས་མཐོ་གཡོངས་སུ་འཇུག་རྒྱ་མེད།

༡། རང་འགུལ་གྱི་ལུས་པ། རང་འགུལ་གྱི་ལུས་པ་ཐོབ་ཐབས་དང་ཉར་ཚོགས་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་
ཚེན་རེད། ག་དུས་སྤངས་བདེ་བྱེད་ཡང་། ཁ་གཏད་པ་མ་ཡིན་པར། འཚོ་མེད་ཞེ་བའི་སྡེ་ཁག་
གིས་དུས་ཚོད་དང་། གནད་དོན། བྱེད་ལས་སྡེལ་སྲིགས་བཅས་ཀྱི་གདམ་ཁ་བྱས་ཏེ། ཁ་གཏད་
པའི་བྲག་གཞོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་འགུལ་གྱི་ལུས་པ་རྒྱན་སྒྲོར་བྱེད་དགོས། འཚོ་མེད་ཞེ་བའི་
འགོ་ཁྲིད་སྡེ་ཁག་གིས་གནས་སྤངས་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་སྲུབ་པ་དང་། སྤངས་འཛིན་ཡོད་པ་
དེ་མཛོན་གསལ་སྲུབ་པ་དགོས། དུས་ཚོད་དང་། ས་གནས། ལས་འགུལ་གྱི་གནད་དོན་ནི།
འཐབ་ཅལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཐག་བཅད་ཐེན་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བཞེན་པའི་དོན་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་
འགྲུང་བ་གཏོང་རྒྱ་མེད། འགོག་སྒོལ་བ་ཚོས་ཁ་གཏད་པ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁ་སྲིགས་ཅ་བ་ནས་
བསྐྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད།

ག། འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་འདེམས་སྐྱུག་གྲེང་བ།

འགོ་ཁྲིད་ཚོས་སྲ་ས་ནས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས་དང་། འཐབ་བྱས། འཐབ་རྩལ། ཐབས་ལམ་བཅས་ཀྱི་འཆར་འཕོད་བྱས་པ་དེས། ལས་འགྲུལ་གྱི་རྩ་ས་ཡུན་ཆ་ཚང་གི་རིང་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཁ་སྤོགས་དང་། གྲེང་སྤངས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་འཕོད་གྲེང་རྒྱ་དེ་རྩ་ས་པ་ལྡན་པའི་འཐབ་རྩལ་ཅིག་ཅིག་གི་དགོས་མཁོ་གཤམ་གཞན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གས་ནས་གཅིག་དེ། འཐབ་བྱས་ཁ་གསལ་མེད་པའི་རྒྱན་གྱིས་མེས་ས་འགྲུལ་ཆག་པའི་འགྲུལ་བྱ་དེས། དང་ཚོགས་གང་གྲེང་མི་ཤིས་པར་མེ་ཚོམ་ཁྱབ་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་མེས་ས་འགྲུལ་ཆག་རྒྱ། མཐའ་མ་དེར་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་འཕོད་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྤོགས་སྲུ་འཁྲིད་ཀྱི་དེ།

སྤོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན། འཐབ་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིབ་ཆགས་བཏྲང་བ་དེས་ལས་འགྲུལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་ཡང་རྒྱས་ཀྱི་སྤོགས་སྲུ་འཁྲིད་ཀྱི་དེ། འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ལེགས་པོ་ཞིག་གིས་འགོ་གྲོ་ལ་བས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལག་བསྟར་བྱུང་བ་དང་། ཁ་གཏད་པ་དང་དེའི་ལས་ལུགས་ཀྱི་ཐང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤེ་ཁག་གིས་རང་གི་སྤོབས་འགྲུལ་རྩ་ས་པ་ཐོན་པ་ཤེད་སྤོད་བཏང་བ་བརྒྱད་དེ་འཐབ་རྩལ་གྱི་དམིགས་ཚད་བསྟུན་པ་ལ་དམིགས་ཀྱི་དེ། ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཉམས་དམས་སྲུ་གཏོང་ཐབས་ཁག་གྲང་འདིའི་ནང་དུ་བསྟུ་དགོས།

འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་དེས་འཐབ་རྩལ་རི་ལྡན་འགོ་འཇུགས་པ་དང་། དམིགས་ཚད་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོན་འགྲུལ་དང་ཐབས་ལམ་ག་འད་ཤེད་སྤོད་གཏོང་དགོས་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད། འཐབ་རྩལ་གྱི་རྩ་ས་འགྲུལ་ཆེ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཡོང་དེས་པའི་བར་བརྒྱལ་གྱི་དམིགས་ཚད་བསྟུན་པར་གྲེང་ལས་གང་སྤེལ་གྱི་མཚུབ་འཁྲིད་གྲེང་གྱི་ཡོད། འཆར་གཞི་དེས་རི་འདྲ་བྱས་ཏེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤེ་ཁག་གིས་རང་གི་དམིགས་ཚད་འགྲུབ་ཆེད་སྤེ་ཁག་གི་དབང་ཆ་རི་ལྡན་བཞེད་སྤོད་གྲེང་བྱུང་མིན་སྤོན་དགོས། འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་དེས་དག་གཞོན་ལ་སྤོས་མེད་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ནམས་རྩ་ས་པ་ལྡན་པའི་སྤོན་ལ་སྤྱད་དེ་འཐབ་རྩལ་དེ་རི་ལྡན་རྒྱ་སྤྱོད་དང་མཐུན་སྤོད་གྲེང་པར་ལམ་སྤོན་ཡང་གྲེང་དགོས། དེས་ཏུ་ཅང་འདོད་པ་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་དང་ཆེས་སྤོད་རྒྱུད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་སྤོད་དགོས། འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་དེས། རི་ལྡན་འགོ་གྲོ་ལ་བས་པའི་འདོད་པ་བཞེན་འཐབ་རྩལ་ལམ་སྤོད་ཅན་དུ་འགྲུང་བའི་ཐབས་ཤེས་དང་། ཚོད་རྟོག་མཚུག་བསྐྱེལ་རྩལ་རྣམས་ཀྱང་གསལ་པོར་སྤོན་གྱི་དེ། རྣམ་དུ་སྤོད་ཅན་གྱི་འཐབ་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་འཕོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་དུ་གཏོང་བ་དང་། འཐབ་བྱས་ལག་བསྟུར་གྲེང་པ་ལ་འཐབ་རྩལ་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་གྲག་པའི་འབྲེལ་བ་རྩ་ས་ལྡན་དུ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་གྲེང་གྱི་ཡོད། འཐབ་བྱས་ལ་གོ་རྟོགས་གསལ་

པོ་མེད་པའི་སྐོ་ནས་དོན་སྤོང་དང་དགོས་པ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐབས་ལམ་གཅིག་ནས་གཞན་
དུ་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་སྲིད།

འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཚལ་གྱི་འདེམས་སྐྲུག་བྱེད་སྐབས་པན་ཚུན་ཉ་ཅང་འབྲེལ་བ་ཐབ་པའི་
གཤམ་གསལ་ཆ་རྒྱན་ནམས་བསམ་སྒྲིབ་ཉེར་དགོས།

- འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གི་དམིགས་ཚད།
- ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་ཚད།
- འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གི་ཁྲད་ཚོས། སྟོབས་ལུགས། ཞན་ཆ་ཁག
- ཁ་གཏད་པའི་སྟོབས་ལུགས་དང་ཞན་ཆ་ཁག
- ཡོང་ལ་ཉེ་བའི་འཐབ་ཚིང་གི་རེ་སྐྲུག་བྱས་པའི་དུས་ལུན་དང་། དེ་རྒྱུན་གནས་སྐབ་པར་
གང་དགོས་མིན།
- ལས་འགུལ་ལ་ལུགས་རྒྱུན་ཡོང་བའི་སྲིད་ཆ་རྒྱུན་ཁག
- རྒྱུན་ཐུན་གནས་སྤངས་ནང་གི་ཆ་རྒྱུན་གཞན་ཁག

ཆ་རྒྱུན་འདི་དག་ཚང་མ་ལ་དོ་སྤང་གཐབ་པོའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

གནས་སྤངས་ལ་བསམ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས། ཚོད་རྩོལ་ནང་གི་སྤྲི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྲིར་
བཏང་འབྲེལ་ཆགས། ལས་འགུལ་གང་དུ་སྡེལ་རྒྱུའི་ས་ཁུལ་དེའི་གནས་གཤིས་དང་ས་ཁམས་
ཆགས་རབས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ། འབྲེལ་ཡོད་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལེགས་བྱང་དང་། སྲོལ་རྒྱུན། སྤྲི་ཚོགས་
ཀྱི་སྟོམ་གཞི། སྡེ་ཁག་སྤྲུགས་པན་ཚུན་གཉེས་ཀའི་དམིགས་ཚད་དང་རང་བཞིན། ཐོབ་ཤོར་
བྱེད་རྒྱུའི་གནད་དོན་བཅས་ལ་དོ་སྤང་བྱེད་རྒྱ་རྒྱུད་དགོས།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིང་ནང་སྤྲིར་བཏང་སྟོ་ཁམ་རངས་པའི་སྡེ་ཁག་དང་། མཉམ་ཞུགས་
བྱེད་པར་རེ་བ་ཡོད་པ་ཚོའི་རང་བཞིན་ག་རེ་རེད་དམ། དེས་ཅན་དང་རེ་བ་ཐུན་པའི་འགོག་
ཚོལ་བའི་གངས་འཕོར་ག་རེ་རེད་དམ། ཁོང་ཚོ་ལ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ནས་ད་ལྟ་དང་འགྱུར་
འགྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་རི་ཅོམ་ཐོབ་པ་འདུག་གམ། ཁོང་ཚོས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་
ག་ཅུ་ལེས་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཁོང་ཚོས་དེ་བཞིན་སྤྱོད་གཏོང་སྐབས་ཉམས་སྲུང་ག་རེ་བྱུང་བ་དང་།
འཐབ་ཚིང་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་སྐབས་ཁོང་ཚོ་རེ་ག་ཚུལ་ནི་ཚང་ག་ཚོད་འདུག་གམ། འགོག་ཚོལ་བ་
དང་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་ཁྲད་ཚོས་ག་རེ་འདུག་གམ།

ཁ་གཏད་པ་རྣམས་སྲུ་རེད། ཁ་གཏད་པའི་ལག་ཏུ་དཔལ་འཕྱོར་དང་། འཛིན་སྐྱོད་། དག་གཞོན་
གྱི་ལས་ཚབ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་ག་རེ་འདུག། ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་ཚད་ག་རེ་རེད་འདུག། ཁ་

གཉན་པས་གཏུག་རྒྱུ་གི་ཚད་གཞི་རི་ཅམ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱའི་ཟླ་སྤྲིག་འདུག། ཁ་གཉན་པའི་
ཟླ་གསུམ་པོ་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་སྲུ་རེད། ཁ་གཉན་པས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲེ་ཁག་གི་ཚོགས་
མི་ཚོ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཚད་གཞི་རི་ཅམ་འདུག།

འགོག་ཚོལ་བ་ཚོའི་ལས་འགྲུལ་སྤྲེལ་རྒྱའི་འདོད་པ་དང་། ཁ་གཉན་པའི་དྲག་གཞོན་ཐེགས་པའི་
ལུས་པ། སྤྲིག་ལམ་གི་ཚད་གཞི། འདྲིགས་སྤང་དང་འཚེ་བ་གཉེས་ཀ་ལས་གཡོལ་ཐུབ་པའི་
ལུས་པ་བཅས་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་རྒྱ་གཞི་ཚུ་གལ་ཚུན་རེད། ཁོང་ཚོའི་འཐབ་ཚོད་ལ་དམིགས་པའི་
དམ་བཅའ་ཕྱགས་དྲག་དགོས་པ་དེ་ཡང་གལ་ཚུན་རེད།

དེའི་སྤྱིང་དུ་འགོག་ཚོལ་གི་ཐབས་ལམ་འདེམས་སྐྱབས་ཡོང་དེས་པའི་དྲག་གཞོན་གི་རིགས་
དང་། དེ་དག་ལ་ཁ་གཉན་གཅོག་པའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་དག་ལ་མཚོ་བསམས་གཏོང་དགོས། རྒྱ་
ཆེ་མང་ཚོགས་དང་། འགོག་ཚོལ་བ། འགོ་ཁྲིད་བཅས་ཀྱིས་དྲག་གཞོན་ག་ཅམ་སྤྱོད་རྒྱུར་ཟླ་
སྤྲིག་ཡོད་དམ།

འཐབ་རྒྱས་ཡག་པོ་ཞིག་འཐབ་ཅུལ་བཟང་པོ་དང་སྐྱགས་ཉེ་ལག་བསྟར་མ་ཐུབ་ན་ལུས་མེད་དུ་
ལུས་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འཐབ་ཅུལ་གི་གདམ་ཁ་དང་ལག་བསྟར་ཚད་ལྡན་རྒྱུར་བ་དེས་སྤྲི་
ཡོངས་ཀྱི་འཐབ་རྒྱས་ངན་པ་ཞིག་གི་སྤོང་ཆ་སྤོང་མི་ཐུབ། འཐབ་རྒྱས་ཤིག་ལག་བསྟར་གྱི་དྲ་
རྒྱའི་འཐབ་ཅུལ་གི་གདམ་ཁ་དེར་འདུན་མ་དང་། ཟླ་ཁག་ དུས་ཚོད་རིང་ལྱང་། ཐབས་ལམ་
བཅས་འདྲ་མིན་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་པ་ཡོད་སྲིད།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཐག་པའི་ནང་དུ་བཞོལ་འདོད་པའི་གྲེད་ལས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དེར་
ཚད་ཅན་དང་བསྐྱབ་ལུས་ཡིན་པའི་དམིགས་ཚད་གཅིག་ལས་མང་བ་དགོས། དམིགས་ཚད་
གཅིག་ལས་མང་བ་ཡོད་པའི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་གི་འཆར་གཞི་བཟོས་པ་དེས་མ་ཐམས་ཡང་
དམིགས་ཚད་གཅིག་བསྐྱབ་ཐུབ་པ་ཡོང་སྲིད། དེ་ལྟ་ནའང་དམིགས་ཚད་གཅིག་ཁོ་ན་བདམས་
པ་དེས་ཁྲིད་རང་ལ་ཁ་གཉན་པས་དེ་འགྲུབ་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་སྤོན་འགོག་གྱི་དྲ་རྒྱ་ཅིག་རེད།

སྤྲིག་ལམ་ལེགས་པ་དང་ཐང་མ་ཆད་པའི་སྤྲེ་ཁག་གཅིག་ནས་གཞན་ལ་འགན་ཁུར་དང་ཉེན་
ཁ་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དྲ་བར་ཐབས་ལམ་བརྗེ་སྤྱོད་ཡང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཚོག། ཁ་གཉན་པའི་སྤྱིང་
དུ་གཞོན་ཕྱགས་ཆེ་དུ་གཏོང་བའམ། འགྱུར་བ་གཏོང་བ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲེ་ཁག་ནང་
གོ་ཞན་ཆ་རྣམས་ཁ་གསལ་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལམ་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཡང་གྲེད་ཚོག། ཐབས་ལམ་
དང་འཐབ་ཅུལ་ལ་འགྱུར་སྤྲོལ་བྱུང་བ་དེས་ལས་འགྲུལ་ལ་སྤོ་སྤང་དང་དོན་གཉེན་སྤྱོད་དེས་ལ།
གསར་ཤོག་ནང་འགོད་འོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཆགས་སྲིད།

འཕེལ་རིམ་གྱི་དབུ་བཞེས་པའི་རྩོད་རྒྱུ་གནས་སྤངས་དེར་འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་ཅལ་གྱི་འཆར་
འགོ་དང་ལག་བསྟར་གྱི་དཔལ་སེམས་ཚོར་རྩོད་ཡོད་དགོས། གལ་ཏེ་བྱེད་ལས་ཞིག་ལ་
ལམ་སྟོང་བྱུང་ན་དེ་ནས་གང་གྱི་དཔལ། གལ་ཏེ་བྱེད་ལས་ཞིག་ལ་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་ན་དེ་ནས་
གང་གྱི་དཔལ། གལ་ཏེ་ལམ་སྟོང་མཉམ་བུ་ལས་མ་བྱུང་ན་དེའི་རྗེས་སུ་གང་གྱི་དཔལ། དེས་མེད་ཀྱི་དོན་
རྒྱུ་ལ་ཡ་ལན་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཞི་བ་ཚགས་པོར་སྤྲོད་དགོས། རྩོད་རྒྱུ་གི་སྐབས་སུ་འཆོ་
མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་ལ་བ་དང་། ཡོང་དེས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོའི་ཡ་ལན་དང་ཀུན་སྟོང་། དམ་
བཅའ་དང་སེམས་ཤུགས་རྣམས་ལ་གཅེས་འཛིན་གྱི་རྒྱ་དེ་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེན་རེད།
གལ་ཏེ་བྱེད་ལས་ལ་ལམ་སྟོང་ཡོང་གི་མེད་ན། འཆར་གཞི་ལ་འགྲུབ་བ་གཏོང་དགོས། གཅིག་
བྱས་ན། མ་འོངས་བར་འབད་རྩོད་དེ་ལས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག་གི་སྤྱི་གྲུབ་ཀྱི་དཔལ་ཆེད་དུ་གནས་
སྐབས་ཕྱིར་འཐོབ་བྱས་ཀྱང་འཐུས།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་གི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་ལ་སྤྱད་ལམ་མཐུ། ཆབ་
བྱེད་ཐུབ་པ་གཞན་མེད། གལ་ཏེ་དགའ་སྤྲུལ་དང་ཉེས་ཆད་ཀྱི་མཁུན་དུ་སྤྲུ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་
བྱེད་པར་དགོས་དེས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དང་རྣམ་པ་མེད་ན། དེས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེས་ལོན་
ཀྱིས་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་ཡ་ལན་སྟོང་དགོས། ཕྱིས་དཔལ་པའི་བར་དུ་དང་སྤྲུལ་མ་བྱེད། ཉེན་
སྤང་རྣམ་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཏུ་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་སྟོན་སྟེན་ཕྱིར་འཐོབ་རི་ལྟར་བྱེད་ཤེས་པའི་སྟོ་
ནས། ཞན་ཆ་རྣམས་ལེགས་བཅས་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་འཚོལ་དགོས།

དེ་ལས་གཞན་དུ་གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་པ་ཚོ་ལ་ཞན་ཆ་གང་འཚར་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་འཆོ་མེད་ཞི་
བའི་འགོག་རྒྱུ་ལ་བ་ཚོ་རེ་བ་བྱས་པ་ལས་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་ན། བྱེད་ལས་སྤྱད་
དུ་གཏོང་བ་དང་། འཐབ་བྱས་ལག་བསྟར་གྱི་རྒྱ་དེ་མཁས་ཉམས་རེད།

དཀྱིལ་མཚོན་གྱི་གདམ་ཁ།

གྲུབ་འབྲས་ཡག་ཤོས་ཐོན་པ་དང་། འདེམས་སྤྲུལ་ཐོན་པའི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ལག་ལེན་པན་རྣམས་
ཆེ་ཤོས་ཡོང་ཆེད་དུ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་གོ་མཚོན་ཉམས་ལམ་གྱི་བྲག་པ་དེ་གང་ཞིག་མེད་སྟོང་
གཏོང་རྒྱུའི་གདམ་ཁ་དེ་དོ་སྤང་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སྟོན་སྟེན་བྱེད་དགོས། ད་ཡོད་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ཚན་བཤེས་གཉེས་པའི་ནང་དུ་ཐོ་འགོད་བྱས་ཡོད། ད་དུང་གཞན་དག་གྱུར་
ཡོད། ཕྱིར་ལྷོག་དང་། ལས་མཚམས་འཛིན་པ། ཞི་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བགའ་བཙུན་དུང་ལེན་
མི་ལུ་བ། རོ་མཉམ་པའི་སྲིད་གཞུང་བཅས་ནི་ད་ཡོད་ཐབས་ལམ་གྱི་དཔལ་མཚོན་རེད།

ཐབས་ལམ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་སྡེ་ཚོན་གྱི་བྱང་ཚུལ་
ཁག་གོ་ཡུལ་དུ་ངེས་དགོས།

- རོ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་སྐྱུལ། ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཆེ་བ་མཚོན་རྟགས་ཡིན་པས་ལྷ་བ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་གོ་རྟོགས་སྐྱུན་གྱི་ཡོད།
- མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཐབས་ལམ་འདི་དག་སྤྱི་གུ་ལམ་ལྡན་པའི་སྟོབས་འབྲུག་པ་དང་བཅས་སྤྱི་བའི་ཚོགས་དང་། སྤྱི་ཁག་དུ་མས་བཞུགས་པ་དེས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡན་བྱེད་སྤོང་དང་ལུས་པ་རྒྱུན་སྤོང་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་བཟོ་གི་ཡོད། གནས་སྤངས་ཆབས་ཆའི་སྐབས་སུ་ཐབས་ལམ་འདི་དག་གིས་ལམ་ལུགས་རྒྱུན་གནས་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་གི་ཡོད།
- མེ་གཏོགས། ཐབས་ལམ་འདི་དག་ལ་གོང་གསལ་སྡེ་ཚོན་གཉིས་ཀའི་བྱང་ཚུལ་ལྡན་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེའི་སྡེར་དུ་དབང་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལ་ཐད་ཀར་ཁ་གཏང་གཏོག་པའི་སྲུབ་ཚད་མང་བ་ཡོད། གལ་ཏེ་སྡེར་སྟོབས་དང་སྤྱི་གུ་ལམ་རྒྱུན་འབྱེད་སྲུབ་ན། ཐབས་ལམ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟངས་འཛོལ་རྒྱུ་དུ་ཞིག་གིས་འབྲུགས་རྒྱུ་ཚེན་པོ་ཐེབས་པ་བཟོ་སྲུབ་གྱི་ཡོད།

ཐབས་ལམ་གྱི་བྲག་བ་ཞིག་འདེམས་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་སྒོམ་གཏོང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་འཐབ་རྩེད་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་། རྩེད་རྩོག་ནང་གི་གཏང་དོན། ཁ་གཏང་པ་དང་འགོག་རྒྱུ་སྤྱི་ཁག་གི་དཔྱད་པས་ལམ་ལུགས་བྱང་ཚུལ། འགོག་རྒྱུ་གྱི་འཐབ་བྱུས། ཡོང་ངེས་པའི་བྲག་གཞོན། རྩོན་དབག་བྱས་པའི་འཐབ་རྩེད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་བཅས་བསྐྱུ་གི་ཡོད།

འདི་དག་ཚང་མ་གལ་ཆེན་ཡིན་ཡང་། ཚང་མའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་མེད་སྟོང་གཏོང་རྒྱའི་གཞོན་འབྲུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐེ་བའི་འགོག་རྒྱུ་གྱི་འཐབ་བྱུས་དེ་ཆགས་ཀྱི་རེད།

འདིར་ཡོང་སྲིད་པའི་བྱི་བ་འགྲུལ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད། བསམ་ཤེས་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་བདམས་ཐེན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱུས་དང་འཐབ་བྱུས་གཞན་རྣམས་ལག་བསྐྱར་བྱེད་པར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་གྱི་འདུག་གས། ཐབས་ལམ་འདི་དག་གིས་འབྲས་བུ་ག་རེ་བསྐྱུན་གྱི་རེད། འཐབ་རྩེད་ཀྱི་འཐབ་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་འདི་དག་རི་ལྗར་རན་པ་འདུག་གས་ཏེ་འཐབ་རྩེད་ལམ་སྤངས་ལྡན་པ་ཡོང་དགོས་ན། དེ་དག་གིས་ཁ་གཏང་པའི་ཐད་དུ་དགོས་ངེས་ཅན་དུ་ངོས་འཛིན་ཐེན་པའི་འབྲུགས་གཞོན་གྱི་རིགས་སྟོང་གྱི་འདུག་གས། འགྲུར་བ་བསྐྱུན་བྱིར་བཞུགས་འདོད་པའི་གཞོན་འབྲུགས་ཀྱི་བྲག་པའི་ནང་དུ་དབལ་འབྱེད་ཀྱི་བྱང་བྱུང་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་སྟོང་དུ་གཏོང་བ། སྤངས་འཛིན་བརྒྱུག་པའམ། མེམས་ཁམས་ཀྱི་འབྲུགས་རྒྱུན་བཅས་བསྐྱུ་ཚོགས་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ཁག་གིས་འབྲུབ་འདོད་པའི་

འགྲུར་བའི་ཐབས་འཕྲུལ་བདམས་པ་རྣམས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་གྱི་འདུག་གས། རྒྱུར་བའི་ཐབས་འཕྲུལ་བདམས་པ་རྣམས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གས། ཡང་ན་བཙན་ཤིང་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚ་རྩལ་ལ་འགྲུར་རེས་བྱེད་པའི་གནས་ཞིག་ལ་སྐྱེ་བས་གྱི་འདུག་གས། །

གས་ཏེ་བསམ་གཞིགས་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་འཐབ་བྱས་རྣམས་ཐད་ཀར་ལག་བསྟར་བྱེད་གྱི་མེད་པ་དང་། དགོས་ངེས་སུ་ངོས་བཟུང་བྱས་པའི་གཞིན་ཤུགས་སྟོང་གྱི་མེད་ན། མ་མཐར་ཡང་གཞིན་ཤུགས་དེ་དག་སྟོང་པའི་ཐབས་ལམ་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་ལ་གཞིགས་འདེགས་བྱེད་གྱི་འདུག་གས། དེ་ནི་འགོག་རྒྱུ་བའི་སེམས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའོལ་ཡང་ན། ལ་གཏང་པའི་སེམས་ཤུགས་གཅོག་པའི་སྟོན་པ་བྱེད་ཚོགས།

ཐབས་ལམ་འདེམས་སྐྱབ་བྱེད་དུས་བསམ་མོལ་གཏོང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང་། འདི་དག་ནི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་འཐབ་བྱས་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས།

ཐབས་ལམ་འདེམས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྣམས་ལ། བཀག་སྡོམ་བྱས་པའི་བྱ་བ་ཉེན་ཁ་ཅན་ཞིག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལས། བྱེད་དགོས་རྒྱུར་བཀའ་བཏང་ཚར་བ་ཞིག་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་རྒྱུ་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དེ་བསམ་མོལ་ངེས་དགོས། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་དེར་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་མོ་ཡོད་པ་ལ་མི་མང་པོའི་མཉམ་ཞུགས་དང་དུས་ལུན་རིང་པོའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། ཤུགས་མཚུངས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་དུས་ལུན་ཆད་ཅན་གྱི་རིང་ཁོ་ནར་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་རིག་ཅལ་ཅན་དང་། རྫོས་འཁེལ་པོ། སྐྱེག་ལམ་ལྡན་པ། ཚིང་སེམས་ཅན་བཅས་ཡིན་དགོས། དེ་དག་སྐབས་དུ་མར་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་དང་མཉམ་སྦྲེབ་ཀྱིས་ལམ་ལྗོངས་ལྡན་པའི་སྟོན་པ་ཤེད་སྟོང་གཏོང་རྒྱུར་གྱི་སྐྱེག་གང་འཆམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

འཐབ་ཚེད་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བྱེད་ལས་དེ་དག་འཕེལ་རིམ་ལྡན་པ་བརྗོད་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། འཕེལ་རིམ་དེའི་ནང་དུ་ཐབས་ལམ་གྱི་གདམས་ཁ་དང་གོ་རིམ་དེ་ཆ་རྒྱུན་གལ་གནད་ཆེ་བོས་གཅིག་དེ་ཡིན་སྲིད། འཕེལ་རིམ་གསར་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ག་དུས་འགྲོ་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད་དེ་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་ཡང་ལྷི་འཇམ་དགོས། གཡོ་འགུལ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ངེས་པར་དུ་སྟོང་དགོས།

མཚོན་ཉུགས་ཀྱི་ངོ་རྒྱུ་ནས་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ནས་ཐེ་གཏོགས་སུ་སྟོབ་བཞིན། བྱེད་ལས་ཀྱི་རིམ་བཤུགས་གཅིག་ནས་གཞན་དུ་བསྐྱར་རྒྱུ་དེ་སྤྱིར་བཏང་

གི་ཆ་ནས་ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་གྱི་ཚད་གཞི་རིམ་བཞིན་མཐོ་དུ་འཕྲོ་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་
ཡོད། དེ་ལས་སྡོམ་སྡེ་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཚབ་དུ་མཐུན་ལས་མི་བྱེད་བ་བདམས་བ་དེས། སྐབས་
རེ་སྡོམ་བཅས་ཀྱི་དྲག་གཞོན་ཚབས་རྒྱང་བ་དང་ལྷན་དུ་སྡོམ་བཅས་ཀྱི་ཟེང་ཆ་དང་ཉེན་ཁ་རྒྱང་
བའི་ཚོད་རྫོག་གི་གནས་སྐབས་ཤིག་བསྐྱབ་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་མིད།

ཐབས་ལམ་འགས་ལས་འགྲུལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་ལུས་བ་བསྐྱབ་མིན་གྱི་དབྱུང་ཞིབ་དེ་ཉ་ཅང་
གལ་ཆེན་རེད། ཡོང་སྲིད་པའི་ལུས་པའི་ནང་དུ་སུ་ཚུན་གཉིས་ཀའི་རྣམ་འགྲུབ་དང་། དབང་
ཆའི་འབྲེལ་བའི་འགྲུབ་བ་དང་། རྩོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་འཕོ་འགྲུབ། རྗེས་སུ་འཆེ་
མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་དེ་བས་ཕྱགས་ཆེ་བ་ལེད་སྲོད་གཏོང་སྲིད་བ་བཅས་བསྟུ་གི་ཡོད།

མཐའ་ཚིག

གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་པའི་ལྷན་དུ་ཕྱོས་ཕྱོལ་བྱས་བ་དེས་འདོད་ཆོད་ཁེངས་པའི་བྱབ་འབྲས་བསྐྱབ་
རྒྱའི་ཉུགས་མཚན་སྡོམ་གྱི་མེད་ན། འཐབ་ཚོད་ཀྱི་གཞི་ཚའི་འཐབ་བྱས་དང་། ལྷ་བའི་འཐབ་
ཅལ་རྣམས་གཏན་འཁེལ་དགོས་བ་དང་། ལྷིག་འཇུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྣ་ཚོགས་པའི་བྲ་ལྷིག་
རྣམས་ཚང་བ་དགོས། དེམིགས་བསལ་མིས་པོ་དམ་བ་བྱུ་ཆེད་ལུགས་ལྟར། འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་འཐབ་ཚོད་འགའ་པའི་ནང་དུ་རིམ་བ་གཉིས་བ་དེ་ཁ་གཏད་བ་ལ་མཐའ་ཚིག་སྲོད་རྒྱ་དེ་
རེད། འོན་ཀྱང་གཏན་དོན་ཤིང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་མཐའ་ཚིག་མི་ཡོང་བ་སྲིད། གང་གིས་ཅས་
ན་བསམ་རྒྱལ་དེ་ཡོངས་གཤམ་མ་ཡིན་བ་དང་། འཆར་གཞི་འདིར་མཁན་ཚོས་ཁ་གཏད་བ་
ལ་སྡོམ་བྱར་ཐོལ་རྒྱག་ཐོལ་རྒྱའི་རེ་བྱེད་པ། ཚོད་རྫོག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ལོགས་ཀྱིས་
རྒྱུན་བས་སོ། །

མཐའ་ཚིག་གི་ནང་དུ་དགོས་འདུན་རྣམས་གསལ་ཁ་གཏོང་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་བས་དགོས་
འདུན་དེ་དག་གསལ། རྒྱུགས་འདུན་གྱི་ཆ་ཤིས་ཆེ་བ་ཞིག། གཏན་འབབས་བྱས་པའི་ཉི་མ་དང་
རྩ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་སྲོད་ན། པར་སྐོལ་བྱེད་རྒྱའི་འཆར་གཞི་སྲིར་འཐེན་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད། ཐོབ་ཤོར་ཅན་གྱི་གནད་དོན་དེར་སྲིགས་གཉིས་ཀའི་མོས་མཐུན་ཡོད་པའི་འགྲུབ་བ་ཡོང་
རྒྱུར་ལས་སྡོམ་མ་བྱུང་བའི་མཇུག་འབྲས། དཔེར་ན། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་འགོ་འཇུགས་
བྱེད་རྒྱའི་གསལ་བ་ཤད་ཀྱང་བྱས་ཡོད། ཁ་གཏད་བ་དང་། སྲིར་བཏང་མང་ཚོགས་ལ་ཕྱགས་
རྒྱུན་སྲོད་པའི་ཆེད་དང་། རྫོང་ཁ་རངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དུ་ལས་འགྲུལ་སྡེལ་བར་མེས་
ཕྱགས་དང་འདུན་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་སྲིར་མཐའ་ཚིག་སྲོད་ཀྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་བ་རྣམས་རོ་ཆེ་
མི་དགོས་པའི་དོན་དུ་མཐའ་ཚིག་གི་བརྗོད་ཚིག་རྣམས་འཇམ་པོར་བྲིས་བའང་ཡོང་སྲིད།

མོས་མོལ་ཞེས་པ་.....གདོང་སྤྲུག་གི་འཐབ་ཚིན་དང་བུལ་བ། དམིགས་བསལ་རྒྱན་རིང་ལ་ཁ་ཞེ་
གཉིས་མེད་ཀྱིས་དངོས་འབྲེལ་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་མོས་མོལ་.....དེས། ཁ་གཏད་པ་རྣམས་
འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མའི་མིག་ལ་ཉོར་འབྲུལ་ཡིན་པ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་ལ་ཤ་ཚ་བྱེད་
པའི་གནས་བབ་བསྐྱུན་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་སྲིད། ཡང་སྐབས་དེ་མཐའ་ཚིག་གི་གཡེ་ཉེ་
གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཉིན་མོ་དེར་དགོས་འདུན་རྣམས་ལ་བསམ་བཞེས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་
ག་དེ་ཡོང་བའི་སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཡོང་སྲིད། མཐའ་ཚིག་
དེ་འགོག་ཚོལ་རྒྱ་སྤྱིད་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་གི་ཆ་ཤས་ཡང་ཡིན་སྲིད། ཡང་མཐའ་ཚིག་དེ་
འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གིས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིན་འག་པོ་ཞིག་ལ་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད་ཀྱང་། ཞི་བའི་ལམ་ནས་འདུམ་སྒྲིག་ཡོང་བར་འབད་ཚུལ་མཐའ་མ་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་
སྤང་སྦྱོབ་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་མཚོན་ཆེད་དུ་དམིགས་བའང་ཡོད་སྲིད།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་མཐའ་ཚིག་ཅིག་གིས་ཁ་གཏད་པ་མགོ་
སྤྱར་དགོས་པ་བཟོ་ཡི་རེད་སྟེ་སྤྱིར་བཏང་ཡིད་ཆེས་སྤོ་བོ་དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱ་མེད། ཁ་གཏད་པ་ཚོས་དེ་
འདྲའི་བར་ལན་དེ་ཁོང་ཚོའི་དབང་འགན་ལ་མི་འོས་པའི་འགན་ཚིན་བྱས་པ་དང་། གཤམ་འོག་
ཏུ་ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཆེས་མི་འོས་པའི་སྤོད་ཚུལ་བསྐྱུན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་
མཛོག་ཁ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་པ་རྣམས་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་ཉེ་འགྲོ་བཞིན་པའི་མོས་
མོལ་མཚམས་འཛིག་པ་དང་། ཡིག་ངག་གི་འབྲེལ་ལམ་སྤྱིགས་ཡོངས་ནས་སྤང་མེད་དུ་འཛིག་
བའམ། ཡང་ན་གཤམ་འོག་གི་དམོན་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཟེར་བ་སོགས་བྱེད་
སྲིད། ཡང་ཁ་གཏད་པས་མཐའ་ཚིག་འབྱོར་བ་དེ་རྣམས་འགྲུར་ངན་པའི་སྡོ་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་
སྲིད། གཡེ་ཉེ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་བྱེད་ལས་སྡེལ་བའི་དུས་ཚོད་ལ་སྐབས་པ་རེད། །།

ལེའུ་བརྩུ་བ།

འགྲུག་ཚོན་གྱིས་བྲག་གཞོན་འགྲུགས་ཀྱི་ཡོད།

འགྲུག་རྒྱུ་རྒྱུ་གས་དགོས་པའི་དུས་ཤིག

བྱེད་ལས་སྐྱེལ་རྒྱ་བའི་དུས་ཚོད་དེ་རང་མགོ་རང་ཐོན་དང་། རང་གི་རྣོ་བས་ལྷགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་ཤིང་། འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་གྲ་སྐྱིག་ཨང་སར་བྱེད་པ་དང་། ལས་འགྲུལ་སྐྱེལ་བ། ལམ་ལུགས་སྤྲོད་བྱེད་པ་བཅས་བྱེད་དགོས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་གཤམ་འོག་བའི་ནང་དུ་དབང་ཆའི་སྐྱེལ་སྤོང་བྱེད་པ་དང་། རང་རང་གི་མི་ཚེའི་ཐོག་ལ་སྤྲོད་པའི་བྱེད་ལས་པའི་སྤྱོད་ལས་སུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ཁོང་ཚོར་གདོད་སྤོབས་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་རྣོ་བས་ལྷགས་སྐྱེལ་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་རང་གིས་རང་ལ་བསྐྱེད། ཞེས་པ་འདི་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོའི་འཕོད་སྐྱེ་ཡིན་ཆོག། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཟེར་དུས་མགོ་སྤྲོད་པ་དང་། རྒྱ་འགྲུལ་བྲལ་བའི་གཞུས་བབ་དོར་བ་ལ་ཟེར། ལས་འགྲུལ་གྱི་འགོ་འཇུགས་འཐབ་བྱས་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཐབས་ལས་རྣམས་ལས་འགྲུལ་གཅིག་ནས་གཞན་ལ་མི་འདྲ་བ་ལྷགས་ཆེ་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་འགོ་རྒྱགས་པ་དང་ལྷན་དུ་སྡེ་ཁག་ལན་ཚུན་དབར་གྱི་ཤས་ཆེ་བ་བག་ལ་ཉལ་བའི་གཞི་ཚའི་ཚོད་རྩོག་རྣམས་མཐོན་བར་གསལ་བ་བྱས་ཏེ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གི་ཡོད། ཨ་མི་རི་ཀའི་མི་རིགས་ནག་པོའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་བ་རེས། སྤྲོད་ཀྱིས་བཞོས་པའི་མ་སྤྲོད་ལྟར་འགོ་བཞེན་པའི་ “རིག་ཅུལ་ལྷན་པའི་ཚོད་རྩོག་དང་འཐོན་འཇུག” བརྒྱུད་དེ་ནན་པོ་བཞོས་པའི་ཚོད་རྩོག་འདུལ་སྐྱིག་བྱེད་པར་འགྲུར་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་མི་དེད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགྲུལ་བརྒྱུད་པ་ཚོས། ཆོ་གཡོག་ལས་ལྷགས་ལ་འགལ་རྒྱུ་བྱེད་པར་ཤོད་ཅུལ་ཆེ་བའི་ཨ་མི་རི་ཀའི་མི་རི་ཀ་བ། ཤེར་རི་ཀ་དོག་ལྷན་ལ་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ “རང་དབང་འདོད་ལ་དོ་རྒོལ་ཟེར་སྤོང་ལ་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པར་ཡོངས་བསྐྱགས་བྱེད་མཁན་ཚོ་མི་ཞིང་ས་ཚོ་མི་དགོས་པར་སྟོན་ཐོག་དགོས་མཁན་གྱི་མི་དང་འདྲ་བ་རེད། ཁོང་ཚོར་འདེགས་འགྲུག་སྤྲོད་པའི་འགྲུག་པ་བྲལ་བའི་ཆར་བ་དུགས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོར་འདེགས་རྣམས་ཅན་ཅན་གྱི་བྲལ་བས་སྤྲོད་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འཐབ་ཚོད་དེ་བཟང་སྤོད་དང་

འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ལ། ཡང་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བ་འདྲིའོང་སྲིད། འོན་ཀྱང་
དེ་ངེས་པར་དུ་འཐབ་ཚིང་ཅིག་ཡིན་དགོས། དགོས་འདུན་མ་བཞོན་པར་དབང་ཆས་ཁས་ལེན་
གང་ཡང་མི་བྱེད།” ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫོང་བ་ཚོས། རྗོད་པར་ལྷན་པའི་ཚིང་རྣམས་གི་ནང་དུ་
རྣམ་པ་ལྷན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིང་ཁོ་ནས་བྱ་འགྲུལ་བྲལ་བ་དང་། འཆེ་བ་གཉིས་
ཀ་སྤངས་ཏེ་མོ་ཁ་ཚེས་པར་ཚིང་རྣམས་སེལ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཐོབ་ཐབས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འཐབ་ཚིང་གིས་མོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྤྲེལ་ལ་འགྲུར་བ་ཡོང་བ་བཟོ་གི་ཡོད། འགའ་ཞིག་གི་
སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བ་རེད། དཔེར་ན། གཅིག་མཐུན་གྱི་རྣམས་འགྲུར་དང་། རེ་བ་བྲལ་བའི་
ངང་ཚུལ། སྲིད་ལུག་པའི་ངང་ཚུལ། རྣམ་མེད་ཀྱི་ངང་ཚུལ། བྱ་འགྲུལ་བྲལ་བའི་ངང་ཚུལ་བཅས་
ལ་གསལ་ཆགས་གཏོང་བ་དང་། རང་གིས་རང་ལ་གྲུས་བརྗོད་དང་། ཡིད་ཆེས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་
དང་། རང་གི་སྤོབས་ལུགས་ལ་གོ་རྟོགས་གསར་བ་ཡོང་རྒྱ་བཅས་རེད།

འགྲུར་བ་གཞན་རྣམས་ཆབ་སྲིད་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བའི་རིགས་རེད། དཔེར་ན། དམིགས་
ཚད་བསྐྱབ་པ་ལ་མཉམ་རུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་སྲོད་བརྗོད།

མོས་མཐུན་དང་། མཐུན་ལམ། མགོ་སྤར་བཅས་ཀྱི་ཕྱིར་འཐོབ་གིས་ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆའི་
འགྲུར་ཁུངས་ལ་དེ་ལོག་ཐབས་ཅད་ལམ་ལུགས་ལ་འགྲན་ཚིང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱིར་འཐོབ་གིས་
དག་གཞོན་གྱི་ཐད་དུ་དོ་སྣང་ཆབས་ཆེ་ལོས་བཟོ་བྱུང་མེད་དེ། བྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་དང་།
ལས་འགྲུལ་བའི་གངས་འཕོར་དང་རྒྱན་འཁྲུངས་བཅས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཚད་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རེད། སྤྱི་
ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་ཀྱང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་
གཅིག་འགྲུར་མ་ཡིན་པའི་གནས་བབ་བཟོད་བསྐྱར་དང་། དབང་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
སུ་རྣམས་འགྲུར་རི་ཡོད། འགོག་ཚོལ་རྒྱ་ཁུལ་དུ་འགྲོ་བའི་རེ་བའི་ཚད་གཞི་བཅས་བསྐྱབ་གི་ཡོད།

འགྲན་ཚིང་གི་བྱུང་དོན་མཐའ་མ་དེ་འགྲན་ཚིང་ལ་དོ་ནན་རི་ཡོད་དང་། ཕྱོགས་སོ་སོར་སྤྱི་
ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་ཀྱིས་དགའ་མོས་བྱེད་པའི་ཚད་གཞིའི་ལྗེ་ཡང་དེས་ཐག་
གཅོད་ཀྱི་རེད། ཁ་གཏད་པའི་ངང་ཉིད་ཀྱི་འབད་ཚོལ་རྣམས་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད།
འོན་ཀྱང་དེ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པའི་གནས་མེད། དཔེར་ན་དག་གཞོན་ལྟ་བུ་
རེད། དག་གཞོན་མན་རྣམས་ལྷན་པ་ཡོང་བ་ལ་དེས་མགོ་སྤར་བའི་གནས་བབ་བསྐྱར་དགོས།
ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་འགའ་རེར་དེ་ལྟར་ཡོང་གི་མེད། འོག་དུ་འབྲེལ་བ་རྫོང་བྲལ་བ་ལྟར་དག་
གཞོན་གྱི་ཕྱིན་པས་འགོག་ཚོལ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱིན་པའདྲིའོང་སྲིད།

དབང་ཆ་འགོ་འགྲུར་གྱིས་རྗེས་དྲེད་པའི་ཚོག་མའི་མཐའ་གཉིས་སུ་
གྱེས་པའི་གནས་བབ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་འགོ་འགྲུགས་བྱས་པ་དེས་ཏུ་ལམ་དུས་རྟལ་ཏུ་འཐབ་ཚེད་ལ་རྫོང་རར་
གཏོང་གི་ཡོད། དེས་འཐབ་ཚེད་བྱེད་མཁལ་གྱི་སྡེ་ཁག་པལ་ཚུན་གསལ་པོར་རང་རང་གི་རྣམ་པ་
མཚོན་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་སྡེ་འོས་འགན་མེད་པའི་མི་རྣམས་ལ་སྟོབས་འདོན་རྒྱུར་རང་ལྷགས་
སྤྱོད་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེས། ཚོག་མའར་ཁ་གཏད་པ་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད་མཁལ་གྱི་སྡེ་པོ་དང་སྡེ་ཁག་ཚོས་
ཁོང་ཚོའི་གནས་བབ་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་སྟོབས་སུ་ཉེ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཚོག་མའར་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
སྡེ་ཁག་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད་མཁལ་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་སྟོབས་སུ་ཉེ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེས་མེད་དང་
ལྗོང་འཇགས་མེད་པའི་གནས་སྤངས་འདི་འགོ་འགྲུགས་གྱི་སྐབས་སུ་འཐབ་ཚེད་གྱི་རྣམ་པ་ཚང་
མའི་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་མངོན།

ཚོག་མའི་སྟོབས་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་སྲུང་དུ་དང་རྩེད་པོ་གཉིས་ཀ་ཡོང་སྟེ།
དུས་ཚོད་འདིའི་སྐབས་སུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚེལ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་གྱི་ཀུན་སྲོད་ལ་དོ་
སྤྲུང་གཐབ་ཀལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྟོབས་གང་ལ་རྒྱལ་
སྤྱོད་ཐོབ་མིན་དེ་འདིས་ལྷགས་རྒྱུན་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཚོག་མའི་ཆར་ལོ་ཁ་རངས་པའི་སྡེ་ཁག་དེ་
སྡོན་མ་ལས་ཀྱང་ཞན་པ་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཆ་ལོ་ཁ་རངས་པའི་ཚོག་ཏུ་བྲག་གོན་
ལའང་གཏོང་མེན་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟ་བུར། སྟོབས་ལམ་ལུན་པའི་འཐབ་ཚེད་ཅེག་གིས་དུས་
ཚོད་དེའི་རིང་ལ། ཁ་གཏད་པའི་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དུ་མི་མཐུན་པ་བཟོ་བ་དང་། ཁ་གཏད་པའི་རྒྱལ་
སྤྱོད་བརྒྱལ་ཏུ་འཇུག་པ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་མང་དུ་གཏོང་བ་བཅས་གྱི་སྐྱལ་
ལྷག་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ལམ་གྲོང་ལུན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་གྱིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྲག་སྤྱོད་པའི་ནང་གི་
གཏུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ལྷགས་ཆེར་གཏོང་བ་དང་། ལོ་ཁ་མ་རངས་པའི་གནས་བབ་ལེགས་
བཅས་ཆེད་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་སྤྱིད་འཕེལ། ཁ་གཏད་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་འཛོར་ཞིག་དང་
དུས་རྒྱུར་འཛོར་བའི་གནས་བབ་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད། འཕོ་འགྲུར་འདི་རྗེ་སྤྱིད་ལས་འགྲུལ་དེ་འཆེ་
མེད་ཞི་བའི་རང་དུ་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་མངོན། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚེལ་བ་
ཚོས་རང་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་བ་དང་། སྡེ་ཚན་སྲུང་གསུམ་པའི་ནང་དུ་མ་བཟང་། ཁ་གཏད་
པའི་སྡེ་སྲུང་གྱི་ནང་དུ་འང་ལུ་མཐུན་རང་གི་ཀྱངས་འཕོར་ལ་སོགས་པའི་སྤོབས་ལྷགས་གོང་
མཛོར་གཏོང་བའི་འབད་ཚེས་བྱེད་དགོས།

དེས་ན་ལས་འགུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འཐབ་ཚིང་སྡེ་ཁག་གཉིས་ཀའི་སྟོབས་ལུགས་ལ་ཆ་ཚང་བ་
དང་སྟོབས་བཅས་གཉིས་ཀའི་འགྲུར་བ་རྒྱན་མཐུན་དུ་ཡོང་གི་ཡོང། དེ་འདྲིའི་འགྲུར་བ་དེ་སྐབས་
དེ་ལུགས་ཆེན་པོ་དང་སྐར་པོ་ཡོང་གི་ཡོང།

དེས་ན་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་བ་ཚོའི་ཀུན་སྟོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ལུགས་ལ་
ལུགས་རྒྱན་གྱི་དང་བ་མ་ཟད། ཁ་གཏང་བ་དང་། སྡེ་ཚན་བྱང་གསུམ་བས་ཀྱང་སྡེ་ཁག་སུ་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་གྱི་ཐོན་མིན་ལའང་ལུགས་རྒྱན་གྱི་ཡོང།

ཆེས་འགུལ་ལུགས་ཅན་དང་། འགྲུར་སྐྱོབ་བའི་གནས་སྐབས་འདིས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིང་
ནང་གི་ལས་འགུལ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་ལ། རྟོགས་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆའི་ཚོག་ལ་ཉ་ཅང་ཁྲབ་ཆེ་བ་
དང་གནད་ཆེ་བའི་བརྟེན་གཤིག་བཟོ་བའི་རུས་བ་ལྡན་བ་མཚོན་གྱི་ཡོང། དེས་ན་ཆེད་ཅན་གྱི་
གྲེད་ལས་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རུང་། གྲེད་ལས་གྱི་བྲག་པ་དེ་དེ་བཞིན་རྟོགས་ཡོངས་ཀྱི་འཐབ་ཚིང་
ལ་དེའི་ཁྲབ་ཆེ་བའི་ལུགས་རྒྱན་རྗེས་ཡོང་བ་གཞི་བཅའ་ཉེ་འདེམས་སྐྱུག་དང་དབྱེད་ཞིབ་གྲེད་
དགོས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ “ལམ་སྟོང་” ཞིག་གི་ཚབ་ཏུ་སྤྱིར་འགོ་བོ་རྒྱུ་བའི་གནས་བབ་སྟེ་
ཞན་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཁ་གཏང་བའི་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་བུ་གཏོང་གི་ཡོང་ན་དེ་ནི་མ་འགྲིག་ལ་
དེད། རྟོགས་གཞན་ནས་བཤུད་ན། ཐོག་མའི་རྟོགས་གཉིས་སུ་གྲེས་པའི་རྗེས་སུ་ལས་འགུལ་
བའི་སྟོབས་བཅས་ཀྱི་སྟོབས་ལུགས་ལ་ཡང་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་དེ་མཐའ་མའི་གྲུབ་འབྲས་དང་འཐབ་
ཚིང་གྱི་ཡོང་རྒྱའི་བརྒྱུད་རིམ་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཡིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ཆགས་གྱི་ཡོང།

ཁ་གཏང་བའི་ཚོག་མའི་དཀའ་ངལ།

ཁ་གཏང་བའི་ཚོག་མའི་དཀའ་ངལ་དེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་གྱིས་སྐར་པ་ད་གནས་གཏོང་
དགུགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུན་ཚིང་དེ་ལ་ལ་ལན་གང་རུང་ཞིག་སྟོང་དགོས་པའི་རྒྱན་
ལས་ཡོང་གི་ཡོང། དགུགས་རྒྱན་དེའི་ཚབས་ཆེ་ཆུང་དང་། རྒྱ་ཆེ་ཆུང་། དབྲེ་བ་བཅས་སྐྱ་
ཚོགས་ཡོང། ཁ་གཏང་བའི་ཉེ་མཐའ་ཁམས་དང་ལ་ལན་སྟོང་སྐར་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་༽
བཟོད་བསྐྱོད་དང་ཆུང་སྐར་ལན་འཆར་གྱི་ཚད་གཞི་ལ་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་ཡོང་གི་ཡོང། འཐབ་ཚིང་
ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྲུར་ཡང་སྤིང། ཁ་གཏང་བས་རྟོགས་འགུལ་གྱི་ལྷ་བའི་ཚད་གཞི་རྗེས་ཚམ་བཟོད་
བསྐྱོད་སྐབས་མིན་དེ་སྟེ་ཚོགས་དེ་མང་གཅོངས། ཡང་ན་མང་གཅོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་གཞི་རྗེས་ཚམ་
ཡིན་མིན་གྱིས་ལུགས་རྒྱན་གྱི་ཡོང་གི་ཡོང། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་གྱིས་ཁ་གཏང་བའི་སྟེ་
སྐར་གྱི་ནང་དུ་ལ་ལན་སྟོང་བའི་ཐབས་ཤིས་ག་དེ་གྲེད་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཚིང་རྟོག་བསྐྱོད་བ་དང་
རོ་བོ་ཏུ་ཡང་གཏོང་གི་ཡོང།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་ག་ཚོལ་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་སྲོང་དང་ལས་འགྲུལ་གྱི་ལོ་ག་རྟོག་
རྣམས་བཅས་ཐབས་དང་སྟོན་འགོ་ག་བྱེད་དགོས། དེ་འབྲེལ་ལོ་ག་རྟོག་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་
མར་གཞོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ཡ་ལན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་མིད།

སྐབས་འགར་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དང་གཞོན་སྐྱོན་བྱུང་དུས་ཁ་གཏད་པ་དང་ཁོང་ཚོའི་
དཔོན་རིགས་ཚོ་མགོ་འཛུལ་སྲིད། འདི་ནི་དོན་རྒྱུན་སྲོལ་བའི་རྒྱལ་ཏུ་བྱུང་བའོ། ཡང་ན་
ཁོང་ཚོར་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་གོམས་འདྲིས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་གི་ཡོད། མགོ་
འཛུལ་པའི་གནས་སྐབས་འདི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་དང་ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཚད་ལ་ལན་
རྟོགས་ཡོད་པའི་དེས་པ་མེད། མགོ་འཛུལ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཁ་གཏད་པས་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་
ལྷ་བའོ། བསམ་ཚུལ་ལ་གཞི་བཅོལ་པའི་འདྲི་བཞུགས་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་དེ་འགོ་ག་རྟོག་
རྣམས་དུ་བཏར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡོད་ལྟར། དཔེར་ན། སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཆ་དང་འཚེ་མེད་བྱེད་
ལས་དེ་ཆབ་སྲིད་གྱི་ལུས་ལྷགས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་བ་ལྷ་བུ་རེད། ཏུ་ཅང་ཐལ་
ཆེ་བའི་དེ་བ་དང་། ཏུ་ཅང་རང་མཐོང་ཆེ་བའི་དམགས་པ་ཐེ་བའི་མགོ་འཛུལ་པའི་འབྲུང་ཁུངས་གཞན་
ཡང་ཡོད།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལུས་མཐུ་དེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་བཅད་སྲོད་བྱེད་པའི་སྲོ་
བུར་སྟོན་རྒྱལ་གས། དཔེ་གསར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ལ་མཐོན་ལུས་བསྐྱེད་མེད། དེའི་ལུས་མཐུ་
དེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། འགོ་ག་རྟོག་ལས་འགྲུལ་གྱི་འཐབ་བུས་ཀྱི་
གདམ་ཁ། དེ་བཞིན་ལས་འགྲུལ་བའི་རིག་ཅུལ་དང་། སྲིད་སྲོལ་སྲིད་སྲོལ་ལས་འགྲུལ་གྱི་
ལས་ཡོད།

ཁ་གཏད་པས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགྲུལ་ཚོད་དེ་ཁོང་ཚོར་དམའ་འབེབས་དང་། བརྒྱུས་བཅས་
དག་ཚོལ་གྱི་སྲོད་པ། དེ་བཞིན་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆ་དང་གོ་གནས་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་བཅས་
སུ་མཐོང་སྡེ་སེམས་ཚོར་དག་པའི་སྲོལ་ལ་ལན་སྲོད་མིད། ཁོང་ཚོས་གནད་དོན་དོམ་དེ་
ལས་འགྲུལ་ཚོད་ཀྱི་རྣམས་པ་འདི་དག་གལ་ཆེ་བར་ཅེ་མིད། དེ་ནས་ཁ་གཏད་པས་གྲོས་སོལ་ལ་
སོས་མཐུན་ལ་བྱས་སྟོན་དུ་ཁོང་ཚོའི་དབང་ཆ་དང་། གོ་གནས་ལ་དག་ཐོག་ནས་དོམ་ལེན་སོལ་
ཐབས་བྱེད་བའོ། ཡང་ན་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་མཚམས་འཛིག་པ། ཡང་ན་དེ་གཉིས་
ཀ་ཡོད་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་མིད།

ཡང་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་ཁ་གཏད་པ་ཚོས་རང་གི་ཆེ་མཐོང་དང་དབང་ཆ་ལ་འགྲུལ་ཚོད་
བྱས་པ་དེ་ལ་སེམས་ཁུལ་རྒྱུད་བ་དང་སོལ་ཤོར་ལྷན་པའི་གནད་དོན་ལ་སེམས་ཁུལ་ཆེ་བ་

བྱེད་སྲིད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དབང་ལུགས་ལ་ངོས་ལེན་བྱས་པ་དེས། སྐབས་དེ་
ཁ་གཏང་བས་འགྲན་ཚིན་མཚམས་འདྲིལ་བའི་དེ་བ་བྱས་ཏེ་ཚང་ཅན་གྱི་ཆག་ཡང་བྱེད་པའི་
ཕྱོགས་སུ་འཐོབ་སྲིད། སྐབས་གཞན་དུ་འཐབ་ཚིན་གང་འཚམ་རྒྱན་དེར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་གཞི་
ནས་ཁ་གཏང་བས་ཆག་ཡང་ཆེན་པོ་བཏང་བ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ནི་ཁོང་ཚོས་ལས་འགྲུལ་གྱི་
སྒྲིབས་ལུགས་ངོ་མ་ངོས་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡང་ཁ་གཏང་བས་ད་དུང་ཡང་སྒྲིབ་
བཅས་གྱི་ཆག་ཡང་རྒྱུ་དུ་ལས་མི་གཏོང་བའང་སྲིད། རྫོ་ཐག་ཚིན་པའི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་ལ་
འདི་དག་གིས་ཡིད་ཚིམ་བ་ཡོང་གི་མེད།

སྐབས་སྐབས་སུ་གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དང་ལས་འགན་གྱི་ཐད་ལ་ཁ་བཤད་
དོན་གནས་ཡིན་ན། ཁ་གཏང་བས་ཆག་ཡང་དང་། བན་ཚུན་པས་ཁ་འཁྲུང་དེས་སམ། ཡང་
ན་མགོ་སྐྱར་བ་བཅས་གྱི་ཐད་ལ་བྱི་བའང་མེད་པའི་དོན་དམ་པའི་ཡིད་ཚིམ་བྱེད་སྲིད། དེ་བས་
ཀྱང་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ཐེངས་གཅིག་གཏན་དོན་གྱི་བྲག་པའི་ཐོག་ལ་མགོ་སྐྱར་ན། ཚང་མའི་
ཐོག་ལ་མགོ་སྐྱར་དགོས་པ་ཆགས་གྱི་རེད་སྟེ་མ་པའི་ཁ་གཏང་བའི་ཞེད་སྐར་དེ་ཡིན་ཚོག་འདིས་
དམིགས་ལུལ་འགྲུབ་བ་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་དུ་གཏོང་གི་རེད།

ཁ་གཏང་བས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་བ་ཚོས་སྐྱར་དུ་དབང་སྐྱར་དུང་ལེན་བྱེད་པ་དང་།
འཐབ་ཚིན་གྱིར་འཐོབ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དག་གཞོན་གྱི་ཚབ་ཏུ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ལུགས་རྒྱུན་བེད་
སྲིད་བྱེད་སྲིད། ཁོང་ཚོས་ “བྱིད་ཚོས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྐབ་རྒྱ་བར་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་སྒྲིབས་ལུགས་
ཉམས་གྱི་འདུག” ལྟ་བུའི་བརྟེན་ལན་གཏོང་སྲིད། ལས་འགྲུལ་དང་དེའི་ཀུན་སྲོང་དང་འགོ་ཁྲིད་
གྱི་སྲོང་ལ་དཀྲོག་གཏན་ལུབ་སྲེལ་ཡང་བྱེད་སྲིད། ལས་འགྲུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གྱི་སྡེ་
ཁག་ཁ་བྲལ་གཏོང་རྒྱ་དང་། འགོ་ཁྲིད་ནང་པན་ཚུན་ལ་འགལ་རྒྱ་བཟོ་རྒྱའི་འབད་ཚོལ་བྱེད་སྲིད།
ཡང་ན། ཁ་གཏང་བས་ད་ཡོད་གྱི་སྲིད་བྱས་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་
སྡེ་ཁག་གིས་བཏོན་པའི་དགོས་འདུན་རྣམས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་བ་སྒྲིབ་བྱིར་
འབད་ཚོལ་ལུགས་ཆེད་སྡོམས་ཐད་ཀར་ཞེས་རྒྱུ་དག་ཞེས་སྲིད། འདི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་
གིས་སྐུལ་སྐྱོར་དང་བདག་ཉར་བྱེད་སྐབ་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་ཉུང་དུ་གཏོང་འདོད་ཀྱི་འབད་ཚོལ་
ཡིན་སྲིད།

ཁ་གཏང་བས་ལས་འགྲུལ་བའི་དགོས་འདུན་རྣམས་ངོས་ལེན་བྱེད་འདོད་མེད་བའམ། བྱེད་མི་
སྐབ་པའི་སྐབས་སུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་བ་བྱིས་པས་གཞོན་གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་
རྒྱུན་རྒྱན་རེད།

ཟག་གཞོན་ནི་འགྲན་ཚོད་དེ་ཇོ་ཇོ་ཟག་ཡིན་པའི་རོས་ལེན་ཞིག་རེད།

སྐབས་འགའ་རེར་ཟག་གཞོན་ཚབས་ཆེ་ཆུང་དེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགྲན་ཚོད་ཇོ་ཇོ་ཟག་ལོས་དང་དོ་མཉམ་པ་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་གནས་ཚད་ལྡན་པའི་འགྲོ་སྐྱབས་ཤིག་ཡིན་མི་དགོས།

གནས་སྐྱབས་ཀྱི་བྲག་པའི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་པས་བཀའ་ལ་རྗེས་མེད་བྱས་པ་དེ་མཚུགས་བསྐྱེལ་བའི་དགོས་པ་དེ་ཤོས་ཆེ་བ་མཚོན་ཉགས་ཅམ་ཡིན་སྲིད། འོན་ཀྱང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་པས་རྒྱ་ཁྲབ་དང་སྤྱི་འཕེལ་བྱེད་པའི་གནས་སྐྱབས་གཞན་གྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་པའི་ཚོགས་ཏུ་འགོག་སྐྱོལ་མཚམས་འདྲིལ་པའི་གཞོན་ལུགས་དེ་ཉ་ཅང་ལུགས་ཆེ་ཡོང་གི་རེད། འདི་ནི་ལམ་ལུགས་དེས་ལྷ་བ་མི་མཐུན་པ་ལུགས་ཆེ་བཟོད་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་དམིགས་བསལ་གྱི་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁ་གཏད་པ་དེ་སྤྱི་གཞུང་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དའི་རྒྱུ་སྐྱོད་ཡོད་སྐབས་ཉེས་ཆད་གྱི་ཆ་རྒྱུན་བེད་སྤྱོད་གྱི་ནང་དུ་ཉོན་ཏྲོག་པ་དང་། བཙོན་ཁང་། ཟག་པོའི་དཔུང་དམག་བཅས་གྱི་ཐེ་བྱས་ཡོང་ངེས། ལ་ལན་འདི་ཟག་གཞོན་རེད།

ཟག་གཞོན།

རང་གིས་ག་རེ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་ཤེས་མཁན་གྱི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་སྐྱོལ་བ་ཚོར་ཁ་གཏད་པས་ཟག་གཞོན་བྱས་པ་དེར་ལ་མཚར་སྤྱིད་ཀྱི་མ་རེད། རང་དབང་དེ་རིན་མེད་མ་རེད། རང་དབང་ལ་རིན་པ་སྤོད་དགོས་པ་རེད། ཁ་གཏད་པས་ཟག་གཞོན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཐག་བཅད་ཚར་ན་ཟེ་བ་འདི་ལྟར་ཡོང།

- ཁོང་ཚོས་ཟག་གཞོན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ག་རེ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་རེད།
- ཟག་གཞོན་གྱིས་ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་ཆད་འགྲུབ་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གས།
- ཟག་གཞོན་དེ་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ཁག་དང་གཞན་དག་ཚོའི་ལ་ལན་ག་རེ་རེད།

ཁ་གཏད་པས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཉེས་ཆད་འགའ་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་སྲིད་ལ། ཉེས་ཆད་འགའ་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་སྐུལ་འདེད་བྱས་པའང་ཡོང་སྲིད། སྐབས་འགའ་རེར་འདྲིལ་སྐུལ་བྱེད་པ་དང་། སྐབས་གཞན་དུ་ཉེས་ཆད་རྣམས་འགོག་སྐྱོལ་བའི་ཚོགས་ཏུ་ཐང་གར་འབེལ་ངེས། ཉེས་ཆད་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེན་ཏྲོག་པ་དང་ཟག་དཔུང་གི་ཐེ་བྱས་ཡོང། འགྲན་ཚོད་གྱི་ཐང་དུ་ལ་ལན་གཞན་དག་རྣམས་སྐྱབས་འདོན་དང་། གཤེད་སྐྱབས་བཅས་བརྒྱུད་པའི་བྱ་ཐབས་བཀོལ་བ་དང་། དུས་དུས་སྤྱི་གོ་སྤྲོད་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཉེས་ཆད་ཀྱང་སྤྱོད་སྲིད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་དང་སྐྱབ་བྱས་པའི་ཉེས་ཆད་ལ་ནམ་པ་དང་གཞོན་ལྷགས་
ཀྱི་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། དེ་དག་སྤྱིར་བཏང་འགོ་བརྗོད་བརྒྱུད་ཀྱི་འོག་ཏུ་འབྲེལ་
བཤད་བྱས་ཡོད།

༧ བར་འཕྲིན་དང་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱབས་འཛིན།

ཡོངས་ཁྲུབ་གནས་ཚུལ་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་བཀའ་འགོག་དང་། རྗེ་ཐལ་ཏུ་གསར་
སོག་དང་། དེ་ལ། འབྲེལ་ཡིག་རྒྱུད་འཕྲིན། བརྒྱུད་འཕྲིན་ལ་སོགས་པའི་ཐོག་བྲག་གཞོན་གྱི་དྲ་
བ་ཡོང་སྲིད། ཁ་གཏང་བས་གནས་ཚུལ་རྒྱན་མ་ཁྲུབ་སྐྱེ་བུ་བྱེད་ཡང་སྲིད། དེ་བཞིན་ཡིག་འགྲུལ་
དང་། རྫོག་འཕྲིན། ཏར་འཕྲིན་བར་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། ཁ་བར་གྱི་སྐད་ཆ་བར་ཉན་བྱེད་པ།
ལས་འགྲུལ་དང་བཟོ་སྐྱེད་རྣམས་བརྒྱན་པར་དུ་འཇུག་པའི་སློ་ནས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤེ་ཁག་
ནང་ཁྲུལ་དང་། གང་ཟག་སྐྱེད་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་གཅོད་པ་སོགས་བྱེད་སྲིད།

༨། སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་གཞོན་ལྷགས།

ཁ་གཏང་བས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྲིད་པའི་སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་གཞོན་ལྷགས་ཀྱི་གྲས་
ལ། དག་གི་ཚིག་རྒྱུད་དང་། སྤྱིད་སྐྱབ་ནས་རྒྱར་འདོན་བྱེད་པ། གསང་བའི་ལམ་ནས་སློ་ལོག་
སེམས་ལོག་སྐྱུལ་འདེད་བྱེད་པ། འཆར་གཞི་ལ་འགྲུར་བ་གཏོང་བ་བཅས་ཡོད། གཞན་ཡང་
གསལ་ཁ་མེད་པའི་འཛིགས་སྐྱེད་གི་རིགས་སྤྱོད་ཚོགས་དང་། ཁལས་ལ་ཉེས་པ་ཚབས་ཆེ་
བཏང་སྟེ་ “དཔེ་མཚོན་” བཟོ་བ། འགོག་ཚོལ་བའི་ནང་མི་དང་གྲོགས་པོ་འཕམ། ཡང་ན་ཉེས་མེད་
ཀྱི་མི་ཚོ་ལ་འཁོན་འཛིན་བཅང་བ། ཚབས་ཆེ་བའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་ལྷགས་བཅས་ཀྱང་
འདིའི་ནང་དུ་བསྟུ།

༩། གཞུང་བཞེས་བྱེད་པ།

མཁར་དབང་དང་། དེལ་ཡིག་ཆ། ཟེན་ཐོའི་ཡིག་ཆ། ཡིག་འགྲུལ། ལས་ཁུངས། ལག་ཆ་
སོགས་འཇུ་བརྒྱུད་དོ་དམ་བྱས་པའི་སློ་ནས་གཞུང་བཞེས་བྱེད་སྲིད།

༡༠། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཉེས་ཆད།

འདི་དག་ནི་ཁྲིམས་ཁང་དང་དཔོན་རིགས་ཚོས་བཀའ་བའི་ཉེས་ཆད་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤར་ལྷོག་བྱས་པའི་བར་དུ་ཡོད། དམིགས་སུ་བཀའ་ཉེ་ལས་ཀ་ནས་བྱིར་

འབྲུད་བྱེད་པ་དང་། མིང་ཚོ་ལྷག་སོའི་ནང་དུ་འཇུག་པ། ཚུ་སློབ་ག་སོགས་ཀྱི་མ་ཚུན་རྒྱུན་འགོག་པ་
བཅས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་ལ་བའི་འཚེ་བར་བརྟེན་གསེག་དངོས་ཕྱགས་བརྒྱུད་གསུམ་
ནས་གཏོང་རྒྱུའི་འབད་ཚེས་བྱེད་སྲིད།

ཅ། བཀག་རྒྱ་དང་བཀག་སློམ།

ལས་འགྲུལ་དང་བྱ་འགྲུལ་གྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་སླེལ་མི་ཚོག་པའི་ཐང་ལ་སྲིད་གཞུང་ནས་
བཀག་གཏོང་སྲིད། དེས་སློབ་འཇུགས་ཁྲིམས་མ་ཚུན་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། མང་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་འཚོམས་དང་འདུ་འཛོམས་མི་ཚོག་པ། ཐན་སྤྱང་བཀོད་ཁྲུབ་གཏོང་བ། ཁྲིམས་ཁང་
ནས་བཀག་སློམ་གྱི་བཀག་གཏོང་བ་སོགས་བྱ་ཐབས་གཞན་ཡང་བཀོལ་སྲིད།

ཆ། འཛིན་བརྒྱུད་དང་བཙོན་འཇུག

འདི་དག་རྒྱུན་ལྡན་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་དང་སློབ་གཞི་ལ་བརྩི་འཛོག་མ་བྱས་པའི་ཉེས་ཚད་
དུ་བཅད་སློབ་བྱེད་ཀྱི་རིད། འདི་དག་གི་ནང་དུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་
འཇུགས་ཚབས་ཆེ་ཆུང་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་བརྒྱུད་བྱེད་པ་དང་། འབྲེལ་མེད་དམ།
རྟོག་བཟོ་བྱས་པའི་ཉེས་འཇུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་བརྒྱུད་དང་ཁྲིམས་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱབ་
གཏོང་བྱེད་པ། སྤྱིས་མོལ་བ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་འགོ་ཁྲིད་བཅས་ཀྱི་འཛིན་བརྒྱུད་དང་། དུས་ལུན་
སྤྲོ་ཚོགས་པའི་བཙོན་འཇུག་བྱེད་པ་བཅས་བསྐྱས་ཡོད།

ཇ། དམིགས་བསལ་གྱི་བཀག་རྒྱ།

ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་ལྡན་མང་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ཚོག་ལ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་
པ་དང་ཚབས་ཆེའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་བཀག་ཉར་དང་དམ་བསྐྱབས་བསྐྱས་ཡོད། ཐབས་ལམ་
འདི་དག་གི་ནང་དུ་བཀག་ལ་རྩིས་མེད་དང་། མ་ཚུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་རིགས་འགོག་པའི་ཚེད་
དུ་ཁྲིམས་གཞི་དང་ཁྲིམས་སློལ་གསལ་བ་བཟོ་བ། ཁྲིམས་མ་ཚུན་འཕོད་འགྲུགས་བཀའ་འགོག་
དང་ཐོབ་ཐང་གཞན་ཁག་མཚམས་འཛོག་བྱེད་པ། དག་པོའི་ཁྲིམས་གཞི་དང་ཇ་དྲག་གནས་
བབ་ཁྲུབ་བསྐྱབས་བྱེད་པ། དམིགས་བསལ་གྱི་དབྱེད་དམག་སྤྱུལ་སློབ་བྱེད་པ་བཅས་བསྐྱས་
ཡོད། འགོག་རྒྱུ་གྱི་བྱ་བ་དུས་མ་ལས་ཀྱང་ཚབས་ཆེ་བའི་སློབ་གཞི་ལམ་ལུགས་གསོལ་དང་། རྒྱུ་
འཇུག་སྤྱུལ་སློབ་བྱས་པའི་ཉེས་འཇུགས་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་སྲིད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་
རྒྱུ་བ་ཚོ་སློབ་ལམ་མ་སྤྱང་བ་ལ་ཁ་གཡང་ཏེ་དམག་ཁྲིམས་གཏོང་བའི་ཚེད་དུ་དམག་དབྱེད་
གི་ནང་དུ་དམག་སྤྱུལ་རྒྱག་སྲིད། འགོག་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཚེ་མང་ཚོགས་སྡེ་བ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་

འབྲུད་གཏོང་བ་དང་། སྤྱི་བོ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཡུལ་གྲུབ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ། ཁྲིམས་བཤེར་མེད་པའི་
བཀག་ཉར་བྱེད་པ། དལ་ཚོལ་རྩ་བའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་བཅས་ཡོང་གི་དུ།

༡། ཐད་ཀར་ལུས་ཐོག་གི་འཆེ་བ།

འཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་དྲག་གཞོན་དེ་རིགས་འདྲ་མེད་དང་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཡོང་
ཚོགས་ཁ་གཏང་པས་མེད་སྤྱིད་བྱེད་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་སྤྱི་ཁ་དང་མོང་ཚད་དེ་ཁོང་ཚོས་ཚོད་ཚོགས་
གི་གནས་སྤངས་དང་། འབྲེལ་ཡོད་གནད་དོན་ལ་སྣ་སྤངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ཡོང་། “སྤྱི་
འདྲུགས་” སྤྱིར་གསོ་བྱེད་པ་དང་། དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་སྤྱིར་དང་མཐུན་ལས་
ཁ་གཏང་གཏོང་བ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་རྒྱུག་བྱས་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་སྤྱི་ཁ་འབྲས་དང་། འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གོ་རྟོགས་ཡོད་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་རེད། དྲག་གཞོན་ནི་
ཞིབ་སློབ་དང་འཆར་འགྲོད་བྱས་པ་འཕམ། ཡང་ན་སྐབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཞོས་པ་ཡོང་གི་དུ། དྲག་
གཞོན་ནི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལས་འགྲུལ་སྤོངས་འཁྲུགས་ཆེ་དུ་བྱིན་པ་དང་། དེ་སྤོན་གྱི་
དྲག་གཞོན་ལ་དབང་སྤྱིར་དུང་མེན་ཞུ་བའི་བྱུང་འབྲས་མ་ཐོན་ཆེ་འཁྲུགས་ཆེ་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད། ཁ་
གཏང་པས་དྲག་གཞོན་བྱེད་དུས་སྤྱི་ཚོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་ཡང་མེད་སྤྱིད་གཏོང་གི་དུ།

དྲག་གཞོན་རྣམས་མེད་བཞོ་བ།

ཐད་ཀར་ལུས་ཐོག་གི་འཆེ་བ་ལ་གཏོང་མེན་བྱེད་སྐབས་འགོག་སྒོལ་བ་ཚོར་འཕམ་སྤོང་ཡོང་
པའི་རྒྱ་གཙོ་བོ་དེ་དབང་སྤྱིར་དུང་མེན་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་ཁ་ལས་རྒྱུན་སྤྱིར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་དྲག་གཞོན་དེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལས་འཆེ་བ་ཅན་གྱི་འགྲུལ་རྒྱ་བའི་ཐོག་
དུ་བཀོལ་སྤྱིད་རན་འཚོམ་ཆེ་བ་ཡོད། ཉེས་ཚད་ལ་འདྲིམས་སྤྱིར་བྱུང་བའི་སྤོངས་ཆེ་བའི་འཆེ་
མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་དྲག་གཞོན་གྱི་གནས་སྤངས་སྤྱིར་བའི་
ནང་དུ་ཉེས་ཚད་ལ་དབང་སྤྱིར་དུང་མེན་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་བརྒྱལ་འགྲོ་གི་ཡོད། བཅོམ་ཁང་ལ་
འདྲིམས་སྤྱིར་མེད་ན། བཅོམ་འཇུག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བརྒྱལ་བ་རེད། དེས་ན་འགོག་སྒོལ་བ་
ཚོས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁྲིམས་ལ་ཅིས་མེད་བྱེད་པ་དང་། བཅོམ་དུ་ཚུད་ཐབས་བྱེད་པ། ཁ་གཏང་པ་
ལ་ཁོང་ཚོས་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ན་ལ་གཏོགས་སྤྱི་ཁ་ལོས་དེ་བྱེད་རིགས་ཞེས་འགོད་སྤྱིར་བྱེད་པ་འདྲ་
གི་དུ། སྤྱིར་བཏང་ཅིས་མེད་བྱེད་མཁོན་གྱི་མི་སྤྱིར་བྱུང་པ་འགོད་ཆེ་དྲགས་ཏེ་རྣམས་པ་ཐོན་
པའི་སྤོན་ལས་ཁོང་ཚོ་བཀག་འགོག་བྱེད་རྒྱུ་མི་སྤྱིར་བཏང་འགྲུལ་གྱི་ཡོད། དེའི་བྱུང་འབྲས་དྲག་
གཞོན་རྣམས་མེད་དུ་བཞོ་སྤྱིར་བ་གི་དུ།

ལྷ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ།

དག་གཞོན་གྱི་མདུན་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་ལ་བཙོང་བ་ལྟར་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་
ལས་མེད། དག་གཞོན་ལས་རྒྱལ་ཐབས་སུ་ཁོང་ཚོས་རང་གི་བྱེད་ལས་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་
དགོས་པ་དང་། ལྷ་ཚུགས་དང་མགོ་སྐྱར་ནམ་ཡང་བྱེད་རྒྱ་མེད། དག་གཞོན་གྱིས་ལས་འགྲུལ་
ག་འདྲ་བྱས་ཀྱང་སྐྱོ་ཞུན་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ན། དེས་ཁ་གཏང་བ་ལ་གལ་ཏེ་དག་
གཞོན་ཚབས་ཆེ་འདང་དེས་བཞེན་པ་བྱས་ན་དེས་དབང་སྐྱར་དྲང་ལེན་བསྐྱར་གྱི་རེད་སྟུང་པའི་
བརྟེན་གཏོང་གི་ཡོད།

འཐབ་ཚེད་གྱི་རིམ་པ་འདྲིའི་སྐབས་སུ་འདྲིགས་སྤང་བྱལ་བའི་གནས་བབ་བས། བསམ་བཞེན་
དུ་འདྲིགས་སྤང་ལ་སྤངས་འདྲིའི་བྱེད་རྒྱ་དེ་དམིགས་བསམ་ལ་གལ་ཆེ་རེད། མཁེགས་བཟུང་གིས་
མང་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མེ་བྱེད་པ་དེས་རང་གི་འབྲས་བུ་བཙོན་མེད་ཀྱི་རྣམས་པ་བསྐྱར་སྐབ་
པ་བཙོ་གི་ཡོད། ལྷ་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་པ་དེས་ཅེས་མེད་བྱེད་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་
རྒྱུ་ལ་བཙོང་བ་གཞན་གྱི་གཏོང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཚོལ་རྒྱར་མཐུན་འགྲུར་ཡང་བྱེད་མིད། འཆེ་
མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་དག་གཞོན་དང་མ་འོངས་ཉེས་ཆད་ཀྱི་འདྲིགས་སྤང་གི་
མདུན་དུ་སྤྲོད་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་། ལུས་པ་མེད་པར་གནས་རྒྱ་དང་། གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཐོང་
ལྷན་པར་བཙོ་རྒྱ་དེ་དམིགས་བསམ་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

སྐབས་འགར་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཞིག དེ་དག་གི་རང་བཞེན་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་
གཏང་པའི་དག་གཞོན་གྱིས་གཏོང་ལེན་བྱེད་དཀའ་བ་དང་། འགོག་རྒྱུ་ལ་བཙོང་བ་ཚོར་ཚབས་ཆེའི་
གཏོག་རྒྱུ་ལྷོང་དགོས་པ་ཉུང་བ་ཡོད། དཔེར་ན། མེ་མདའི་རྒྱགས་སུ་གོམ་བཟོད་བྱེད་པ་ལས།
རང་བྱིས་དུ་བསྐྱར་ན་ཚང་མ་ལ་པན་ཆེ་བ་ཡོང་སྲིད།

དེ་ལྟར་ཡང་དག་གཞོན་གྱི་ཁ་གཏང་དུ་ལངས་པའི་གཞི་ཚའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུལ་དང་
ཐབས་ལམ་ལ་འགྲུར་བ་འགོ་བའི་བྱ་བ་ནམ་ཡང་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད། འཐབ་ཚེད་དེ་སྤྲོད་
སྟོབས་ལྡན་པ། ལུས་པ་མེད་པ། ཞི་བ་བཅས་ཡིན་དགོས།

དག་གཞོན་གཏོང་ལེན།

མོ་སྟོབས་དང་ལྷ་ཚུགས་ཀྱི་སྐྱོན་པ་དག་གཞོན་གཏོང་ལེན་བྱེད་པའི་གོ་དོན་དེ། འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་འགོག་རྒྱུ་ལ་བཙོང་བ་ཚོས་ལུས་པ་བྱལ་བའི་སྐྱོན་པ་ཁ་གཏང་པའི་ཉེས་ཆད་དྲང་དུ་ལེན་རྒྱར་ཟ་
སྲིག་དེས་བར་དགོས། ལྷག་བསྐྱེད་ཚང་མ་གཅིག་པ་མ་རེད་ལ། དེ་དག་གི་རྣམས་པ་ཡང་གཅིག་

པ་མིན། དབང་སྐྱེད་དྲུང་ལེན་བྱེད་པའི་མི་ཚོའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལས། སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ཅན་གྱི་འགོག་རྩོད་པ་ཚོའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཉ་ཅང་མི་འདྲ་བ་ཡོང་ངེས།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་སྐྱེལ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་འདིར་མཁན་ཚོས། དྲུང་སྐྱེད་པ་ཚོས་དཀའ་སྐྱུག་གི་ཚད་གཞི་རིམ་བཞེད་འདོད་ཡོད་མིན་དང་། དྲུང་སྐྱེད་པ་ཚོས་ཁ་གཏང་པའི་དྲག་གཞོན་རིམ་བཞེད་པའི་སྐོ་ནས་ཅིས་མེད་བྱེད་བྱུང་མིན་གྱི་ཐོག་ལ་མཛོ་བསམ་གཏོང་དགོས།

ལྷ་རྒྱལ་ས་མཐར་སྐྱོད་བྱས་པ་འདི་ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཉིས་ནི།

- དྲག་གཞོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བཀའ་ལ་ཅིས་མེད་བྱས་པའི་གངས་འཛོམ་གྱི་རྣམ་པ་དེས། ཁ་གཏང་པས་གནས་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་པ་འཛིན་དྲང་། སྤྱིང་བྱས་རྒྱུན་སྐྱོད་བྱེད་བྱུང་པའི་རྣམ་པ་དེ་གང་འཚམ་གྱི་ཚད་བཀག་ཅན་བཞེ་གི་ཡོད།
- དྲག་གཞོན་ལ་ལྟོས་མེད་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་རྒྱལ་ས་མཐར་འཁྲུལ་བྱས་པ་དེས་ཁ་གཏང་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་རྒྱབ་སྐྱོད་བ། རྗེ་ཚོན་ཕུང་གསུམ་པ་བཅས་ལ་སེམས་ཁམས་སམ་སྐྱུས་ཚད་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་བསྐྱེད་སྤྱིད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དྲག་གཞོན་དེ་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་འཇམ་པ་དང་འབྲིང་ཅམ་ཡོང་། གནད་དོན་གཞན་གྱི་ནང་དུ་གཏུག་རྒྱབ་ཕྱགས་ཆེ་ཡོང་བ་རེད། གཏུག་རྒྱབ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པ།

གཏུག་རྒྱབ་ཡོང་སྤྱིད་པའི་གནས་བབ་འགའ་ཞིག་ནི། ༡། དབང་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་དེས་རྒྱུན་དུ་འཛིགས་སྐུལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། ༢། གཏུག་རྒྱུན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དབང་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ་ཞིག་གིས་འགོག་རྩོད་པ་མེད་པ་བཞེ་རྒྱ་དེ་དྲག་གཞོན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། ༣། བོང་ནས་བཀའ་མེད་པར་དྲག་དམག་དང་ཉེན་རྟོག་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་སམ། གང་ཟག་སྐྱེད་དང་། སྤྱིར་བཏང་མང་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་འང་རང་ངོས་ནས་དྲག་རྒྱབ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

༡ གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་གཏུག་རྒྱབ་ཁག

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྩོད་པའི་ཐད་དུ་ཉེས་རྒྱུད་དང་། དམར་གསོད། ལྷོ་གསོད་བཅས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་རྒྱུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ལན་རིམ་སྤྱིང་དགོས་པ་བཅས་སློ་ཡུལ་དུ་འཛིག་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་ཇི་ཅམ་གྱིས་དབང་འཛིན་པ་དང་ལམ་ལུགས་དེ་སྲིད་དབང་སྤྱིར་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཡིན་པ་
དེ་ཅམ་གྱིས་འཕྱོག་ཚོལ་བའི་ཐད་དུ་གདུག་རྩལ་ཚབས་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཡོད། འོན་
ཀྱང་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་འགྲན་རྩོད་བྱས་དུས་འཚེ་བའི་ཚད་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་
པའི་དབང་འཛིན་ལམ་ལུགས་དེས་འཚེ་བ་ལ་སྤྲོས་བཅོལ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉ་ལམ་དེས་བ་རེད།

ཁ། མཁྲིགས་པོར་སྤོད་པ།

གནས་རྒྱུ་ལ་ཤེས་མཁན་གྱི་འཕྱོག་ཚོལ་བ་ཞིག་ལ། གཉན་འཕྲང་ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་གྱི་ནང་
དུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ཁག་གི་ཐད་དུ་གདུག་རྩལ་བྱུང་བ་དེར་ཡ་མཚར་སྤྱོད་གྱི་མ་རེད། དེའི་
ལན་དུ་བཀའ་ལ་རྩེས་མེད་བྱེད་རྒྱ་མཚམས་འཛོག་པའམ། ཡང་ན་འཚེ་བའི་ལས་ལ་སྤྲོས་
བཅོལ་ན་མཇུག་འགྲས་ངན་པ་ཚབས་ཆེ་ཡོང་གི་རེད། བན་རྒྱས་ལྡན་པ་ཡོང་བ་ལ་འཕྱོག་
ཚོལ་བ་ཚོས་གདུག་རྩལ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བཟོད་བསྟན་དང་། འཛིགས་སྤྱང་མེད་པའི་གནས་
བབ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ཁག་ལམ། བརྟན་པའི་གནས་བབ་བཅས་རྒྱན་སྤོང་དེས་བར་བྱེད་
དགོས། ལས་འགུལ་དེ་གདུག་རྩལ་གྱིས་བཅོལ་མི་སྤོབ་པ་ཡིན་པ་ཁ་གཏང་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཚད་
དུ་དུས་ལུན་གང་འཚམ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གང་འཚམ་སྤོང་བའི་དགོས་མཁོ་ཡོང་སྲིད།

སྤོང་གུན་ཚབས་ཆེ་ཕོག་སྲིད་ཀྱང་སྐབས་འེ་གཞི་རིམ་གྱི་འགྲུང་བ་ཐེབས་པ་ལ་དེ་འདྲའི་
དགོས་མཁོ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་ནང་གི་འཕྱོ་ཁྲིད་དེས། ཚད་གཞི་
གང་རུང་ལ་གཞི་བཅོལ་ཉེ། འཕྱོག་ཚོལ་བ་ཚོར་ཁོང་ཚོས་བཟོད་བསྟན་སྤོབ་པའི་རུས་པ་ལས་
བཀའ་བའི་གདུག་རྩལ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤོང་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བྱེད་པ་དེ་མཁས་རྟགས་མ་
རེད། གལ་ཏེ་སྤྲུགས་རྟགས་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་གྱི་འབེལ་རིམ་ཞིག་འཕྱོ་བཅུགས་ཚར་ཀྱང་། དེ་
མཁྲིགས་འཛོན་དང་མགོ་མཁྲིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་མཐུད་མི་རུང་། འོན་ཀྱང་རང་གི་གོ་གནས་
བརྟན་པོ་བཟུང་དགོས་པ་དང་། ཉེན་ཆེ་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་སྤྱ་མཐུད་ཡོད་ན་ཕྱིར་
འཐེན་བྱེད་མི་རུང་།

ཕྱི་ཁག་རྒྱུང་དུ་ཞིག་གིས་འཆར་གཞི་ལྡན་ལ་ཉེན་ཁ་དང་དབང་ཆེ་བའི་བྱེད་ལས་སྤེལ་བ་དེས།
ཁ་གཏང་པའི་ངོས་ནས་དྲག་གཞོན་ཚབས་ཆེ་སྤོང་བའི་རྒྱན་བྱས་པ་དགོན་པོ་རེད། ཉེན་ཁ་ཚེན་
པོའི་མདུན་དུ་སེམས་ལུགས་དང་། སྤྱིར་སྤོབས། ལྷ་རྟོགས་བཅས་བརྟན་པ་འདིས་ཁ་གཏང་བ་
སྤོ་དུ་གཏོང་བ་དང་། འཕྱོག་ཚོལ་བའི་སེམས་ལུགས་གོང་འཕེལ་དང་། དྲག་གཞོན་ལ་འཛིགས་
རྒྱང་བརྟེན་རྒྱ་ལུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་བ་གཉེས་ཀར་བན་ཐོགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲའི་བྱེད་
ལས་སྤེལ་བར་ཉ་ཅང་ཐོན་ཚེན་པོ་དགོས་པ་དང་། རྒྱན་ལྡན་འདི་རིགས་བྱེད་མི་རུང་།

འཇུག་པའི་ཐབས་འཇུག་སྡེ་གཅིག་གསུམ་དུ་མའི་བཀོལ་སྤོང་གིས་གདུག་རྩལ་ཉུང་དུ་འཇུག། གཏན་
ནས་འགོག་པའི་སྤོགས་སྤུ་འབྲིང་སྲིད། ཁ་གཏད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཁ་བྲལ་དུ་སྤྲིན་པ་དང་།
འགོག་ཚེས་འབྲལ་ཆེ་སྐྱལ་སྤོང་བྲས་པའི་རྒྱན་གྱིས། དག་གཞོན་དེ་ཁ་གཏད་པའི་གོ་གནས་
གི་ཐད་དུ་སྐྱར་འཐར་བྱེད་པ་གསལ་པོ་བྱུང་ན་ཡང་གདུག་རྩལ་ཉུང་དུ་འགོ་སྲིད། འདྲི་འདྲ་བྱུང་
བ་ཡིན་ན། ཁ་གཏད་པས་རང་གི་དག་གཞོན་དང་གདུག་རྩལ་དེ་ཕན་ལས་གཞོད་ཆེ་བ་ཡིད་
པ་དང་། བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་པར་ཉེགས་སྲིད། ཡང་ཁ་གཏད་པས་རང་ཉིད་མགོ་མ་སྐྱར་
པའི་སྤེལ་དུ་དག་གཞོན་རྩལ་པོས་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱང་སྲིད། །།

མེའུ་བརྩ་གཅིག་པ།

དག་གཞོན་འགོག་པར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་དང་
སྦྲིག་ལམ།

གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོ་ལ། དག་གཞོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་སྦྲིག་
ལམ་དང་། རང་ལུལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད། སེམས་ལུགས་བཅས་རྒྱུན་འབྲེངས་ཀྱིས་འཐབ་
ཚོད་ལུ་མཐུད་པ་དང་མཉམ་ཁུབ་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འགོ་འདྲུགས་རེམ་པའི་སྐབས་སུ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲེལ་གཤིས་རང་ཉིད་སྐྱོ་ཁ་
མ་ཚེམ་པའི་སྤྲེལ་ཁག་ཁྲོན་ཡོངས་དང་རོ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བསམ་སྦྲེད། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་
བ་ཚོར་མཁྱིན་དབྱངས་གཅིག་གུར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུས་རྟག་ཏུ་ཐོབ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཁོང་ཚོར་
རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མཉམ་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་འདྲ་མིན་ཡོང་། དེས་ན་ཆ་ཆ་ཤས་ཡིན་མཁན་ནང་ལུལ་
དུ་སྤྲེལ་གཤི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་འཕེལ་རྒྱས་དང་རྒྱུན་འབྲེངས་ཆེད་དཔོས་སུ་འབད་
བཅོམ་གནང་དགོས།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལ་སེམས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲེངས་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་
རེད། རོ་ལོ་ཅིས་བྱས་ན་འདི་ལྟར་བྱེད་པར་ཐབས་ལམ་བཞི་ཡོད།

༡ སྤྲེལ་གཤི་མཉམ་ཞུགས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་། སྤྲེལ་གཤི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད།
འཕེལ་བ་བཅས་རྒྱུན་འབྲེངས་བྱེད་པ།

འཐབ་ཚོད་ནང་གི་མཉམ་ཞུགས་བ་ཚོར་འཐབ་ཚོད་རྒྱུན་འབྲེངས་ཆེད་རང་ཉིད་སྦྲེད་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་དང་སྦྲོབས་ལུགས་སྦྱིན་པའི་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་དེ་

རྒྱུན་དུ་ཡོང་དགོས། གཞན་དག་ཚོའི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེན་དེ་སྤྲོ་མ་མཉམ་ཁོང་ཚོའི་མཉམ་
དུ་ཡོང་བའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་དགོས། འདི་ལྟར་ཡོང་བ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་མཉམ་ལུབ་
རྟོག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་མངོན་པར་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེ་ཡིན།

འདི་དག་གི་ནང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་འཛོམས་དང་། གོམ་བཤོད། གཞན་གཏོང་བ། དུ་སྦྲིག
ཆིག་བསྐྱེལ་གྱི་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་ན་པ་བཅས་བསྐྱེལ་ན་འགྲིགས། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་ལྟ་བུ་གཅིག་
པ་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་ལས་འགྲུལ་བ་ནང་ཁྲུལ་དང་། མགོ་ཁྲིད། རྒྱབ་སྐྱོར་སྤེལ་བ་བཅས་པན་
ཚུན་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་གི་གསལ་ནང་གསལ་བྱུང་ན་པན་ཐོགས་ཡོང་ངེས།

ཁ། འཐབ་ཚེད་རྒྱུན་འབྱོར་བྱེད་པར་ཁེ་པན་བསྐྱེད་པ།

འཐབ་ཚེད་སྤྲོ་མ་མཉམ་བྱེད་པའི་སེམས་ལུགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་འབད་བརྩོན་གྱི་དགོས་མཁོ་
ཡོང་སྲིད། ཆེན་མོ་ལོན་པོ་ཚོར་རང་གི་ལས་འགྲུལ་དེ་དང་བདེན་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་ཚད་
དེ་དག་བསྐྱབས་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ། དམིགས་ཚད་བསྐྱབ་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
རྣམས་མ་ལོར་བར་བདམས་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་ངེས་པར་དུ་དགོས།

སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་གིས་ངོས་ལེན་ཡོང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོ་མཚན་
རྣམས་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་། ཐབས་ལམ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོང་བ་དང་། ལས་འགྲུལ་ལ་
ཤེས་རྟོགས་ག་ཅེས་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་ཚོར་གྱིས་སེམས་ལུགས་དེ་ཅེས་འཐབ་ངེས།

ག། མགོ་སྐྱུར་དགོས་པའི་གནས་བབ་ཉུང་དུ་གཏོང་བ།

ཆེན་མོ་ལོན་པོ་ཚོའི་སེམས་ལུགས་ཆག་པ་དང་། ལུས་སེམས་དལ་བ་ཡོང་སྲིད་པས། ཚོར་
འདུ་འདི་རིགས་འགོག་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས། ཚོར་
འདུ་འདི་རིགས་སྤྱོད་འགོག་དང་ཉུང་དུ་གཏོང་བྱིང་སྤྲོ་མ་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། ས་
མཐར་ཡང་འགོ་འཇུགས་སྐབས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལོན་པོ་ཚོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དེ་འཐབ་ཚེད་ལ་སྤྲོ་མ་མཉམ་
གནས་པ་དང་། ལུས་ཀྱང་ལས་འགྲུལ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་མི་བྱེད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་རེད། ཁོང་
ཚོའི་སེམས་ལུགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ན་པན་ཐོགས་ཡོང་། དམིགས་
བསལ་སྤོ་སྤྱོད་བྱས་པ་དེས་པན་ཐོགས་གང་འཚམ་ཡོང་ངེས། འཐབ་ཚེད་ནང་མཉམ་ཞུགས་
བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འཚོ་མེད་ཞེ་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་དང་། ཁོང་ཚོའི་ནང་མི་རྣམས་ལ་ལྟོ་ཆས་
དང་། སྤྱོད་ཁང་། དགོས་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ན། དགོས་མཁོ་དེ་དག་བསྐྱོར་
བའི་ཆེད་དུ་འབད་བརྩོན་ལུགས་ཆེ་བྱེད་དགོས།

སྐབས་འདི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུངས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་སྤངས་པའི་སྐབས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དག་བརྗོད་སྤྱོད་ལོས་པ་མངོན་ཚེད་ཀྱི་ལམ་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་ཡོད། དཔེར་
ན། ལྷོ་ཨ་མ་འདི་ཁྲིད་འགོ་གྲོ་ལ་འགོ་ཁྲིད་ཅིག་གིས་ “ང་ཚོའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཉིན་ལྟར་སྐབས་
བསྐྱེད་སྤོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཚང་མ་འཕྲོས་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་གི་འདུག” ཅས་ཁོང་གིས་བྱང་
བདེན་གྱི་དོན་དུ་སྐབས་བསྐྱེད་བར་མང་ཚོགས་ལ་མགྲོན་འབོད་བྱས་པ་ཡིད།

ད། བཀག་རྒྱ་དང་ཉེས་ཚད།

འཚེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཚོད་རྒྱུ་ནང་སྤྲིག་འགལ་བྱུང་ཚེ། བཅོམ་འཇུག་དང་སྲོག་ཐོག་གཏོང་
སྲིད་པའི་ཉེས་ཚད་རྣམས། འཐབ་ཚུངས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་མཐུན་ཡོང་བའི་གཞི་རྒྱ་ལྷགས་དྲང་
ཁྱད་པར་ཚེན་པོ་ཡོད། སྐབས་འདི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུངས་ཀྱི་ནང་དུ་མཉམ་ཞུགས་མཐོང་
འདེགས་བྱེད་པར་དག་ཐོག་གི་རྒྱུད་སྐྱེལ་འདྲང་ལེས་ཡོད། གལ་ཏེ་གཞི་རྒྱ་ལྷགས་ཀྱིས་མ་འདྲང་
ཚེ་ཐབས་ལམ་གཞན་པ་ལེད་སྤྱོད་བྱས་ཚེག འདི་དག་གི་ནང་དུ་བྱ་ར་དང་། མང་ཚོགས་ཞལ་
འདོན། མོ་སྐྱ་བྱེད་པའི་དོ་རྒྱལ། དུལ་གྱི་ཚད་པ། རྒྱུ་གཏོད་པ་ཚོའི་མིང་པར་འབྲེམས་བྱེད་
པ། ཚོགས་མིའི་གལ་ནས་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་པ། སྤྱི་ཚོགས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕྱིར་སྤྲོག་སྤྱོད་
གནས་སྤྱང་བ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་བཅས་བསྐྱེད་ཡོད། ལུས་ལ་གཞོན་སྤོང་བྱེད་པའི་
ཕྱིགས་ར་དང་ཞེད་སྤང་བེད་སྤོང་བྱེད་མི་ཉན།

གལ་ཏེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་ལམ་སྤོངས་བྱུང་བ་དང་། འགོ་གྲོ་ལ་བཚོ་
སེམས་ཐག་ཚེད་པོར་གནས་ཚེ། ཁ་གཏང་པའི་དྲག་གཞོན་ལ་པམ་ཉེས་བྱུང་བ་ཡིད། འོན་
ཀྱང་འདི་བསྐྱབ་པ་ལ་འགོ་གྲོ་ལ་བཚོས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལམ་རྒྱུ་སྤོང་ལེས་པར་དུ་
བྱེད་དགོས།

དག་གཞོན་འགོ་གྲོ་ལ།

ལས་འགུལ་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པར་ཁ་གཏང་པ་ལ་དགའ་ངལ་ཡོང་བ་དེ། ལྷོགས་གཅིག་ནས་
འཚེ་བ་ལྡན་པའི་འཐབ་ཚུངས་ཀྱི་ཐད་དུ་བེད་སྤོང་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་དང་བསྐྱེད་ན། འཚེ་མེད་
ཞི་བའི་འཐབ་ཚུངས་ཀྱི་ཐད་དུ་བེད་སྤོང་གཏོང་བའི་དྲག་གཞོན་ཁག་ཚད་ཅན་ཡིད། ལེའུ་རྗེས་མའི་
ནང་དུ་འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་བཞིན། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོ་ལ་བཚོས་པའི་ཐད་དུ་གཏུག་རྒྱུ་དྲང་
ཚབས་ཚེའི་དྲག་གཞོན་གཞན་ཁག་ལེད་སྤོང་བྱེད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དོན་དངོས་སྤྱོད་
དག་ལེད་སྤོང་བྱས་ན་ཁ་གཏང་པའི་གནས་སྤངས་སྤོང་ཞེན་དུ་འགྲོ་སྲིད།

དབང་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་འཛུམ་སྲིད་དང་། རྒྱལ་ནང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་བཞུགས་མི་བྱེད་པའི་
ཚད་གཞི་དེ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ཡོད། འདི་དག་གི་ནང་དུ་དབང་འཛིན་པ་དེ་
ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་། དེས་བྱུང་རྒྱུན་ལག་ཞིག་གསར་བར་ཉར་ཐུབ་མིན་དེ་སྐྱེག་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད་མིན། བྱུང་རྒྱུན་དེས་དབང་འཛིན་པ་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་བའི་ཚད་གཞི། གཞན་ཡང་དབང་འཛིན་
པའི་ཐད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དེས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲོ་ཁག་དང་། འགོག་རྒྱུ་བའི་རམ་འདེགས་སུ་
བསྐྱར་ཉེ་ཁ་གཏང་ཀྱི་ཐད་དུ་བཀོལ་ཐུབ་མིན་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད།

དག་གཞོན་གྱི་མདུན་དུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲོ་ཁག་ལས་རྒྱུན་འབྲོངས་བྱས་པ་དེས། དག་གཞོན་
ཉ་ཅང་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། སྤྲོ་ཁག་པར་དུ་ཁ་གཏང་ལ་དཀའ་ངལ་འབྲུགས་ཆེ་བཟོ་ཡི་ཡོད་པའི་
དབང་རྟོགས་མངོན་གསལ་ཅན་ཡོད།

ཁ་གཏང་གྱིས་འཚེ་བ་འདེགས་ཀྱི་རེད།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་ལས་འགྲུལ་ཞིག་དག་གཞོན་བྱེད་རྒྱ་དམིགས་བསལ་ཁག་པོ་ཡོད་
ཅང་། ཁ་གཏང་བས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་བས་འཚེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་ཁག་དཀྱི་རྒྱུ་
མ་བྱས་ཉེ་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཐབས་བྱེད་མིན་ལ། ཡང་ན་འཚེ་བའི་ལས་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་
དེར་ཁ་གཏང་བས་རྒྱལ་བསྐྱེད་དང་། ཉུང་སྤོག་བྱེད་མིན། ཁ་གཏང་བས་ཐ་ན་འཚེ་བ་སྤྲུལ་
སྤོང་བྱེད་ཐབས་དང་། འགོག་རྒྱུ་བའི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲོ་ཁག་ལས་བཞིགས་ཐབས་ཀྱང་བྱེད་
མིན།

འགོག་རྒྱུ་བའི་འཚེ་བ་ཉེ་འཚེ་བ་སྤྲུལ་བའི་དག་གཞོན་ཁྲིམས་མཐུན་བཟོ་བ་ལྟ་བུ་རེད། ཁ་
གཏང་བས་ཆེས་ཚབས་ཆེའི་དག་གཞོན་གྱི་སྤོ་ནས་འཚེ་བའི་སྤྲུལ་སྤོང་བྱེད་མིན་ལ། ཡང་ན་
ཁོང་ཚོས་སོ་སོ་དང་འབྲུག་རྒྱུན་སྤོང་བའི་ལས་ཁབ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མིན།

གསལ་ཉེ་ཁ་གཏང་བས་འདི་འདྲ་བྱས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཤེས་ན། གསར་འགྲུལ་དེས་
ཁོང་ཚོའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་དབང་ཚེའི་གནས་བབ་འགའ་ཞིག་ལ་དོ་སྐོར་ཆེན་པོ་འགྲོ་
དེས། སྤྲོ་ཁག་ལས་སྤྲུལ་བའི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་བའི་དེས་དེ་འདྲའི་སོ་སྤུལ་བའི་རིགས་ཐེང་
འདོན་བྱེད་པར་མན་སྐོགས་ཡོད།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ།

དུང་སྐྱེས་པ་ཚོས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲོ་ཁག་ལས་རྒྱུན་སྤོང་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་དེ་འཚེ་མེད་ཞི་
བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་སྤུལ་འབྲུགས་ནང་དུ་ཚ་བ་ཚུགས་ཡོད། ཚོད་རྟོག་འདི་ཚོའི་ནང་

གི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྲིག་ལམ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱད་མཁན་ནས། ཡང་ན་ཞི་བདེར་མོས་པ་ཚོས་
མེད་ས་ནས་གསར་གཏོང་བྱས་པ་ཞིག་མ་རེད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཀུན་སྲོད་དང་བྲལ་ན། ཚབ་
སྲིད་ཀྱི་རྒྱའི་ཉམས་ཤིང་བཅུ་གཉིས་པ་དེད། འགྲུར་བའི་ཐབས་འབྲུལ་ཤིང་བཅུ་གསུམ་པ་དེ་
བརྒྱན་དེ་ཁ་གཏད་པའི་དྲག་གཞོན་གྱི་དབང་ཚ་མེད་པར་བཟོ་བའི་སྐར་འཕར་གྱི་བཞོལ་སྲོད་
ཡོད་གི་མེད།

དགེ་མཚན་སྣོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྣ་ཚོ་གསལ་ཤིག་སྐྱབ་པར་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཀུན་སྲོད་གྱིས་མཐུན་
འགྲུར་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་བཞི་ནི། ༡། ལ་ཚ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པ། ༢། རྟོག་སྐྱོན་
ཉུང་དུ་གཏོང་བ། ༣། ཁ་གཏད་པའི་དཔལ་དཔུང་ནང་དུ་སློབ་ཡིག་པའི་གཞན་པ་བཟང་དང་། དྲག་
དཔུང་གི་ལྷན་ལངས་ཀྱང་སྐྱལ་སྐོར་བྱེད་པ། ༤། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་གྱི་ནང་དུ་མང་
ཚོ་གསལ་གང་མང་གིས་མཉམ་ཞུགས་འགྲུག་ཐུབ་པ་བཅས་ཡིན།

འཚེ་བས་ལས་འགྲུལ་སྐྱོ་ཞན་དུ་འི་ལྷར་གཏོང་བ།

འགོ་ག་ཚོལ་བ་ཚོས་འཚེ་བ་དང་སྐྱེལ་བྱས་ན། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་སྟོབས་འབྲུགས་
སྐྱོན་པའི་བརྒྱན་རིམ་གོ་ལྟོག་པ་དང་། ཁ་གཏད་པའི་སྤངས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་ལུས་པ་
འབྲུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད། འགོ་ག་ཚོལ་བས་འཚེ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཁོའི་དོ་སྣང་དེ་
གནད་དོན་དང་། འགོ་ག་ཚོལ་བའི་སེམས་འབྲུགས། དེ་བཞིན་ཁ་གཏད་པའི་འཚེ་བ་བཅས་ལས་
ཁ་གྱིས་ཉེ་འཚེ་བ་རང་གི་སྤྱང་དུ་འཕོ་འགྲུར་བྱེད་གྱི་ཡོད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་གྱི་ལས་
འགྲུལ་ནང་དུ་འཚེ་བ་དང་སྐྱེལ་བྱས་ན། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྲིག་ལམ་ཉམས་རྒྱན་དུ་གཏོང་བ་
དང་། འཚེ་བའི་ལས་ལ་འཕོ་བའི་མཐུན་འགྲུར་དུ་འགོ་བ། ལས་འགྲུལ་གྱི་ཚུགས་ཁ་འཕོར་བའི་
སྣ་འཛིན་ཡང་བྱེད་སྲིད། རྩོམ་ཁ་ཚོམ་པའི་སྤེལ་གཤིས་འཚེ་བ་བེད་སྲོད་བྱས་པ་དེས། ཁ་
གཏད་པའི་དོས་ནས་ཆ་མི་སྟོམ་པའི་ཚབས་ཆེའི་དྲག་གཞོན་བྱེད་པ་དང་། ཁ་གཏད་སྤེལ་གྱི་
ནང་དུ་འགོ་ག་ཚོལ་བ་ལ་ཡོད་པའི་ལ་ཚ་དེ་གོ་སྟོག་ཏུ་འགྲུར་སྲིད། དེས་ན་ལམ་སྐོར་ཡོང་བའི་
དགོས་མཁོ་ནི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་གོ་མཚོན་ཁོ་ན་བེད་སྲོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་དང་།

དན་བྱས་གཏོར་སྐྱོན་དང་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས།

- “མཁར་དབང་གཏོར་བའི་གསལ་གྱི་བྱ་བ་” ཞེས་སྐབས་འདིར་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་པའི་
གཏོར་སྐྱོན་གྱི་གོ་དོན་ནི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་དང་མཐུན་གྱི་མེད། གཏོར་སྐྱོན་གྱི་
སྐྱལ་འབྲུགས་དང་ཐབས་འབྲུལ་ནི་མི་འབྲལ་རེད།
- གཏོར་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏད་གྱི་ཞབས་ཞུ་བ་དང་། ཉེས་མེད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་མང་པོའི་
ལུས་ལ་ཀུན་སྐོར་མེད་པའི་འཚེ་སྐྱོན་དང་མས་སྐྱོན་ཡོང་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་རྒྱུན་དུ་ཡོད།

- རྒྱས་པ་ལྟན་པའི་གཏོར་སྐྱོན་དེར། འཆར་གཞིའི་གསང་བ་ཤེས་ཇེས་དེ་དྲག་གསང་བརྟེན་ལ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་འཆར་གཞི་དེ་དྲག་འགོག་སྐབ་པ་དང་། འགོག་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཐང་དུ་དངོས་སུ་འཆེ་བ་ལེད་སྐྱོད་གཏོར་རྒྱུའི་འདོད་ཚོལ་ཞིག་དགོས།
- གཏོར་སྐྱོན་ལ་འཆར་གཞི་འདིར་བ་དང་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་གསང་བ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཁོ་ཡོད།
- གཏོར་སྐྱོན་གཏོར་བར་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལས་དགོས་ཀྱི་མེད། དེས་ན་རྒྱས་པ་ལྟན་པའི་འགོག་ཚུལ་བའི་གྲངས་འབོར་ཉུང་དུ་གཏོར་གི་ཡོད།
- གཏོར་སྐྱོན་གྱིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་གདེང་ཚོད་ཀྱི་ཞན་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཡོད།
- གཏོར་སྐྱོན་ཞི་དངོས་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་ལས་འགོ་བའི་དང་སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཤིག་མིན།
- གཏོར་སྐྱོན་དང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ཁ་གཏད་པར་ཉམས་རྒྱུད་གཏོར་རྒྱུའི་ཐང་ལ་གཞན་པ་བཅུ་བ་ནས་མི་འདྲ་བ་དེད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་མི་མེད་ལ་དང་དང་གི་མོས་པ་མཐུན་གྱི་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་པས་བསྐྱབ་གྱི་ཡོད། དེ་ལས་སྡོག་སྡེ་གཏོར་སྐྱོན་གྱིས་མཁར་དབང་གཏོར་བཤེགས་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་ཁ་གཏད་པར་གདོང་ལོན་བྱེད་གྱི་ཡོད།
- གང་དུ་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་སྡོག་སྐྱོན་དང་རྣམ་སྐྱོན་བྱུང་ན། ལས་འགུལ་སྐྱེ་དང་། བྱེ་བྲག་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤེལ་ལ་སྡོག་པཅས་ཀྱི་སྡོ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། ཤི་ཚོ་ཉམས་དམས་སུ་འཕྱོ་མིན།
- ཏུ་ཅང་ཆ་མི་སྡོམས་པའི་བྲག་གཞོན་གྱི་ནང་དུ་གཏོར་སྐྱོན་ཡོང་མིན། གཏོར་སྐྱོན་གྱིས་སྐྱུལ་སྐྱོང་བྱས་པའི་བྲག་གཞོན་དེས་ཁ་གཏད་པའི་སྡོ་ནས་བཅས་དབང་ཆའི་གནས་བབ་རེ་ཞེན་དུ་གཏོར་མི་སྐབ་པ་འདྲ་མིན།

འཆེ་བར་ཐལ་མིན་པའི་ལས་གཞན་ཁག

འཆེ་བའི་ནང་དུ་སྐྱུང་བའི་ལས་སྐྱོན་མ་གཅིག་དེ་འགོག་ཚུལ་བ་ཚོས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་གནས་སྤངས་འགའེ་ནང་དུ་འཆེ་བ་ལེད་སྐྱོད་གཏོར་བའི་གྲ་སྐྱིག་བྱས་ཆེ་ཡོང་གི་ཡོད། དམིགས་པས་ལ་གཉན་འབྲུང་གི་སྐབས་སུ་ཆོད་བཀག་ཅན་གྱི་འཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བེན་ཡོད་ན། དེ་ལྟའི་གྲ་སྐྱིག་ལ་འཆེ་བ་དངོས་སུ་ལེད་སྐྱོད་གཏོར་བའི་འདོད་ཚོལ་འབྲུགས་ཆེ་ཡོད།

སྐྱིག་ལམ་གྱི་དགོས་མཁོ།

འཆེ་བ་ཡོང་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་དམིགས་བསམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཆ་གས་ལེན་མཁན་ཚོར་འཐབ་ཚད་གྱི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་གོ་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་མེད་པ་དང་། ཉམས་སྲོང་ཞལ་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱིག་ལམ་ནི་དམིགས་བསམ་གལ་ཆེན་ཡིན། སྐོ་གསུམ་ཀུན་སྲོད་ཀྱི་དམའ་མཐའི་གནས་ཚད་འགའ་ཞིག་ལ་བཅི་འཛོག་གྱེད་རྒྱ་དེ་སྐྱིག་ལམ་ནང་བསྐྱེད་ཡོད། དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་སྐྱིག་ལམ་གྱི་ཚད་གཞི་དང་དྲེའུ་བ་ནི་གནས་སྐྱདས་ལ་སྣེས་ཏེ་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སྐྱིག་ལམ་མེད་ན་ལུས་བ་ལྟ་བུའི་སྐོ་ནས་ཐབས་ལམ་འདི་བེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱ་མི་སྲིད་བའམ། ལོན་ཏུ་ཁག་པོ་ཡིན་པ་མཚོན་གྱི་ཡོད།

སྐྱིག་ལམ་གྱི་དམིགས་ལུལ་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ནི། འཐབ་ཚོད་ནང་སྲུ་མཐུད་མཉམ་ཞུགས་ཀྱི་དྲན་རྒྱ་དང་། འདིགས་སྤང་བ་མི་ཞུམ་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། འདི་དག་གི་རྗེས་སུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཀུན་སྲོད་ཉམས་ལེན་གྱི་དྲན་རྒྱ་དེ་ནམ་པ་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་གཅིག་པོ་དེ་རེད།

སྐྱིག་ལམ་གྱི་ནང་དུ་འཆར་གཞི་དང་ལམ་སྟོན་ལ་ཉན་འཛོག་གྱེད་དགོས་པ་ཚུད་ཡོད། སྐྱིག་ལམ་གྱིས་མང་ཚོགས་ལ་ཆབས་ཆའི་དྲག་གཞོན་ལ་གདོང་ལེན་གྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཚད་བསྐྱེད་པ་ལ་འབྲུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོང་བར་རམ་འདེགས་གྱེད་གྱི་ཡོད། འདི་འདྲ་བའི་སྐྱིག་ལམ་གྱིས་སྤྱིར་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་དང་། སྤེ་ཆེན་སྤང་གསུམ་པ། དེ་བཞིན་ཁ་གཏད་གྱིས་གྲང་ལས་འགྲུལ་ལ་གྲུས་བཅི་གྱེད་པར་མཐུན་འགྲུར་གྱེད་གྱི་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་ཁྲབ་སྲེལ་གྱེད་པ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་དེ་གས་ཆེ་བར་ཚོད་རྩོག་དང་འཐེན་འཐེན་ཅན་གྱི་གནས་སྐྱདས་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་། འཆེ་བ་སྟོན་འགོག་དང་སྐྱིག་ལམ་རྒྱན་འཁྲིངས་གྱེད་ཐུབ། དངངས་འཆབ་དང་འཐབ་མོ་ནི་སྐྱིག་ལམ་ལྟན་པ་དང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་ཕྱིར་འདོན་ཐུབ་གྱི་ཡོད།

གནས་སྐབས་འགའ་ཤེར་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་པ་ཚོས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་འཁྲར་བར་གཞུང་འབྲེལ་འབད་རྩིས་མི་དགོས་པར། རང་བཞིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལམ། སྤྱི་མཐུན་འབྲེལ་བའི་སྐོ་ནས་ཉན་འཛོག་གྱེད་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་ཁྲབ་སྲེལ་གྱེད་པར་འབད་རྩིས་འབྲུགས་ཆེད་དགོས་མཁོ་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲེད་ལས་ནང་གི་སྐྱིག་ལམ་དེ་གཙོ་ཆེར་རང་ཁྲིམས་འཁྲེར་རྒྱ་

དེ་རེད། སྤྲིག་ལམ་སྐྱུལ་འདེད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ཚེལ་བའི་
འདུན་པ་དང་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་མིན་དང་། རྣམ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་མིན་དེ་རྣམས་
པ་ལྟན་པའི་ཚང་གཞི་ལ་རག་ལས་ཡོད། དེས་ན། ལམ་སྣོན་དང་། དེ་སྐྱུལ་དམ་བཅའ། སྤྲིག་
གཞི་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ། བཀོད་ཁྲབ། ཐབས་ལམ་གཞན་སོགས་སྤྲིག་ལམ་སྐྱུལ་མ་བྱེད་པར་
མེད་སྲོད་བྱེད་ཚོགས།

འཚོ་བ་ལྟན་པའི་གནས་སྐྱེད་སྲོལ་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་སྐབས་དེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་
མཚམས་འཛོག་གས། དུས་འགྲུངས་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་འགར་འཚོ་བར་མི་འགྲུར་བའི་
འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་མེད་སྲོད་དེ་དག་སྐྱུལ་སྲོང་གི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་
ཐབས་ལམ་གྱི་ཚབ་ཏུ་བཀོལ་ཚོགས་གལ་ཏེ་དག་སྡེ་ཞིག་ནས་ཚོར་ཚེལ་བྱུང་ན། འཚོ་བ་དང་ལམ་
ཉེས་གྱི་ཐེང་ཆ་གཉེས་ཀ་འགོག་པར་སྤྲིག་ལམ་ཤུགས་ཆེའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། གལ་ཏེ་འགོ་ཁྲིད་
ཚོར་གཏོང་ཐུག་ལག་འཛིངས་ལས་གཡོལ་འདོད་ཡོད་ན། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་འགའ་དེ་ས་ཆ་
གཞན་དུ་སྡོལ་བཅས། ཚོགས་འཛོམས་མོལ་འདུག་པ། ཡང་ན་སྐབས་བདེའི་བྱེད་ལས་གྱི་རོ་བོར་
འགྲུར་བ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ན་ལེགས་པ་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁ་གཏད་གྱི་ངོས་ནས་ཡོང་སྲིད་པའི་
འཚོ་བ་ལྟན་པའི་ཚོར་ཚེལ་བྱུང་བ་དེར་ཐད་ཀར་གཏོང་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན། ཤུགས་ཆེ་བའི་
འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལམ་གྱི་དགོས་པ་ཡོད།

གང་དུ་ཚོད་རྩོག་དང་འཐེན་འཁྲེད་ཁྲབ་ཆེ་ཡོད་ས་དེར། སྐབས་དེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གྱི་
རྣམས་པ། དཔེར་ན། མང་ཚོགས་ཀྱི་རྩམ་སྟོན་ལྟ་བུས་འཚོ་བ་གཡོལ་བ་དང་ལྟན་དུ་སེམས་ཚོར་
ཕྱིར་འདོན་བྱེད་དུ་འདུག་སྲིད། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལམ་གཅེས་འཛོལ་དང་རྒྱུན་གནས་ཡོང་
བ་ལ་སེམས་ཤུགས་ནི་གལ་ཚུན་རེད། འགོག་ཚེལ་བའི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་ལ་མང་པའི་སྟོབས་
ཤུགས་ཀྱི་འགྲུང་ཁུངས་གནད་ཡོད་ཅིག་གིས་ཁོང་ཚོར་རྒྱབ་སྲོེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་
དེས་འགོག་ཚེལ་བའི་སེམས་ཤུགས་སྤར་གྱི་ཡོད། འདི་དག་ནི་ཁོང་ཚོའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་
ལམ་དང་། གནད་དོན་གྱི་བྱང་བདེན། ཐབ་དེས་པའི་རྒྱལ་ཁ། སྟོབས་ཤུགས་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་སོ་
ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཚོགས། གནས་སྐྱེད་སྲོལ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དེ་ནི་ཁོང་ཚོའི་ཚོས་ཤུགས་
སམ། བྱང་རབས་ཀྱི་ནང་དུ་རྩ་བ་རྒྱགས་ཡོད་སྲིད། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལམ་རྒྱུན་གནས་
ཡོང་བར་ཐབས་ཤེས་གཞན་དག་གྲུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཅིའི་སྲིད་ལས་འགུལ་དེ་མཐའ་གཅིག་དུ་
འཚོ་མེད་ཞི་བའི་རང་བཞིན་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་དགོས།

ལས་འགུལ་གྱི་ནང་དུ་སྤྲིག་འཛོགས་ཀྱི་བཀོད་སྤྲིག་ཡག་པོ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ལྟན་པའི་འགོ་
ཁྲིད་དེ་སྤར་ཚེན་སོ་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་སྣོན་སུམ་བཞིན་པའི་འཚར་གཞི། རྣམ་པ་ལྟན་པའི་འབྲེལ་
ལམ་བཅས་ཀྱིས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལམ་རྒྱུན་སྲོང་བྱེད་པར་མཐུན་འགྲུང་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་

གྱི་ཡོད། འཐབ་བྱས་དང་། འཐབ་རྩལ། ཐབས་ལམ་དམིགས་བསལ་བ་བཅས་གྱི་གདམ་ཁ་བྱེད་
དུས་དོན་དམིགས་བསལ་དགོས། སྤྱོད་བདར་ཚན་པ་དང་། ལས་གྲུ་མཁས་པའི་བཞོ་སྐྱེད་།
སྤྱི་ཚོགས་སྒྲིལ་གང་ལ་མོགས་པའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་དེ་དམིགས་བསལ་ཚན་པ་དང་། སྤྱིར་
བཏང་མཉམ་ཞུགས་པ་ཚོ་ལ་སྤོང་བདར་སྤོང་རྒྱ་གཉེན་ཚན་རེད། འཚེ་བ་འཕྱོག་པ་དང་རྒྱུག་
ལམ་སྤེལ་བའི་ཚེད་དུ་གསུང་བཤམ་དང་། བརྗེ་འཕྲིན། ས་གནས་ས་ཐོག་གི་རི་སྐལ་བཅས་ཀྱང་
ཡང་ཡང་བེད་སྤོང་བྱེད་ཚོག་

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤེལ་གཉེན་ལོ་ནང་དུ་རྣམ་པ་ལྗན་པའི་སྤྲིག་འཇུགས་དང་བརྗེ་འཕྲིན་འབྲེལ་ལམ་
གྱིས་ཀྱང་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལམ་ལ་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་གྱི་རེད། བཀའ་འདོམས་དང་འབྲེལ་
བ་ཁ་གསལ་གོ་བདེ་དང་གོ་རིམ་ལྡན་པ་བྱུང་ན། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གཉིས་ཀའི་
ལམ་སྤོན་ཀུན་སྤོང་གི་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་བཞོ་སྐྱེད། རམ་སྤོན་ཁྲིམ་བསྐྱོར་ཞིག་འཚེ་མེད་ཞི་བ་
དང་སྤྲིག་ལམ་ལྡན་པ་ཡོང་བར་སྤྲིག་ལམ་དོ་དམ་པ་བེད་སྤོང་བྱེད་སྤུབ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་
ལམ་ཁྲུང་བའི་དམ་བཅའ་ཡང་བེད་སྤོང་བྱས་ཡོད།

འགོ་ཁྲིད་ཚོ་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གལ་ཏེ་དགོས་མཁོ་བྱུང་ན་མི་གཞན་དག་
ཚོས་འགོ་ཁྲིད་གི་གོ་གནས་སུ་ཐོན་ཏེ་སྤྲིག་ལམ་སྤྱང་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་སྤུབ་པ་བྱེད་རྒྱ་
དེ་གལ་གནད་ཡིན། གནད་དོན་འགའ་ཤམ་གྱི་ནང་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་འཛིན་བརྒྱུད་
བྱས་ཏེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་ལ་བྱ་སྤྲོད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་མེད་པར་ལུས་ཉེན་ཡོད། ཡང་
ཐོན་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་གཞན་དག་གི་ནང་དུ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་དབྱེད་སྤོང་བསུ་བུགས་ཆེ་བུ་
སོང་སྟེ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལམ་རྒྱན་འཁྲིངས་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་པར། འདྲ་མཉམ་
སྤིང་གཞུང་གི་བྱེད་ཚོས་ལྡན་པའང་ཡོང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཚབས་ཆེའི་འཚེ་བ་ཡོང་ཉེན་
འདུག་ན། འཚེ་བ་སྤོན་འཕྱོག་བྱེད་པར་བྱ་འགྲུལ་ཅན་གྱི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་གྱི་
དགོས་མཁོ་ཡོད།

སྤང་རྒྱག་མི་བྱེད་པ།

འདས་ཟེན་པའི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་དུ་འགྲུལ་ཚོལ་བ་ཚོས་ཁ་གཏད་ལ་སྤང་
རྒྱག་གསལ་མོ་བྱས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གྱི་བྱེད་མཁས་པ་འགའ་
ཤམ་གྱིས་དེ་ནི་སྤང་རྒྱག་མི་བྱེད་པའི་རུས་པ་འབྲེལ་ཐབས་སུ་འོས་འཚོམ་གྱི་བཙོ་སྤྱང་བྱས་
པ་ཞིག་ལ་དོས་འཛིན་གྱི་ཡོད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཁ་
གཏད་ལ་ “བརྗེ་བ་” བྱེད་དགོས་མེད་ལ། ཁོང་ཚོའི་བསམ་སྒོམ་འགྲུར་བར་འབད་རྩོལ་ཡང་བྱེད་
མི་དགོས། དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན་དེ་ཚོ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་འཐབ་རྩལ་ནང་གི་རྒྱན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་

ཁྱད་ཚོས་རྒྱལ་མཚམས་མེད། འོན་ཀྱང་འཕྲོག་ཚོལ་བ་ཚོས་སྤང་བྱུག་དང་ཁོང་ཚོ་སྤོང་བྱུག་ན། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་དང་སྐྱིར་བཏང་གི་ལུས་འཕྲུགས་གོང་འཕེལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདེན་པ་མེད།

དྲག་གཞོན་ལ་མན་ལུས་མེད་པའི་རང་བཞིན།

གལ་ཏེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཕྲོག་ཚོལ་བ་ཚོ་ལ་འཛིགས་སྤང་མེད་པར་གནས་པ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་སྤང་བྱུག་པ། བགའ་ལ་བཅི་མེད་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུག་སྤོང་སྤོང་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཡོད་པ། ལས་འགུལ་སྤུ་མཐུད་རྒྱུའི་ཚོད་མེམས་བརྟན་པོ་བཅས་ཡོད་ན། བཅོན་དབང་གི་སྤོན་ལས་རང་འདོད་བཞིན་འཕྲོག་ཚོལ་བ་ཚོ་དབང་འོག་ཏུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཁ་གཏང་པའི་འབད་ཚལ་དེ་འཕྲོག་སྐབ་མདོག་ཁ་ཤོ་མེད།

འཕྲོ་ཁྲིད་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་སྐྱིག་འཇུགས་སྤོང་བརྒྱབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་འཕྲོག་ཚོལ་མེད་པར་བཟོ་མི་སྲུབ། ལས་འགུལ་གྱི་ཁ་སྤོབས་སྤོང་ཞན་དང་། མང་ཚོགས་འཛིགས་སྤང་གི་འོག་ཏུ་གནས་ཡོད་པའི་སྐྱབས་ཁོ་ནར་སྤངས་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་དེ་རིགས་གྱིས་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱན་གཅོད་སྟེང་། གཤམ་གསལ་གནས་སྤངས་ཁག་གི་འོག་ཏུ་དེ་འདྲའི་དག་གཞོན་གྱི་ཐབས་ལམ་དེས་ལས་འགུལ་གཏོར་བཤེགས་གཏོང་རྒྱུར་ལམ་སྤོང་མི་ཡོང་བ་སྟེང་།

- འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྤོང་ལ་ཁྲུབ་ཆེ་ལ་གཏོང་བའི་སྤོང་བརྟན་གྱི་ལས་རིམ་ཡོད་པ།
- མི་མང་ལ་ཐབས་ལམ་མེད་སྤོང་གཏོང་བའི་ཉམས་སྤོང་གང་འཚམ་ཡོད་པ།
- མང་ཚོགས་ལ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་པའི་འཕྲོག་ཚོལ་རི་ལྗང་བྱེད་པའི་སྤོང་གི་ལམ་སྤོན་ལག་དེབ་ཡོད་པ་དང་། གནས་ཚད་མཐོ་བའི་སྤོང་བརྟན་ཡོད་པ།
- སྤོན་ཚུན་ནས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་བྱེད་པའི་འཕྲོ་ཁྲིད་ཀྱི་བར་རིམ་འདེམས་སྐྱུག་ཟེན་པ།
- འཕྲོ་ཁྲིད་སྤོན་མ་ཚོས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁར་མི་ལྟ་བར་འཛིགས་སྤང་བྲལ་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་མིག་དབེ་སྤོན་པ།

འདི་སྤྱད་བྱས་པའི་བྲལ་འབྲས་ནི་འཕྲོ་ཁྲིད་ཀྱི་དབང་ཚད་སྟོགས་བསོས་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ལུས་པའི་འཕེལ་རྒྱས། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་ལ་བཅི་སྤང་བཅས་ཡོད་སྟེང་།

དྲག་གཞོན་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་འགའ་ཞིག་འགོག་གོལ་གྱི་གནད་དོན་གསར་བར་ཡང་འགྱུར་
སྲིད། འདི་ནི་སྡེ་ཁག་གི་ཚོག་མའི་དགོས་འདུན་ལྷགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་གཅིག་པ་མ་རེད།
དྲག་གཞོན་གྱི་ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བཞིན། ཚོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་ཆེད་དུ། ཞི་བའི་མི་མང་
གིས་བཀའ་བཞེད་དང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དང་། ཆབ་སྲིད་གྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་སྲོལ་བཟང་ཆེད་
དུ་གནད་དོན་གསར་བ་ལྟ་བུར་བེད་སྲོལ་བྱེད་ཆོག

གནས་སྐབས་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་དྲག་གཞོན་ལྷགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་ལའང་ལམ་སྲོལ་མི་ཡོང་
བ་དང་། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཁ་གཏད་པའི་དཀའ་ངལ་ལྷགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་། ཁོང་ཚོས་རང་གི་
དབང་ལྷགས་དེ་བས་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་སྲིད། དྲག་གཞོན་དེས་ཁ་གཏད་པའི་ཐད་དུ་ཆབ་
སྲིད་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་སྲིད་ལུས་ལྷགས་དེ་གོ་ལྡོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་བྱས་པའང་ཡོང་སྲིད། །།

ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་འཇུག་པ་འཇུག་ཅིང་།

འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཁ་གཏང་པའི་ཐད་དུ།

འཇུག་པའི་ཐད་ལས་ཞེ། འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་ཐེངས་སྡོད་གཏོང་འདོད་པ་དང་ཐུབ་པའི་
ཁ་གཏང་པའི་ཐད་དུ་བཞག་ཆུང་བཟོས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་འཇུག་པའི་དྲག་གཞན་གྱི་ཐད་དུ་
འཇུག་པའི་ཐད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་དཔེ་དམིགས་
བསམ་དང་། ཆ་སྦྱོམ་ཐེངས་ལོ་ཚེད་རྩོག་གི་གནས་སྤངས་ཞིག་བསྐྱུན་གྱི་ཡིད། དེའི་ནང་དུ་
འཇུག་པའི་ཐད་ལས་འགོ་བཙུག་པའི་ཚུལ་ལྟར་ཉེ་དོར་གི་ལུས་ཅུལ་སྤྲོ་ཅུལ་བཟོས་ཁ་གཏང་གི་ཐད་
དུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཐེངས་སྡོད་ཀྱི་དཔེ་བུ་ལྟར། ཁ་གཏང་པའི་འཇུག་པའི་ཐད་ལས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཆ་སྦྱོམ་པའི་
འཇུག་པའི་ཐད་ལས་ཀྱི་ཐད་སྡོད་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡིད། འདིས་ཁ་གཏང་པས་འགོ་བཙུག་པའི་
ཐད་སྡོད་དུ་དྲག་གཞན་གྱི་ཐད་ལས་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་བབ་ཐོག་དུ་འཕར་ཉེ་དབང་ཆ་སྦྱོ་
ཞན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་བྱས་ཅང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ཞུས་ཁ་གཏང་པའི་རང་རྒྱུ་ལས་ལོར་དུ་འཇུག་གི་
ཡིད། འགོ་བཙུག་པའི་ཚུལ་ལས་འཐབ་ཚེད་ལྷན་ལྷན་དང་ལྷན་དུ་འཇུག་པའི་ཐད་ལས་ཀྱི་ཐད་དུ་
གི་དབང་ཆའི་གནས་བབ་ཡང་རྒྱས་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

འཇུག་པའི་ཐད་ལས་དང་གཏོང་ཐུག་ཀྱི་དཔེ་བུ་ཁ་གཏང་པའི་དཀའ་ངལ་ནི་གཙོ་ཆེར་
ཐབས་ལམ་འདིའི་དམིགས་བསམ་ཀྱི་འགྲུལ་ལུགས་དང་ཐབས་འཇུག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིད།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་འཇུག་པའི་ཐད་ལས་འགོ་བཙུག་པའི་ཐད་དུ་ཁ་གཏང་པས་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་
དྲག་གཞན་བྱུང་སྐབས། ཁ་གཏང་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཁ་གཏང་པའི་དཔེ་བུ་ལྟར་གཞི་ཅའི་བཞག་སྡོད་
ཡོང་གི་ཡིད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་གཏང་པའི་ཞུས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་པའི་ནང་དུ་ལྷན་ལྷན་གྱི་
འགལ་རྒྱུ་ཡོང་བ་དང་། འགོ་བཙུག་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་སྦྱོར་ལུགས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ། རྒྱ་ཚོན་
ལུང་གསུམ་པ་རྣམས་ཁ་གཏང་པའི་འགལ་རྒྱུ་ལྟར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལྷན་ཡོང་བ། འདི་
ལྟར་ཡོང་སྤངས་གཞན་དུ་འབྲེལ་བའདུག་ཡིད།

འདི་ཡོང་བ་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་གང་དུ་ཁ་གཏང་བའི་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་
ཤོས་ཡོང་སའི་འཆེ་བའི་ལས་རྩ་བ་ལུས་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེའི་ཚབ་དུ་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་ཉེ་འཆེ་
མེད་ཞི་བའི་གོ་མཚོན་ཤོ་ཁོ་ན་ལེད་སྟེད་གཏོང་བའི་རང་ནས་འགོག་ཚོལ་སྲུ་མཐུང་དགོས།

ཁ་གཏང་བ་ཉམས་ཉེས་སྲུ་གཏོང་བ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཞི་བའི་བ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་གདོང་
ལེན་བྱེད་པའི་རྒྱུད་རིམ་ཞིག་རེད། འཆེ་བ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་གྱི་ཐད་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྲིག་
ལས་དང་ལྷ་རྩལ་སྲུང་འབྲེལ་བྱུང་བ་དེས། འགལ་ལྷོ་བའི་དྲག་གཞོན་དེ་ཆེས་གདུག་རྒྱུ་ཅན་
དུ་མཛོན་བར་གསལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདིས་རྒྱུན་བས་ཐོག་མར་བསམ་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་ནས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་ལ་སན་བའི་དབང་ཚའི་འབྲེལ་བའི་འགྱུར་བ་ཡོང་བའི་
སྲིགས་སྲུ་འཐིད་སྲིད་བ་རེད། འགྱུར་བ་འདི་རིགས་ཁ་གཏང་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་འཐེན་བྱུང་
བ་དང་ལྷན་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལུགས་ཆེ་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སྲུ་ཡོང་གི་
ཡོད། འགོག་ཚོལ་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དེས་ཁ་གཏང་བའི་དྲག་གཞོན་དེ་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་སྲིད་ཡང་མ་སྟོལ་བར་སྐབ་དེའི་ཐོབ་ས་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད་ཚང་མའི་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོང་གི་མེད། ཚན་བ་གཉེས་
པའི་ནང་དུ་ཐོ་འགོད་ཡོད་པའི་ཐབས་ལས་བྱེད་དྲག་པ་མང་ཆེ་བ་རྒྱུད་རིམ་འདི་ལས་ཐ་དད་བ་
རེད། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྡེ་ཁག་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོང་གི་ཡོད།

- ས་གནས་ས་ཐོག་གས། ཡང་ན་འཇམ་སྲིད་གི་ནང་དུ་ཡོང་བའི་འོས་འགན་མེད་པའི་སྡེ་
ཚན་སྲུང་གསུམ་པ་རྣམས།
- ཁ་གཏང་བའི་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ།
- རྫོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྡེ་ཁག་སྲིད་བཏང་བ།

འོས་འགན་མེད་པའི་སྡེ་ཚན་སྲུང་གསུམ་པ་རང་སྲོལ་སྲུ་འགྲུགས་བ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བའི་སྡེ་དུ་དྲག་གཞོན་བྱུང་བ་དེས་འཐབ་རྩོད་ལ་དོ་སྤང་བྱེད་ཆེ་
ཡོང་བ་དང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གི་དཀའ་སྲུག་ལ་གཏུང་སེམས་མ་ཉམས་སྡེད་ལུགས་ཆེ་
འགྲུགས་སྲིད། དེས་ཁ་གཏང་བ་ལ་དེ་ལྷན་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉམས་དམའ་བའི་རང་
ནས་འབྲེལ་བའདད་དང་། དག་འབྲུང་མི་བྱ་མཐུ་མེད་བཟོ་གི་ཡོད། དེ་ནས་སྡེ་རྒྱུད་བའི་འགོག་

རྒྱལ་བ་ཚོའི་རེ་འདུན་དེ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་དང་། གཅིག་བྱས་ན་འཛེ་མེད་མི་མང་གི་བསམ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཁང་ནང་དུ་ད་ཆ་ཉན་ཞིབ་ཡོང་གི་ཡོད།

༡ རྒྱལ་སྤྱིའི་འཁང་ར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་འཁང་ར་དེ་བུ་ལོན་ཕྱིར་འཐེན་དང་། དགོས་མཁོའི་དངོས་རིགས་འགོག་པ། དཔལ་
འབྱོར་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་ཉེས་ཚད་སྤོན་མ་འགལ་བ་བཅས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་
རྒྱུ་ལ་བསྐྱར་བྱུང་། འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་མང་པོའི་ནང་དུ་འཕྱུག་པའི་ཆེད་འགས་ཚེ་བའི་ནང་དུ་
འདི་ལྟར་ཡོང་གི་མེད།

༡༣ རྒྱ་ཚན་སྤྱང་གསུམ་པའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཐན་གཤོད་འབྲེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཁག

རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཁོ་ནར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་ཡིད་ཆེས་སྤྲོ་བའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་རྒྱུ་
མེད། འགལ་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་གྱིས་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་གཏོང་བའམ། ཡང་ན་དེའི་
ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་ཉེན་ཡོད་པ་མཐོང་ན་ལས། དེ་མིན་ཚོད་སེམས་ལྡན་པའི་ཁ་གཏད་པས་དེ་ལ་
དོ་སྣང་མི་བྱེད་པ་ཡོང་གི་ཡིད། རྒྱ་ཚན་སྤྱང་གསུམ་པའི་བསམ་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་བྱུང་བ་དེས་ཁ་
གཏད་པ་ལ་གཅོད་མིན་ནི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ཚན་ཁག་གསུམ་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

- ཁ་གཏད་པ་དང་ཚོད་རྫོག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཁ་གཏད་པ་ཚང་མ་གཅིག་
མཚུངས་མ་རེད། འགའ་ཤས་ནི་གཞན་དག་ལས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཚོར་བ་
རྫོ་བ་ཡོད།
- དབང་འཛིན་པ་དེ་མང་གཙོ་བ་རེད་དམ་གཅིག་སྤྱད་པ་རེད། དེའི་ལྷ་བ་ག་རེ་རེད། དེའི་
འགོག་རྒྱལ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བསམ་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད། གནད་དོན་དེ་དག་དབང་འཛིན་པ་ལ་
རྩི་ཚུལ་གྱི་གལ་འགངས་ཆེ་ལོས་ཡོད་དམ། དེས་དག་གཞན་གྱི་བྱེད་རྒྱུ་ལ་སྤྲོ་བ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་
ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ག་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དོན་རྒྱུན་དེ་ཡོང་གི་འདུག་གམ།
ཁ་གཏད་པ་རྣམས་སྤེ་ཚན་སྤྱང་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་
ལ་ཚོར་བ་རྫོ་བོ་འདུག་གམ།

བསམ་ཚུལ་གྱི་འགྲུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱེད་ལས་ཁག

བསམ་ཚུལ་གྱི་འགྲུར་བ་བྱུང་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཁ་གཏད་དབང་འཛིན་བའི་ཐད་དུ་བྱེད་ལས་ག་
འདྲ་ཞིག་སྐྱུས་སྡེལ་གྱི་རེད་དམ།

- རྗེ་ཚོན་སྤང་གསུམ་པའི་བྱེད་ལས་གྱི་ནང་དུ་དོ་རྒོལ་དང་། མང་ཚོགས་གསལ་བསྐྱེད་ལ་
རམ་སྲོན་ཁོལ་བསྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་ལས། དཔལ་འཕྲོར་གྱི་ཉེས་ཚད་ལ་
སོགས་པ་བསྐྱོད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་སྤོང་རོགས་དང་ཁ་སྲོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟུན་པའི་ལས་
འཐབ་ཚིན་གྱི་བྱེད་ལས་དེ་མ་ལྟར་ནམ་ཡང་བྱེད་མི་རུང་། འདས་ཐེན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་
འབྲེལ་བའི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་གནད་དོན་དང་། དམིགས་བསམ་ལྟུང་ཚོན་
སྤང་གསུམ་པ་བརྒྱུད་པའི་ནང་དུ་ལམ་སྲོང་བྱུང་བའི་ཚད་གཞི་ནི་ཆེས་ཆུང་དུ་རེད། ལས་
འགུལ་དེ་དག་གྱི་དབང་མཚོན་ཉེན་རྟོགས་ཅིང་ལས་བྱུང་མེད། དོན་ཐོན་ལྡན་པའི་རིགས་
དཔེར་ན། དཔལ་འཕྲོར་གྱི་ཉེས་ཚད་ལྟ་བུ། ལུས་པ་ལྡན་པ་ཡིང་ཆེད་དུ་དགོས་ཤེས་ཀྱི་
བང་རིམ་ལྡན་པ་དང་། རྒྱན་འཁྲུངས་ཡིང་རྒྱ་གཞི་ཅར་བཞག་སྟེ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱུང་མེད།
རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་འགུལ་དེ་སྟོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྤྱི་ཁག་གིས་རྒྱལ་ནང་དུ་སྡེལ་བའི་ལས་
འགུལ་གྱི་ཚབ་མ་རེད།
- འཐབ་ཚིན་གྱི་གཞིན་ལུགས་སྟེ་བ་དེ་ཁ་གཏད་པའི་སྤྱིད་བྱས་ཀྱིས་སྤྱིན་པས་དངོས་སུ་
དགའ་ངལ་འཕྲད་བཞེན་པའི་སྟོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྤྱི་ཁག་གིས་ཤེས་པར་དུ་མྱོང་དགོས་པ་
དེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་དུ་ཡོད།
- རྗེ་ཚོན་སྤང་གསུམ་པའི་བསམ་ཚུལ་དེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ཁག་གི་གནད་དོན་གྱི་གནས་
སྟེ་སྤྱོད་ལས་ལ། འདི་དག་གིས་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོའི་སེམས་ལུགས་སྤོང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁ་
མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལུ་ཚུགས་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱུལ་མ་བྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་མིད།
འགྲུར་བ་འདི་འདྲ་བས་ཁ་གཏད་ཀྱི་སྤྱི་ཁག་ཡིངས་རྒྱོགས་སམ། ཡང་ན་ཚོན་པ་འགའི་
སེམས་ལུགས་གཅིག་པར་རམ་འདེགས་ཀྱང་བྱེད་མིད།

ག རྗེ་ཚོན་སྤང་གསུམ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་མ་འོངས་པ།

རྗེ་ཚོན་སྤང་གསུམ་པ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་དང་པན་ལུས་དེ་སྤྱིར་བཏང་ཚོད་
ཅན་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ད་ཆ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དག་འགོ་ཚུགས་བཞེན་ཡོད། འདི་
དག་གི་ནང་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིན་སྤོང་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་ལག་དེབ་མཁོ་སྤོང། དཔེར་སྐྱབ་
གྱི་མཐུན་སྤྱོད་དང་ཞབས་ལུ། སྟོག་འཕྲིན་དང་རྒྱང་འཕྲིན་གྱི་ལམ་ནས་བརྒྱུད་བསྐྱེད་བྱེད་
པའི་མཐུན་སྤྱོད་དང་འགྲུལ་ཆས། འཐབ་ཚིན་འདི་རིགས་ལ་སྤོང་བརྟེན་དང་། སྟོབ་གཉེར་བྱེད་
ས་སྟོབ་གསོའི་སྟེ་གནས་དང་གཞི་ཅ་ཚུགས་པ་བཅས་བསྐྱུས་ཡོད།

འཇུག་རིག་གསར་བའི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱ་འཇུག་གི་རང་བཞིན་བསྐྱེད་སྲུང་བྱས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། བན་ཚུན་
འབྲེལ་ལམ་དང་། ཤེས་ཡོན། གནས་རྒྱལ་ཐོབ་ཐབས་སུ་གཞིགས་འདེགས་བྱེད་སྲུབ། འཇུག་
རིག་འདི་དག་དྲག་གོམ་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་པ་ཚོའི་ལག་ཏུ་འདོད།

ཁ་གཏང་བའི་ཕྱི་སྐྱོད་ཀྱི་ནང་དུ་མི་མཐུན་པ་དང་འགལ་རྒྱ་སྐྱོད་པ།

འཆེ་བ་ཅན་གྱི་འགོག་སྐོལ་བའི་ཐད་དུ་འཆེ་བའི་དྲག་གོམ་བྱས་པ་ལས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
འགོག་སྐོལ་བའི་ཐད་དུ་འཆེ་བའི་དྲག་གོམ་བྱས་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་མི་ལྡན་པ་དང་། ཞེན་ལོག་
ཅན། འགོ་བ་མིའི་ཀུན་སྡོད་དང་རྒྱལ་འགལ། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཉེན་ཁ་ཅན་བཅས་ཡིན་པར་བསམ་
མདོག་ཁ་ཐོ་རྟེན།

འགོག་སྐོལ་བ་ཚོ་འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་ན། ཁ་གཏང་ཕྱི་ཁག་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་རང་གིས་རང་
ལ་ཐོན་བྱེད་བདེ་བ་དང་། དྲག་གོམ་དང་འགོག་ཐབས་གཞན་བཅས་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་བཀོད་
ཁྲུབ་བྱེད་བདེ་བ་དང་། ཚོད་རྩོལ་གི་སྐྱོད་ལ་སྲིད་བྱས་འགྱུར་བའདེལ་ཞེ་དྲགས་གཏོང་སྲ་བ་ཡོད།
འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཕྱི་ཁག་གི་དགོས་འདུན་ལ་སྤྱི་མཐུན་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པའི་རྟོག་ཏུ་དྲག་གོམ་
ཚབས་ཆེ་བྱེད་པ་ནི་ཁེ་ལས་ཀྱི་དང་ཆེ་བར་བལྟ་སྟེན།

༡ དྲག་གོམ་དང་དེའི་རྒྱ་གཉིས་ཀར་འི་བ་གཏོང་བ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་དང་འཆེ་བའི་དྲག་གོམ་གྱི་གཏོང་སྲུབ་བྱེད་པའི་ཆ་མི་སྟོམ་
པའི་ཚོད་རྩོལ་གནས་སྐྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏང་བའི་ཚོགས་མི་འགལ་ཞིག་དང་། རྒྱན་ལྡན་
གྱི་རྒྱལ་སྐྱོད་བ་ཚོས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་སྐོལ་བའི་ཐད་དུ་འཆེ་བའི་དྲག་གོམ་བྱེད་པ་
དང་། ཚོད་རྩོལ་ནང་གི་གནད་དོན་ལ་སྐྱུར་ཞིབ་ཀྱང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ཏུ་འི་བ་གཏོང་རྒྱ་
འགོ་བཅུགས་སྟེན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་སྤེལ་ལྡན་པ་འདིས་ཁ་གཏང་ཕྱི་ཁག་གི་ཚོགས་མི་ཚོའི་
ནང་དུ་རྒྱ་ཚོགས་པའི་འགལ་རྒྱ་དང་། རྣམ་འགྱུར་གཞན་ཡང་ཡོད་རྒྱུར་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་སྟེན།

- དྲག་གོམ་སྤྱི་མཐུན་པ་ལས། དྲག་གོམ་དང་བྱུང་སྲིད་པའི་གཏུག་རྒྱུ་རྣམས་ཏ་ཅང་
ཐལ་ཆེ་བས་ཆག་ཡང་གཏོང་རྒྱ་ལོས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ།
- གལ་ཆེ་བའི་འགྱུར་བཅོས་དགོས་པའི་ཡིད་ཆེས་གསར་བའམ། ལྷན་ཆེན་ཐོ་ཡོད་རྒྱུར་
ཁ་གཏང་དབང་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ལྟ་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར་བ།

- འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་དང་ཁོང་ཚོའི་གནད་དོན་ལ་དོན་དངོས་ཀྱི་གཤུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེན།
- འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་བ་ཚོར་རམ་འདེགས་དང་། རྫོང་ཁ་མ་རངས་པའི་སྡེ་ཁག་གི་གནད་དོན་ལ་སྣ་ཚོགས་པའི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར།

ཁ། དག་གཞོན་གྱིས་ཁ་གཏད་སྡེ་ཁག་ནང་དུ་རྫོང་ལོག་པ་སྐྱོན་སྲིད།

རྫོང་རྫོག་ལག་ལེགས་ཞིག་གི་ནང་དུ་དཔོན་རེགས་ཀྱི་གོ་གནས་མཐོ་བོའི་གསུང་གུང་ཡོང་ཚོགས་ཀྱི་དང་། གོ་གནས་འདྲ་མིན་གྱི་དམག་མི་དང་། ཉེན་རྟོག་པས་ཕྱོགས་བརྩིས་པ་ཡོང་སྲིད།

ག། དམག་མིའི་གྲུབ་ལོག

དག་གཞོན་གྱི་དུང་པར་འགན་ཁུར་ཡོད་པའི་དམག་དབུང་དང་ཉེན་རྟོག་པའི་ནང་དུ་སྐབས་རེ་རྒྱབ་གཏོང་དམ་རྫོང་ལོག་བྱས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོང་ཚོས་བཀའ་ཁྲུབ་ལག་ལེན་བསྟར་སྐབས་བསམ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་མི་འདོན་བའམ། ཡང་ན་དངོས་སུ་གྲུབ་ལོག་གྱེད་སྲིད། སྐབས་རེ་མི་སྡེར་གྱི་དོས་ནས་བཀའ་ལ་མ་བརྩིས་པར་རྒྱབ་གཏོང་གྱེད་པ་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་དག་དམག་གི་ཚན་པ་ཆ་ཚང་གིས་རྒྱབ་གཏོང་བྱས་ཏེ་རྫོང་ལོག་པ་ཡོང་གི་ཡོད།

དམག་མིས་གཤུག་རྩལ་དག་གཞོན་གྱི་དུང་བཀའ་ལ་མ་བརྩིས་པར་འགོ་གྲོལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་རྫོང་ལོག་པ་བྱུང་ན། ཁོང་ཚོས་འགྲོ་བཞིན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིང་གི་ནང་དུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན། ཁོང་ཚོས་ཁ་གཏད་དབང་འདོན་པ་ལ་ད་ལྟའང་ལར་ཞེན་ཡོད་པའི་དབུང་དམག་ལྷག་མའི་ཐད་དུ་དག་དམག་གི་གོ་མཚོན་དང་སྦྱོང་བརྟེན་ཅ་བ་ནས་མེད་སྦྱོང་གཏོང་རྒྱ་མེད། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན་ན། དག་གཞོན་དབང་འདོན་པ་ནས་ཁ་གྲུབ་འགྲོ་བྱེད་པའི་དབུང་དམག་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་འདོན་པ་ལ་རྫོང་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་བརྩི་དུང་ལེན་འགོ་འཇུགས་གྱེད་དེས་ཆེ། དེས་ཚིང་རྫོག་དེ་ནང་འཇུག་ཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ། དབང་འདོན་པ་ལ་ཁ་གཏད་གྱེད་པའི་དབུང་སྐབས་ཉམས་པ་དང་། སྡོག་སྐྱོན་མང་དུ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབང་འདོན་པ་ལ་ཆེ་སྦོག་གསར་པ་ཞིག་སྦྱིན་ཐུབ།

གྲུབ་ལོག་དམག་མི་ཚོས་༡༩༠༥ ལོའི་མུ་རུ་སུའི་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་འཆེ་མེད་གྱོད་བཏང་བ་དེས། རྫོང་གི་སྲིད་སྲོལ་ལས་ལུགས་ལ་རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་གསར་བརྗེ་མཇུག་བསྡུས་

5 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིང་གསུང་ཚན་འདིའི་ཆ་ཚང་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་རྒྱན་ ལྷན་གྱིས་བརྩམས་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚིང་རྒྱབ་པ་ ཞེས་པའི་ཡེ་ལུ་ལྷ་པར་གཞིགས།

རྒྱུ་འཆེ་སློབ་གསར་པ་འདྲང་དེས་བཞིན་པ་སྦྱིན་པ་རེད། གྲེན་ལོག་དབྱུང་དམག་གིས་༡༠༡༩
ཡོར་མི་འཕེལ་ནང་དུ་དྲག་པོའི་གོ་མཚོན་བེད་སྦྱོང་བཏང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་དྲག་དམག་འཐབ་ཚོད་
དུས་ལུན་རིང་དུ་བཏང་བ་དང་། སློབ་སྦྱོན་གྱི་གངས་འཕོར་ཞེ་དྲགས་མང་དུ་བཏང་བ་རེད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་འཇུག་ཏེ། དྲག་དམག་གི་གོ་མཚོན་བེད་སྦྱོང་མ་བྱས་
པར། དེའི་ཚབ་ཏུ་གྲེན་ལོག་དམག་དབྱུང་གིས་ཁ་གཏད་པ་ལ་ཞབས་ཞུ་བྱེད་བཞིན་པའི་གངས་
འཕོར་ཆེ་བའི་དམག་དབྱུང་གིས་རྒྱལ་གཏོད་བྱེད་པར་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་ཐུབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཁ་གཏད་དབང་འཛིན་པའི་དབྱུང་དམག་དེ་མེད་པར་བཞོས་པའི་སློབ་མ་ཁ་གཏད་དབང་འཛིན་
པ་མཇུག་བསྟུ་བའི་སྤྱིར་ཚད་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ད། ཁ་གཏད་དབང་འཛིན་པའི་ནང་དུ་ཁ་བྲལ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བའི་ཐང་དུ་གཏུག་རྒྱུ་བ་བཏང་བ་དེས། སྐབས་དེ་ཁ་གཏད་དབང་
འཛིན་པའི་ནང་དུ་སྤྱིར་གྱི་གནད་དོན་དང་། དྲག་གཞོན་དང་། ལྷངས་འཛིན་གྱི་ཐབས་ཤེས།
མིན་བྱས་བཅས་ཀྱི་ཐང་ལ་སྣ་ཚུལ་མི་འབྲེ་བའི་སྤྱི་ཚོན་ཁག་ཏུ་ཁ་བྲལ་འགྲུ་རྒྱུའི་ཚུགས་སུ་
འཁྲིད་མིན་པ་རེད།

ཅ། རྒྱལ་གཏོད་ཡོང་ཐབས་སུ་ཆེད་མངགས་འབད་ཚོལ།

གཏུག་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་དྲག་གཞོན་གྱིས་ཁ་གཏད་དབང་འཛིན་པ་ལ་དཀའ་ངལ་ཚབས་ཆེན་བཞོ་
བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་དགོས། གནས་སྐབས་འགར་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་འགས།
འགོག་ཚོལ་བ་ལ་དངོས་སུ་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་དེ་འདུན་གྱིས་ཆེད་དུ་མངགས་ཏེ་དབང་
འཛིན་པས་འཆེ་བའི་ལས་ལ་འཇུག་པར་འཇུག་རྒྱུ་སྤོང་བའི་ལས་འགྲུལ་སྤེལ་མིན། དེ་འདྲའི་
བྱེད་ལས་ལ་དོ་སྣང་ཏུ་ཅང་གཟབ་དགོས་ལ་རྒྱུན་དུ་དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱ་མེད།

གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱེ་ཁག་གིས་ཁ་གཏད་ཕྱེ་ཁག་གི་ཚོགས་མི་ཚོ་ནས་
རྒྱལ་སྤྱིར་ཡོང་བའི་ཐང་ཀའི་དེ་སྤེལ་ཞུ་ཆོག་སྐབས་དེ་ཁ་བྲལ་གསར་པ་བཞོ་བ་དང་། གཞན་དུ་
ཡོད་བཞིན་པའི་འགྲུལ་ལུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་ལས་སྤྱི་གྲེ་འགོག་ཚོལ་བས་འཆེ་
བ་བྱས་ན་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་ཁ་གཏད་པའི་སྤྱི་ཁག་ལ་བཅེག་སྤེལ་བཞོ་གི་ཡོད།

མོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྡེ་ཁག་ནས་རྒྱལ་སྤོང་དང་
མཉམ་ཞུགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་སྤེལ་ལམ་གསུམ་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདྲ་བའོལ་སྤོང་ཡོང་སྲིད། སྐབས་རེ་
དྲག་གཞོན་གྱི་རྒྱལ་པས་ད་ཡོད་གཞུང་དང་ལྷ་བ་མི་མཐུན་པ་བཟོར་ཆེན་ལ་དངོས་སུ་འགོག་
ཚོལ་ལས་འགྲུལ་ནང་འཇུག་རྒྱུར་སེམས་ཤུགས་སྲེད་པར་བྱེད་སྲིད།

དྲག་གཞོན་ལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་རིམ་ལྡན་ཡང་། གཤམ་ཉེ་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་དྲག་གཞོན་
བཟོར་ཐུབ་པ་དང་། འགོག་ཚོལ་རྒྱལ་སྤོང་བྱེད་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གསུམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད། འཆོ་
བའི་འོག་ལ་མགོ་སྤང་ན་པམ་ཁ་དེས་པ་རེད། དྲག་གཞོན་གྱིས་འགོག་ཚོལ་བའི་ལས་འགྲུལ་
ཁྲིམས་མཐུན་དུ་བཟོ་ཐུབ། གང་གིས་ཅེ་ན་དེས་ “བྲང་བདེན་མ་ཡིན་པ་གཏོང་བར་ཏུ་” གཏོང་
བ་རེད། དྲག་གཞོན་གྱིས་ཡོད་བཞིན་པའི་འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་འགོག་ཚོལ་བའི་ཚོད་སེམས་གོང་
འཕེལ་གཏོང་བ་དང་། སྐབས་རེ་འགོག་ཚོལ་བའི་གངས་འབོར་ལ་འཕར་ཆ་བཟོ་བ་གཉིས་ཀ་
བྱེད་ཐུབ།

དྲག་གཞོན་ཚབས་རྒྱུང་བ་དང་འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ།

ཁ་གཏད་པའི་གནད་དོན་ལ་སློབ་ཆག་བྱེད་སྲིད་པའི་ཚབས་ཆེའི་དྲག་གཞོན་གྱི་གོང་གསལ་
ཉེན་ཁ་ལ་གཞི་བཅོལ་ཉེ། ཁ་གཏད་པའི་དྲག་གཞོན་ལས་ཚབ་པ་རྣམས་གྱིས་དྲག་གཞོན་བྱེད་
ཚབས་རྒྱུང་དུ་གཏོང་བའི་ཚོད་ལྷ་བྱེད་སྲིད་ལ། རང་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་བའང་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་
ཐབས་ཤེས་འཆོལ་སྲིད། གནས་སྐབས་དགོན་པོ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཁོང་ཚོས་སྐབས་རེ་འཆོ་
མེད་ཞེ་བའང་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟེན་སྲིད། དེ་འདྲའི་རྒྱུང་ན་སྤྱོད་ཀྱིས་གཉིས་ཀས་གཙོ་བོ་
འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་རྙེད་སེམས་ཐབས་བྱེད་པའི་ཚོད་རྙེད་ཀྱི་གནས་
སྤངས་གསར་པ་ཞིག་གི་སྤྱོད་སྤེལ་སུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གོམ་བཟོད་ཁྲུང་ཁྲོད་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཆོག།

འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་སྤེལ་བཟོ་དེས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་གི་
སློབ་སྦྱོང་འཐབ་རྒྱུར་བདམས་པ་དེས་ཁ་གཏད་པ་ལ་འཆོ་བ་དང་བསྐྱར་ན་ཁ་གཏད་གཙོག་དཀའ་
བའི་སློབ་སྦྱོང་གསུམ་སྡེལ་སྲིད།

དབང་ཚའི་འབྲེལ་བ་བརྗེ་སྒྲུབ།

ཕྱོགས་པམ་ཚུན་གཉིས་ཀས་ཚོད་རྩོག་གཅིག་གི་ནང་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་མེད་སྟོང་
བྱེད་པའི་དབང་ཚ་དེ་སྲ་མཐུན་དེ་འགྲུར་སྟོག་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཀྱི་ཡོང། འགྲུར་སྟོག་
འདི་ནི་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་ཐབས་ཚུལ་འདིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་
འགྲུས་བྱ་ཡིན་ཚོགས་ཕྱོགས་གཅིག་གསུམ་གཞན་དེའི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་འགོག་པ་འཇུག། སྐྱེས་
འཛིན་བྱེད་པ་དེས་དམིགས་འབེན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱོགས་དེར་ཡོད་པའི་དབང་ཚའི་འགྲུར་ཁུངས་
ལ་ཕྱགས་རྒྱན་ཐབས་ཀྱི་ཡོང། ཚབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་དབང་ཚའི་འཕོ་འགྲུར་དེ་
བྱུང་བེན་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་མངོན་གསལ་དུ་འགྲུར་སྲིད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལ་སྲིད་གཞུང་ཞིག་རྣམས་མེད་བཟོ་བྱུང་པའི་རྣམ་པ་ཡོང། རྣམ་པ་
འདི་དངོས་སུ་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་བྱུང་མེན་ནི་གཙོ་ཆེར་གནས་སྐྱེད་སྲིད་དང་། འགོག་རྒྱུ་འཐབ་
བྱས་ཀྱི་སྲིད་ཚད། འགོག་རྒྱུ་པའི་བྱེད་ལས་བཅས་ལ་རག་ལས་ཡོང། རྒྱ་རྒྱུན་འདི་དག་གི་
ནང་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྟོག་ལས་དང་། ལྷ་རྩོགས། འཐབ་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་གྱི་གདམ་ཁ།
འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྟོག་ཁག་གིས་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུའི་བཀོལ་སྟོང་ཁུབ་སྟེལ་བྱེད་སྐྱེད་སྲིད་
ཚད་གཞི་རི་ཅམ་ཡོད་མེད་བཅས་བསྐྱེད་ཡོང། ཡིན་ན་ཡང་ཅི་སྟེ་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུས་ལ་བྱུང་
ཡང་། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྗེན་ནས་དབང་ཚའི་འབྲེལ་བ་མང་ནས་བརྗེ་སྒྲུབ་བྱེད་
པའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་དུ་མ་ཡོང། །།

ལེའུ་བཟུ་གསུམ་པ།

ལམ་སྟོང་ཡོང་སྲིད་བའི་ཐབས་ལམ་བཞི།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་པའམ། ཡང་
བསྐྱེད་སྐྱབ་བ་བྱུང་ན་གཞི་ནས་ལམ་སྟོང་ཡོང་བྱུང། ལམ་སྟོང་ཡོང་བ་ལ་ཁྲབ་ཆེ་བའི་བརྒྱུད་
རིམ་མཐ། ཐབས་འབྲུལ་བཞི་པོ་དེ་གཤམ་གསལ་ལྟར་དབྱེ་བྱུང། དེ་དགའི། ལྟ་སྟོང་གི་བརྒྱུད་
བ་དང་། གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བཅོན་ཤིང། འཛོམ་ཞིག་བཅས་དེ།
ལྟ་སྟོང་གི་བརྒྱུད་བ།

“ལྟ་སྟོང་གི་བརྒྱུད་བ་ཟེར་ན་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གསལ། སྤྱི་པོའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་
གཏད་པས་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་སྟོང་གསལ་བ་
ཞིག་བསྐྱུང་བ་ལ་གོ་དགོས།” ཞེས་རྒྱུ་ ལེག་ཡིས་ཤེས་ཡོང། ཐབས་འབྲུལ་འདི་ནི་རྒྱ་མཚོན་
དང་། ཚོད་པ། སེམས་ཚོར། ཡིད་ཆེས། རྣམ་འགྲུལ། བཟང་སྟོང་བཅས་ཀྱིས་ལུགས་རྒྱན་བྱས་
པ་ཡིན་ཚོག

༧ ལྟ་སྟོང་གི་བརྒྱུད་བ་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པ།

ཐབས་འབྲུལ་འདི་སྐྱབ་ཆེད་དུ་བཀོལ་བའི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ།
གཤམ་འོག་སྡེ་ཁག་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཐབས་ཅམ་མེན་པར། རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་དང་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་བཅོན་དུ་རྒྱུད་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཁ་གཏད་པ་ཚོ་ལའང་རང་དབང་ཐོབ་པ་བྱེད་
རྒྱ་དེ་དེ། ཐབས་འབྲུལ་འདིའི་འདོད་རྣལ་འཛིན་མཁན་ཚོས་རྒྱན་དུ་བྱ་བ་དན་པ་༽ དང་
ཉེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་༽ གཉིས་དབྱེ་བ་བྱེས་ཉེ་བྱ་བ་དན་པ་༽ མེད་པར་བཅོས་པའི་སྣོ་
ནས་ཉེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་༽ དེ་སྟོབ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཁ། རང་སྤྱད་མྱོང་བའི་རྒྱ་མཚན།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་འགའ་ཞིག་གིས་རང་སྤྱད་མྱོང་བ་དེ་ཁ་
གཏད་པའི་དཀའ་གནས་ནས་མེད་བཟོ་རྒྱུར་མཁོ་བ་མ་ཟད། དེ་ནི་ཁ་གཏད་པ་རང་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་
འགྲུགས་ཐབས་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་ཡོད། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུགས་བ་
འགའ་ཞིག་གི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན། དཀའ་སྤྱད་མྱོང་བ་དེས་རྒྱ་མཚན་ལ་སྤྱད་ལུགས་གིས་སྤྱང་
མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟོ་གི་ཡོད། དཀའ་སྤྱད་མྱོང་བ་དེ་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
གོ་མཚོན་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཉམས་ལེན་བ་གཞན་དག་ཚོས་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱར་བ་དེ་ཡོང་མི་སྲིད་
པ་དང་། ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་མི་སྲུབ་པ་ཞིག་ལ་ངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ག། སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུང་ཁད་ཀྱི་འགོ་ག་རྒྱུན།

རྗེ་ཅམ་གྱི་ “སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུང་ཁད་” རེད་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་འཐབ་ཚོད་སྤེལ་བ་དབར་ལ་ “མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཚོར་བ་” དང་། གཉེས་ཐབ་ཀྱི་བསམ་ཤེས། གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་བཅས་ཀྱི་འགོ་ག་
རྒྱུན་ཚེ་བ་ཡོད་པས་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱར་བ་ཡོང་རེ་རྒྱུད། རྗེ་ཅམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུང་ཁད་བ་
དེ་ཅམ་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་བསྐྱར་བ་ལས་སྤྱོད་པ་ཡོང། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་ག་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་
འཐབ་ཚོད་སྤེལ་བ་ཀྱི་དབར་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུང་ཁད་ཉུང་དུ་གཏོང་བའམ། མེད་པར་བཟོ་བའི་
ཐབས་ཤེས་བྱས་ཡོད།

ང། ལྟ་སྤྱོད་བསྐྱར་བས་འཕོ་འགྲུར་རྒྱུན་ཀྱི་ཡོད།

ལྟ་སྤྱོད་བསྐྱར་བའི་ནང་དུ་འཕོ་འགྲུར་བའོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བོ་མི་འདྲ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་
དང་སེམས་ཚོར་གྱི་བྱུ་བ་ཆ་ལྡན་ཚོགས་པ་དང་། དུས་ལུན་རིང་སྤང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་འཕོ་འགྲུར་
ལྟ་སྤྱོད་ཤེས་ཤིག་བསྐྱར་ཡོད། ཁ་གཏད་པའི་པར་ཚོལ་དང་། ཡིད་ཆེས། ཚོར་འདུ། འདྲ་མ་སྤྱོད་
ལ་ལྟ་སྤྱོད་པའམ་གཅས་ཀྱི་འཕོ་འགྲུར་སྤྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་ལྟ་སྤྱོད་བསྐྱར་བའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ཡོད། སྤྱི་
བོ་སོ་སོར་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱར་བ་ཡོང་སྤོལ་གྱི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་བ་འགྲུགས་ཚེན་བོ་ཡོད།

ཅ། ལྟ་སྤྱོད་བསྐྱར་བ་ཡོང་བའི་འགྲུགས་རྒྱུན་འགའ་ཞིག །

ལྟ་སྤྱོད་བསྐྱར་བ་ལ་འགྲུགས་རྒྱུན་སྤོང་བའི་ཕྱིའི་རྒྱུན་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་འཐབ་ཚོད་ནང་ཁོ་པན་མི་
མ་ཐུན་པའི་ཚད་གཞི་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུང་ཁད། ཁ་གཏད་པའི་རང་གཤིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀའི།
ཡིད་ཆེས་དང་ལས་སྤོལ་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན། སྤོལ་ཚོན་སྤང་གསུམ་པའི་བྱེད་སྤོལ་བཅས་བསྐྱས་ཡོད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྤེལ་ཁག་གི་སྣང་ས་འཛིན་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལྷ་སྦྱོང་བསྐྱུར་བར་ནང་གི་འབྲུག་པ་
རྒྱུན་སྦྱོང་པའི་རྒྱུན་ཁག་གི་ནང་དུ་འཚོ་བ་དང་སྦྲང་རྟུག་མི་བྱེད་པ། བྱང་བདེན་བྱས་པའི་སྦོ་
ནས་ཁ་གཏང་པའི་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་པར་འབད་བཅོམ། གུན་སྦྱོང་གི་ཐང་ལ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ།
དཔའ་བར་སྦྲུག་པ། མཐོང་བདེ་བའི་གཤེས་སྦྱོང་གི་རྒྱུན་འཁྲིངས། ཁ་གཏང་པ་ལ་རྩོ་ཆོ་ཁ་
སྦྱངས་མི་བཟོ་བ། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་སྦོས་གཏོང་བྱེད་པ། བན་ཐོགས་ལྡན་པའི་ལས་བྱེད་པ།
ཁ་གཏང་པ་དང་སྦྲུན་དུ་སྦྱང་གི་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་སྦྱོང་བྱེད་པ། ཁ་གཏང་པའི་ཡིད་ཆེས་མངོན་བར་
གསལ་བ་བྱེད་པ། གཞན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྦོས་འདོད་གི་སྦོ་སྦྱོང་པ་བཅས་བསྐྱེད་ཡོད།

ཆ། ལྷ་སྦྱོང་གི་བསྐྱུར་བ་མི་ཡོད་བའད་མིད།

གོང་འཁོད་འབྲུག་པ་རྒྱུན་སྦྱོང་པའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས། འདོད་ཚོ་ཁེངས་པར་བསྐྱབ་མ་ཐུབ་པ་ཐེ་བའི་
རྒྱ་མཚོན་སྣ་མང་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷ་སྦྱོང་བསྐྱུར་བའི་འབད་ཚེལ་རྣམས་ཆེ་ཤས་ཅན་ལས་སྦོང་
བྱང་བའམ། ཡང་ན་ལས་སྦོང་ཅ་བ་ནས་མ་བྱུང་བ་ཡོད་མིད། སྤེལ་ཁག་དང་སྤྱི་ལོ་འགའ་ཤས་ལྷ་
སྦྱོང་གི་བསྐྱུར་བ་ལ་དམིགས་བསལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་མིད། གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱོང་གི་བསྐྱུར་བ་ལས་
སྦོང་མ་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་ཡོད་རྒྱར་འབད་བཅོམ་ཅན་ཡང་བྱས་མེད་ན། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་
ལས་གིས་འཕྲོ་འགྲུར་སྐྱེན་པའི་ཐབས་འབྲུལ་གཞན་གསུམ་སྦྱོང་གི་ཡོད།

གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་སམ། ལ་ཉག་མངོ་གཟེངས།

གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་གི་ནང་དུ་ཁ་གཏང་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་སྦྱོང་གི་བསྐྱུར་བའད་བྱུང་མེད་ལ། ཁོང་ཚོ་
ལ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བཅོན་ཤེད་ཀྱང་བྱུང་མེད། ཁ་གཏང་པས་འབྲེལ་ཡོད་གཞན་དོན་གི་སྦོང་
ལ་རང་གི་རྩ་བའི་བསམ་ཚུལ་མ་འགྲུར་བའི་སྦོ་ནས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚེལ་བའི་དགོས་
འདུན་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་གི་ཡོད། ཁ་གཏང་པས་འབྲུང་འགྲུར་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མང་པོ་
ཡོད་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་དང་། ཉནས་སྦྱོང་གསོག་པ་ལས་གཞན་དོན་ཁས་ལེན་རྒྱར་ཐག་གཅོད་གི་
ཡོད། ལྷ་སྦྱོང་གི་བསྐྱུར་བའམ། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བཅོན་ཤེད་གི་སྤྲུགས་སུ་ག་ལེར་འཁྲིད་མིད་
པའི་འབྲུག་པ་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཚོགས། གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་འི་ཁ་གཏང་པ་ལ་ད་དུང་གང་མ་ཁ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཚོད་རྣམ་གི་རྒྱུན་གིས་སྤྱི་ཚོགས་གི་གནས་སྣང་འཚོམ་འཕྲོ་འགྲུར་བྱུང་
བའི་སྐབས་སུ་ཡོད་གི་ཡོད། གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་གི་སྤྲུགས་སུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱུན་གཤམ་གསལ།

- འཚོ་བ་དང་བཅས་པའི་དྲག་གཞོན་དེ་ད་ཆ་འོས་ཤིང་འཚོམ་པར་མཐོང་གི་མེད་པའི་
སྐབས།
- ཁ་གཏང་པ་ཚོས་བསྐྱེད་གཅེར་ཅན་ཞིག་མེད་པར་བཟོས་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་སྐབས།

- ཁ་གཏད་པ་ཚོས་རང་གི་སྤྲེལ་ཁག་ནང་གི་སྤྱོད་པ་འགལ་ལ་བསྐྱུན་ཤེས་དང་། འགལ་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་འཕེལ་སྤོན་འགོག་གཉེན་པའི་སྐབས།
- ཁ་གཏད་པ་ཚོས་རྒྱ་སྤྱོད་དུ་འཕྲོ་སྲིད་པའི་དབལ་འབྲོར་གྱི་སྤྱོད་གཏུག་དུ་གཏོང་ཐབས་གཉེན་པའི་སྐབས།
- ཁ་གཏད་པ་ཚོས་འབྲུང་འགྲུང་ཡོང་སྲིད་པའི་གནས་ཚུལ་ལས་སྤོན་གྲུ་ལེགས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་དང་། བསམ་ཁའི་རོ་ཆོ་ལས་གཡོལ་ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབྲུང་རེས་པའི་གཞན་འགག་ལ་རོ་མ་ཤོར་བའི་སྤོ་ནས་མགོ་སྐྱར་གྱི་ཡོད། སྐབས་འགར་ཁ་གཏད་པས་དོན་དངོས་སྤྲེལ་རང་ལ་དབང་ཆ་ག་ཅེས་མེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་མེད་དེ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་སྤོན་འགོག་གི་ཆེད་དུ་འབྲུང་གཉེན་གྱི་ཡོད།

འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་བཅན་ཤེད་དང་འཇོར་ཞེག

འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་བཅན་ཤེད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་པའི་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱར་བ་ཡང་ཡོང་གི་མེད་ལ། འགོག་ཚེས་བའི་དགོས་འདུན་ལ་ལ་ཉག་མཚོ་གཞེངས་ཤུད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་ཀྱང་གཉེན་གྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཁ་གཏད་པ་རང་གི་གོ་གནས་ཐོག་རང་འཇགས་ཡོད་བཞིན་པའི་རང་ལ། ཁ་གཏད་པའི་འདོད་པའི་འགལ་ལྡན་ལས་འགལ་བ་ཚོས་སྤྲེལ་བཞིན་པའི་འཕྲོ་འགྲུང་དེ་སྤྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་འཕྲོ་འགྲུང་དང་། དབང་ཆའི་འབྲེལ་བས་བསྐྱུན་སྲིད་པ་རེད། རགས་པའི་ཐོག་ནས་བཤེད་ན། འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་བཅན་ཤེད་དེ་གཤམ་གསལ་གྱི་ཡོང་སྐྱེད་པས་གསལ་པོ་གང་ཏུང་གི་ནང་དུ་ཡོང་སྲིད།

- བཀའ་ལ་མི་བཅེ་བའི་གནས་བབ་དེ་ཁ་གཏད་པའི་དྲག་གཞོན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་འཇོན་གྱི་ལ་ཏ་ཅང་གི་རྒྱ་ཁྲུབ་དང་འབྲུགས་ཆེར་གྱུར་པའི་སྐབས།
- མཐུན་ལམ་མི་གྲེད་པ་དང་། བཀའ་ལ་མི་བཅེ་བ་རྒྱང་གིས་ལས་འགལ་བའི་དགོས་འདུན་མ་འགྲུབ་བར་དུ་སྤྲེལ་ཚོགས་དང་། དབལ་འབྲོར། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བཅས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དེ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་བཅོས་པའི་སྐབས།
- ཁ་གཏད་པའི་དྲག་གཞོན་མེད་སྤྱོད་གཉེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ཉམས་དམས་སྤྲེལ་སོང་བ་དང་། སྐབས་དེ་རྒྱགས་ཁ་འཇོར་བའི་སྐབས་བཅས་ཡིན།

གཞན་དོན་འདི་དག་དེ་རེམལ། ཡང་ན་དེ་དག་སྤེལ་བའི་ནང་དུ་ཁ་གཏད་པས་ཉན་འཇོག་མི་གྲེད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་མ་སྤོས་པར་རང་གི་འཕྲོ་འགྲུང་མིན་པའི་སྲིད་བྱས་སམ། ལམ་ལུགས་དེ་སྤོབ་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན་པ་རྟོགས་སྲིད།

༡ འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བཅའ་ཤེད་ཀྱི་རྟོག་འཆར།

བཅའ་ཤེད་དེ་འཛིགས་སྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལུས་ཐོག་འཚོ་བ་ཤེད་སྲོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ཚད་
ཅན་མ་རེད། བཅའ་ཤེད་ནང་གི་ཚ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཁག་གི།

- ཁ་གཏད་པས་རང་གི་འདོད་པ་སྲུ་མ་ཐུང་གཞན་ཐོག་ཏུ་འགྲུལ་རྒྱུའི་འབད་ཚེ་ལ་བྱེད་པ་ལ་
མ་སྟོམ་པར་ཁོང་ཚོའི་ཚོད་སེམས་དེ་བཀག་གུབ་ཡོད་མིན།
- ཁ་གཏད་པས་རང་གི་ཚོད་སེམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་འབད་ཚེ་ལ་རྣམས་རྒྱན་སྲོད་སྐྱབ་
མིན། བཅའ་ཤེད་ནི་ལས་འགྲུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཞུགས་ཅན་ནམ། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
གང་དུང་གི་རྣམ་སྟོབས་ཤེད་སྲོད་བྱེད་པ་དེ་རེད། ལྷན་པས་འགྲུལ་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་དེ་
ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆ་གནས་སྐབས་རིང་རྒྱགས་འཛོམ་བ་བཟོ་རྒྱུར་པན་རྣམས་འགྲུགས་ཆེ་
བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་དབང་འཛིན་ལམ་འགྲུགས་ཡོངས་རྒྱུགས་ལྷུ་ཞིག་པའི་གྲུབ་
འབྲས་དེ་འདྲ་བྱུང་མེད།

༢། འཛོམ་ཞིག་གི་རྟོག་འཆར།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བཅའ་ཤེད་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་དེ་ག་རང་གི་ཤེད་སྲོད་འགྲུགས་ཆེ་བཏང་བ་ནས་
འཛོམ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཁ་གཏད་དབང་འཛིན་པའམ། དེའི་སྡེ་ཁག་ཡོངས་རྒྱུགས་
ལྷུ་ཞིག་པ་ལ། འཛོམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྣམས་འགྲུགས་དེ་ཚོ་ཏུ་ཅང་འགྲུགས་ཆེ་བའི་སྡོ་ནས་བཀོལ་
སྲོད་བྱེད་དགོས། ཐ་ན་པས་ཁ་ངོས་ལེན་བྱེད་སྐབས་པར་རང་རྒྱུགས་འཕེར་བའི་ཚན་པ་ཞིག་གྱུར་
ལྷག་མེད། ཁ་གཏད་པའི་དབང་ཆ་ཅ་མེད་ཕྱིན་ཚར་བ་རེད།

ག ཆབ་སྲིད་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ཁག་གི་རྒྱུ་འབྲེན་བྱེད་པ།

ཐབས་རྒྱལ་འདི་བཀོལ་བའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁ་གཏད་པ་ལ་དགོས་དེས་ཅན་གྱི་དབང་ཆའི་
འབྱུང་ཁུངས་རྣམས་ཐག་ཚོད་པའི་ཚད་གཞིའི་སྡོ་ནས་བཀག་པའམ། ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ན་ཐབས་
རྒྱལ་འདི་བཅའ་ཤེད་དམ། འཛོམ་ཞིག་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད།

༡། དབང་འགྲུགས། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་བཀོལ་བ་དེས་ཁ་གཏད་པའི་དབང་འགྲུགས་ཇི་ཅིས་
བརྒྱུག་ཚར་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དབང་འགྲུགས་སྤར་ཡང་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་ཇི་ཅིས་
ཡོད་མིན་གཉེས་ཀ་སྟོན་སྲིད། དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་འགྲུགས་ཐོར་ཡང་སྲིད། དེའི་ཐོག་ལ། གནས་
སྟངས་ཚབས་ཆའི་ནང་དུ། དབང་སྐྱུར་པའི་དབང་འགྲུགས་ལ་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་མཁན་ཚོས། རང་

གི་ལ་ཞེན་དེ་དོ་མཉམ་སྲིད་གཞུང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཁ་གཏང་པ་ཞིག་ལ་འཕོ་འགྱུར་གྱིད་ཀྱང་སྲིད།

༡། མིའི་རྣམ་ཤུགས། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་མཐུན་ལམ་མི་གྱེད་པ་དང་། བཀའ་བརྟེན་དྲུང་ལེན་མི་ལྷོ་བས་ཁ་གཏང་པའི་དབང་ཆར་ངེས་པར་མཁོ་བའི་མིའི་རྣམ་ཤུགས་གཅོད་སྲིད། འདི་དག་གི་ནང་དུ་སྦྱིར་བཏང་མང་ཆོགས་དང་། གཤམ་འོག་གི་སྡེ་ཚོན། རྫོང་ཁ་རངས་པའི་སྡེ་ཁག་བཅས་བསྡུ་སྲིད། གྲུབ་འབྲས་དེས་ཁ་གཏང་པའི་དབང་ཆའི་རྣམ་པ་སྦྱོ་ཞན་དུ་གཏོང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལག་བསྟར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞེ་དགས་གྱི་ཆེ་དུ་གཏོང་སྲིད། དོག་བསྐྱེལ་ལ་རྒྱ་ཁྲབ་ཆེ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་གྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ་དེས་ལམ་ལུགས་ཚུགས་ཁ་གཏོར་སྲིད།

༢། རིག་ཚུལ་དང་ཤེས་ཡོན། འཛིན་སྦྱོར་དང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་གྱེད་པ། ལག་ཚུལ་འབྲུག་རིག་པ་སོགས་སྲི་ལུ་བ་གཙོ་བོས་ཀྱིས་མཐུན་ལམ་གྱིར་འཐེན་བ་དེས། དངོས་སུ་མཐུན་ལམ་མི་གྱེད་པའི་གྲངས་འབོར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཁ་གཏང་པའི་དབང་ཆ་ལ་དོ་སྟོན་ཐེབས་གྱི་ཡོད། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་གྱེད་ལས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཁ་གཏང་བཅགས་པ་དེས། ཁ་གཏང་དབང་འཛིན་པ་ནང་ཁྲུལ་དུ་འགལ་སྐྱེ་དམིགས་བསལ་ཆེ་དུ་གཏོང་ངེས་ལ། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དཀའ་ངལ་ལ་གཏོང་ལེན་གྱི་དྲུང་མཁོ་བའི་ཁོང་ཚོའི་རིག་ཚུལ་དང་། ཤེས་ཡོན། རྣམ་དཔྱད། རྣམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོད་གཞི་དམའ་དུ་གཏོང་བུ།

༣། མའོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཆ་རྒྱུ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་གྱེད་ལས་ཀྱིས་བཀའ་བརྟེན་དྲུང་ལེན་ལྷོ་བའི་གོམས་གཤེས་ལ་འཛིགས་སྦྱང་སྦྱུལ་བུབ་ལ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཛིན་སྦྱངས་དང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལུ་བ་ལ་རྩི་བ་འགོད་བུབ། འགོག་རྒྱལ་ལས་འགྲུལ་གྱིས་སྦྱོན་མའི་འགྱུར་བ་མཚོན་པ་དང་། རྩི་བ་མེད་པའི་སྡོ་ནས་བཀའ་བརྟེན་དྲུང་ལེན་ལྷོ་བའི་གོམས་གཤེས་དེ་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་བ་དང་། བཀའ་བརྟེན་དྲུང་ལེན་ལྷོ་བའི་གཏམ་ཁའི་འདུ་ཤེས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་ཀྱང་གྱེད་གྱི་རེད། བཀའ་བརྟེན་དྲུང་ལེན་དེ་ད་ཆར་གི་ངང་གིས་ཡོང་རྒྱ་ཞིག་མ་རེད།

༤། ཕྱི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུ། ཁ་གཏང་པ་ལ་གྱི་དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུ་རི་ཅམ་ཐོབ་པའི་ཆོད་གཞི་དེ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་གྱེད་ལས་ཀྱིས་དོ་དམ་སྦྱངས་འཛིན་གྱིད་སྲིད། མཐུན་རྒྱུ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་དབུ་འབྱེད་ལམ་ལུགས་དང་། འགྲིམ་འགྲུལ། བརྟེན་འབྲེལ། རྣམ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་ཁུངས། དངོས་པོ་བཟོ་བསྐྱུར་གྱི་རྒྱ་ཆ་ལ་སོགས་པ་བསྡུ་གི་ཡོད། ཐབས་ཚུལ་འདིའི་ཐབས་ལམ་༡༤ ཡོད་པའི་ནང་ནས་༡༦ དཔལ་འབྱོར་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱིར་ལྷོག་དང་། ལས་མཚམས་འཛིག་པ། ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དུ་མ་བཅས་ཡོད། ཐབས་ལམ་གཞན་

རྣམས་ལ་འབྲས་ཀྱིས་དབལ་འབྱོར་གྱི་མཚུག་འབྲས་ཡོང་སྲིད།

༦། དབལ་འབྱོར་གྱི་ཉེས་ཆད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཁ་གཏང་བས་འགོག་ཚོལ་གྱི་
ཐད་དུ་དབལ་འབྱོར་གྱི་ཉེས་ཆད་འགྲུལ་རྒྱུའི་རུས་པ་དེ་ཡང་ཉུང་དུ་གཏོང་བའམ། མེད་པར་
བརྗོད་ཐུག་ཉེས་ཆད་འགྲུལ་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། དབྱུང་དམག་
བཅས་ཀྱིས་གོང་མའི་བཀའ་ཇི་བཞེན་ལག་བསྟར་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་གཏང་དོན་ཚབས་
ཆེད་སྐབས་སུ་བཀའ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཅིས་མེད་བྱེད་པ་ཡོང་། འདི་ལྟ་བུའི་སྣོད་གཡོང་ངམ་
བཀའ་བརྗོད་དུང་ལེན་མི་ཞུ་བ་དེ། འཚེ་བ་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ལས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་
ཐད་དུ་མང་བ་ཡོང་སྲིད། དག་དབྱུང་གེན་ལོག་གིས་རྒྱུན་པས་ཉེས་ཆད་ལ་སྐྱོས་འགྲུལ་གྱི་རུས་
པ་ཉུང་དུ་བྱིན་པའམ། ཡང་ན་འགྲུལ་མི་སྟབ་པར་གྱུར་པ་དེས་ཁ་གཏང་བའི་དབང་ཆའི་གནས་
བབ་ལ་ཚབས་ཆེད་འབྲས་རྒྱུན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།

༧། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བཅོན་ཤེད་དང་། འཛོར་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་འགའ་ཞིག

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བཅོན་ཤེད་དང་འཛོར་ཞིག་བསྐྱུན་པའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་པན་རྒྱུན་མཉམ་སྡེ་བ་
དང་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བའི་ནང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ཆ་རྒྱུན་རེ་རེའི་མཐུན་འགྱུར་དེ་ཁ་གཏང་བ་ལ་
དགོས་ཤིང་ཅན་གྱི་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་གམ། མང་བོའི་ཐོག་ཏུ་སྐྱེངས་འཛིན་རྗེ་ཅམ་
སྟབ་པའི་ཚད་གཞི་ལ་རག་ལས་ཡོད། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བཅོན་ཤེད་དེ་གཤམ་གསལ་གྱི་གནས་
སྐབས་རྣམས་སུ་ཡོང་ཤིང་།

- འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བའི་གྲངས་འབོར་ཉ་ཅང་ཆེ་བའི་སྐབས།
- ཁ་གཏང་བས་རང་གི་དབང་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་འགོག་ཚོལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐབས།
- ཁ་གཏང་བ་ལ་རོགས་སྐྱོར་མི་བྱེད་པའི་སྡེ་ཁག་དེ་གནད་འགག་ཅན་ཡིན་པའི་སྐབས།
- འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་དེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་རྒྱུལ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་
རྒྱུར་བྱང་རྩལ་བ་ཡིན་པ།
- བཀའ་ལ་ཅིས་མེད་དང་། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ་དེ་དུས་ཡུན་རིང་བོའི་བར་
དུ་རྒྱུན་འབྱོར་སྟབ་པ།
- འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་ལ་ཤ་ཆ་དང་། རྒྱལ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་སྡེ་ཆན་སྤང་གསུམ་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཞབས་ཞུའམ། དངོས་བོའི་མཁོ་སྤོང་ལ་ཁ་གཏང་བ་རྣམས་བརྟེན་དགོས་པའི་སྐབས།
- བཀའ་ལ་བརྗོད་མེད་འབྲས་ཆེ་བའི་མཐུན་དུ་ཁ་གཏང་བའི་སྐྱེངས་འཛིན་དང་ཐག་

གཞོན་གྱི་ཐབས་ཤེས་དེ་འདད་ངེས་མེད་པའམ། ལུས་མེད་དུ་སོང་བའི་སྐབས།

- ཁ་གཏད་པའི་བྲག་གཞོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་ཁ་གཏད་པའི་སྡེ་ཁག་ནང་
ལུས་དུ་འགལ་རྒྱ་བྱུང་བའི་སྐབས། རྒྱལ་འཛིན་དང་དུ་སྲིད་གཞུང་དང་སྣ་བ་མི་མཐུན་མཁན་
གྱི་གྲངས་འཛོལ་དང་། འགལ་རྒྱ་ལྷགས་ཆེ་ལོས་ཡོད་མིན་དང་། ཁོང་ཚོས་ལས་མཆོམས་
འཛོགས་པ་དང་། གྲུབ་ལོག་ལྟ་བུའི་ལས་འགལ་གང་ཞིག་སྡེ་ལ་མིན་བཅས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་
དགོས་པ་བསྟུན་ཡོད། །
- ལས་སྡོད་ལྗན་པའི་མཚུག་བསྐྱོམས་ཞིག་ཨ།

ནམ་དུས་དྲན་ལྗན་པའི་སྡོད་ནས་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་བཞོལ་བ་དེས། གནས་སྤངས་གཅིག་
མཚུངས་གྱི་ནང་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་འཆོ་བ་ལས་ཀྱང་ལས་སྡོད་ལྷགས་ཆེ་ཡོད་པའི་གོ་
སྐབས་སྡོད་སྲིད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་འགན་ལེན་ཁག་ཐེག་བྱེད་མི་ཐུབ། ཡག་སྐྱབ་
གང་ཡིན་དུང་འགྲུར་བ་ཡོད་རྒྱུ་ངེས་པ་མེད། འཐབ་ཚོད་ཚང་མའི་ནང་དུ་རྒྱན་དུ་ཡོང་བ་བཞིན་
རྒྱལ་ཁ་དང་མཐ་ཉེས་སྣ་མང་འདྲེས་པའི་ཆོད་གཞི་ལྗན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་སྲིད།

༧ བས་ཁའི་ཉེན་ཁ་དང་རང་བཞིན།

ཕམ་ཁས་འཐབ་ཚོད་གྱི་དམིགས་ཚད་བསྟུན་རྒྱུར་ལས་སྡོད་མ་བྱུང་བ་གསལ་སྟོན་བྱེད་གྱི་
ཡོད། འཐབ་ཚོད་ལུས་ལྷགས་ཆེན་པོའི་སྡོད་ནས་སྣ་མཐུན་རྒྱུར་སྡོད་པས་འདད་ངེས་མེད་
པ་དང་། སྤྲིག་འཇུགས། ཉུར་བཅུན། སྤྲིག་པམ། འཐབ་བྱས་བཅས་གྱི་ཞན་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཕམ་ཁ་ཡོད་གྱི་ཡོད། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ནང་གི་དོན་དམ་གྱི་སྡོད་པས་ལྷགས་ལ་ཆབ་
བྱེད་ཐུབ་པ་གཞན་མེད།

ཕམ་ཁའི་མཚུག་འབྲས་མི་འབྲ་བ་ཡོད། སྐབས་དེ་ལུས་གྱི་དཀའ་སྐྱབ་དང་། སེམས་ངལ།
དཔལ་འབྲོར་གྱི་སྲིད་གྲུང་། གནས་སྤངས་དེ་སྐྱབ་དུ་སོང་བ། ཞེམས་གྱི་བཀག་རྒྱ་གསར་ལ་
བཅས་ཡོད་སྲིད། གལ་ཏེ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གྱི་ནང་དུ་སེམས་ལྷགས་ཆགས་དང་།
སྡོད་པས་བ་ཞུམ་བ་བྱུང་ཆེ། ཐབས་ཚུལ་འདི་ཡང་སྐྱར་བེད་སྡོད་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་དགོན་པོར་
འགྲུར་སྲིད།

སྐབས་འགར་འཐབ་ཚོད་བྱས་ཏེ་ཕམ་པ་དེ་འཐབ་ཚོད་ཅ་བ་ནས་མ་བྱས་པ་ལས་ལེགས་པ་

6 འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་གྱི་གྲུབ་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་བསྟུན་དོན་ལ་གཞིགས་ན་རྗེན་
ལྷན་གྱིས་མཚད་པའི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གྱི་སྲིད་དོན་༽ ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་ ༡༧༥ ལས་ ༡༧༦
༽ ༡༤༦ ༣ གྱི་དཔར་མ་༽ བྱེད་དུ་གཞིགས།

ཡོད། ཅི་སྟེ་ལམ་སྐོང་མ་གྲུང་རྒྱུད། དྲུབ་ལྷགས་ཆེ་བའི་ཁ་གཏང་པ་ལ་ཞི་བའི་སྐོ་ནས་ཅིས་
མེད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ལྟ་གྲུབ་དང་བཟང་སྤྱོད་དོར་བ་ལས་འོས་ཤིང་འཚམ་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་ལམ་ཁ་རྣམས་དུས་རྟུག་ཏུ་ཆ་ཚང་བ་དང་རྟུག་པ་མ་རེད། ལམ་ཁ་ཟེར་དུས་འཐབ་
ར་ནས་ལམ་པ་གང་ཞིག་ལ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཁ་འཛོལ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ལ་ལྟ་དགོས། ལམ་
ཁ་གྲུང་བའི་དབྱུང་སྤྱུ་ཡང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྤེ་ཁག་ལ། འགྲུང་འགྲུར་ལམ་སྐོང་ཡོང་བར་
མཐུན་འགྲུར་བྱེད་པའི་མདོན་གསལ་རྒྱུར་ལ་འོས་འཚམ་གྱི་འགྲུར་བ་ཡོང་གི་དུ། ལྷགས་རེ་
ལས་ཁའི་རྗེས་སུ་འགོ་གྲོ་ཞོལ་གྱི་སེམས་ལྷགས་ཤོང་འཕེལ་དང་། སྤྱི་ག་འཛུགས་ཚགས་རྒྱུང་
དུ་བྱིན་པ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་པགོལ་སྤྱོད་གྱི་རིག་ཅུལ་ཡར་རྒྱས་བྱིན་པ། སྤྱི་གས་
ཤོ་གསར་བ་རྟེན་བ་བཅས་ཡོང་གི་དུ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་གྲུང་ན་ལམ་ཁ་དེ་ལམ་སྐོང་ཡོང་བའི་སྤེ་
འཛུག་ཡིན་པེས།

ཁ། ཐོབ་ཤོར་མེད་པའམ། བར་བརྒལ་གྱི་འདུམས་སྤྱི་ག

འགྲུར་བ་ཆེ་བའི་རིགས་ཚང་མ་འཐབ་ཚོད་ཐངས་གཅིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱབ་མི་ཐུབ། བར་བར་ལ་
གནས་སྐབས་རེར་མཚམས་འཛོལ་བྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ་རིམ་པ་བཞིན་སྤེལ་བའི་དགོས་མཁོ་
ཡོད། འདི་ནི་གཤམ་གསལ་གནས་སྤངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོང་གི་དུ།

- འགོ་གྲོ་ཞོལ་བ་ཚོའི་སྤོབས་ལྷགས་འདང་ངེས་མེད་པའི་སྐབས།
- ལས་འགྲུལ་སྤྱོ་ཞན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས།
- ཆེ་མཐོང་ལྡན་པའི་བྱིར་འཐེན་སྤྱང་གྲུང་དོར་བོར་ཅི་བའི་སྐབས།
- མང་བར་ངལ་གསོ་ཐོབ་ཆེད་དུ་ཡོང་རྒྱའི་ལས་འགྲུལ་དེ་སྤྱོ་བོའམ། སྤེ་ཁག་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་
བྱེད་པའི་སྐབས།
- ལས་འགྲུལ་ལ་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་ཆ་རྒྱེན་རྣམས་ཉེན་ཁའི་གནས་སུ་ལྷུང་བ་དང་། འགྲུར་
བ་མེད་པའི་ལས་འགྲུལ་སྤེ་མཐུང་པའི་བྱེད་ལས་རྣམས་སྐྱགས་རྟུགས་ཅན་དུ་གྲུར་བའི་
སྐབས།
- ཆགས་ལེན་མི་རྣམས་སེམས་ལྷགས་མ་ཆག་པར་དཀའ་སྤྱུག་སྐོན་མ་སྤོང་མི་རུས་མཁན་
དུ་གྲུར་བའི་སྐབས།
- ལས་འགྲུལ་ལ་ཁི་བཟང་ཚད་བཀག་ཅན་ཐོབ་ན་འོས་འཚམས་སུ་འཛིན་པའི་སྐབས།
- ཁ་གཏང་བ་རྣམས་ཐོས་ཐོལ་བྱེད་རྒྱུར་ཤ་སྤྱི་ག་ཡོད་པ་དང་། དགོས་འདུན་ཚང་མ་ཁས་
ལེན་བྱེད་གྱི་མེད་ཀྱང་། ཆག་ཡང་གང་འཚམ་སྤོད་གྱི་ཡོད་པའི་སྐབས།

• འགྲུར་བ་གཞན་དག་འགོ་བ་དང་ལྷན་དུ་དཔྱད་པ་འབྱུང་རྒྱུ་གི་གོ་ལུལ་ཡོད་པའི་སྐབས།

གནས་སྐབས་འདི་ལྟའི་སྐབས་སུ་འཐབ་བྱས་ལ་འཕོ་འགྲུར་གཏོང་བ་དང་། བར་བཞུལ་གི་
འདུམ་སྲིག་བྱས་ན་མཁས་པ་ཡིན།

གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གྲོང་གུང་མ་ཡིན་པར་ཁེ་བཟང་གི་ཆེད་དུ་གོལ་མོལ་བྱས་པ་དེ་ག་
རང་རྒྱལ་ཁ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེས་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མཚོན་གི་
ཡོད། སྐབས་དེ་ལྟགས་མཐུན་གི་གོལ་མོལ་དང་ཁས་ཚོད་མེད་པར་བར་བཞུལ་གི་འདུམ་སྲིག་
གས། མེ་འཕེན་མཚམས་འཛོག་གི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་མིད།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱལ་བ་ཚོས་གནད་དོན་པལ་བ་དང་དགོས་དེས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
རིགས་ལ་མཇུག་འབྲིག་རེ་བྱེད་ཚོགས་ཀྱང་། དགོས་དེས་ཅན་གི་གནད་དོན་དང་། གཞི་ཚའི་
ལྟ་བུར་དང་། དགོས་འདུན་གི་རིགས་ལ་མཇུག་འབྲིག་རེ་བྱེད་རྒྱ་མེད། དམིགས་ལུལ་འདི་
རིགས་བསྐྱེད་རྒྱ་དུས་འགྲངས་སུ་གཏོང་ཚོགས་ཀྱང་། སྤང་བྱ་བྱེད་རྒྱ་ཅ་བ་ནས་མེད།

མེ་འཕེན་མཚམས་འཛོག་གས། བར་བཞུལ་གི་ཐག་གཅོད་ཅིག་བྱུང་རྗེས་གི་དུས་ལུན་དེ་དཀའ་
ངལ་ཅན་ཞིག་ཡོད། དུས་ལུན་དེ་སྡེ་ཁག་སྐྱེད་སྲིག་དང་། གནས་བབ་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་རུ་
གཏོང་བ། ཁེ་བཟོ་སྲོགས་བསྐྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མེད་སྟོང་གཏོང་བྱེད། མེ་འཕེན་
མཚམས་འཛོག་གི་སྲོགས་སུ་བའེད་པའི་སྐྱ་ཐིག་དེ་ག་རང་སུ་མཐུན་རྒྱ་མེད། འཐབ་བྱས་དང་
འཐབ་ཅལ་གསར་པ་བཟོ་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཏུ་གལ་ཆེ་རེད།

འཐབ་ར་ནས་ཐེངས་གཅིག་མཇུག་པའི་རྗེས་གི་བྱེད་ལས་དང་པོ་དེ་ཁུ་བསྐྱེད་ཤིག་ཡིན་དགོས།
འོན་ཀྱང་འགོག་རྒྱལ་བ་ཚོ་ལ་ཁ་གཏད་པས་མཐུན་མོ་གར་བསྐྱེད་ཤར་ནས་ཡང་བྱེད་དུ་འཇུག་
རྒྱ་མེད། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་གིས་རང་ཉིད་སྲོགས་ཡོངས་ནས་བྱ་འགུལ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་
མགོ་སྐྱེད་པའི་གནས་སུ་སྐྱེད་ཡོག་ཅ་བ་ནས་བྱེད་དུ་འཇུག་མི་རུང་། སྤྱིར་འཕེན་རྒྱལ་བ་དང་
པམ་ཁ་བྱུང་བའི་དུས་ལུན་དེ་རིགས་ཀྱང་སྟོབས་ལུགས་སྐྱེད་གསོ་དང་། འོས་འཚམ་ཅན་གི་
བྱེད་ལས་མང་བ་བྱ་སྲིག་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་དགོས།

རྣམ་འགྲུར་དང་། དབང་ཆའི་གནས་བབ་དང་འབྲེལ་བ་བཅས་ལ་གཞི་ཚའི་འགྲུར་བ་བསྐྱེད་ཏེ་
ཚོད་ཅན་གི་ལས་སྟོང་ཐོབ་པ་འདི་རིགས་ལས་སྟོང་དོ་མ་དང་། རྒྱན་གནས་ཅན། ལས་སྐྱོ་བོར་
གཞན་གིས་འཛོག་མི་ཐུབ་པ་བཅས་ཡོང་དེས།

- གཞི་ཅ་དེ་གྲུབ་འབྲས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲུང་འགྲུང་གཉིས་ཀར་ཐོན་པའི་ཆེད་དུ་བཏིང་འདུག་གམ། ཡང་ན་གཅིག་ཐོན་པའི་ཆེད་དུ་བཏིང་འདུག།
- གནད་དོན་དང་སྡེ་ཁག་སྣ་ཚོགས་པའི་ཐོག་ལ་ནམ་འགྲུང་དང་འཛིན་སྤངས་ལ་འགྲུང་བ་ཐོབ་པ་འདུག་གམ།
- ཞིབ་སྤྲོད་བརྒྱུད་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་སྡོམ་མ་དེ་འབྲུང་འདུག་གམ། གལ་ཏེ་བྱུང་ཡོད་ན་དེ་གས་ག་འབྲུང་འདུག།
- སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སློམ་གཞི་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལ་རྒྱན་གནས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ཐོབ་པ་འདུག་གམ། གལ་ཏེ་འདུག་ན་ག་དེ་འབྲུང་བའི་ཐོབ་པ་འདུག།
- གྲུབ་འབྲས་ལ་འགྲོ་སྟོན་ག་ཚོད་ཕྱིན་འདུག་གམ། གྲུབ་འབྲས་གཅིག་མཚུངས་ཐོན་པར་འབད་ཚོལ་གཞན་གྱི་འགྲོ་སྟོན་དང་བསྐྱར་ན་ག་རེ་བྱུང་འདུག།

ད་དུང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་བ་གཞན་ཡང་ཡོང་སྲིད།

ང་། དོན་དམ་པའི་ཚོད་རྩིས་སེལ་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན།

འཆོ་བ་ཅན་གྱི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་ཚབ་ཏུ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་བེད་སྟོན་གཏོང་འོས་པར་འདོད་མཁའན་ཚོས་། འཆོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལས། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་འདོད་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཤུགས་སྐྱབ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་བརྗོད་ཡོད།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་བྱེད་མཁའན་འདི་དག་གིས། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལས་སྤྱོད་སྤྲོད་པ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ། དེ་ཅན། ལྷེ་དག་གིས་བཤད་པ་བཞིན། “འཁལ་ར་དང་། འཁོན་འཛིན་ནམ་སྤང་བྱུག་ མ་འོངས་ཐུག་ཤུགས་ཀྱི་འཛིགས་སྤང་སྤུལ་པའི་དགོས་མཁོ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་མཚུག་འབྲས་” ཡོང་གི་ཡོད་པའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད། འཐབ་ཚོད་བྱེད་མཁའན་སྡེ་ཁག་དབར་གྱི་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་ལ་སྤུགས་བརྟན་གྱི་འགྲུང་བ་ཡང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། །།

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ།

དབང་ཚའི་བཤོ་འགྲེམས་སྐྱར་མ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྡེ་ཁག་ཐོག་ཤུགས་རྒྱུན།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་ལེད་སྲོད་བྱེད་པ་དེས་མཉམ་ཞུགས་པའི་ནང་དང་།
དབང་ཚའི་བཤོ་འགྲེམས་ཀྱི་ཐད་ལ་འགྲུར་བ་བསྐྱེད་ཐུབ། འགོག་ཚོལ་སྡེ་ཁག་གི་སྟོབས་ཤུགས་
དེ་གཤམ་གསལ་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲོད་འཕེལ་ཡོང་སྟེ།

༡ དབང་སྐྱར་དྲུང་ལེན་གྱི་གནས་བབ་མེད་བར་བཟོ་བ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་རྒྱ་དེར་ཁ་གཏད་པའི་འདོད་པ་བཞིན་བྱ་
འགྲུལ་མེད་པའི་སྟོན་མཐུན་དབང་སྐྱར་དྲུང་ལེན་བྱེད་པ་དེ་མེད་བར་བཟོ་བ་དང་། མེད་བར་བཟོ་
དགོས་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་
དང་། རང་ཉིད་དམའ་བར་བསྐྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོལ་འདུགས་སྐྱར་། འདུགས་འཁུར་ལ་མི་དགའ་བའི་
སྒྲོལ་གཞན་གྱི་དབང་འོག་ཏུ་སྲོད་པའི་བསམ་སྒྲོལ་བཅས་དག་བཅོས་ཡོང་བའི་རམ་འདུགས་བྱེད་
གྱི་ཡོད། འདི་དག་རང་རང་གི་སྟོན་ཐོག་སྤྲུགས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་གོ་གནས་བཞེ་བ་རེད།

༢། རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆ་མངོན་གསལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་སྲོད་བ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་འགྲུར་བ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་གཤམ་འོག་པ་ཚོའི་
སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱ་དེ་རེད། མི་སྡེ་ཚོས་གཞན་མགོ་གཞོན་པའི་སྲིད་བྱུས་དང་ལམ་
ཤུགས་ཉེན་པོ་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་ཚུལ་ཤེས་ཀྱི་རེད། འདིས་ཁོང་ཚོ་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་
མ་རེད་སྟམ་པའི་བསམ་སྒྲོལ་དེ་ལས་བཅེངས་གོལ་ཐོབ་ཀྱི་རེད། འཐབ་ཚུང་ནང་དུ་མཉམ་ཞུགས་
བྱས་པའི་ཉམས་སྲོང་འདིས་ཆེད་ལེན་མཁན་ཚོ་ལ། ལྷན་པས་ཤིག་ལ་སྲོལ་ལོ་ཡོད་པ་དེ་སྟོབས་
ཤུགས་ཅན་དུ་འགྲུར་ཐུབ་པ་དང་། རང་གི་དབང་ཆ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་ག་རེ་བྱེད་དགོས་
པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་བར་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ག འཛིགས་སྤང་བྲལ་བའི་གནས་བབ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཤེད་སྤོང་གི་ཉམས་སྤོང་དེས་འགོག་ཚོལ་བའི་ནང་དུ་འཛིགས་སྤང་བྲལ་བའི་གནས་བབ་གི་ཚད་གཞི་དེ་གོང་འཕེལ་གཏོང་གི་ཡོད། མོག་མའི་ཆར་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་རང་གི་འཛིགས་སྤང་དང་ཁོང་ཁོ་གཉིས་ཀར་སྤངས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ཡོད། རྗེས་སུ་ཁོང་ཚོས་འཛིགས་སྤང་བྱེད་རྒྱ་དེ་མཚམས་ཚད་གི་རེད། ཁོང་ཚོས་དག་གཞོན་གི་མདུན་དུ་བརྟན་པོར་གནས་སྐབས་པ་ཤེས་པ་དེས་རང་ཉིད་འཛིགས་སྤང་ལས་ཐོལ་སོང་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་ཐོབ་སྐབས་ཀྱི་རེད། དཀའ་སྤྱད་སྤོང་བ་དེ་ཅ་དོན་ལ་ཞབས་འདེགས་ལྷ་གི་ཡོད་པར་མངོན་གྱི་རེད། ཁ་གཏང་པའི་ཉེས་ཚད་ལ་འཛིགས་སྤང་བ་ལྡན་པ་དེས། ཁ་གཏང་པའི་དབང་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་གཙོ་བོའི་གསལ་ཤིག་ལུས་མེད་བརྟོག་གི་ཡོད། འདིས་ལམ་ལུགས་དེ་སྤོང་ཞེན་དུ་གཏོང་བ་མ་ཟད། དག་གཞོན་ལས་ཐོལ་འདོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་པ་འདང་ཆེ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད།

ང། རང་གཅིགས་གོང་འཕེལ་དུ་སྐྱོན་པ།

ལྷ་དཔོན་རིམ་ལྡན་ལམ་ལུགས་གནས་པ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གཤམ་འོག་བ་ཚོས་རང་ཉིད་དམན་པར་བརྟམས་ཏེ་དབང་སྤྱར་དུང་ལེན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རེད། དེས་ན་ལྷ་དཔོན་རིམ་ལྡན་ལམ་ལུགས་དེར་ཁ་གཏང་བཅག་སྡེ་མེད་པར་བཟོ་བར་གོས་སྐབས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དེ། གཤམ་འོག་སྡེ་ཁག་གི་ཚོགས་མི་ཚོས་རང་ཉིད་སུ་ལས་ཀྱང་དམན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་མི་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་བསམ་དུ་འཇུག་རྒྱ་དང་། གཉིས་པ་དེ། ཁོང་ཚོས་རང་གིས་རང་ལ་ལྷ་སྤངས་བཟང་དུ་བཏང་བ་དང་མཐུན་པའི་སྤོང་བ་འཁྲུང་དུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་རེད། དེས་ན་གཤམ་འོག་པ་དང་དམན་པ་ཡིན་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་སྤངས་དེར་ཅིས་མེད་དང་འགོག་ཚོལ་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་རེད། རང་གིས་རང་ལ་འཛིན་སྤངས་དང་། ཀུན་སྤོང་གཉིས་ཀའི་ཐོག་འཇུག་པ་བྱུང་བ་འདི་དག་གིས་ད་ཡོད་མཐོ་གཞོན་གི་སྡེ་ཁག་ལ་དེ་ཐོག་འཇུག་པ་མ་ཟད། གནད་ཆེ་བའི་ལུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་མཇུག་འབྲས་ཀྱང་ཡོད་གི་རེད།

ཅ། ཚེས་པ་དང་། སྤོང་བ། རེ་བ་བཅས་བསྐྱེད་པ།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་བ་ཚོས་འཐབ་ཚིན་གི་དཀའ་ངལ་ལ་མ་སྤྲོས་པར་ཉམས་སྤོང་དེ་ལྷོ་ཁ་ཚོམ་པར་ཚོང་སྤིད། ཆཤམ་ལྷངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལུགས་གསར་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རེན་ཐང་ཤེས་པའི་ཚོར་བ། མ་འོངས་པའི་ཚེད་དུ་རེ་བ་བཅས་སྐྱེན་སྤིད།

ཆ། ལྷུ་བ་སྐྱོད་དང་། མོའི་རྣམ་སྟོབས། ཉག་ཉེས། འཚེ་བ་བཅས་ཀྱི་
མོག་རྒྱ་ཡོང་གི་སྐྱོད་པའི་ཤུགས་སྐྱེད།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆ་ཤིས་སྐྱོད་པ་བཤེས། མོའི་རྣམ་སྟོབས་སྐྱོད་དང་། མོའི་རྣམ་སྟོབས། ཉག་ཉེས། འགྲུང་འགྲུང་གི་འཚེ་བ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཀུན་སྐྱོད་དབར་ལ་སྐྱེད་ལྡན་ཡིན་པའི་གྲུས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱབས་རེ་གོ་ལྷོག་པ་འཇམ། ཡང་ན་གོ་ལྷོག་པའི་གནས་བབ་མངོན་པར་བྱེད་གི་ཡོད།

- “ར་དུས་ཀུན་རྒྱ་རང་གི་དབྱ་ལོ་ལ་དགའ་བོ་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེས་ཁོང་ཚོ་སྐྱོ་རུ་འཇུག་གི་ཡོད།” ཅེས་པའི་ཁེ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་སྐྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་སྐྱོ་བརྒྱུད་ཀྱི་རོ་བོར་བསྐྱར་སྐྱབ་གི་ཡོད།
- འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་འཇམ་ཚེད་ཀྱིས་ཁོའོ་མ། །ཇི། ལྷེ་རྟེན་གྱིས་བརྗོད་པ་བཞིན་ “མོའི་རྣམ་སྟོབས་དང་འཚེ་བའི་དབར་གྱི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འབྲེལ་ཐག” དེའང་བཅད་པ་བྱུང་ཡོད། འཚེ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ལས་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོའི་ཁ་གཏད་དུ་ཡངས་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱིག་ཡོད་པ་དེ་སྐྱོ་ཁོག་ཆེ་བར་མཐོང་གི་ཡོད། འཚེ་བ་བྲལ་བའི་སྐྱོ་རྣམ་བཞག་ལ་ཚུལ་མེད་བྱས་པ་དེས། ཁ་གཏད་པ་རྣམས་ལས་རང་ཉིད་བཟང་བ་དང་། མོའི་རྣམ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཚོར་སྣང་དེ་ཤུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་སྐྱབ།
- འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་སྐྱིད་བཏང་སྐོ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྐྱེ་ཁག་ནང་དུ་ཁྱིམ་ས་འགུལ་ཉག་ཉེས་དང་། སྐྱི་ཚོགས་ལ་གཞོན་པའི་སྐྱོད་ལམ་གཞན་ཅུང་དུ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་ཀྱང་བྱེད་གི་ཡོད།
- བྱེད་ལས་འདི་རིགས་ཀྱིས་འཚེ་བ་མེད་པའི་སྐྱོ་རྣམ་སྐྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྲུང་དང་། ཁོང་ཁོའི་རིགས་སྐྱིད་འདོན་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད།
- འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཁོ་རྣམས་སྐྱོད་རྒྱུར་རང་ཉིད་ལོ་རེ་ལྟར་ལྷ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་དེས། ཁ་གཏད་པའི་སྐྱོགས་ལ་འཁོར་འཛིན་ཅུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་སྐྱིད་ཐོག་ལ་འོས་འཚམ་ཡིན་པའི་བསམ་སྐྱོ་ཡང་བསྐྱབ་གི་ཡོད།
- སྐྱེ་ཁག་སྐྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་འཇོག་བྱེད་པའི་སྐྱི་ཚོགས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཤུགས་སྐྱེད་འགུལ་ཡང་ཡོད་གི་ཡོད།
- ལྷུ་མཚན་དང་འདུ་ཤེས་མང་པའི་སྐྱོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷུ་ལྷུ་ འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆ་ཤིས་སྐྱོད་པ་དེས། མང་ཚོགས་ལ་འཚེ་བ་ཁོ་རྣམས་གཏོགས་འགྲོ་ས་མ་རེད་སྐྱམ་པའི་

གནད་དོན་ཁག་ལ་སྲོད་ལམ་འདི་རིགས་ལག་བསྟར་བདེ་བ་དང་རྒྱས་པ་ཐོན་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་སྟེར་གྱི་རེད།

འགྲུར་བ་འདི་དག་ཅུ་བ་ནས་མི་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་ཆ་ཤས་ལེན་མཁུ་ཚོའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་ཉུང་དུའི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་མ་ཡོང་བའང་སྲིད། འགྲུར་བ་དེ་ནི་དུས་ཚོད་དང་། ཉམས་སྲོད་འཚོམ་པོ། ལམ་སྟོང་གི་ཚད་གཞི། རྗེ་ཁག་གི་རྒྱལ་སྲོད་བཅས་ལ་རྒྱལ་ལས་གི་རེད།

༣། རྗེ་ཁག་གི་གཅིག་བསྐྱེལ་གོང་འཕེལ།

འགོ་གཞི་ལ་དང་སྲིད་བཏང་སློབ་ཁ་རངས་པའི་རྗེ་ཁག་ལ་ནང་ཁུལ་གི་གཅིག་བསྐྱེལ་ཚད་མཐོ་བོ་ཡོད་ན། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གི་རྣམ་མཐུ་གོང་འཕེལ་ཡོང་གི་ཡོད། མོ་ནའི་བབ་དང་། མོ་མོ། ལུས་གི་བནས་སྤངས། ཡིད་ཚེས། འཚོ་བ་ལ་མི་དགའ་བ་བཅས་གི་རྒྱུ་ཤུལ་ལས་འཚོ་བས་རྒྱན་སྒྲན་ནས་མི་འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱིར་འདོན་བྱེད་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གིས་འཚོ་བ་ལས་སྣུག་པའི་ནང་ཁུལ་མཐུན་བསྐྱེལ་ལ་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་པ་དང་། འཚོ་བས་བྱེད་པ་སྤར་མ་ཡིན་པར་ཁུལ་ཆེ་ལ་སྣ་འཛོམས་པའི་རྗེ་ཁག་གི་མཉམ་ཞུགས་འགྲུགས་སྤུབ་གི་ཡོད།

༩། རང་ཁུལ་གི་མཐུན་ལམ་གོང་འཕེལ།

ཁ་གཏད་པ་དང་ཁོང་ཚོའི་ལམ་ལུགས་ནས་མཐུན་ལམ་གྱིར་འཐེན་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ཟེང་ཆ་དང་མགོ་མཐུག་མེད་པའི་གནས་སུ་འཁྲིད་གི་མེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་སྲིད་འཐེན་བྱས་པ་དེས་སྲིད་བཏང་སློབ་ཁ་རངས་པའི་རྗེ་ཁག་དང་། དམིགས་བསལ་གྱིས་ལས་འགུལ་བ་ཚོའི་ནང་དུ་མཐུན་ལམ་འགྲུགས་ཆེ་བ་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད། ཁ་གཏད་པ་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་པའི་ལས་འགུལ་དོར་སྲི་ཚོགས་གི་དགོས་མཁོ་བསྐྱུན་བསྐྱུར་བ་དང་། སྲི་ཚོགས་གི་གོ་རིམ་རྒྱུན་འཁྲིངས་ཡོང་ཚད་སློབ་ཁ་རངས་པའི་རྗེ་ཁག་ནང་དུ་མེན་ཚུན་རྒྱུ་སྲོད་དང་། མཐུན་ལམ། སྲི་ག་འཇུགས་བཅས་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད། སྲི་ག་འཇུགས་འགའ་ཞིག་ལ་བྱིར་སྲོད་བྱས་པ་དེར་སྲི་ག་འཇུགས་གཞན་འགྲུགས་ཆེར་གཏོང་བའམ། ཡང་ན་ཁ་གཤས་གསར་འཇུགས་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། དཔེར་ན། དཔལ་འབྱོར་གི་སྲིད་སྟེན་ལ་དཔལ་འབྱོར་གི་དགོས་མཁོ་བཞུན་བསྐྱུར་སྤུབ་པའི་ཚད་དུ་འབྱུང་ཁུངས་གཞན་དག་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད། ཆབ་སྲིད་གི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ལ། རོ་མཉམ་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་སྲོགས་སུ་འཁྲིད་སྤུབ་པའི་སྲི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་གི་སྲི་ག་འཇུགས་གཞན་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་དགོས་མཁོ་ཡོད།

༡། འགོ་ས་ཁྲུབ་ཅན།

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དེ་མ་མཐར་ཡང་པན་རྩལ་འབྲིང་ཅམ་ཡོད་པའི་ཚོག་ནས་ཤེད་སྲོད་
བྱས་ན་ཐབས་ཚུལ་དེ་ཁྲུབ་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་པོ་དེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་གནས་སྤངས་གཞན་གྱི་ནང་དུ་
ཐབས་ཚུལ་དེ་རང་ཤེད་སྲོད་བྱེད་མ་ཟད། མི་གཞན་ཚོས་དེར་མིག་དཔེ་ཡང་བལྟ་སྲིད་པ་རེད།
འཚེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་འགོ་ཁྲུབ་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་མཇུག་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་རེད།

ཐ། མཇུག་བརྗོད་པ།

ཁ་གཏང་པའི་སྤྱིང་དུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་འབྲུག་ས་རྒྱུན་དེ་གལ་ཚེན་པོ་རེད་དེ། འབྲུག་
སུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་གི་འབྲུག་ས་རྒྱུན་རྣམས་ཁྲུབ་ཆེ་བ་དང་། དེ་
བས་ཀྱང་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཡོང་ཐུབ། རྗེ་ཁ་མ་རངས་པའི་སྤྱི་ཁག་གི་རྩལ་འབྲུག་ཆེ་ཏུ་
བཏང་བ་དེས་དབང་ཆའི་འབྲེལ་བ་འབྲུག་བརྟན་དུ་འགྲུང་བ་གཏོང་དེས་བ་རེད།

ཁྲུབ་གདལ་གྱིན་པའི་དབང་ཆ་དང་།
འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཚུལ།

རང་དབང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་ལ་རང་དབང་གིས་བྱེད་ལས་སྤེལ་ཐུབ་པ་དང་། རང་གི་
དབང་ཆ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེད་སྲོད་གཏོང་ཐུབ་པའི་སྤྱི་གཞུགས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁག་
སྤྱོད་ས་ཚེན་དེ་འདྲ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་གཞུགས་དེ་དག་གཞི་བརྟན་བཅས་པའི་གདུག་རླུབ་
ཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ངམ། ཡང་ན་རྒྱལ་ནང་དང་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་དབང་འཛིན་ལམ་ལུགས་བ་དང་ཉམ་
འཕྲོག་པ་ཚོ་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པར་དགོས་ལའོ་ཡོད། གལ་ཏེ་ད་ལྟོ་ཆར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཁག་དང་སྤྱི་གཞུགས་དེ་དག་སྤྱོད་པོ་ཡོད་ན། དེ་དག་སྤྱོད་ས་འབྲུག་ཆེ་ཏུ་གཏོང་དགོས། གལ་
ཏེ་དེ་འདྲ་མང་ན། གཞན་གྱི་སྤངས་འཛིན་མི་འདོད་པའི་དབང་སྤྱིར་བ་རྣམས་ལ་སྤངས་འཛིན་
བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གསར་སྐྱབ་བྱེད་དགོས།

འདི་གར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞུགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་འདི་བ་དག་གཅིག་ཏུ་
བསྡེལ་གྱི་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་སྤོས་བཅས་དབང་ཆའི་གཅིག་སྤྱོད་དམ། ཁྲུབ་གདལ་དང་།
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཚེ་བ་འཕམ། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ལུགས་རྒྱུན་
སྲོད་ངམ། ཡང་ན་འགྲུང་བ་གཏོང་ཐབས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་དམ། ཐབས་ཚུལ། འཐབ་ཚེད་བཅས་ཀྱི་
དབང་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོང་སྲིད།

༡། འཚོ་བ་དང་དབང་ཚའི་དབྱས་སྤྱད།

སྲིད་གཞུང་ཞིག་དབང་ཚའོངས་རྗེས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། དེའི་ལག་ཏུ་སྡོམ་བཅས་དབང་ཚའི་དབྱས་སྤྱད་གྲུབ་བ་གཉིས་ཀ་འཕེལ་ཤུགས་ཆེ་དུ་སོང་བ་དང་ལྷན་དུ་འཕམ། རྗེས་སུ་འཚོ་བ་ལྷན་པའི་གསར་བཟུང་དང་། དམག་འཁྲུག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་ཆེར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཀྱི་ཡོད།

འཕྲུལ་ཆའི་འགྲུར་བ་དང་། ཞི་བའི་མི་མང་དང་བྲག་པོའི་དབྱུང་སྡེའི་དབར་གྱི་དབྱེ་འབྲེད་དེས་འཕེལ་ཤུགས་འདི་རྗེས་ཏུ་བཏང་ཡོད། རང་གིས་རང་འདམས་སྤྲུག་བྱས་པའི་ཤོག་ཁག་ཅིག་གིས་སྤྲིག་འཇུགས་དང་། རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམག་གི་གོ་མཚོན་ལ་དབྱས་སྤྱད་སྤངས་འཛིན་བྱས་པ་དེས། རྗེས་སུ་ཆབ་སྲིད་དབང་ཚའ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་སྡོམ་མའི་སྲིད་གཞུང་དང་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་ཁ་གཏང་དུ་འགྲུར་སྲིད། ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་འཚོ་བས་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྲིག་འཇུགས་གཏོར་བཞེགས་གཏོར་བར་མཐུན་འགྲུར་གྱིས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྲིག་འཇུགས་སྤྱོད་མཚན་ཡོད་མཁན་གྱི་སྤྲི་ཚོགས་ཞིག་ལས། འཚོ་བ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་སྲིད་བཏང་སྲིད་པའི་སྤྲི་ཚོགས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ནས་རྒྱལ་ནང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བཅོན་གཞོན་འགོ་གསུམ་པའི་ལུས་པ་ཚུང་བ་ཡོང་སྲིད།

༢། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དང་། དབང་ཚུལ་གསུམ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པ།

དེ་ལས་ཕྱོགས་སྡེ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལ་སྤྲི་ཚོགས་ནང་གི་དབང་ཚའི་བཞོ་འབྲེལ་ཐོག་ལ་ཤུགས་རྒྱུར་རེད་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་མངོན། དེ་ལ་འཚོ་བའི་དབྱས་སྤྱད་ཡོང་རྒྱའི་ལུས་པ་མེད། དེས་མང་ཚོགས་སྤངས་འཛིན་ཆེ་དུ་གཏོར་བའི་ལུས་པ་གོང་འཕེལ་གྱིས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་དབང་ཤུགས་ཆེ་བ་སྲིད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་དབང་སྲིད་འཛིན་ལས་ཤུགས་ཉུང་བ་དང་། མང་གཙོའི་ལས་ཤུགས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་ལ་ལུས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་རིགས་དེ་ཚོ། འཚོ་བའི་འཐབ་ཚུང་ལ་དགོས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལས་མང་གཙོའི་ལག་བསྟར་ཤུགས་ཆེ་བ་བྱེད་ཀྱི་རེད། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་ནང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་རང་གི་རྗེས་འཇུག་པ་ཚོ་ལ་འཚོ་བ་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་གཏོར་གི་མེད། འགོ་ཁྲིད་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཟང་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཚའོངས་ལེན་དང་། ཆབ་སྲིད་དང་འཐབ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད། མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིར་བཅས་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུང་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་འཚོ་བའི་འཐབ་ཚུང་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་ལས་གདུག་རྒྱབ་ཅན་དུ་འགྲུར་རྒྱ་ཉུང་བ་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཐབས་ཚུལ་དེས་ཡུལ་མི་ཚོ་ལ་རང་དབང་ཆེ་བ་བསྐྱུན་གྱི་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ནང་དུ་འགོ་བྱིན་ཚོས་གོ་མཚོན་དང་མདེུ་དོ་དམ་དང་བགོ་
འབྲེམས་བྱས་ཏེ་དབུས་སྤྱད་སྤངས་འཛིན་བྱེད་སྲུབ་ཀྱི་མེད། གང་གིས་ཅེ་ན་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་རྟོག་མཚོན་ཀྱི་ནམས་དངོས་མེད་ཤིང་།

སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྲིག་འཇུགས་ནམས་འགོག་ཚོལ་དངོས་གཞིའི་ནང་གི་
ཁོང་ཚོའི་བྱེད་སྤྱོད་བརྒྱུད་དེ་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་དུ་བཏང་ཡོད། རྒྱ་མཚོན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་
འཇུགས་དེ་དག་གིས་མ་འོངས་ཞི་བའི་དུས་ཚོད་དང་། གཉན་འབྲེད་གི་དུས་སྤྱིད་དབང་
སྤྱིར་འཛིན་གྱི་གཞོན་ལུགས་འགོག་པ་ལ་ཕན་གཏོན་འབྲེད་འདི་བའི་བྱེད་སྤྱོད་མང་བ་སྤྲིལ་སྲུབ་ཀྱི་
ཤིང་།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་རང་དབང་དང་། སྤྲིག་འཇུགས་ལྡན་པ། ཡ་རབ་སྤྱོད་བཟང་
ཅན། སྤྱིད་སྟོབས་ཅན། མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་འཇུགས་སྲུབ་མཁུན། དགོས་མཁོ་བྱུང་ན་
ལམ་ལུགས་དེ་སྤྱད་སྤྱོད་བྱེད་སྲུབ་མཁུན་གྱི་ཡུལ་མི་བསྐྱུན་རྒྱུར་རམ་འདེགས་བྱེད་སྲུབ། མི་
འདི་དག་མ་འོངས་པར་རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་ལས་འགྲུལ་སྤྲིལ་རྒྱས་པའི་གདེང་ཚོད་ཅན་ཡོང་
ངེས་པ་ཤིང་།

འཆེ་བའི་ཚབ་ཏུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་གཉེར་བ་དེས། སྤྱི་ཁག་གཅིག་གིས་འཆེ་བ་བྱས་
པ་དེ་སྤྱི་ཁག་གཞན་གྱིས་འཆེ་བ་བྱེད་པའི་སྤྲིགས་སུ་འབྲིང་བའི་འཆེ་བའི་འཁོར་ལོ་འདི་གཙོད་
པ་དང་། དམིགས་བསལ་སྤྱིད་དོན་གྱི་ནང་དུ་ཡང་ཡང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཉེན་
ཚབས་ཆེ་བའི་འཆེ་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་བརྟེན་སྲུབ་གྱི་རིད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ན་མཇུག་འབྲས་ནི་རྒྱ་ཁྲབ་ཆེ་བ་དང་གཉིད་ཟབ་པ་ཡོང་སྲུབ་ཀྱི་རིད།

འོན་ཀྱང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱིས་བཅོན་གཞོན་ཅན་གྱི་སྤྱིད་གཞུང་ཞིག་ལམ་ཉེས་
བཏང་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་། རྒྱད་ཚོས་འདི་དག་གཅིག་ལུས་རྒྱས་སྟོབས་ཆེ་ལ་རྒྱུག་གནས་
སྲུབ་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་ཡོང་བའི་ཁག་ཐེག་བྱེད་ཀྱི་མེད། གནད་དོན་དུ་མའི་ནང་
དུ་སྤྱིད་གཞུང་གི་སྤངས་འཛིན་དེ་སྤྱིད་དབང་སྤྱིར་འཛིན་སྤྱི་ཁག་ཅིག་གིས་བསྲུབ་བ་བྱུང་ཡོད།

དེས་ན་བཅོན་གཞོན་ལ་ཁ་གནད་བྱེད་མཁུན་ཚོས་མང་གཙོ་གསུམ་པའི་སྤྲོམ་གཞི་དེ་དོ་སྤྱད་
ཆེན་པོའི་སྤོ་ནས་འཚར་འགོད་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་ཤིང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྲིག་
འཇུགས་ནམས་རྒྱས་སྟོབས་ཆེ་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་དགོས་ངེས་ཅན་ཤིང་། སྤྱིད་དབང་སྤྱིར་འཛིན་
ལམ་ལུགས་གསུམ་པའི་འཇུགས་ཅིས་བྱེད་མཁུན་ནམ། ཡང་ན་ལམ་ལུགས་རྗེད་པ་སྤྱིར་གསོ་
བྱེད་ཅིས་བྱེད་མཁུན་གྱི་རིགས་འགོག་པར་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བ་ལྟོག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་

ཤིན་ཏུ་གས་ཆེན་རེད། དཀའ་ཆེགས་ཆེན་པོའི་སྡོ་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རང་དབང་སྲུང་སྲོལ་
བྱེད་རྒྱའི་འཐབ་བྲམ་གྱི་གོ་རྟོགས་དང་། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྲིར་བཏང་གོ་རྟོགས་
གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱབ་སྲེལ་བྱེད་དགོས།

འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་བེད་སྲོད་དང་རྣམ་མཐུ་དེ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་
རང་བཞིན་ལ་ང་ཚོས་གོ་རྟོགས་ཅི་ཙམ་མང་བ་ཐོབ་ཡོད་པ་དེར་རག་ལས་ཀྱི་རེད། ང་ཚོས་སྲི་
ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཤུགས་ཆེ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ཚུལ་འདི་བེད་སྲོད་
གཏོང་བའི་རིག་ཆལ་གཏོང་ཐབ་དུ་ཡང་གཏོང་དགོས། སྲི་ཚོགས་ཁྲིན་ཡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་གདམ་
ཁ་འདིའི་གོ་རྟོགས་ཤུགས་ཆེ་ཁྱབ་སྲེལ་བྱེད་དགོས། དེའི་སྲིད་དུ་ཚོད་རྩོག་དངོས་ཀྱི་ནང་དུ་
འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་བེད་སྲོད་གཏོང་བར་འཐབ་བྲམ་གྱི་རིག་ཆལ་དང་རྣམ་པ་བོན་པོའི་
དགོས་མཁོ་ཡོད།

རྣམ་པ་འདི་དག་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་མི་མང་པོ་ལ་མཐུན་འགྲུར་བྱེད་རྒྱའི་བྱེད་སྡོམ་དུ་མ་
ཡོད། །།

གཤམ་ཆེའི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་དབྱིན་པོད་ཤོན་སྒྲུབ།

དབྱིན་སྐད།

པོད་སྐད།

Action

བྱེད་ལས། ལས་འགུལ།

Accommodation

གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས། བན་ཚུན་གཉེས་མོས།

Agent

ངོ་ཚབ། མོ་བ།

Aggression

དྲག་ཚེལ།

Approach

མཚུག་དོགས། འདོད་ཚུལ།

Alternative

གདམ་ག

Allegiance

ལར་རྒྱ། ལར་ཞེན།

Alliance

མནའ་འབྲེལ།

Authority

དབང་ཆ། དབང་ཕྱགས། དབང་འཛིན་བ།

Boycott

ཕྱིར་ཕྱོག

Cause-consciousness

རྒྱ་གང་ཡིན་གྱི་འདུཤེས།

Coup d'etate

གཞུང་མིན་བཅོན་འཕྲོག

Concept

ཚོག་འཆར།

Conversion

ལྷ་སྲོད་གྱི་བསྐྱར་བ།

Conflict

ཚད་རྙོག་འགལ་རྒྱ།

Control

སྐདས་འཇིན།

Consumer

འཇོན་ཇས་ལོངས་སྲོད་བ།

Command

བཀའ་འདོམས། བཀའ་བསྐོ།

Compromise

པམ་ཁུར་འགྲིག་ཏེ། བན་ཚུན་པམ་ཁུར་ཏེས།

Coercion

བཅོན་ཤེད།

Challenge

འགྲན་ཚོད། དཀའ་ངལ།

Curfew

ཐེམ་སྐང་བཀོད་ཁུབ།

Diplomatic

རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས།

Dissident

འགལ་རྒྱའི་བསམ་ཚུལ་ཅན།

Dynamic

འགུལ་ཕྱགས་ལྡན་བ།

Disintegration

འཕྲོར་ཞིག

Dictatorship	སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས།
Defection	རྒྱབ་གཏོད། རྩོམ་ལོག་སེམས་ལོག།
Embargo	འོང་འབྲེན་མི་ཚོགས། ཚོང་འགྲུལ་བཀག་འཁོག།
Entrepreneur	ཁེ་གཉེར་ལས་རིགས།
Effective	རྒྱས་པ་ལྡན་པ།
Factor	ཆ་རྐྱེན། རྒྱ་རྐྱེན།
Grand Strategy	གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཐབ་བྱས།
Geopolitics	ཡུལ་བབ་སྲིད་བྱས།
Handler	ལག་བརྒྱད་འགྲེམས་སྲོད་པ།
Hierarchical System	སྒྲ་དཔོན་རིམ་ལྡན་ལམ་ལུགས།
Human Resource	མིའི་རྒྱས་ལུགས།
Intervention	ཐེ་གཏོགས། ཐེ་བྱས།
Jiu-jitsu	ཉེ་ཉོང་ནས་དར་བའི་འཇུ་མ་འཇུ་ཚེད།
Lockout	བཞོན་གྲ་སྒོ་རྒྱབ་པ།
Mechanism	ཐབས་འཇུག།
Mutiny	དམག་མིའི་བྱེན་ལོག།
Measure	ཁྲིམས་གཞི། ཚད་འཇུག་པ།
Non-cooperation	མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།
Obedience	བཀག་བཅིངས་ལེན།
Ostracize	སྲིད་སྲུག་ནས་ཟུར་འདོན་བྱེད་པ།
Objective	དམིགས་ཚད།
Operate	བཀོལ་སྲོད་བྱེད་པ།
Opponent	ཁ་གཏད་པ།
Opposition	སྲོགས་འགལ་བ།
Paralyze	རྩྭགས་ཁ་འཛོར་བ།
Politics	ཆབ་སྲིད། སྲིད་དོན།
Political jiu-jitsu	ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཇུ་མ་འཇུ་ཚེད།
Power	དབང་ཆ། དབང་ལུགས།
Protest	ངོ་རྒྱུན།

Persuasion	རྒྱུད་སྐྱེལ།
Participant	མཉམ་ཞུགས་པ། ཆ་ཤས་ལེན་པོ།
Persistence	ལུ་རྒྱུགས། རྒྱུན་འབྲེངས།
Provocative	འདྲོགས་འགོ་སློང་བའི།
Resistance	འགོག་ཚོལ།
Repression	དག་གཞོན།
Regime	དབང་འཛིན་ལམ་ལུགས་པ།
Retailer	སིལ་ཚོང་བ།
Ruler	དབང་སྐྱེད་པ།
Submission	དབང་སྐྱེད་དུང་ལེན།
Struggle	འཐབ་རྩོད།
Sanction	ཉེས་ཆད།
Strategy	ཐབས་བྱུས།
Strike	ལས་བཞོལ་ངོ་རྒོལ།
Subordinate	གཤམ་འོག་པ།
Supplier	མཁོ་སྐྱོད་པ།
Self-Reliant	རང་བཞེན། རང་མགོ་རང་ཐོན།
Sabotage	ངན་བྱས་གཏོར་སྐྱོན། གཏོར་རྒྱུ་ལ།
Status quo	ལྔར་ས་ད་གནས།
Technique	ཐབས་རྒྱུལ།
Tactic	འཐབ་རྩལ།
Text	ཡིག་གཞི།
Truce	མེ་འཕེན་མཚམས་འདྲིལ།
Topography	ཡུལ་བཤད། ས་བཤད།
Tenable	ཉེན་སྲུང་ཐུབ་པའི།
Third Party	ཕྱི་ཚན་སུང་གསུམ་པ།
Ultimatum	མཐའ་ཚིག།
Uncommitted	འོས་འགན་མེད་པའི།
Usurp	ཏམ་འཕྲོག་བྱེད་པ།

Violence	འཚོ་བ།
Victim	གཞོན་འཚོ་ཕོ་ག་མི།
Variable	འགྲུར་ལྗོ་ག་ཅན།

ཚོམ་ས་པོའི་བརྒྱམས་ཚོས་གཞན་ཁག
Also by the Same Author

BOOKS

Sharp's Dictionary of Power And Struggle: Language of Civil Resistance In Conflicts. Oxford and New York: Oxford University Press, 2012.

Waging Nonviolent Struggle: 20th Century Practice and 21st Century Potential. Boston: Porter Sargent Publishers, 2005.

Making Europe Unconquerable: The Potential of Civilian-Based Deterrence and Defense. London: Taylor & Francis, and Cambridge, MA: Ballinger, 1985.

Resistance, Politics, and the American Struggle for Independence. Co-editor with Walter Conser Jr., Ronald M. McCarthy, and David J. Toscano. Boulder: Lynne Rienner, 1980.

Social Power and Political Freedom. Boston: Porter Sargent Publishers, 1980.

Gandhi as a Political Strategist, with Essays on Ethics and Politics. Boston: Porter Sargent Publishers, 1979.

The Politics of Nonviolent Action. (Now in three volumes: Power and Struggle, The Methods of Nonviolent Action, and The Dynamics of Nonviolent Action) Boston: Porter Sargent Publishers, 1973.

Exploring Nonviolent Alternatives. Boston: Porter Sargent Publishers, 1970.

Civilian Defence. Co-authored with Adam Roberts, Jerome D. Frank, and Arne Naess. London: Peace News, 1964.

Gandhi Wields the Weapon of Moral Power: Three Case Histories.

Ahmedabad: Navajivan Publishing House, 1960.

BOOKLETS AND PAMPHLETS

Self-Liberation: A Guide to Strategic Planning for Action to End a Dictatorship or Other Oppression. With the assistance of Jamila Raqib. Boston: Albert Einstein Institution, 2010.

There Are Realistic Alternatives. Boston: Albert Einstein Institution, 2003.

The Anti-Coup. Co-authored with Bruce Jenkins. Boston: Albert Einstein Institution. 2003.

From Dictatorship to Democracy: A Conceptual Framework of Liberation. Bangkok: Committee for the Restoration of Democracy in Burma, 1993 and Boston: Albert Einstein Institution, 2002, 2003, 2008, 2010, 2011, 2012. London: Serpent's Tail, Profile Books, 2011. New York: New Press, 2012.

The Role of Power in Nonviolent Struggle. Cambridge, MA: Albert Einstein Institution, 1990.

Civilian-Based Defense: A Post-Military Weapons System. With the assistance of Bruce Jenkins. Princeton: Princeton University Press, 1990.

Nonviolent Struggle: An Efficient Technique of Political Action, An Interview. Jerusalem: Palestinian Center for the Study of Nonviolence, 1988.

Making the Abolition of War a Realistic Goal. New York: Institute for World Order, 1981, 1983 and Boston: Albert Einstein Institution, 1985.

“The Political Equivalent of War–Civilian Defense,” International Conciliation, Whole issue, no. 555. New York: Carnegie Endowment for International Peace, November 1965.

Tyranny Could Not Quell Them! London: Peace News, 1958.

A complete list of the author's selected publications is available on the web site: www.aeinstein.org, including publications in diverse languages.

ཨེལ་ལྷན་ ཨེའུ་ལྷན་ བསྟེ་གནས་ཁང་གི་
དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབས་གཏམ།

ཨེལ་ལྷན་ ཨེའུ་ལྷན་བསྟེ་གནས་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི། འཛམ་གླིང་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་འཐབ་
ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་འཐབ་བྱས་དང་སློབ་སློང་གོང་འཕེལ་རྒྱ་སྐྱོད་
གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན།

བསྟེ་གནས་ཁང་འདིས་གཤམ་གསལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་འབད་ཚེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

- མང་གཙོ་ལྷན་པའི་རང་དབང་དང་སྤྲིག་འཇུགས་ཁག་གཅེས་སྤྱད་དང་།
- བཅོམ་གཞོན་དང་། སྲིད་དབང་སྐར་འཛིན་ལམ་ལུགས། མི་རིགས་ཙམ་མེད་བཟོ་བའི་སྲིད་
བྱས་ལ་འགལ་རྒྱ་བྱེད་རྒྱ།
- འཚོ་བ་སྲིད་བྱས་ཀྱི་ལག་ཚ་ལྟ་བུར་བཀོལ་སློང་བྱེད་པའི་གནས་བབ་ཉུང་དུ་གཏོང་རྒྱ་
བཅས་ཡིན།

དམིགས་ཡུལ་འདི་དག་གཤམ་གསལ་ཐབས་ལམ་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་བསྐྱབ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

- འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་། འདས་ཟེན་པའི་ཚོད་རྫོག་སྤྱོད་ཚོགས་
པའི་ནང་དུ་དེ་དག་གི་བེད་སྤྱོད་རི་ལྟར་བྱས་པའི་སྐོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་སྲིད་བྱས་ཀྱི་
སློབ་སློང་སྐུལ་མ་བྱེད་རྒྱ་དང་།
- ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ལུབ་དོན་རྣམས་དཔར་སྐྱབ་དང་། བཟོ་སྐྱེད་ཚོགས་འདུ། བརྒྱད་ལམ་
གཞན་ཁག་བཅས་བརྒྱད་དེ་མང་ཚོགས་ལ་བྱུང་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ།
- འགྲོ་བཞིན་པའི་འཐབ་ཚོད་ནང་གི་སྤེ་ཁག་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་
འཐབ་བྱས་ལྷན་པའི་བྱས་པའི་སྐོར་ལ་གོ་བསྐྱར་བྱེད་རྒྱ་བཅས།

མཁམ་དབང་རིན་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

ཨ་རིའི་མེས་ཅུ་མེ་ལང་འཕྲེའི་ཁོང་གི་རྩོམ་ཁུངས་ལྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨེལ་རྒྱན་ ཨེལ་རྒྱན་
བརྟེན་གནས་ཁང་གི་མཁམ་དབང་བཟེས་པ་རྒྱུ་ ལྷན་ལགས་སུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་དམག་
འཐབ་གྱི་ཁོལ་སེམས་ཀྱི་ ཞེས་འཕྲོད་གྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་སྲིད་དབང་རྒྱུར་འཛིན་ལམ་ལུགས་
དང་། དམག་འཐབ་ མི་རིགས་ཕྲེབ་གསོད། དག་གཞོན་བཅས་ཀྱི་ཁ་གཏད་དུ་ འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་འཐབ་རྩེད་ཀྱི་འཐབ་བྱས་པེད་སྲོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་། སྲིད་བྱས་ཀྱི་སྲོབ་སྲོང་།
སྲོབ་གསོ་བཅས་ཁྲབ་སྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༤༣ ལོར་བརྟེན་གནས་ཁང་དེ་གསར་འཛུགས་
གནང་བ་ཡིད།

མཁམ་དབང་ལྷན་གྱིས་རྒྱལ་ཁོངས་གཞུང་གི་ལག་སྲོབ་གཉེར་ཁང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་ལྟེ་གནས་
ཁང་དུ་ཉམས་ཞིབ་པའི་བྱུག་ལས་མི་ལོ་སྤྲུལ་ཅུར་ཉེ་བ་གནང་ཡོད།

ཁོང་གིས་༡༩༤༤ ལོར་ཨོལ་མེ་མོར་གཞུག་ལག་སྲོབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཆབ་སྲིད་ནམ་གཞག་ཐོག་
ལ་འབྲུམ་རམས་པའི་ལག་འཁྲུང་དང་། ༡༩༥༡ ལོར་ཨོ་ཏེ་ལོ་མངའ་སྤེའི་གཞུག་ལག་སྲོབ་གཉེར་
ཁང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིག་པའི་ཐོག་ལ་སྲོབ་དཔོན་གྱི་ལག་འཁྲུང་དང་། ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱི་ཚོགས་
ཚན་རིག་ཐོག་ལ་གཞུག་ལག་རབ་འབྲུམས་པའི་ལག་འཁྲུང་བཞེས་གནང་ཡོད།

མཁམ་དབང་ལྷན་གྱི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩེད་དང་། དབང་ལྷགས། སྲིད་དབང་རྒྱུར་འཛིན་
ལམ་ལུགས། རྒྱུ་རྒྱུ་ སུང་སྲོད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་སོགས་དེ་མང་པོའི་རྩོམ་པ་སོ་ཞིག་རེད། ཁོང་
གི་དེ་བ་དེ་དག་རྒྱུད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཅུ་ཞེ་སྤེའི་ནང་དུ་དཔལ་ར་བརྒྱུན་བྱས་ཡོད།

སྐྱུར་བ་པོའི་བརྒྱུ་མཉམ་ཚེས་གཞན་ཁག

ཉེར་བཞོན་བཅོས་སྐྱུར་།

- ༡ ལུབ་གྱི་གང་རར་དང་ཤར་གྱི་ཚོད་འཇམ། བོད་གྱི་དུས་བབ། ༢༠༠༠
- ༢ མི་ཚེའི་མོ་བ་མངར་སྐྱུར། བོད་གྱི་དུས་བབ། ༢༠༠༡
- ༣ འཁོ་བོད་ཡིན། ཤེས་རབ་བར་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༤
- ༤ ལྷན་རྒྱུ་གྱི་ཐེང་བ། ཤེས་རབ་བར་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༥
- ༥ མེ་མོང་རོས་གསུམ་མ། ཤེས་རབ་བར་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༡༡

དེའི་སྐད་ནས་བོད་སྐྱུར་།

- ༡ རྒྱུ་མཉམ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་བ་ཚེན་པོ། བོད་སྐྱུ་གུ་ཁྲིམ་སྟེ། ༡༩༩༤
- ༢ རྒྱུ་མཉམ་གྱི་འཚེ་བ་སྐྱེས་པའི་འཕམ་ཚོད་གྱི་ལུས་བ་དང་ཉམས་ལེན།
བོད་གྱི་མང་གཙོ་དང་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ལྟེ་གནས་ཁང་། ༡༩༩༩
- ༣ མིའི་བ་རས་ལ་གྱི་རིག་ཅལ་སྲོད་བཅས། མེར་གྱི་བར་སྐྱུན། ༢༠༠༢
- ༤ རྒྱུ་མཉམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ནས་མང་གཙོའི་
ལམ་ལུགས་བར། ཤེས་རབ་བར་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༠༢
- ༥ སེའི་མ་མོ་མོ་ལི་འཕོག་ཚོལ་གྱི་ལྷན་ལས་ཚུང་ཅག་སེའི་ལི་རྒྱ་
བར་ཁང་། ༢༠༡༠
- ༦ ལྷན་སྐྱེས་འོན་ལྟར། རྒྱུ་མཉམ་བ་སངས་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལུས་བའི་རྒྱུ་མཉམ་
བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས། ༢༠༡༣

བོད་སྐད་ནས་དེའི་སྐྱུར་།

- ༡ བོད་གྱི་གཏམ་དབེ། Like a Yeti Catching Marmots ཤེས་རབ་
བར་སྐྱུན་ཁང་། ༢༠༡༣

མཁས་དབང་རློན་ བུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

ཨ་རིའི་མེས་ཅུ་སེཌ་མངའ་སྡེའི་ཁོང་ཁྱེད་ལྷན་ཁྲིམ་ཆོས་ལུགས་ལྷན་ཁྲིམ་གྱི་
བྱས་པའི་ཨེ་ལ་ཟླ་ཉི་ཤེས་ལྷན་ལྷན་གནས་ཁང་གི་མཁས་དབང་
བགྲེས་པ་རློན་ བུས་ལགས་སུ་ཉེ་ཆེ་མེད་ཞེ་བའི་དམག་འཐབ་
ཀྱི་ཁོ་མོ་མི་མཚན་ཉི་ཤེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་སྤྲོད་དབང་
སྐྱེར་འཛོལ་ལམ་ལུགས་དང་། དམག་འཐབ། མི་རིགས་སྐྱེབ་
གསོད། དག་གཞོན་བཅས་ཀྱི་ཁ་གཏད་དུ། འཆེ་མེད་ཞེ་བའི་
འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཐབ་བྱས་ལེད་སྤྲོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉམས་ཞེབ་དང་།
སྤྲོད་བྱས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་། སློབ་གསོ་བཅས་ཁྲབ་སྐྱེལ་གྱི་ཆེད་དུ་
ཕྱི་ལོ་༡༩༧༣ ལོར་བསྐྱེ་གནས་ཁང་དེ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་
རེད།

མཁས་དབང་བུས་ཀྱིས་རྒྱ་སྐད་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་ལྷེ་གནས་ཁང་དུ་ཉམས་ཞེབ་པའི་ཕྱག་
ལས་མི་ལོ་སྐུམ་ཅུར་ཉེ་བ་གནང་ཡོད།

ཁོང་གིས་༡༩༦༧ ལོར་ཨོ་ཁ་སེ་ལོ་རྒྱུག་ལག་སློབ་གཉེར་
ཁང་ནས་ཆབ་སྤྲོད་རྣམ་གཞག་ཐོག་ལ་འབྲུམ་རམས་པའི་ལག་
འཁྲུང་དང་། ༡༩༧༡ ལོར་ཨོ་ཏེ་ཡོ་མངའ་སྡེའི་གཞུག་ལག་སློབ་
གཉེར་ཁང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིག་པའི་ཐོག་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལག་
འཁྲུང་དང་། ༡༩༮༩ ལོར་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཐོག་ལ་གཞུག་
ལག་རབ་འབྲུམས་པའི་ལག་འཁྲུང་བཞེས་གནང་ཡོད།

མཁས་དབང་རློན་བུས་ཞེ་འཆེ་མེད་ཞེ་བའི་འཐབ་ཚོད་དང་།
དབང་ཕྱགས། སྤྲོད་དབང་སྐྱེར་འཛོལ་ལམ་ལུགས། ཟླ་ཉི་ཤེས་སྤྲོད་
སློབ་ཀྱི་སྤྲོད་བྱས་ཐོགས་དེབ་མང་པོའི་ཚོམ་པ་པོ་ཞེག་རེད།
ཁོང་གི་དེབ་དེ་དག་རྒྱ་དེགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཅུ་ཞེ་ལྟའི་ནང་དུ་
དབང་བསྐྱེད་བྱས་ཡོད།

